

הַזֹּהַר הַקִּדוּשׁ

זֹהַר וַיַּעֲזֵב

The Holy Zohar

Zohar Vayetze

With English commentary by Zion Nefesh

Based on Zohar Hasulam, and the teachings of Rabbi Yehuda Halevi Ashlag

DailyZohar 2020 edition

** This is the first and an unedited edition. Please forgive any mistakes and share your comments by email to zion@dailyzohar.com

Future editions may include additional commentaries published on DailyZohar.com.

Copyright © 2020 DailyZohar.com, Zion Nefesh. All rights reserved.

You may share this file with your friends exactly AS IS. No change is allowed. You may print one copy for personal use and study. Reproduction and distribution beyond personal use of this file or parts of it without written permission is prohibited.

1. ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. רבי חייא פתח ואמר, (קהלת א) וזרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זרח הוא שם. הפסוק הזה בארוהו, אבל וזרח השמש – זה יעקב כשהיה בבאר שבע. ובא השמש – כשהלך לחרן, שכתוב וילך שם כי בא השמש. ואל מקומו שואף זרתי, שכתוב וישכב במקום ההוא.

2. ובא וראה, אף על גב שהשמש מאיר לכל העולם, מסעותיו הם בשני צדדים, כמו שנאמר הולך אל דרום וסובב אל צפון, משום שזה ימין וזה שמאל. [ומשום] ושופע ויוצא כל יום מצד המזרח, והולך לצד הדרום [של מערב], ואחר כך לצד הצפון, ומצד הצפון לצד המערב, ואז השמש מתכנס ויוצא לצד מערב. יוצא ממזרח, שכתוב ויצא יעקב מבאר שבע. והולך למערב, שכתוב וילך חרנה.

3. רבי שמעון אמר, יוצא מכלל ארץ ישראל, שכתוב ויצא יעקב מבאר שבע, והולך לרשות אחרת, שכתוב וילך חרנה. [יוצא ממזרח, שכתוב ויצא יעקב מבאר שבע, זו השמטה שנוטלת מהעמק העליון האור שמאיר, והולכת למערב, שכתוב וילך חרנה, המקום שהדין והרגו שם.]

1. (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. רבי זוייא פתחו ואמר, (קהלת א) וזרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זרח הוא שם, האי קרא אוקמוהו. אבל וזרח השמש דא יעקב, כד הוה בבאר שבע. ובא השמש, כד אול לזרח, דכתיב, (בראשית כח) וילך שם כי בא השמש. ואל מקומו שואף (דף קמז ע"א) זרחו, דכתיב וישכב במקום ההוא.

2. ותא זויי, שמשא אף על גב דנהיר לכל עלמא, מטלנוי בתרין סטרין אינון, כמה דאת אמר, (קהלת א) הולך אל דרום וסובב אל צפון, בגין דדא ימינא ודא שמאלא. (ובגין) ונגיד ונפיק כל יומא מסטרא דמזרחו, ואזיל לסטרא דדרום, (נ"א דמערב) ולבתר לסטרא דצפון, ומסטרא דצפון לסטרא דמערב, וכדין שמשא אתכניש, ואזיל לגבי מערב. נפיק ממזרחו דכתיב, (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע. ואזיל למערב דכתיב וילך חרנה.

3. רבי שמעון אמר, נפיק מכללא דארעא דישראל, דכתיב ויצא יעקב מבאר שבע. ואזיל לרשו אוזרא, דכתיב וילך חרנה. (ס"א נפיק ממזרח, דכתיב ויצא יעקב מבאר שבע, דא שמטה. דנטיל מעומקא עלאה, נהירו דנהיר, ואזיל למערב, דכתיב וילך חרנה, אתר דדינא ורוגזא תמן.)

“ויצא יעקב, מבאר שבע; וילך, חרנה” Genesis 28:10

“And Jacob went out from Beer-Sheba, and went toward Haran”

Rabbi Chiah in the Zohar explains that Jacob ‘went out’ is the aspect of the sun coming out. ‘Beer Sheba’ means ‘the well of seven’ and is the aspect of the sun. This ‘well/sun’ as Rabbi Ashlag explains is Binah that is the source of Light for Zeir Anpin. The light of the sun for us represents Zeir Anpin that delivers the life force from Binah to the world.

Haran is the female, Malchut that receives the Light from Zeir Anpin.

The sun delivers light to the entire world even though it is (Ecclesiastes 1:6) “Going unto the south, and turning round unto the north”. The sun comes out of the East, that is the Right column and Chessed, and turns to the North, that is Left column and Gevurah.

Jacob comes out from the Right, turns to the North to include the Left column, and goes toward Haran, the West, bringing Light to Malchut.

Rabbi Shimon brings another explanation. Beer Sheba is Malchut included with the Light of the pure system. Jacob went toward Haran that is a negative place, is the aspect of going from the pure side to the other side.

4. רבי יוסי מבאר את הפסוק הזה בגלות. בראשונה היה יורד אור מן העמק העליון, ויעקב היה נוטל אותו והולך לבאר שבע, הבאר שחפרוה שרים, שהיה מאיר משם, והשלים אותה הבאר בכל השלמות. ובימי הגלות נסע מבאר שבע הוא והלך לתרנה, שכתוב וילך תרנה, כלומר חרון אף. ומה הוא חרון אפו של הקדוש ברוך הוא? הדרך הדרעה, הארץ של רשות אחרת.

5. אמר רבי חייא, כשהולך השמש למערב, המערב היה נקרא מקומו של השמש, הכסא שלו, מקום ששולט עליו. זהו שכתוב אל מקומו שואף זרח הוא שם. שהולך אליו להאיר עליו, ונטל את כל האורות וכנס אותם אליו.

4. רבי יוסי מוקי האי קרא בגלותא, בקדמיתא הוה נזוית נהירו מעובקא עלאה ויעקב הוה נטיל ליה, ואזיל לגבי באר שבע, (במדבר כא) באר דזופרוה שרים, דהוה נהיר מתמן, ואשלים להווא באר בכל שלימו. וביומי דגלותא, נטיל מהאי באר שבע, ואזיל לגבי זרנה, דכתיב וילך זרנה, כלומר זרון אף, ומאי היא זרון אפו דקודשא בריך הוא, דרגא בישא),
ארעא דרשו אחרא.

5. אמר רבי זוייא, כד אזיל שמשא למערב, האי מערב אקרי מקומו דשמשא, פרסייא דיליה, אחר דשריא עליה, הדא הוא דכתיב, (קהלת א) ואל מקומו שואף זרון הוא שם, דאזיל לגביה לאנהרא עליה, ונטיל כל נהורין וכוניש לון לגביה.

Rabbi Yosei explains that “Jacob went out” relates to the process of the exile. In the beginning, the Light comes from Binah and Jacob, that is the aspect of Zeir Anpin, took it to Beer Sheba. This place is ‘The well of Seven’ that is the Malchut, built from the Light of Zeir Anpin. Jacob then went to Haran, which is the Malchut of the Klipot (negative side).

The Zohar settles all the different explanations quoting this verse
Genesis 28:11

”ויפגע במקום וילן שם, כי-בא השמש, ויקח מאבני המקום, וישם מראשתיו; וישכב, במקום ההוא.”

“He reached a certain place and spent the night there because the sun had set. He took from the stones from the place, put it there at his head, and lay down in that place.”

Jacob went out to Haran but arrived at the place of the future Holy Temple. That place is the ‘middle point’ of Creation and the source of Light to the world. This point creates balance in the world.

Jacob completed the circuit of energy. He took the Light of Binah from the Right, brought it to the Left, and formed the Central column. He found that certain place, which is the root of the central column. It nourishes the entire world. Jacob created returning Light that opened the gates of heavens for him to see his future generations. He merited seeing the heavens open for him with the dream about the angels.

Jacob made a strong connection to Zeir Anpin when he took twelve stones from that place. He revealed the power of the Hebrew letters because he was at the source of Creation. He made a connection to his future wives, Lea (Binah) and Rachel (Malchut). The words “ויצא יעקב” “Jacob went out” are the first two of the Portion. The deeper secrets relate to the Final Redemption, a process that began when Jacob ‘arrived’ to the place.

These secrets will be revealed in the next DZ studies.

6. והיינו כמו ששנינו שהקדוש ברוך הוא מניח תפלין, נס"א ולמדנו, הקדוש ברוך הוא מניח תפלין, שכתוב נשבע ה' בימינו וכו' וצונו וישנינו,

6. והיינו כבמה דתנינן, קודשא בריך הוא אנוז תפלי, (ס"א ותנינן, קודשא בריך הוא אנח תפילין,

מינו - זו התורה, שכתוב מימינו אש דת למו. ובזרוע
 עזו - אלו תפלין. וכלם נטל יעקב ומאסף לצד מערב.
 והלכנה אוספת לבסוף כל אותם האורות והגרות
 שנטל יעקב, שהוא נותן לה ומאיר לה, וזה ששנינו
 הקדוש ברוך הוא מניח תפלין] משום שנטל את
 כל הכתרים העליונים, ומי הם? הסוד של
 האב העליון וסוד האם העליונה, והם
 התפלין שבראש, כמו ששנינו, בהן גדול
 נטל בראש. ואחר שנטל האב והאם, נטל
 הימין והשמאל, ונמצא [שהקדוש ברוך
 הוא] שנטל הכל.

דכתיב, (ישעיה סב) נשבע יי בימינו ובזרוע עוזו. ותנינן
 ימינו דא תורה, דכתיב מימינו אש דת למו. ובזרוע עוזו
 אליו תפלין. וכלהו נטיל יעקב, ומכניש לגבי מערב,
 וסיהרא כניש לבתר כל אינון נהורין ובוצינין דנטיל
 יעקב, דאיהו יהיב לה ואנהר לה, והיינו דתנינן קודשא
 בריך הוא אנח תפלין) בגין דנטיל כל כתרין עלאין,
 ומאן נינהו, רזא דאבא עלאה, ורזא דאמא עלאה.
 ואינון תפלין שבראש, כמה דתנינן בהן גדול נטיל
 בראש. ולבתר דנטיל אבא ואמא, נטיל ימינא
 ושמאלא, ואשתכחו (דקודשא בריך הוא) דנטיל כלא.

7. רבי אלעזר אמר, תפארת ישראל נטל
 הכל, ובשנמשכת בנסת ישראל למעלה,
 נטלת אף פאן הכל, עולם הזכר של הקדוש
 ברוך הוא, וכן עולם הנקבה של הקדוש
 ברוך הוא. כמו שיוצאים כל האורות מן
 העולם הזה, כך גם נטל הכל העולם הזה,
 שהרי זה כמו זה, ומשום כך באר שבע זה
 היובל, באר [שבע] זו השמטה. [שהרי זה כמו
 זה] [הכל לקדוש-ברוך-הוא] והשמטה [הנה] אינו
 מאיר אלא מן היובל, [והוא נטל לתוך האורות
 ומכניס תוך השמטה] ומשום כך ויצא יעקב
 מבאר שבע וילך חרנה, זה המערב שהיא
 השמטה.

7. רבי אלעזר אמר, תפארת ישראל נטיל כלא, וכד
 אתמשכא בנסת ישראל לעילא, נטלא אוף הכי כלא,
 עלמא דדכורא דקודשא בריך הוא, וכן עלמא (דף
 קמז ע"ב) דנקבא דקודשא בריך הוא, כמה דנפקי
 כל נהורין מהאי עלמא, הכי גמי נטיל כלא האי
 עלמא. דהא דא כנוונא דא, ובגין כך באר שבע דא
 יובלא, באר (שבע) דא איהי שמטה. (דהא דא כגוונא
 דא) (כלא לקודשא בריך הוא) ושמשא (דא) לא נהיר אלא
 מיובלא, (ס"א ואיהו נטיל כל נהורין ויהיב לגו
 שמטה) ובגין כך (בראשת כח) ויצא יעקב מבאר שבע
 וילך חרנה, דא מערב דאיהי שמטה.

Isaiah 62:8

“נשבע יהוה בימינו, ובזרוע עזו”

“YHVH has sworn by his right hand and by his mighty arm:”

The Zohar reveals to us that the Holy One Bless be He wears Tefilin (Phylacteries), quotes the verse above, and explains that the ‘right hand’ is the Torah, and the ‘mighty arm’ is the Tefilin.

‘Sworn’ is an aspect of spiritual connection. The Holy One here is Zeir Anpin that makes a connection to the upper Sefirot of Chokmah and Binah with Chessed and Gevurah, drawing the Light to the Lower levels.

The head part of the Tefilin has four chambers with four different sections from the Torah written on parchments. Each segment is significant and it is handwritten on parchment by a scribe with a special meditation. It is like having a Torah connection every day we wear Tefilin during the morning prayers.

The four parts of the Tefilin are

1. Exodus 13: 1-10
2. Exodus 13: 11-15
3. Deuteronomy 6:4-9
4. Deuteronomy 11:13-21

This sequence is according to Rabbi Shlomo Yitzhaki, Rashi.

Tefilin according to Rabenu Tam is arranged in the sequence of 1,2,4,3

The Tefilin of the hand has only one chamber that holds one roll of parchment, with the same text as on the head Tefilin.

Jacob “went out of Beer Sheba” is the aspect of the higher connection that he made to the upper levels, drawing the Light to Malchut.

Jacob also made a vow (sworn) (Genesis 28:20), declaring his faith in God to bind him to the central column that was just formed when he came to the place of the Holy Temple.

Jacob placed the stone that represents the ‘Middle Point’ as a ‘pillar’ as a testimony to the Light he received and promised God to give a tithe from everything he receives.

The name of the stone ‘מצבה’ has a numerical value of 137 that is the same as for the word קבלה, ‘Kabbalah’.

8. רבי שמעון אמר, ויצא יעקב מבאר שבע מערב, שנת השמיטה. וילך זורנה, דא שנת ערלה. בגין דנפק מרשיו קדישא לרשיו אזורא, דהוה עריק מאזווי, כמה דאתמר. וכד מטא לבית אל, דאיהו ברשיו קדישא, מה כתיב, (בראשית כח) ויפגע במקום.

8. רבי שמעון אמר, ויצא יעקב מבאר שבע, דא מערב, שנת השמיטה. וילך זורנה, דא שנת ערלה. בגין דנפק מרשיו קדישא לרשיו אזורא, דהוה עריק מאזווי, כמה דאתמר. וכד מטא לבית אל, דאיהו ברשיו קדישא, מה כתיב, (בראשית כח) ויפגע במקום.

9. מי המקום? רבי חייא אמר, זהו מקומו שאמרנו, שכתוב ואל מקומו שואף נזרם הוא שם. וילן שם כי בא השמש, כמו שנאמר שואף זורח הוא שם, שהרי הוא בא כדי להאיר לו.

9. מאן מקום. רבי חייא אמר, דא הוא מקומו דקאמרן, דכתיב (קהלת א) ואל מקומו שואף (זורח הוא שם). (בראשית כח) וילן שם כי בא השמש. כמה דאת אמר שואף זורח הוא שם, דהא בגין לאנהרא ליה קאתיא.

10. ויקח מאבני המקום. לא כתוב אבני המקום אלא מאבני המקום. אלו הם אבנים יקרות מרגליות טובות שהן שתיים עשרה אבנים עליונות, בכתוב שתיים עשרה אבנים. ותחת אלו שנים עשר אלף ורבעות אבנים פסולות, וכלן נקראות אבנים, ומשום כך מאבני המקום ולא אבני המקום, זה המקום שאמר.

10. (בראשית כח) ויקחו מאבני המקום. אבני המקום לא כתיב, אלא מאבני המקום, אלין אינון אבני יקר, מרגלאן טבאן, דאינון תריסר אבנין עלאין, כמה דכתיב שתיים עשרה אבנים, ותזוזות אלין תריסר אלף (קניא ע"א), ורבון, אבני פסיקן, וכלהו אקרין אבנין, בגין כך מאבני המקום, ולא אבני (ס"א המקום) דא הוא מקום דקאמר.

11. וישם מראשתי. מראשתי של מי? אלא מראשתי של המקום הוא. מה זה מראשתי? אם תאמר כמי ששם תחת ראשו – לא. אלא מראשתי – לארבעה [ראשי] צדדי העולם. שלש אבנים לצד צפון, ושלש לצד מערב, ושלש לצד דרום, ושלש לצד מזרח. והמקום הוא עליהם להתקן בהם.

11. (בראשית כח) וישם מראשתי, מראשתי דמאן. אלא מראשתי דההוא מקום. מאי מראשתי. אי תיבא כמאן דשוי תזוזת רישיה, לא. אלא מראשתי, לארבע (ס"א רישין) סטרין דעלמא, תלת אבנין לסטר (דף קמח ע"א) צפון, ותלת לסטר מערב, ותלת לסטר דרום, ותלת לסטר מזרח, וההוא מקום עליהו, לאתתקנא בהו.

Genesis 28:11

“ויפגע במקום וילן שם, כי-בא השמש, ויקח מאבני המקום, וישם מראשתי; וישכב, במקום ההוא”

“He reached a certain place and spent the night there because the sun had set. He took from the stones from the place, put it there at his head, and lay down in that place.”

Jacob went out of Beer Sheba, leaving the holiness, going toward Haran, a place of the impure side. On his way he arrived at a place where God set the sundown earlier than its time, so Jacob could stop there. Jacob called this place “the house of God”, “בית אל” because he saw its holiness.

As we explained in the previous study, that place is the ‘Middle Point’ of Creation, where Zeir Anpin connects to Malchut. Jacob took from the stones of the place and the Zohar explains that those were precious stones from the supernal spiritual level. The Zohar explains that the 12 stones that Jacob arranged under his head made a connection to the Light that connects the six sefirot of Chessed, Gevurah, Tiferet, Netzach, Hod, and Yessod.

Chessed – South

Gevura – North

Tiferet – East

Netzach – Up

Hod – Down

Yessod – West

There are 12 shared borders between the sides of the cube that has 6 directions. We make a special connection to these spiritual ‘depths’ during the holiday of Sukkot when using the Lulav (palm branch) and Etrog (the citrus fruit).

The 12 are also the aspects of the 12 tribes coming out of Jacob and the 12 Zodiacal Constellations.

Genesis 49:24

”וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ, וַיִּפְזוּ זְרָעֵי יָדָיו; מִיַּדֵּי אָבִיר יַעֲקֹב, מִשָּׁם רָעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל”

“yet his bow remained unmoved; his arms were made agile by the hands of the Mighty One of Jacob (from there is the Shepherd, the Stone of Israel),”

Before Jacob left the world he gathered his sons and gave them special blessings. In the blessings that he bestowed on Joseph, he made a connection to the moment (Genesis 39:12) Joseph became ‘Joseph the Tzadik’, ‘Joseph The Righteous’ and the chariot for the Sefira of Yessod. Jacob also connects Joseph/Yessod to Malchut, described in the verse as ‘The stone of Israel’. This is what we study in Zohar Vayetze with “and Jacob arrived at the place” and gathered the stones (Genesis 28:11) that turned into one stone (Genesis 28:18) under his head.

12. וְאֵן וַיֵּשֶׁב בַּמְּקוֹם הַהוּא. [וַיֵּשֶׁב, י"ב מְרַגְלִיּוֹת לְמַטָּה, וְכָל אוֹתָן הִדְרָגוֹת שֶׁהֵן עַל הַמְּקוֹם הַזֶּה הָרִי הֵן כ"ב.] בֵּינָן שְׁנֵתְקַנָּה הַמַּטָּה, שָׂכַב בָּהּ. מִי שָׂכַב בָּהּ? הַשָּׁמֶשׁ. וְעַל כֵּן כְּתוּב בְּיַעֲקֹב וַיֵּשֶׁב עַל הַמַּטָּה, שֶׁהָרִי לוֹ רְאוּיָה וְלֹא לְאַחַר. וְעַל כֵּן וַיֵּשֶׁב בַּמְּקוֹם הַהוּא, וּמִשּׁוּם כִּדְ כְּתוּב וַיִּרְחַח הַשָּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ.

12. וְכַדִּין (בראשית כח) וַיֵּשֶׁב בַּמְּקוֹם הַהוּא. (ס"א וישכב, י"ב מרגלאן לתתא, וכל אינון דרגין דאינון על האי מקום הא אינון כ"ב), בֵּינָן דְּאַתְתִּקֵּן עֲרֶסָא, שָׂכִיב בֵּיהּ. מֵאֵן שָׂכִיב בֵּיהּ, שְׁמֵשׁא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּיַעֲקֹב, (בראשית מח) וַיֵּשֶׁב עַל הַמַּטָּה, דְּהָא לִיהּ אֲתוּזָא וְלֹא לְאַזְרָא, וְעַל דָּא וַיֵּשֶׁב בַּמְּקוֹם הַהוּא. וּבְגֵזֵן כִּדְ כְּתִיב, (קהלת א) וַיִּרְחוּ הַשָּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ.

13. וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ. מִה רָאָה שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ שִׂירָאשִׁית סֵפֶר הַחֲכָמָה שְׁלוֹ הוּא מִכָּאן? אֵלָּא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה הִקִּים אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה עַל שְׁבַע הַבָּלִים, וְהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וְהֵם הָעֲמוּדִים וְהַתּוֹמְכִים, קִיּוּם הָעוֹלָם. שְׁמִשׁוֹם בְּךָ נִקְרָאוּ הַבָּלִים: (ס"א בְּהַבֵּל זֶה שְׁיוּצָא מִפִּי שֶׁל אָדָם וּמִתְקִים בּוֹ, וְהַתְעוּרָוִי הַחֲבָרִים אֵין הָעוֹלָם מִתְקִים אֵלָּא בְּהַבֵּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּן. דְּבַר אַחֵר, עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים. הַתּוֹרָה - זֶה יַעֲקֹב, הָעֲבוּדָה - זֶה יִצְחָק, גְּמִילוּת חֲסָדִים - זֶה אַבְרָהָם. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלֵינוּ הֵם עֲמוּדִים עֲלֵינוּ, שְׁלֹשָׁה מִן שְׁבַע הַבָּלִים) מִה הִגּוֹף אֵינוֹ מִתְקִים בְּלִי הַבֵּל - אִף בְּךָ הָעוֹלָם אֵינוֹ מִתְקִים אֵלָּא עַל הַהַבָּלִים שְׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, וְהֵם שְׁבַע, שְׁכַתוֹב הַבֵּל הַבָּלִים אָמַר קִהְלַת הַבֵּל הַבָּלִים הַכֹּל הַבֵּל. הָרִי שְׁבַע.

13. סִתְרֵי תּוֹרָה (קִהְלַת א) וְזָרוּז הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ. מֵאִי קָא זִמְנָא שְׁלֹמֹה מְלָכָא, דְּשִׁירוּתָא דְּסִפְרָא דְּזוֹכְמִתָּא דִּילִיָּה מוֹהֲכָא אִיהוּ. אֵלָּא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁלֹמֹה מְלָכָא הָאִי סִפְרָא, אוֹקִים לִיהַּ עַל שְׁבַע הַבָּלִים, וְעֲלֵמָא קָאִים עֲלֵיהּ. וְאֵינוֹן עֲמוּדִין וְסִמְכִין, קִיּוּמָא דְּעֲלָמָא. דְּבִגִּין כְּךָ אֶקְרוּן הַבָּלִים, (ס"א בַּהֲאִי הַבֵּל דַּנְפִּיק מִפּוּמִיָּה דַּבְּרֵי נִשְׁ וְאַתְקִיִּים בִּיהַּ וְאַתְעֵרוּ חֲבָרִיָּא אֵין הָעוֹלָם מִתְקִיִּים אֵלָּא בְּהַבֵּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּן. דַּבְּרֵי אַחֵר עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים. הַתּוֹרָה דַּא יַעֲקֹב הָעֲבוּדָה דַּא יִצְחָק גְּמִילוּת חֲסָדִים דַּא יִצְחָק גְּמִילוּת חֲסָדִים דַּא אַבְרָהָם. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלֵינוּ הֵם עֲמוּדִים אֵלֵינוּ מִן שְׁבַע הַבָּלִים) מִה הִגּוֹף אֵינוֹ מִתְקִים בְּלִי הַבֵּל - אִף בְּךָ הָעוֹלָם אֵינוֹ מִתְקִים אֵלָּא עַל הַהַבָּלִים שְׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, וְהֵם שְׁבַע, שְׁכַתוֹב הַבֵּל הַבָּלִים אָמַר קִהְלַת הַבֵּל הַבָּלִים הַכֹּל הַבֵּל. הָרִי שְׁבַע.

Ecclesiastes 1:5

“וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ, וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ; וְאֶל-מְקוֹמוֹ-שׁוּאֵף זֹרַח הוּא, שֶׁם”

“Also, the sun rises and the sun sets; And hastening to its place it rises there again.”

Ecclesiastes 1:2

“הַבֵּל הַבָּלִים אָמַר קִהְלַת, הַבֵּל הַבָּלִים הַכֹּל הַבֵּל”

“Vanity of vanities, said the Preacher, vanity of vanities; all is vanity.”

The word ‘vanity’ in Hebrew ‘הַבֵּל’ and it means ‘vapor’ (of the mouth).

Vanity (singular) equals 1, vanities (plural) equals 2 and following this method we find seven ‘vapors’ in the verse.

The Zohar explains that King Solomon, who wrote Ecclesiastes, based his book on seven ‘vapors’. They are the foundations that support the existence of the world. The body of a person cannot exist without the ‘vapor’, and neither the world.

The voice, ‘קוֹל’ is the inner energy that drives the vapor and transforms it into spoken words. The first level of voice (inner, brain) is Neshamah. The second level of vapor vibrates out of the lungs (supported by the heart) and this is the level of Ruach. The mouth produces the words and that is the level of Nefesh.

‘Vanity of vanities’ is the foundation and the Neshamah that comes to Chessed, Gevurah, and Tiferet.

The second part of ‘Vanity of vanities’ is for Ruach and the sefirot of Netzach, Hod, and Yessod.

‘all is Vanity’ is for the level of Nefesh and Malchut where everything expressed out and revealed.

On Friday night when we welcome the Shabbat, we sing Psalms 29. This special Psalms mentions seven voices that represent the seven Sefirot. The name YHVH appears 18 times in it. The 72 letters of the 18 names (18×4) bring Light of Chassadim (Chessed = 72 = טו). Eleven verses for VH וְהַזֵּי אֲנִי מַלְכוּת וְהַזֵּי אֲנִי מַלְכוּת. There are 91 words

that represent 'יהוה' YHVH and the Vessel and the Light, which is the aspect of the unification of the Light and the Vessel.

Every word we speak out has creative energy. Using the right and pure words reveal great light in our lives. When we join a Shabbat service or any other, we should join the singing of the prayers because the vapors that come out of our lungs are pure energies.

14. ואם תאמר, אם כף שאותן מרגליות טובות שהעולם עומד עליהם, הנה במקום אחר כתוב הבלים רעים, והן חרבן העולם, כמו (קהלת ו) זה הבל וחלי רע הוא. זה הבל ורעות רוח. אלא ודאי [אלו], אף על גב ששבעה ההבלים הללו, שהם קדושים, קיום העולם, יש כנגד אלו שבעה הבלים שפול דיני העולם יוצאים ומתפשטים [הבלים אחרים, והכל קיום של הגלות (של העולם), משום שיש באלו שבעה הבלים שפול דיני העולם יוצאים ומתפשטים ממנו] ונקראים הבלים אחרים להלקות בני אדם ולתקנם שילכו בדרך ישרה, ונקראים הבל ששורה בהם חלי רע, הבל שהוא רעות רוח. והם הקיום [של העולם] שבגללם בני אדם הולכים בדרך ישר ופוחדים מהקדוש ברוך הוא, ועל כן רבים הם ההבלים שמתפשטים משבעה הללו.

15. והראשית שהוא אמר, סוד השמש, שהוא הבל שמקים את העולם, והוא הסוד להכניס את האדם לתוך האמונה העליונה של הקדוש ברוך הוא. ומשום כף, כל מה שתחת הדרגה הזו אינו סוד האמונה, ועל כן כתוב (שם ב) ואין יתרון תחת השמש, בכל אשר נעשה תחת השמש, שהרי מתחת לזה לא צריך להדבק.

14. ואי תיבא, אי הכי דאינון מרגלאן טבאן דעלמא קיימא עלייהו, הא באתר אוורא כתיב הבלים בישין, ואינון סתירו דעלמא, כגון (קהלת ו) זה הבל וזולי רע הוא. (קהלתד) זה הבל ורעות רוח. אלא ודאי (אלין) אף על גב דהני שבע הבלים, דאינון קדישין קיימא דעלמא, אית לקבל הני ז' הבלים דכל דיני דעלמא (מנייהו) נפקין, ומנייהו מתפשטין. (הבלים אחרנין וכלא קיימא דגלותא (ס"א דעלמא) בגין דאית בהני שבע הבלים דכל דיני דעלמא נפקי ומתפשטי מניה) ואקרוין הבלים אוורנין, לאלקאה בני נשא, ולא תקנא לון דיהכון בארוז מישר, ואקרוין הבל דשריא בהו זולי רע, הבל דאיהו רעות רוח. ואינון קיימא (דעלמא). דבגנייהו בני נשא אולין בארוז מישר ודוילו מקודשא בריה הוא, ועל דא סגיאין אינון הבלים דמתפשטי בהני שבע.

15. ושירותא דאיהו אמר, רזא דשמשא, דאיהו הבל, דקיים עלמא, ואיהו רזא לאעלא בר זש לגו מדימנותא עלאה דקודשא בריה הוא. ובגין כף, כל מדימנותא האי דרזא, לאו איהו רזא דמדימנותא, ועל דא כתיב, (קהלת ב) ואין יתרון תחת השמש (קהלת ט) בכל אשר נעשה תחת השמש, דהא תווחת האי לא אצטריה לאתדבקה.

Rabbi Ashlag in his commentary of this Zohar section reveals that King Solomon wrote three books that explain the three columns of the Tree of Life. The book of Song of Songs explains the Right Column, Chesed. Ecclesiastes explains the Left Column, Gevurah, and Proverbs the Central Column, Tiferet.

Ecclesiastes sees the good and the bad because the Light comes down through the Left Column and to reveal it we need to use Chassadim from the Right Column. That connection of Right and Left makes the correction and creates a root of the voice energy in the Central Column. That voice(s) of Zeir Anpin comes out as 'vapor' that means manifested energy of Light. It sustains our world and affects the world around us.

Ecclesiastes 6:2
 "איש אשר יתן-לו האלהים עשר ונקסים וקבוצ ואינו חסר לנפשו מכל אשר-יתאנה, ולא-ישליטנו האלהים לאכל" "ממנו-כי איש נכרי, יאכלנו: זה הבל וחלי רע, הוא

“a man to whom God gives riches, wealth, and honor, so that he lacks nothing for his soul of all that he desires, yet God gives him no power to eat of it, but an alien eats it. This is vanity, and it is an evil disease.”

Previously, we studied the seven pure and holy ‘vapors’. This verse brings ‘vapor’ as negative energy. The Zohar explains that parallel to the seven pure vapors, there are seven impure levels with the purpose of punishing and correcting the people.

The verse comes to teach us that all the reaches of a person are temporary. Other people may enjoy it after us. The power of the material, that is the aspect of Left Column, can turn into positive and reveal Light when we bring the power of the Right Column, by doing Chassadim with what we have.

1 Chronicles 29:14 (I suggest reading the entire Chapter)

” וְכִי מִי אֲנִי, וּמִי עַמִּי, כִּי-נַעֲצֵר לְךָ, לְהִתְנַדֵּב קְזָאת: כִּי-מִמֶּךָ הִלַּל, וּמִיָּדְךָ נִתְּנוּ לָךְ.”

“But who am I and who are my people that you enable us to give so generously? Everything comes from you. We give you only what has come from your hands.”

This verse was said by King David when he finished all the preparation for the building of the Holy Temple. He assembled the people and gave thanks to God for giving them the opportunity to be part of the process.

King David brought Chassadim to the entire process by collecting the money from the generosity of people and not by collecting taxes. He dedicated all the efforts to the Light and that gave power to the Holy Temple and kept it strong for 410 years.

When we have the Light in our mind we add Chassadim to every action we take. When we do a Mitzvah (precept, good action) and use L'Shem Yichud* we correct our souls.

Most important to remember is that, in addition to Proverb 3:6 “בְּכָל-דַּרְכֶיךָ דַּעוּהוּ; וְהוּא, יַיָּשֶׁר” “In ALL your ways acknowledge Him, and He will direct your paths.”, we need to add the proper meditation of unifying the light and the vessel.

When we share (Right Column) the gifts we receive (Left Column) from God, we connect the Chasadim to Gevurah and bring the greater ability for the long-lasting manifestation of our actions.

16. הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְבָנָה הֵם אֶחָד בְּלִי פְרוּד. וְאַף עַל גַּב שֶׁהַלְבָנָה הִיא תַחַת הַשֶּׁמֶשׁ, הַכֵּל הוּא שֶׁמֶשׁ בְּלִי פְרוּד, וְתַחַת לָזֶה הַכֵּל הוּא רְעוּת רֹחַ וְאַסִּיר לְהַדְבִּק בּוֹ.

16. שֶׁמֶשׁ אֶבְסִיחָא, וְזָדָא אֵינֹן בְּכָל פִּירוּדָא, וְסִיחָא אֶף עַל גַּב דְּאִיהוּ תְּוֹזוּת שֶׁמֶשׁ, כְּכָל אִיהוּ שֶׁמֶשׁ, בְּכָל פִּירוּדָא. וְתְּוֹזוּת הָאִי, כְּכָל אִיהוּ רְעוּת רוּחַ, וְאַסִּיר לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ.

17. וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, בְּקֶשֶׁר שֶׁל הַסְּתוּם, מִתּוֹךְ הַסְּתֵר הַסְּתוּם יוֹצֵא, זֶהר הָאֶסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה בְּלוּלָה מִשְׁנֵי גֻּנִים שְׁמַתְחָבְרִים יַחַד. כִּיּוֹן שְׂאֵלוֹ נִכְלָלוּ זֶה עִם זֶה, נִרְאִים בּוֹ כָּל הַגֻּנִים. הוּא אֶרְגָּמָן. כָּל מְרָאֵה הָאוֹרוֹת בְּלוּלִים בּוֹ. רְצוּא וְשׁוּב, אוֹתָם הָאוֹרוֹת לֹא מִתְעַבְבִּים לְרְאוּת, חֲבוּר אֶחָד הֵם מִתְחָבְרִים בְּזֶהר הַהוּא.

17. (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, בְּקֶשֶׁר דְּסִתְיֻבוּ, מִגֹּו סִתְרָא סִתְיֻמָּא נְפָקָא, זֶהר אֶסְפֵּק־לְרִיָּה דְּגִהָרָא, כְּלִילָא מִתְרִין גֻּוּנִין דְּבוֹתוֹבְרִין כְּזוּדָא, כִּיּוֹן דְּאֵלִין אֶתְכְּלִילוּ דָּא בְּדָא, אֶתְוֹזוּן בֵּיהּ כָּל גֻּוּנִין. אֶרְגָּמָן. אִיהוּ כָּל וְזִיווּ דְּגִהוֹרִין בֵּיהּ כְּלִילָן. רְצוּא וְשׁוּב, אֵינֹן גִּהוֹרִין לֹא מִתְעַבְבִּין לְמוֹזְבִּי, וְזוּבְרָא וְזוּדָא אֶתְוֹבְרִין בְּהִהוּא זֶהר.

18. בְּזֶהר הַזֶּה שׁוֹרָה מִי שֶׁשׁוֹרָה, הוּא שֵׁם לְאוֹתוֹ הַנְּסֻתָר שֶׁלֹּא יְדוּעַ כָּלֵל, נִקְרָא קוּל יַעֲקֹב, בְּזֶה נִרְאִית הָאֶמּוּנָה שֶׁל הַכֵּל. אוֹתוֹ נִסְתָּר שֶׁלֹּא יְדוּעַ כָּלֵל, בְּזֶה שׁוֹרָה יְהוּ"ה.

18. בְּהִיא זֶהר שְׂאִרִי מֵאֵן דְּשְׂאִרִי. שְׁבִמָּא אִיהוּ לְהִהוּא דְּסִתְיֻם דְּלֹא יְדִיעַ כְּלָל. קוּל יַעֲקֹב אֶקְרִי, בְּהִיא אֶתְוֹזִי מְהִימְנוּתָא דְּכָלֵּא. הִהוּא דְּסִתְיֻם וְלֹא יְדִיעַ כְּלָל, בְּהִיא

הוא השלמות של כל הצדדים, העליון והתחתון נמצא כאן, יעקב השלמות של האבות שאחוז מכל הצדדים. הנהר הזה על בחירת השם הזה נקרא, שכתוב ישראל אשר בחרתיך. שני שמות נקרא – יעקב וישראל. בראשונה יעקב, ואחר כך ישראל.

שְׂרָיָא יְהוּדָא. שְׁלִימוֹ דְכָל סְטָרִין אִיהוּ, עֲלָאָה וְתַתְּאָא. הָכָא אֲשַׁתְּכּוּזוּ יַעֲקֹב שְׁלִימוֹ דְאֲבָהֶן דְאֲזוּרֵי בּוֹכְל סְטָרִין. זֶה"ר דָּא, עַל בְּרִירוֹ דְשִׁמְאָ דָּא אֲקָרִי, דְכַתִּיב, (ישעיה מא) יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּזוֹרְתִיךָ. תְּרִין שְׁמֵהֶן אֲקָרִי, יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל. בְּקַדְמֵיתָא יַעֲקֹב, וּלְבַתְרָא יִשְׂרָאֵל.

Genesis 28:10

”וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, מִבְּעַר שֹׁבַע; וַיֵּלֶךְ, חֲרָנָה”

“Jacob left Beersheba and went toward Haran.”

The Zohar explains that ‘Jacob went out’ is the aspect of radiation of Light, ‘Zohar’, that includes two colors that come together and are revealed as the scarlet color. In the same manner as for regular colors that include different colors in them, so does the Light that comes down to the world.

We receive the Light of the upper three Sefirot from Binah. It comes down when the Right and the Left come together to form the Central column. Jacob’s grandfather was Abraham of Chessed and his father, Isaac, was Gevurah. Jacob was born to complete and could join the right and the left to reveal the center. Because of him the Light of Binah can be revealed in this world. His name Jacob, ‘יעקב’, means ‘will follow’ given to him when he was born following Esau. The negativity came out first as God told his mother that the older will serve the younger.

Genesis 25:23

”וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ, שְׁנֵי גֵיִים בְּבֶטְנְךָ, וְשְׁנֵי לְאֻמִּים, מִמֶּעֶיךָ יִפְרְדוּ; וְלֵאמֹם מְלֹאָם יֶאֱמָץ, וְרַב יַעֲבֹד צְעִיר”

“And YHVH said to her, “Two nations are in your womb, and two peoples from within you shall be divided; the one shall be stronger than the other, the older shall serve the younger.”

Jacob was always with the Light and earned the ability to join the two columns into one. That gave him the power to overcome the angel of the negative side (the portion of Vayishlach) and receive the name ישראל, ‘Israel’, giving him control over Zeir Anpin. Rabbi Ashlag in his commentary to Zohar Balak #82 explains that Israel, ישראל, also means לי ראש, ‘I have the head’, is the aspect of Zeir Anpin and the land of Israel, ארץ ישראל, is Malchut.

Lessons:

Jacob merited a new name without losing his birth name to give him the ability to control the lower levels. He is the father of all the children of Israel. He gave us the connection to the upper levels of the Tree of Life.

In the silent prayers, we start by mentioning Abraham, Isaac, and Jacob, using them as a tool to connect to Zeir Anpin and upper levels. Without Jacob, we couldn’t have Israel and connection to the ‘head’.

No other nation in the world can ever have control over the land of Israel because it was given to the children of Israel to control. All the empires that tried to control Israel lost their ‘head’. Their empires broke down soon after they lost the hold over Israel. The Babylonians, the Greeks, the Romans, the Ottomans (Turks), and the British. They wanted a ‘head’ that wasn’t theirs and they lost their own.

The Israelites are known for their ‘heads’. They are at the ‘head’ of new inventions, knowledge, and technology. All because of Jacob, who was the first Israelite with a head.

Our connections to the 'head' with the study of the Zohar add to the protection of the Land of Israel and all the children of Israel around the world.

19. הסתר של הסתר הזה, בשקיה בהתחלה בסוף הזה של המחשבה, שהוא הפרוש של תורה שבכתב, והיא התורה שבעל פה. ועל בן נקרא באר, שנאמר (דברים א) הואיל משה באר את התורה. בא"ר הוא לאותו שנקרא שבע, שכתוב ויבנהו שבע שנים. והינו קול גדול.

20. וסוף המחשבה הזה הוא בא"ר שבע. ויעקב נכנס בראש הזה לאמונה. בין שנדבק באמונה הזו, הצריך לו להבחין באותו המקום שנבחנו אבותיו, שנכנסו בשלום ויצאו בשלום.

21. אדם נכנס ולא נשמר, והתפתה אחריה, וחסא באותה אשת זנונים, הנחש הקדמוני. נח נכנס ולא נשמר, והתפתה אחריה וחסא, שכתוב וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה. אברהם נכנס ויצא, שכתוב וירד אברהם מצרימה, וכתוב ויעל אברהם ממצרים. יצחק נכנס ויצא, שכתוב וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה, וכתב ויעל משם באר שבע.

19. סתרא דסתרא דא, כד הוה בקדמיתא ביהאי סופא דמוזשבה, דאיהו פרושא דאורייתא דבכתב, ואיהי תורה שבעל פה. ועל דא אקרי באר, שנאמר (דברים א) הואיל משה באר את התורה, בא"ר איהו ליהווא דאקרי שבע, דכתיב, (מלכים א ו) ויבנהו שבע שנים. והינו קול גדול.

20. ודא סופא דמוזשבה, בא"ר שבע איהו. ויעקב עאל ביהאי רישא למהימנותא, כיון דאתדבק במהימנותא דא, אצטריך ליה לאתבוננא, בהווא אתר דאתבונינו אבהן דיליה דעאלו בשלם ונפקו בשלם.

21. אדם עאל ולא אסתמר, ואתפתא אבתרה, וזוטא ביהיא (הושע א) אשת זנונים, נזוש קדמאה. נזו עאל, ולא אסתמר, ואתפתא אבתרה, וזוטא. דכתיב (בראשית ט) וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה. אברהם עאל ונפק דכתיב, (בראשית יב) וירד אברהם מצרימה, וכתב, (בראשית יג) ויעל אברהם ממצרים. יצחק עאל ונפק, דכתיב, (בראשית כו) וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה, וכתב, (שם) ויעל משם באר שבע.

Genesis 28:10

”ויצא יעקב, מבאר שבע; וילך, חרנה”

“Jacob went out of Beersheba and went toward Haran.”

The word Beersheba in Hebrew has two words: באר, which means ‘well’ (of water) and שבע, which means ‘seven’.

The Zohar explains that Beer, ‘well’, is the aspect of the oral Torah and quotes Deuteronomy 1:5 to support its explanation.

”בעבר הירדן, בארץ מואב, הואיל משה, באר את-התורה הזאת לאמר”

“Across the Jordan in the land of Moab, Moses undertook to expound (באר) this law (Torah), saying,”

The word ‘expound’ has the same letters as באר, ‘well’. We learn from that that as a ‘well’ brings out water to sustain life the study and explanation of the Torah draw the energy of life from Binah of the Tree of Life.

The Zohar expounds the Torah with the support of Moses, the ‘Faithful Shepherd’, who is mentioned so many times in the Zohar.

The word ‘שבע’, ‘seven’ is a connection to Binah because the first Holy Temple, which was built in seven years, connects us to Binah.

1 Kings 6:38 “...So was he seven years in building it.”

When Jacob went out of Beersheba he was well connected to Binah, ready for his great challenges in Haran in the house of Laban.

Lessons:

The Zohar digs wells in the Torah and when we study it we drink from the well of life. It gives us the power to understand and overcome our challenges in life. As we will study in the next portion, the Light adds challenges to our lives so we can overcome them to elevate ourselves to higher levels.

The sages tell us that God created the evil inclination to give us ‘troubles’ but he also gave us the Torah to help us overcome them.

For digging wells of life, we don’t need a special license, just the Zohar. Most students of Kabbalah already know that the study of Zohar helps them understand life and how to go through their Tikkun process. Without the Zohar, they will lose the path and fall into chaos.

22. יַעֲקֹב, בֵּינוֹן שְׁנַכְנַס בְּאֲמוֹנָה, הִצְטַרֵּף לְהַכְנִיס מִנְחָה לְצַד הַהוּא, מִשּׁוּם שְׁמִי שְׁנַצֵּל מִשָּׁם הוּא אֱהוּב וְנִבְחַר שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מַה כְּתוּב? וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע, הַסֵּתֵר שֶׁל סוּד הָאֲמוֹנָה. וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה – הַצַּד שֶׁל אִשֶׁת זְנוּנִים, אִשָּׁה מְנַאֶפֶת.

22. יַעֲקֹב בֵּינוֹן דְּעָאֵל בְּמַהִימְנוּתָא, אֲצִטְרִיף לְמַיְעַל מִנְנוּתָא לְהַהִיא סְטֵרָא, בְּגִין דְּמֵאֵן דְּאִשְׁתִּיב מִתְמַן, אִיהוּ רְזוּימָא וּבְרִירָא דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא. מֵאִי (מַה) כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע, דְּמַהִימְנוּתָא. וַיֵּלֶךְ זְרָנָה, סְטֵרָא (הוֹשַׁע א) דְּאִשֶׁת זְנוּנִים, אִשָּׁה מְנַאֶפֶת.

23. סֵתֵר הַסֵּתֵרִים מִתּוֹךְ הַתְּקֵף שֶׁל אֹרוֹן שֶׁל יִצְחָק [נִצָּא] מִתּוֹךְ שְׁמֵרֵי הַיּוֹן, יֵצֵא צוּרָה מִרְכַּבַּת אַחַת כּוֹלֶלֶת אֶחָד זָכָר וְנִקְבָּה, אֲדָמָה כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה, נִפְרָדִים לְכַמָּה צְדָדִים וְשִׁבְלִים. הַזָּכָר נִקְרָא סַמְאֵל, וְנִקְבָּתוֹ כְּלוּלָה בְּתוֹכוֹ תְּמִיד. כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּצַד הַקֶּדְשָׁה, כִּף גַּם בְּצַד הָאֲחֵר זָכָר וְנִקְבָּה כְּלוּלִים זֶה עִם זֶה. הַנִּקְבָּה עִם סַמְאֵל, נִחָשׁ, נִקְרָאת אִשֶׁת זְנוּנִים, קִץ כָּל בְּשָׂר, קִץ הַיָּמִים.

23. סְטֵרָא דְסֵתֵרִין, מִגּוֹ דְתַנְקָפָא דְטִיְהָרָא דִיִּצְחָק (נִפְק), מִגּוֹ דוֹרְדִיא דְזוּמְרָא, נִפְק זֹד זְעִיזוֹ קְטִירָא, כְּלִיל זֹד דְכַר וְנִקְבָּא, סוּמְקָא כְּוֹרְדָא, מִתְפָּרְשֵׁן לְכַמָּה סְטֵרִין וְשִׁבְלִין. דְכּוּרָא אֶקְרִי סַמְאֵל, וְנִקְבִיָּה כְּלִילָא בְּנוּיָה תְדִיר. כְּמַה דְאִיהוּ בְּסֵטֵר קְדוּשָׁה, הֵכִי נְמִי בְּסֵטֵרָא אֲזוּרָא, דְכַר וְנִקְבָּא כְּלִילִין דָּא בְּדָא. וְנִקְבָּא דְסַמְאֵל, נְחָשׁ, אֶקְרִי אִשֶׁת זְנוּנִים, (בְּרֵאשִׁית י) קִץ כָּל בְּשָׂר, קִץ הַיָּמִים.

Genesis 28:10

”וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, מִבְּאֵר שֶׁבַע; וַיֵּלֶךְ, חֲרָנָה”

“Jacob went out of Beersheba and went toward Haran.”

Once Jacob achieved a high spiritual level he had to go through a test in order to have control over the left column. Only when a righteous passes a test he is loved by the Holy One, blessed be He.

Leaving Beersheba is the aspect of going out of the right and going to Haran is the aspect of connecting to the left column, where the challenges are.

Abraham experienced famine and went down to Egypt, which was the biggest and richest civilization of that time. Pharaoh was fond of Sarah and wanted her. Both of them passed the test and went back to their homeland with great rewards.

Isaac also went to Abimelech the king of the Philistines. He and Rebekah faced challenges but they came out pure.

Jacob is now going to Haran and as we know he served his uncle, Laban, for 20 years. He could stay strong with his faith and Laban couldn't corrupt him. He left with two wives and wealth. He also received the name Israel.

Lessons:

We see that the patriarchs and the matriarchs went through big tests to make them spiritual giants.

God gives us challenges in life to make us better. Every situation or event is an opportunity to earn greater Light.

24. שְׁתֵּי רִחוּת רְעוּת נִדְבָקוֹת יַחַד. רִחוּת הַזָּכָר דְּקָה. רִחוּת הַנְּקֵבָה בְּכֹמָה דְרָכִים וְשִׁבְלִים נִפְרָדֶת, וְנִדְבָקֶת בְּאוֹתָהּ הַרִחוּת שֶׁל הַזָּכָר. מְקַשְׁטֶת אֶת עֲצָמָה בְּכֹמָה תְּכַשִּׁיטִים, כְּמוֹ זֹנָה, מִרְחֻקָּת, עוֹמֶדֶת בְּרֹאשׁ הַדְרָכִים וְהַשְּׁבִילִים לַפְתּוֹת בְּנֵי אָדָם.

24. תְּרִין רוֹזוּן בִּישׁוּן מִתְנַדְבֵּקוֹן כְּזוֹדָא, רוֹזוּא דְדִכּוּרָא דְקִיקָא. רוֹזוּא דְזוֹקְבָא, בְּכֹמָה אוֹרוֹזוּן וְשִׁבְלִין מִתְפָּרְשָׁא, וּמִתְנַדְבֵּקָא בְּהֵוּא רוֹזוּא דְדִכּוּרָא. קְשִׁיטָת דְרָמָה בְּכֹמָה תְּכַשִּׁיטִין סִתְרָא (ס"א סטרא) דְרָזָא כְּזוֹנָה, מִרוֹזְקָא קִיּוּמֵת בְּרִישׁ אוֹרוֹזוּן וְשִׁבְלִין, לַפְתָּאָה בְּנֵי זָשָׂא.

25. הַשּׁוֹטָה שֶׁקָּרַב אֵלֶיהָ, מִחֻזְקָה בּוֹ וּמִנְשִׁקָת אוֹתוֹ, מוֹזְגָת לוֹ יַיִן הַמְשֻׁמֵּר שֶׁל מְרוֹרֶת פְּתָנִים. בַּיּוֹן שְׁשׁוּתָהּ, סוֹטָה אַחֲרֶיהָ. אַחַר שְׂרֹאָה אוֹתוֹ סוֹטָה אַחֲרֶיהָ מִדְּרָךְ הָאָמֶת, מִפְּשִׁיטָה אֶת עֲצָמָה מִכָּל אוֹתָם הַתְּקוּנִים שֶׁהִיָּתָה מִתְקַנְתָּ לַשּׁוֹטָה הַזֶּה.

25. שְׁטִיָּא דְקָרִיב בְּהַדָּה, אֶתְקִיפֶת בִּיהַּ וְנִשְׁקֶת לִיהַּ, מִסְכֶּת לִיהַּ זֹמְרָא דְדוֹרְדָא, הַמְרוֹרֶת פְּתָנִים. כַּיּוֹן דְשִׁתִּי, אִסְטִי אֲבִתְרָה, לְבַתֵּר דְזוֹמָאֵת לִיהַּ סְטִי אֲבִתְרָה מֵאוֹרוֹזוּא דְקְשׁוּטָא, אֶפְשִׁיטָת דְרָמָה מִכָּל אֵינוֹן תְּקוּנִין דְהוֹת מִתְתַקְנָא לְגַבֵּי דְהֵוּא שְׁטִיָּא.

26. הַתְּקוּנִים שֶׁלָּהּ לַפְתּוֹת בְּנֵי אָדָם: שְׁעֲרוֹתֶיהָ מִתְקַנִּים אֲדָמִים בְּשׁוֹשְׁנָה, פְּנִיָּה לְבָנִים וְאֲדָמִים, בְּאֻזְנֵיהָ תְלוּוִים שֶׁשָּׂה תְקוּנִים שֶׁל אֶטוֹן מִצָּרִים, תְלוּוִים עַל צְנֹאָרָה כָּל חִילוֹת אֶרֶץ קָדֶם, פִּיהָ מִתְקַן כְּפִתִּיחָה דְקָה יָפָה בְתַקּוּנֶיהָ, לְשׁוֹן חֲדָה בְּחֶרֶב, דְבָרִיהָ חֲלָקִים בְּשִׁמּוֹן, שְׁפִתּוֹתֶיהָ יְפוֹת אֲדָמוֹת בְּשׁוֹשְׁנָה מִתּוֹקוֹת בְּכָל הַמְתִּיקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, לְבוּשָׁה אֲרָגְמָן, מִתְקַנְתָּ בְּאַרְבָּעִים תְּקוּנִים חֶסֶר אֶחָד.

26. תְּקוּנִין דִּילָהּ, לַפְתָּאָה לְבַנֵּי זָשָׂא. שְׁעֲרָהּ מִתְקַנִּין סוּמְקָן כְּוּוֹרְדָא, אֲנֻפָּא זוּוֹרִין וְסוּמְקִין. בְּאוֹדְנָהּ תְלִין שִׁתָּא תְקוּנִין אֶטוּנָא דְמִצָּרִים, תְלִין עַל קַדְלָהּ אֶכָּל זוּיְלֵי דְאֶרְעָא דְקָדֶם. פִּיהָ מִתְתַקְנָא בְּפִתִּיזוֹ דְקִיקָא יָאָה בְתַקּוּנָהּ, לִישָׁנָא זוֹדִידָא כְּוּוֹרְבָא, שְׁעִיעֵן מִלְּהָא כְּמוֹשׁוּא. שְׁפוּוֹהָ יָאֵן סוּמְקִין כְּוּוֹרְדָא, מִתִּיקוֹ בְּכָל מִתִּיקוֹ דְעֻלְמָא, אֲרָגְוּנָא לְבִשְׁתָּא, אֶתְתַקְנָת בְּאַרְבָּעִין תְּקוּנִין, זֹסֶר (ויקרא קי"ד ע"ב) זוֹד.

The other side tries to drain our energy with sexual temptations and with creating desires for the self alone.

The Snake seduced Eve, contaminating her vessel. She made Adam connected to the physical level before it matured on Friday night. They lost their immortal state because of that.

The test that we go through begins with attacking our vessels. The vessel is a female aspect. The wives of the Patriarch represented their vessels and their main tests were when they left their home seeking for material comfort. As we studied in previous DZ, a famine in the land forced Abraham to go to Egypt with his wife. Pharaoh tried to seduce her but couldn't. Sarah helped to correct the sin of Eve.

Isaac also went to the king of the Philistines because of famine and had to live among negative people. God protected him because of the merit of his father, Abraham.

Jacob went to Haran and had to work hard for his wives. He didn't give up until he earned his wife, Rachel, who was the mother of his two righteous children, Joseph and Benjamin.

The matriarchs and patriarchs kept the purity of their vessels and because of that, they were able to establish channels for the upper Light.

Lessons:

Following material temptations could cause the vessel to reject the Light and lose its purpose of becoming a channel of Light to the world.

Little desires grow to bigger desires of the wrong type up to a point that all we want is more of the material aspect to satisfy the growing hunger for it. When the vessel is filled with all that is material then no more room is left for the Light. The life force no longer exists in the vessel and the soul loses its control to the negative side.

Protect your vessel using spiritual connections to draw Light and share it to create a continuation of Light and life.

27. שוטה [ה] שְׁפוּטָה אַחֲרֶיהָ וְשׁוֹתָהּ מִכּוֹס הַיַּיִן וְעוֹשָׂה עִמָּה נְאוּפִים וְסוּטָה אַחֲרֶיהָ, מִהּ הִיא עוֹשָׂה? מִשְׂאִיָּהּ אוֹתוֹ יִשָּׁן בַּמַּטָּה, וְעוֹלָה לְמַעַלָּה וּמְלִשְׁינָה עָלָיו, וְנוֹטֶלֶת רְשׁוֹת וְיורֶדֶת. מִתְעוֹרֵר הַשׁוֹטָה הַהוּא, וְחוֹשֵׁב לְצַחֵק עִמָּה כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהוּא מְסִירָה אֶת תְּקוּנָתָהּ מִמֶּנֶּה, וְחוֹזֵרֶת לְגַבּוֹר חֹזֵק שְׁעוֹמֵד בְּנִגְדוֹ, לְבוֹשׁ בַּלְבוּשׁ שֶׁל אִשׁ לוֹהֶטֶת, בְּפִחַד חֹזֵק מְרַתֵּת עֲצָמָה וְנִפְשָׁה עֲרֻמָּה, מְלֵאָה בְּעֵינַיִם מִפְּחִידוֹת, חָרֵב שְׁנוּנָה בְּיָדוֹ [בְּגִדָּה]. טְפוֹת מְרִירוֹת תְּלוּיוֹת מִהַחֲרֵב הַהוּא. הוֹרֵג אֶת הַשׁוֹטָה הַהוּא, וְזוֹרֵק אוֹתוֹ לְתוֹךְ גֵּיהֶנֶם.

27. שְׁטִיָּא (דא) סְטִי אַבְתְּרָהָא, וְשִׁתִּי מִכּוּסָא דְזוּמְרָא וְעַבִּיד בָּהּ זִיאוּפִין וְאַסְטִי אַבְתְּרָהָ. מִהּ עַבְדְּתָהּ, שְׂבֻבָתָ לִיהּ זָאִים בְּעַרְסָא, וְסַלְקַת לְעֵילָא וְאַלְשִׁינַת עֲלֵיהּ, וְנָטְלָא רִשׁוֹ וְנִזְזַתָּא. אַתְעָר הַהוּא שְׁטִיָּא וְזָשֵׁב לְזוּיִיכָא בְּהַדְרָה כְּקַדְמִיתָא, וְהִיא אַעֲדִיאַת תְּקוּנָתָא מִינָהּ, וְאַתְהַדְרַת גֵּיבַר תְּקִיף קָאִים לְקַבְלֵיהּ, לְבוּשֵׁי לְבוּשָׂא דְזוּרָא מְלֵהֶטָא, בְּדוּזִיכוֹ תְּקִיף מְרַתְתָּא גְרָמָא וְנִפְשָׂא (ערומה). מְלִיָּא דְעֵינִין דְזוּלָן, זוּרְבָא שְׁנִנָּא בְּיַדֵּיהּ (בידה), טִיפִין מְרִירִין תְּלִין מִהַהוּא זוּרְבָא, קְטִיל לִיהּ לַהּהוּא שְׁטִיָּא, וְאַרְבִּי לִיהּ לְזוֹ גֵּיהֶנֶם.

The fool that follows her, drinks from her cup of wine and fornicates with her. She leaves him sleeping in bed and goes up to tell about him. She receives permission and comes down. That fool wakes up thinking of having fun with her again. She takes off her disguises and returns to be a mighty hero who wears a garment of burning fire that vibrates fear in body and soul. Full of frightening eyes, a sharp sword that bitter drops hanging from it. He kills the fool and throws him into hell (Gehenom).

The Zohar describes a scene of desires and lust of a man falling for a woman that attracted him by her looks but under her disguise, there is a ruthless killer.

Rabbi Ashlag explains this paragraph in length, teaching us that the woman represents the left column of the Tree of Knowledge. It continues the Light of Chokmah from the upper level down. This is a direct Light and is pure Light. It can bring pleasure and at the same time a lot of judgments. To benefit from this Light we need to restrict it and create returning Light through the central column.

The woman, aka the other side, will do anything to distract us from the path to the Light. She engages us and exposes our inner desires for the pleasures of this world. We want to enjoy life without restriction, having all the fun and sleep well. Sleeping is the aspect of not seeing the Light and falling to the gravity caused by the desires of the body. Since the body has a temporary state of existence, its consciousness is selfishness, ignoring the purpose of the soul in this life.

If we do not wake up to full awareness before the 'black hole' swallows us, we are sucked in it without mercy.

The positive point in this study is concealed in the words ‘She goes up to tell about him and receives permission’. That means that the other side can not execute a ‘death’ sentence without permission from the higher levels. Death is not just termination of the body’s existence, separating the soul from the body. It is also a death aspect to the business, health, relationships, etc. If we submit to our selfish desires the other side jumps to drag us further down. If we have some merits in our accounts then we may receive a ‘lifesaver’, giving us the opportunity to get out of the hold of the other side.

Most spiritual people came to the point of understanding that the material world is not enough to bring them happiness. They may have suffered or are still suffering from a major lack in their lives. Some rich people ‘pay’ to have the protection of the Light so they won’t lose what they have. If they have the proper consciousness she can achieve righteousness level when supporting others that spread the Light.

We should always remember to save merits and ‘collect’ as many ‘lifesavers’ as we can, especially when there are big storms in the forecasts.

The angel of death has many eyes because the eyes are at the level of Chokmah and he needs to see everything we do. He builds a case file against us to submit to the upper courts and demand execution.

28. יַעֲקֹב נָזַת לְנִפְתָּהּ, וְאָזַל לְאַתְרָהּ. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֵּלֶךְ זֹרְנָה, וְזָמַא כָּל תְּקוּן בֵּיתָא, וְאַשְׁתֵּיב מִיְנָה. דְּכוּרָא דִּילָהּ סַמְאָל, אַבְאִישׁ קַמִּיָּה, וְנִזְוֹת לְאַנְזוּא בֵּיתָא קְרָבָא וְלֹא יָכִיל לֵיהּ, דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית ל"ב) וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ וְגו'. כַּדִּין אֲשֵׁתָיִב מִכְּלָא, וְאַשְׁתֵּלִּים בְּשִׁלְמוֹ וְאַסְתַּלַּק וְגו'. כַּדִּין שְׁלִים וְאַתְקַרִי יִשְׂרָאֵל. כַּדִּין סְלִיק בְּדִרְגָּא עֲלָאָה וְאַשְׁתֵּלִּים בְּכְלָא, וְהוּהוּ עִמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, וְעֲלִיהּ כְּתִיב, (שְׁמוֹת כ"ו) וְהַבְּרִיזוּ הַתְּכוּן וְגו'.

28. יַעֲקֹב יָרַד אֵלָיָהּ וְהֵלֶךְ לְמִקּוּמָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, וְרָאָה אֶת כָּל תְּקוּן הַבַּיִת, וְנִצַּל מִמֶּנָּה. הַזְכָּר שְׁלֵה סַמְאָל, הֲרַע לְפָנָיו, וַיֵּרַד לְעַרְףְּ בּוֹ קָרֵב וְלֹא יָכִיל לוֹ, שְׂכָתוֹב וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ וְגו'. אִזֵּי נִצַּל מִן הַכֹּל, וְהַשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹת, וְהִתְעַלָּה בְּדִרְגָּה שְׁלֵמָה וְנִקְרָא יִשְׂרָאֵל. אִזֵּי עָלָה לְדִרְגָּה עֲלִיּוֹנָה וְנִשְׁלַם בְּכֹל וְנִהְיָה הָעַמּוּד הָאֲמֻצָּעִי, וְעֲלִיו כְּתוּב וְהַבְּרִיחַ הַתֵּיבֹן וְגו'.

29. מַהוּ וַיֵּצֵעַ בְּכַף יָרְכוּ, לֵיהּ לֹא יָכִיל, אֲבָל נִגַע בְּכַף יָרְכוּ, דְּאִינְהוּ נָדָב וְאַבִּיהוּא, דְּנִפְקוּ מִן יָרְכוּ דְאַהֲרֹן, (ס"א בְּסִיבַת אֲשׁ זָרָה. וְהָא אֲתַעְרוּ לְשִׁמְרַךְ מֵאַשָּׁה זָרָה וְגו', וְתַפְסָה אוֹתָם בְּרִשְׁתָּהּ. פֹּא רָאָה מַה כְּתוּב בְּיַעֲקֹב הַשְּׁלֵם) וְעַל יַעֲקֹב כְּתוּב] וְהַבְּרִיחַ הַתֵּיבֹן בְּתוֹף הַקְּרָשִׁים מִבְּרַח מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

29. מַהוּ (בְּרֵאשִׁית ל"ב) וַיֵּצֵעַ בְּכַף יָרְכוּ, לֵיהּ לֹא יָכִיל, אֲבָל נִגַע בְּכַף יָרְכוּ, דְּאִינְהוּ נָדָב וְאַבִּיהוּא, דְּנִפְקוּ מִן יָרְכוּ דְאַהֲרֹן, (ס"א בְּסִיבַת אֲשׁ זָרָה. וְהָא אֲתַעְרוּ לְשִׁמְרַךְ מֵאַשָּׁה זָרָה וְגו', וְתַפְסָה לֹון בְּרִשְׁתָּהּ, תֵּא חֲזִי, מַה כְּתִיב בִּיעֲקֹב שְׁלִימָא) (וְעַל יַעֲקֹב כְּתִיב) וְהַבְּרִיזוּ הַתֵּיבֹן בְּתוֹף הַקְּרָשִׁים מִבְּרִיזוּ מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

Genesis 28:10

”וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, מִבְּעַר שִׁבְעָה; וַיֵּלֶךְ, חֲרָנָה”

“Jacob went out of Beersheba and went toward Haran.”

Jacob went to Haran where the negative side dwells freely. He experienced the temptation of the other side but could resist by following the laws of the Torah. He worked for Laban, the master of witchcraft, who tried to break Jacob in many ways but couldn't. In the end, Jacob left him with two wives and material wealth.

The temptations of the material world come from the female of the negative side. The male, Sam-el, tries to block and corrupt the connection to the Light. He waited for Jacob on the way to his homeland. They fought all night and Jacob was victorious, received the name Israel and elevated to become the chariot of the Central Column of the Tree of Life.

The next challenge for Jacob was meeting with his brother Esau, who had plans to kill him. Jacob sent Esau a message telling him Genesis 32:5

“עם-לבן גרתי, ואחר עד-עתה”

“ I have sojourned (גרתי) with Laban, and stayed until now”

The word גרתי, ‘sojourned’ has a numerical value of 613. The sages explain that the way the Torah puts it means that Jacob followed the 613 precepts of the Torah.

Even though the Torah itself wasn’t revealed at that time, the laws of the spiritual system of The Tree of Life were known to Abraham, Isaac, and Jacob.

The world was created according to the Torah and the written Torah holds that information. The oral Torah was known from the time of Adam, Seth, and the pure ones that followed.

The secret of overcoming all kinds of negativity is to stay with the Torah and the Zohar that reveals its secrets and Light.

Jacob brought the world into a stable state when he controlled the negative side. He came from the right side, restricted the left side, create a central column and allows both Lights to be revealed in the world without the aspect of Judgment.

The portions of Vayetze and Vayishlach have the stories about Jacob controlling the left and the negative side. When we study these portions we get the strength to control our negative side and overcome temptations coming from temporary pleasures of this world.

We learn from Jacob to restrict, work hard with the Light guiding our ways and in the end, we can also enjoy from the material world. Without fully correcting ourselves and removing the control of the negative side we can not enjoy the material world without the risk of losing the Light and connecting to death aspects in many areas of our lives. Remember! Life Force comes from above with a spiritual connection. Death comes from below with material connection.

The material world is given to us as a tool to improve our souls. The proof to that fact is that the body breaks down to basic elements and loses its identity while the soul ascends, keeping a complete record of all of its action in this world, good or bad.

30. בני העולם, אהובי עליון, בחירי הממשלה, קרבו שמעו. מי חכם בכם, בעלי העינים בהשכל, יבא וידע. בשעה שהראש הלבן נטל שלש אותיות וחקק אותם בחקיקת החקיקות, אחת א', אחת י', ואחת ו', ונחקק א"ן – הא' הראש העליון של הכל טמון של כל השמונים, י' הוא עלית הרצון, נתקן מן הראש למעלה, וירד למטה. יצא והוציא שלשים ושנים שבילים, עד שנחקקו באבנים יקרות שלוחטות, ונקשרו עם האות נו"ן, שהיא זכר ונקבה, שני אוהבים. קשר חזק, בהם נתקנו, והשם הקדוש נקשר בהם, מהם נמצא המזון לכל [בהם], נתקנו העולמות.

30. תוספתא בני עלבא, רוזימי עלאה, הורמנא דבוריירי, קריבו שמועו. מאן זוכימא בכוכ, מארי דעינין בסוכלתנו, ליתי ולנדע. בשעתא דרישא זוורא נטיל תלת אתון וגליף לון בגלופא בגלופין, זוד א, זוד י' וזוד ו', ואתגליף א"ן, א' רישא עלאה דכלא, טמירא דכל טמירין. י' סליקו דרעותא הוי, אשתכלל מרישא לעילא ונזות לתתא, נפק ואפיק תלתין והרין שביילין, עד דאתגלפו בין אבני יקר דמותלהטן. ואתקשרו באות נו"ן דאיהו דכר ונקבא, תרין רוזימין. קשורא תקיפא, בהו אשתכללו, ושמו קדישא בהו אתקשר, מנייהו אשתכוז מזוזא לכלא (בהו), אשתכללו עלמין.

31. ועל בן נחקה ו' פשוטה, הכלל של שתים: נ' כפופה נקבה אחת, י' שהיא הרצון

31. ועל דא אתגליף ו' פשוטה, כללא דתרין, נ' כפופה נוקבא זודא, י' דאיהי רעותא דאפיק שביילין, בטע

שְׂמוּצִיא שְׁבִילִים הֵכָה בֵּין הָאוֹתִיּוֹת וְעָשָׂה אֶת הַרְקִיעַ שֶׁל יַעֲקֹב בֵּין שְׁתֵּי רוּחוֹת, וְהִטִּיל בֵּין הָאֵיבָרִים דְּבוּרִים. עַד שֶׁיֵּרֵד לְנִי הַזֶּה, שֶׁהִיא כְּפוּפָה, וְחָבְרוּ אוֹתָהּ יַחַד, צָפוֹן וְדָרוֹם, אַחֵר כִּף נִקְשְׁרוּ יַחַד. הֵנִי הַכְּפוּפָה הַזֶּה נִקְרָאת בְּאֵר שְׁבַע וּמִתְמַלֵּאת מִיַּעֲקֹב לְהַשְׁקוֹת אֶת כָּל עַדְרֵי הַצֹּאן, וְעַל כֵּן יוֹצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. עוֹד, מִבְּאֵר שְׁבַע לְמַעְלָה, שֶׁהִיא מִמְנַה יוֹצֵא אַחֵר כִּף לְהַשְׁקוֹת אֶת חֲרָנָה, שֶׁהִיא הַבְּאֵר שְׁלֹמֶטָה, חֲרוֹן אָף ה', חֲרָב ה', דִּין, בֵּית הַדִּין, אֱלֹהִים. וְעַל כֵּן אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנִחְלָתָךְ. עַד כֹּאן הַתּוֹסֵפֶת.

בֵּין אֲתוּוֹן, וְעַבְדֵי רִקִּיעָא דִּיעֲקֹב בֵּין תְּרִין רוּזוּזִין, וְאֵטִיל בֵּינֵי שְׁיִיפֵי מְלוּכִי, עַד דְּנִזְזַת לְהָאִי נִי דְאִיהִי כְּפוּפָה, וּזְזַבְרוּ לָהּ כְּוֹדָא, צָפוֹן וְדָרוֹם, לְבַתֵּר אֲתִקְשְׁרוּ כְּוֹדָא. הָאִי נִי כְּפוּפָה, בְּאֵר שְׁבַע אֲקָרִי. וְאֲתִמְלִי מִיַּעֲקֹב, לְאֲשַׁקְּאָהּ כָּל עַדְרֵי עֲנָא. וְעַל דָּא וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה. תּוֹ, מִבְּאֵר שְׁבַע לְעֵילָא, דְּהָא מִינָה נְפִיק, לְבַתֵּר אֵייל לְאֲשַׁקְּאָהּ לְוִזְרָנָה, דְּאִיהִי בִירָא דְלִתְתָא, זְרוּן אָף ה', זְרָב ה', דִּינָא, בִּי דִינָא, אֱלֹהִים. וְעַל דָּא (תְּהִלִּים עט) אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנִזְזַלְתָּךְ. (עַד כֹּאן תּוֹסֵפֶת)

The Zohar explains the ‘White Head’, ‘Atika Kadisha’, which is the inner Light of Keter. ‘White’ is the aspect of pure light and ‘head’ means the top or the first. Three letters are introduced from the ‘head’ to the process of Creation and they are Alef א, Yod י, and Nun נ. They are pronounced ‘ayin’ means ‘nothing’ as in ‘Ein Sof’, ‘Endless’. Job 28:12 “וְהַחֲכָמָה, מֵאִין תִּמְצָא” “And Wisdom (Chokmah) shall be found from אִין (Alef, Yod, Nun)”.

Alef is the concealed source, which is the head of Arich Anpin, the outer aspect of Keter.

Yod is the will of the Creator to create the worlds for us. It was risen from the concealed head above and came down in the form of 32 paths that formed the worlds. They are connected to the letter Nun that is the aspect of Male and Female, Light and Vessel, Zeir Anpin and Nukva, Malchut.

The letter Nun was made to have two forms נ and ן (final nun). The final Nun ן has a straight line and the other Nun נ is bent, The Yod expressed the will of the Creator and continued the paths of Lights into letters and the lower levels, creating vessels (letters) with connections of Light between them (words) until it reached the bent letter Nun נ (revealed Light in the vessel). The letter Nun נ is called Beer Sheva, meaning ‘well of seven’. Seven is the distance between the source of Light and Malchut.

Genesis 28:10

”וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, מִבְּאֵר שְׁבַע; וַיֵּלֶךְ, חֲרָנָה.”

”And Jacob went out from Beer-sheva, and went toward Haran.”

Haran is the aspect of Judgment and Malchut. Jacob is the central column that connects to the source of Light and brings nourishments to Malchut, which is the lower ‘well’ which is dry without connection to the source of Light.

The Endless Light formed for us letters to express the Light in this world. The letters are channels of Light coming down from the seed of the letter Alef that represents Keter.

The letters are vessels until they are expressed with vibrations (Nikud, תנועות) revealing their Light in Malchut. That is why the process of Creation is started with the action of ‘saying’. (Genesis 1:3) “And God said...”

Our ‘real’ world is the Hebrew letters and everything else is part of the illusion that we are placed in to sort out the ‘good’ from the ‘bad’. We can do that on a deeper level only with connection to the Hebrew letters. Other languages can have better shapes and or rich expressions but they communicate only of the lower level. The consciousness is

the only thing that can elevate a pure person's prayer to a higher level but the Hebrew letters are true and real tools for spiritual connections. The word 'truth' in Hebrew is אמר. It contains the first letter, the middle and the last letters of the Hebrew Alef-Bet.

32. רבי יצחק היה יושב יום אחד לפני מערת אפיקותא. עבר איש אחד ושני בניו עמו, והיה אחד לאחד אומר, חזק השמש הזה הוא מצד הדרום, ואין העולם מתקיים אלא על הרוח, משום שהרוח היא קיום השלמות של כל הצדדים, ואלמלא שהוא עומד בשלמות, אין העולם יכול להתקיים.

33. אמר לו אחיו הקטן, אלמלא יעקב, לא התקיים העולם. בא ראה, בשעה שיחדו בניו את היחוד שלמעלה ואמרו (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, זוהי השלמות העליונה להתיחד ביחוד אחד, אזי התחבר יעקב אביהם, ונטל את ביתו, וישב בו בחבור אחד עם האבות, להתחבר זכר ונקבה יחד.

34. אמר רבי יצחק, אשתתף עמכם ואשמע מה הם אומרים. פתח אותו האיש ואמר, קומה ה' למנוחתך אנה וארון ענך. קומה ה' למנוחתך - במי שאומר יקום המלך לבית מנוחת משכנו.

32. רבי יצחק היה יושב יום אחד לפני מערתא דאפיקותא, אעבר זוד בר נש ותרין בגין עמיה. והיה אמר זוד לזוד, דא תוקפא דשמשא, מסטרא דדרום איהו. ועלמא לא אתקיים אלא על רוזו, בגין דרוזו איהו קיימא שלימו דכל סטרין, ואלמלא דאיהו קיימא בשלימו, לא יכיל עלמא לאתקיימא.

33. אמר ליה אזוזה ועירא, אלמלא יעקב, לא אתקיים עלמא. תא זוזי, בשעתא דייזודו בגוי יזודא דלעילא, ואמרו (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, דא הוא שלימו עלאה, לאתיוזא ביוזדא זוד. כדן אתזבר יעקב אבוהון ונטיל ביתיה, ויתיב ביה בזזבורא זודא עם אבהן, לאתזבורא דכר ונקבא כזודא.

34. אמר רבי יצחק, אשתתף בהדייהו, ואשמע מאי קאמרי. אול בהדייהו. פתוז ההוא בר נש ואמר, (תהלים קלב) קומה ה' למנוחתך אנה וארון ענך. קומה ה' למנוחתך, כמאן דאמר, יקום בלכא, לבי זיוזא דמשכניה.

The Zohar reveals that only when Jacob came to the world, the world could have stability and balance.

Jacob unified the right column (Abraham) and the left column (Isaac) of the Tree of Life.

Abraham lived for 175 years.

Isaac was born when Abraham was 100.

Jacob was born when Isaac was 60 years old. The sages say that Jacob started studying Torah immediately after he was born.

Abraham, Isaac, and Jacob studied together for 15 years.

During these 15 years, Abraham and Isaac gave Jacob connection to the upper levels of Chokmah and Binah represented by the letters YH יה with a numeric value of 15.

Jacob descendants received the Torah with the prayer of Shema Israel that helps them make the unification of Zeir Anpin and Malchut.

Deuteronomy 6:4Hear, O Israel: YHVH our God, YHVH is one.

Israel is Jacob's name given to him after he fought and won the angel of the other side.

Israel is the global general name to all the descendants of Jacob/Israel.

We recite the prayer of Shema Israel three times. One in the morning, one in the evening and one on the bed before we go to sleep.

The Shema Prayer at night is done after sundown. This time is the beginning of the Central column energy.

Links:

Bedtime Shema text and explanations

<http://dailyzohar.com/wp-content/uploads/2016/05/Bedtime-Shema-prayer.pdf>

Text and study video

<http://dailyzohar.com/shema-israel/>

<https://dailyzohar.com/daily-zohar-1599-2/>

35. שָׁנִים הֵם הָיוּ שֶׁאָמְרוּ קוֹמָה ה' – מִשָּׁה וְדוֹד. מִשָּׁה אָמַר, (במדבר י) קוֹמָה ה' וַיִּפְצוּ אִיבֵיךָ. וְדוֹד אָמַר (תהלים קלב) קוֹמָה ה' לְמִנוּחֶתְךָ. מָה הַהֲבֵדֵל בֵּינֵיהֶם? אֵלֹא מִשָּׁה כְּמוֹ מִי שֶׁמְצִיחַ אֶת בֵּיתוֹ הוּא אָמַר. מִשָּׁה צִוָּה אוֹתָהּ לְהִלָּחֵם קָרֵב בְּנֶגֶד שׁוֹנְאָיו, וְדוֹד הִזְמִין אוֹתָהּ לְמִנוּחָהּ. כְּמוֹ שֶׁמְזַמֵּין [ל] אֶת רַבּוֹ, מְזַמֵּין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה עִמּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב קוֹמָה ה' לְמִנוּחֶתְךָ אֲתָה וְאָרוֹן עֲזֶרְךָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהִפְרִידֵם.

36. כִּהְנִיךָ יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֶּיךָ יִרְנְנוּ. מִכָּאֵן לְמַדְנֵנוּ, שְׁמֵי שֶׁמְזַמֵּין אֶת הַמֶּלֶךְ, יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדֵי לְתַתּוֹת שְׂמֵחָה לְמֶלֶךְ. אִם דָּרָךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁמְשַׁמְחִים אוֹתוֹ בְּדַחְנִים פְּשׁוּטִים – יִסְדֵּר לְפָנָיו בְּדַחְנִים נִכְבְּדִים וְשָׂרִים גְּדוֹלִים, וְאִם לֹא – זוֹ לֹא [מִשׁוּם] שְׂמֵחַת הַמֶּלֶךְ.

37. בֹּא רֵאֵה, דָּוִד הִזְמִין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה לְמִנוּחָהּ, מָה עָשָׂה? שָׁנָה אֶת בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּשִׁבְלֵי שָׂרִים וְנִכְבְּדִים, וּמִי הֵם? שֶׁכְּתוּב כִּהְנִיךָ יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֶּיךָ יִרְנְנוּ. וְחִסְדֶּיךָ יִרְנְנוּ? הֲיֵשׁ צָרִיךְ לְהִיּוֹת לוֹנִיךָ יִרְנְנוּ שֶׁהָרִי הַלְוִיִּים הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְכַעַת דָּוִד שֶׁהִזְמִין אוֹתוֹ לְמִנוּחָהּ, עָשָׂה אֶת הַכְּהֻנִּים וְהַחֲסִידִים שִׁיְהִיוּ הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ.

35. תְּרִין אֵינֹן הָיוּ דְאָמְרוּ קוֹמָה יי, מִשָּׁה וְדוֹד. מִשָּׁה אָמַר, (במדבר י) קוֹמָה יי וַיִּפְצוּ אוֹיְבֵיךָ. וְדוֹד אָמַר, קוֹמָה יי לְמִנוּחֶתְךָ. מֵאֵי אִיכָּא בֵּינֵיהֶו. אֵלֹא מִשָּׁה כְּמֵאֵן דְּפָקִיד לְבֵיתֵיהָ קְאָמַר, מִשָּׁה פָּקִיד לָהּ, לְאִנְזוּא קְרָבָא לְקַבִּיל שְׁנֵאוֹי. דָּוִד זְמִין לֵיהּ לְגִיזוּא, כְּמֵה דְמוֹמִין (לֵיהּ) לְמַרְיָהּ, זְמִין לְמִלְכָּא וְלְמִטְרוֹנִיתָא עֲבוּיָהּ, דְּדָא הוּא דְכְּתִיב, קוֹמָה יי לְמִנוּחֶתְךָ אֲתָה וְאָרוֹן עֲזֶרְךָ, בְּזִין דְּלֹא לְאִפְרִישָׁא לֹון.

36. (תהלים קלב) כִּהְנִיךָ יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֶּיךָ יִרְנְנוּ. מִכָּאֵן אוֹלִיפְנָא, דְּמֵאֵן דְּמוֹמֵן לְמִלְכָּא, יִשְׁנֵי (דף קמח ע"ב) עוֹבְדוֹי בְּזִין לְבִיחָב זוֹדוּהָ לְמִלְכָּא. אִי אֶרְזוּיָה דְּמִלְכָּא דְּזוֹדָאן לֵיהּ בְּדִיּוּזֵי הַדְּיוּטִי, יִסְדֵּר קַמְיָה בְּדִיּוּזֵי רוֹפִינוּס וּפְרַדְשִׁכִּי, וְאִי לֹא, לֹא אִיהוּ (בגין) בְּדִיּוּזוּתָא דְּמִלְכָּא.

37. תָּא זְוִי, דָּוִד זְמִין לֵיהּ לְמִלְכָּא וְלְמִטְרוֹנִיתָא לְגִיזוּא, מָה עָבַד, שְׁנֵי בְּדִיּוּזֵי דְּמִלְכָּא, בְּזִין רוֹפִינוּס. וּמֵאֵן זִינְהוּ, דְּכְּתִיב, (תהלים קלב) כִּהְנִיךָ יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֶּיךָ יִרְנְנוּ. (ר"ל ע"ב, רל"ד ע"א) וְחִסְדֶּיךָ יִרְנְנוּ, לוֹנִיךָ יִרְנְנוּ מִבְּעֵי לֵיהּ, דְּהָא לִיּוֹאֵי אֵינֹן בְּדִיּוּזֵי מִלְכָּא. וְהַשְׁתָּא דָּוִד דְּזְמִין לֵיהּ לְגִיזוּא, עָבַד כִּהְנֵי וְחִסְדֶּיךָ דְּלִיהוּ אֵינֹן בְּדִיּוּזֵי מִלְכָּא.

The Zohar teaches us about two places where YHVH was asked to 'rise up'. One time by Moses and once by King David.

Numbers 10:35

”וַיְהִי בְּנִסְעַת הָאָרוֹן, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: קוֹמָה יְהוָה, וַיִּפְצוּ אוֹיְבֵיךָ, וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִיךָ, מִפְּנֵיךָ.”

“And whenever the ark set out, Moses said, ‘Rise up, O YHVH! And let Your enemies be scattered, And let those who hate You flee before You.’”

Psalms 132:8

”קוֹמָה יְהוָה, לְמִנוּחֶתְךָ: אֲתָה, וְאָרוֹן עֲזֶרְךָ.”

“Arise, O YHVH, to Your resting place, You and the ark of Your strength.”

The Zohar explains that Moses was a Chariot for Zeir Anpin and was the 'husband' of the Shechina. He was on a higher level and was able to command God to remove those who hate him.

King David 'invited' YHVH to a state of rest like a person inviting his master to his home. When he said 'You and the Ark', King David meant the Light and the Vessel, Zeir Anpin and the Shechina.

Moses's command came when the Ark was moving/ We use this exact verse when we take the Torah out of the Ark for reading. The purpose of the Torah reading is to connect us to Zeir Anpin to draw the higher level Light to Malchut and remove negativity from us and our environment.

King David is the aspect of Malchut and he could only invite the Holy Ark to 'rest' with him. The 'rest' is what we ask much time on Shabbat.

When the Holy Ark in the wilderness or the Torah in our time, going back to their place Moses said "return YHVH...".

Number 10:36

"ובנחה, יאמר: שובה יהוה, רבבות אלפי ישראל"

"When it came to rest, he said, "Return, O

YHVH, To the myriad thousands of Israel."

After removing the enemies the Ark/Torah are brought back to their place.

38. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּוִד, אֲנִי רוֹצֵה לְהִטְרִיחַ עֲלֶיךָ. [אלוין] אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּוִד, לֹא כָךְ. אָמַר לוֹ דָּוִד, רְבוּנִי, [לֹא כָךְ, אֲלֵא] כְּשֵׁאתָה בְּהִכְלֶךָ, אַתָּה עוֹשֶׂה רְצוֹנֶךָ. כָּעֵת שֶׁהוֹמַנְתִּי אוֹתְךָ, הִדְבַר עוֹמֵד בְּרְצוֹנִי לְקָרֵב אֵת אֱלֹהִים, שֶׁהֵם יוֹתֵר חֲשׂוּבִים, אֵף עַל גַּב שְׂאִין דְּרָכָם בְּזוֹהַר.

38. אָמַר לִיהִ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דָּוִד, לֹא בְּעֵינָא לְאִטְרוּזָא עֲלֶךָ. (אלוין) (נ"א אמר ליה קודשא בריך הוא, דוד, לאו הכי) אָמַר לִיהִ דָּוִד, מְאָרִי (לאו הכי אלא), כִּד אֲנִתָּ בְּהִיכְלָךָ, אַתָּה עֲבִיד רְעוּתָךָ. הַשְׁתָּא דְּזַמְיִנְנָא לָךְ, בְּרְעוּתִי קָיִמָא מַלְכָּה לְאִקְרָבָא אֲלֵיךָ, דְּאֵינִין וְזַשְׁיִבִי יַתִּיר, אֵף עַל גַּב דְּלָאו אֲרוּזִייהוּ בְּהָאִי.

39. מִכַּאן לְמַדְנָה, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּבֵיתוֹ, יִסְדֵּר דְּרָבּוֹ וּמַעֲשָׂהוּ כְּרְצוֹנוֹ. אִם מְזַמְיִנִים אוֹתוֹ, יַעֲשֶׂה אֵת רְצוֹנוֹ שֶׁל מְאָרְחוֹ כִּמוֹ שֶׁמְסַדֵּר עֲלָיו, שֶׁהָרִי דָּוִד חֲחַלִּיף לְוַיִּים וְסִדֵּר כְּהַנְיָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקִּים אֵת הַדְּבָר בְּרְצוֹנוֹ.

39. מִכַּאן אוֹלִיפְנָא, דְּמֵאן דְּאֵיהוּ בְּבֵיתֵיהּ, יִסְדֵּר אוֹרוּזִיָּה וְעוֹבְדֵיָּה כְּרְעוּתֵיהּ. אִי מְזַמְיִנִין לִיהִ, יַעֲבִיד רְעוּתֵיהּ דְּאוֹשְׁפִיזֵיהּ, כְּמִתְּ דְּמִסְדֵּר עֲלוּי. דְּהָא דָּוִד אוֹזְלָף לְיוֹאֵי וְסִדֵּר כְּהַנְיָ, וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים מַלְכָּה כְּרְעוּתֵיהּ.

40. אָמַר דָּוִד, בְּעֵבֹר דָּוִד עֲבָדְךָ אֵל תִּשָּׁב פָּנֵי מְשִׁיזָּה סְדוּרָא דְּקָא סְדֵרְנָא, לֹא יִתּוּב לְאִזּוּרָא. אָמַר לִיהִ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דָּוִד, זַוְיָךְ, אֲפִילוּ בְּמֵאֲנִין דִּילִי לֹא אֲשַׁתְּמֵשׁ, אֲכָא בְּמֵאֲנִין דִּילְךָ. וְלֹא זֶה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתַמּוֹן, עַד דְּיִהִיב לִיהִ זְבֻבָּוִן וּמִתְנַן, דְּכִתִּיב, (תהלים קלב) וְשָׁבַע יי לְדָוִד אָמַת לֹא יִשׁוּב מִמִּנְהָ מִפְּרִי בְּטָנָה אֲשִׁית לְכֶסֶף לָךְ. אַתָּה רַבִּי יַעֲזֹק וְנִשְׁקִיָּה, אָמַר אִי לֹא אַתִּינָא לְהָאִי אֲרוּזָא, אֲכָא לְמִשְׁמַע דָּא דִּיִּי.

40. אָמַר דָּוִד, בְּעֵבֹר דָּוִד עֲבָדְךָ אֵל תִּשָּׁב פָּנֵי מְשִׁיזָּה סְדוּרָא דְּקָא סְדֵרְנָא, לֹא יִתּוּב לְאִזּוּרָא. אָמַר לִיהִ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דָּוִד, זַוְיָךְ, אֲפִילוּ בְּמֵאֲנִין דִּילִי לֹא אֲשַׁתְּמֵשׁ, אֲכָא בְּמֵאֲנִין דִּילְךָ. וְלֹא זֶה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתַמּוֹן, עַד דְּיִהִיב לִיהִ זְבֻבָּוִן וּמִתְנַן, דְּכִתִּיב, (תהלים קלב) וְשָׁבַע יי לְדָוִד אָמַת לֹא יִשׁוּב מִמִּנְהָ מִפְּרִי בְּטָנָה אֲשִׁית לְכֶסֶף לָךְ. אַתָּה רַבִּי יַעֲזֹק וְנִשְׁקִיָּה, אָמַר אִי לֹא אַתִּינָא לְהָאִי אֲרוּזָא, אֲכָא לְמִשְׁמַע דָּא דִּיִּי.

Psalms 132:9

“כְּהֵנִיךְ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק; וְחַסִּידֶיךָ יִרְנְנוּ.”

“Let your priests be clothed with righteousness and your pious people (Chassidim) be filled with joy”

The priests draw the Light of Chokmah from the Left column. The Levites are from the Left column and serve the priest to continue the Light of Chokmah to this world, which is the aspect of bringing joy. They are doing their work with joy, happiness, and sing when serving in the Holy Temple. In this verse, King David skips the Levites and assigns the work of bringing joy to the pious people (Chassidim, Chessed) that are the aspect of the Right column.

Micah 7:18

“לֹא-הִחְזִיק לְעַד אָפוֹ, כִּי-חָפַץ חֶסֶד הוּא.”

“He does not retain His anger forever, Because He delights in unchanging love (Chessed).”

King David knew that God’s attribute of Chessed will accept his invitation as is and he continued asking;

Psalms 132:10

“בַּעֲבוּר, דָּוִד עַבְדְּךָ– אֶל-תִּשָּׁב, פָּנַי מִשִּׁיחֶךָ.”

“For the sake of David Your servant, Do not turn away the face of Your anointed.”

Psalms 132:11

“נִשְׁבַּע-יְהוָה, לְדָוִד אֱמֶת– לֹא-יָשׁוּב מִמֶּנָּה.”

“YHVH has sworn to David A truth from which He will not turn back:”

The Holy One Blessed be He accepted King David’s special invitation and the pious people (Chassidim) became channels for the Light of Chokmah on the Left.

The Zohar tells us that from King David’s invitation we learn that in a person’s home one can act as he pleases but if one is invited to another place then he must follow the ways of the host.

The big picture revealed to us is that we are guests in this body and in this world. We should follow the ways/system of the host, Who is the Creator Blessed be He.

When we build a proper vessel to host a greater Light, using the tools given to us through the Torah, we can invite the Creator to fill our lives with Chassadim.

41. פתח בן אחר שלו ואמר, ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, הינו שכתוב (בראשית ב) על פן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו. דבר אחר ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה – רמז בשיצאו ישראל מבית המקדש והגלו בין העמים, כמו שנאמר (איכה א) ויצא מן בת ציון כל הדרה, וכתוב גלתה יהודה מעני וגו’.

41. פתחו זור בריה ואמר, (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, היינו דכתיב, (בראשית ב) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו. דבר אחר ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, רמזו כד נפקו ישראל מבי מוקדשא, ואתגלו ביני עממיא, כמה דאת אמר, (איכה א) ויצא מן בת ציון כל הדרה, וכתיב גלתה יהודה מעני וגו’.

42. פתח האחר הקטן ואמר, ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש וגו’. מה זה ויפגע במקום? למלך שהולך לבית הגבירה, צריך לפגש אותה ולבשם אותה בדברים כדי שלא תמצא אצלו בהפקר, ולא עוד, אלא שאפלו יש לו מטה של זהב וכסתות מרקמות מעשה רוקם לישן בהם, והיא

42. פתחו אזורא ועירא ואמר, (בראשית כח) ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש וגו’, מאי (מ”ט ע”ב) ויפגע במקום, למלכא דאיל לבי מטרוניתא, בעי למפגע לה ולבסמא לה במלין, בגין דלא תשתכחזז גביה כהפקירא. ולא עוד, אלא דאפילו אית ליה ערסא דדהבא, וכסותותי מרקמאן באפלטטיא,

מתקנת לו מטתו מאבנים בארץ, ובחדר של תבן. יעזב את שלו וילון בהם, לתת לה נחת, וכדי שיהיה הרצון שלהם יחד בלי אנס. כמו שלמדנו כאן, שבין שהלך אליה, מה כתוב? [וילן שם כי בא השמש, להראות שאסור לו לאדם לשמש מטתו ביום] ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא, כדי לתת לה נחת שאפלו אבני הבית אהובים לפניו ללון בהם [שכתוב וישכב במקום ההוא].

למיבת בהו. ואיהי מתקנא ערסיה באבנין (פנחס רכ"ג ע"א, רמ"ג ע"ב) בארעא, ובקיסטרא דתיבנא. ישבוק דידיה, ויבית בהו למיהב לה זייוזא, ובגין דיהא רעותא דלהון כוודא, בדלא אגיסו. כמה דאוליפנא הקא, דכיון דאול לגבה מה פתיב, (וילן שם כי בא השמש לאחזאה דאסיר ליה לבר נש לשמשא ערסיה ביומא) (בראשית כח) ויקוז מאבני המקום וישם מראשותיו (שם) וישכב במקום ההוא, בגין למיהב לה זייוזא, דאפילו אבני ביתא, רוזימין קמיה, למיבת בהו. (ס"א דכתיב וישכב במקום ההוא)

Genesis 28:10

”ויצא יעקב, מבאר שבע; וילך, חרנה”

“Jacob left Beersheba and went toward Haran.”

The Zohar explains that Jacob left Beersheba to get married. On his way, he found the place of the Shechina and lay down in that place.

The place was the Temple Mount in Jerusalem where the future Temple will be built.

Genesis 28:11

”ויפגע במקום וילן שם, כי-בא השמש, ויקח מאבני המקום, וישם מראשותיו; וישכב, במקום ההוא”

“He came to a certain place and spent the night there, because the sun had set; and he took one of the stones of the place and put it under his head, and lay down in that place.”

After God separated Eve from Adam he brought her to him. The Torah adds the following verse, which is an explanation of the effect of separating Eve from Adam.

Genesis 2:24

”על-כן, יעזב איש, את-אביו, ואת-אמו; ודבק באשתו, והיו לבשר אחד”

“For this reason a man shall leave his father and his mother, and be joined to his wife; and they shall become one flesh.”

The Endless Light is one and in the process of Creation there was a need to create a vessel in order to have a process of giving and receiving. Adam was created with Eve as part of him because the Creator, Blessed be He doesn't create separation. Only after Adam came to existence, Eve could be separated from him and for the purpose of seeking the original oneness through unification.

That is the aspect of 'become one flesh'. In the material world, we connect spiritually using the corporeal body.

Lamentation 1:3 “Judah has gone into exile ”

Lamentation 1:6 “All her majesty Has departed from the daughter of Zion;”

The purpose of the exile was for us to desire and work harder to go back and be one with the Holy One Blessed be He, the Endless Light.

Judah, Yehudah, יהודה, is the tribe settled around Jerusalem. The name Yehudah contains the YHVH name with the additional letter ד, Dalet. The 'Daughter of Zion' is the female aspect of the Endless Light in this world. The Endless Light formed YHVH to 'govern' Creation, (an aspect of Adam) and the Shechinah of the name, (an aspect of Eve) was separated so we can seek oneness with the Endless Light through the unification of the Shechinah and the Light, Zeir Anpin (YHVH).

We can achieve that oneness only through the study Torah, Zohar, and following the precepts. The prayers in Hebrew help us in the process of unifying all the souls of the

children of Israel with YHVH and the Endless Light, completing the mission Jacob took on himself.

Zionism is the movement to return to Zion, which is Jerusalem. The deeper meaning of true Zionism is seeking to unify the Light, coming from Zion (Spiritual, Light) and Jerusalem (Malchut, Shechina).

When we restore the 90% of the unification, Mashiach will come to complete the work and allow the Light of the Endless flow down to our world through the complete name of YHVH that will be changed to YHYH because the Light and Vessel will be unified and equal.

43. בְּכֹה רַבִּי יִצְחָק, [וְתִיב] וְשָׁמַת. אָמַר, אֱלוֹ הַמְרַגְלִיּוֹת תַּחַת יְדֵיכֶם, וְלֹא אֵלֶיךָ אֶחָרִיכֶם? אָמְרוּ לוֹ, אַתָּה תֵּלֵךְ לְדַרְבָּךְ, וְאָנוּ נִבְנֶה לְעִיר לְהַלּוּלָא שֶׁל בְּנֵי זֶה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲבָשׁוּ יֵשׁ לִי לְלַכֵּת לְדַרְבִּי. הֲלֵךְ לוֹ וְסִדֵּר אֶת הַדְּבָרִים לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי יָפָה אָמְרוּ, וְהִבֵּל נֹאמֵר בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אָמַר, הַדְּבָרִים הִלְלוּ הֵם מִבְּנֵי בְּנֵי שֶׁל רַבִּי צְדוֹק הַחֶלֶשׁ הֵם. מָה הַטַּעַם נִקְרָא חֶלֶשׁ? מִשּׁוֹם שְׁאֲרַבְעִים שָׁנָה הִתְעַנָּה עַל יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹא תִחַרֵּב בְּיָמָיו, וְהָיָה מְפָרֵשׁ עַל כָּל דְּבַר וְדָבַר שֶׁל הַתּוֹרָה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנוֹתֵן בָּהֶם דֶּרֶךְ לְבְנֵי הָעוֹלָם לְהִתְנַהֵג בָּהֶם.

43. בְּכֹה רַבִּי יִצְחָק, (ד"א ל"ג וחייד) וְזוּרִי, אָמַר מִרְגְּלָאן אֵלֶיךָ תְּזוּזוֹת יְדֵיכֶם, וְלֹא אֲזִיל בְּתַרְיִיכֹו. אָמְרוּ לִיה אֵת תְּזִיל לְאֹרְזוֹךְ, וְאִנְן זִיעוּל לְבִמְתָא לְהַלּוּלָא דְהָאֵי בְּרִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַשְׁתָּא אֵית לִי לְבוֹהַךְ לְאֹרְזוּי. (דף קמט ע"א) אֲזִיל לִיה, וְסִדֵּר מִלִּין קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדַאי שְׁפִיר קְאָמְרוּ, וְכֹלָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתָמַר. אָמַר, מִלִּין אֵלֶיךָ, מִבְּנֵי בְּנֵי דְרַבִּי צְדוֹק זִוְלָשָׁא זִינְהוּ. מֵאֵי טַעְמָא אֶקְרִי זִוְלָשָׁא, בְּגִין דְאֲרַבְעִין שָׁנָן אֲתַעַנִּי עַל יְרוּשָׁלַם, דְּלֹא יִתְזַרְבּ בְּיוֹמוֹי, וְהָוָה פְּרִישׁ עַל כָּל מִלְכָּה וּבִמְלָכָה דְאֹרְיִתָא, רִזִּין עֲלֵאִין, וְהֵיב בְּהוּ אֲרֹזָא לְבְנֵי עֲלָמָא, לְאֲתַנְהָא בְּהוּ.

Rabbi Shimon heard from his student, Rabbi Yitzhak, about the study they had previously. Rabbi Shimon said that the study was from the grandchildren of Rabbi Tzadok, who was called ‘the weak’.

Rabbi Shimon continued to explain he was called ‘weak’ because he fasted for 40 years with a prayer that the Holy Temple in Jerusalem wouldn’t be destroyed during his lifetime.

Rabbi Tzadok was explaining deep secrets on every word in the Torah. His studies gave the people of the world a righteous path to follow.

We can learn two main lessons from this Zohar. The first lesson is that one righteous person can have the power to block great negativity from spreading in the world.

The second lesson is that the secrets of the Torah bring the energy of life because they are the true path of following the Torah.

Today is the ninth day of the ninth month, Kislev. On this day the gates of Yessod of Yessod of Yessod are aligned directly to the higher spiritual level, giving us the opportunity to inject our prayers like great Tzadikim.

Read about the importance of this day and how to make a proper connection to elevate your prayers like a righteous person on <http://dailyzohar.com/the-light-of-miracles-and-sustenance-revealed-on-the-9th-of-the-9th-of-the-9th/>

Rabbi Tzadok disconnected himself from the material world by fasting for 40 years and by that he could reveal great secrets that revealed great Light in the world, and stopped the negative side from destroying the Holy Temple.

The shortest way for us to nullify our desires for the self and connect to Yessod and righteousness is by giving Tzedakah and study the secrets of the Torah through the Zohar.

When we give from what we have we create space in our vessels that brings the Light that we reveal with the Zohar study to shine in our lives.

[View this page to give Tzedakah](#)

Install the FREE Unity Zohar App and the FREE Tzadikim App in your smartphone (iOS, Android) to have a great connection to the Zohar and Tzadikim that can greatly help to elevate your prayers and spiritual connections.

44. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא הָיוּ [אֵלָּא] יָמִים מוֹעֲטִים עַד שֶׁפָּגַשְׁתִּי אוֹתוֹ הָאִישׁ, וּבְנֵי הַקְּטָן עָמוּ. אָמַרְתִּי לוֹ, אֵיפֹה בְּנֵךְ הָאֲחֵר? אָמַר לִי, עֲשִׂיתִי לוֹ הַלּוּלָא, וְנִשְׁאַר עִם אִשְׁתּוֹ. בֵּינָן שֶׁהִכִּיר אוֹתִי, אָמַר לִי, חֲמִידָה שְׁלֹשָׁה דְבָרִים: אוֹתָךְ לַחֲתֻנַּת בְּנֵי מִשּׁוּם שְׁלֹשָׁה דְבָרִים: אֶחָד – שְׁלֹשָׁה יָדַעְתִּי בְּךָ וְלֹא הִפְרַתִּי אוֹתָךְ, שֶׁבְּךָ מְזַמְּנִים אֶת הָאָדָם – כְּפִי כְבוֹדוֹ, וְאוּלַי אַתָּה אִישׁ גְּדוֹל וְיָפֵגֶם כְּבוֹדְךָ. וְאֶחָד – אוּלַי אַתָּה הוֹלֵךְ לְדַרְכְּךָ בַּחֲפוּז וְלֹא אֶטְרִית עֲלֶיךָ. וְאֶחָד – שְׁלֹשָׁה תַּתְּבִישׁ לִפְנֵי אֲנִשֵּׁי הַחֲבוּרָה, שֶׁדַּרְבְּנוּ – שֶׁכָּל אוֹתֶם שְׂאוּכְלִים עַל שְׁלַחַן חֲתָן וְכֹלָה, בְּלֶסֶם נוֹתְנִים לָהֶם אוֹצְרוֹת וּמַתְּנוֹת. אָמַרְתִּי לוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְדוּן אוֹתָךְ לְטוֹב. אָמַרְתִּי לוֹ, מַה שָׁמַךְ? אָמַר לִי, צְדוּקַת הַקְּטָן. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר [תְּרִיסָר] סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים בַּתּוֹרָה, וּמִבְּנֵי שְׁלֹשָׁה, אֶחָד בְּנִבְוָאָה, וְאֶחָד [וְשֵׁנִים] בְּחֻלּוֹם.

44. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא הָיוּ (אלא) יוֹמִין וְעִירִין, עַד דְּאֶעְרַעְנָא בְּהָהוּא בַר נֶשֶׁ וּבְרִיָּה וְעִירָא עַמִּיָּה. אֲמִינָא לִיָּה, אֵן הוּא בְּרַךְ אֲזוּרָא. אָמַר לִי, עֲבִידְנָא לִיָּה הַלּוּלָא וְאִשְׁתָּאֵר בְּדִבְתֵּיהוּ. כִּינָן דְּאִשְׁתְּמוּדַע בִּי, אָמַר לִיָּה זַוְיָה, דְּלֹא וְמִינָא כֶּף לְהַלּוּלָא דְבָרִי, בְּגִין תַּלְתַּת מַלְיָן. זַוְד, דְּלֹא יְדַעְנָא בְּךָ וְלֹא אִשְׁתְּמוּדַעְנָא כֶּף, דְּהָכִי מְזַמְּנִין לִיָּה לְבַר נֶשֶׁ כְּפּוּם יְקָרִיָּה, וְדִילְכֵּמָא אַנְתָּ גְבָרָא רַבָּא, וְאַפְסִים יְקָרָךְ. וְזַוְד, דִּילְכֵּמָא אַנְתָּ אֲזִיל בְּאַרְזוּךָ בְּבַהִילוֹ, וְלֹא אֶטְרוּז עֲלֶךָ. וְזַוְד, דְּלֹא תַכְסִּיף קַמִּי אֲנִשֵּׁי דְזוּבּוּרָא. דְּאוּרְזוּא דִּילְכֵּן, דְּכָל אֵינָן דְּאֶכְלִי לְפַתּוּרָא דְזוּתָן וְכֹלָה, כִּלְהוּ יְהִיבִי זְבוּבָן וּמַתְנָן לֵון. אֲמִינָא לִיָּה, קוּדְשָׁא בְרִיָּה הוּא יְדִין כֶּף לְטַב. אֲמִינָא לִיָּה, מַה שְׂמַךְ, אָמַר לִיָּה צְדוּקַת זוּטָא. בְּהָהוּא שְׁעֵתָא, אוּלְיָפְנָא מַנְיָה, תְּלִיסָר (נ"א תְּרִיסָר) רְזִין עֲלָאִין בְּאוּרִיָּתָא, וּבִין בְּרִיָּה תַלְתַּת, זַוְד בְּנִבְוָאָה, וְזַוְד (נ"א וְתִרִין) בְּזוּלְכֵּמָא.

Rabbi Shimon heard from his student, Rabbi Yitzhak, about the study they had previously from the children of Rabbi Tzadok, who was called 'the weak'.

Rabbi Shimon continued to explain he was called 'weak' because he fasted for 40 years with a prayer that the Holy Temple in Jerusalem won't be destroyed during his lifetime. Rabbi Tzadok was explaining deep secrets on every word in the Torah. His studies gave the people of the world a righteous path to follow.

After sometime Rabbi Yitzchak met Rabbi Tzadok and his young son. He asked about his other son and Rabbi Tzadok answered that he got married and with his wife. He explained that he didn't invite him to the wedding because he didn't know him before, nor have knowledge about his spiritual level to know how to honor him. Another reason is that maybe Rabbi Yitzchak is busy and he didn't want to put an additional burden on him. The third reason is that the friends that dine on the bride and groom table give them generous presents.

Rabbi Yitzchak respected that and blessed him.

Lesson:

The wedding is the aspect of the unification of light and vessel through studying (dining) the secrets of the Torah. Rabbi Yitzchak wasn't invited to Rabbi Tzadok special

studies because he didn't know how much he can contribute to the studies, which is the aspect of giving 'generous presents'.

Rabbi Yitzchak asked his name and he answered 'Tzadok the small'. At that time Rabbi Yitzchak learned from him 13 high-level secrets from the Torah. From his son, he learned three secrets, one related to prophecy, one related to dreams and one about the difference between them.

Lesson: Even though Rabbi Tzadok was a great Tzadik, he presented himself simply by stating his name and adding 'small' to show how little he thinks of himself. The Zohar teaches us that those who are small in this world are big at the spiritual level. In this world, most people take pride in their intelligence and social status. Only when studying and conducting life without ego, we can achieve greater spiritual levels.

45. ואמר, מה בין נבואה לחלום? נבואה בעולם היא של זכר, והחלום בעולם הנקבה, ומזה לזה בשש דרגות יורד. הנבואה בימין ובשמאל, והחלום בשמאל. והחלום נפרד לכמה דרגות למטה, משום כך החלום הוא בכל העולם, אבל כפי דרגתו. כך נראה, כפי האדם כך דרגתו, הנבואה אינה מתפשטת אלא במקומה.

45. ואמר מה בין נבואה לחלום. נבואה בעולם דרכורא איהו, וזולמא בעלמא דנוקבא, ומהאי להאי, (עיין לקמן בסתרי תורה ומעבר לדרך) פשיטא דרגין גזותא. נבואה בימינא ובשמאלא, וזולמא בשמאלא. וזולמא מתפרשא לכמה דרגין לתתא, בגין כך זולמא איהו בכל עלמא. אבל כפום דרגיה, הכי זומי, כפום פר זשי, הכי דרגיה, דנבואה לא אתפשטא אלא באתריה.

What's between prophecy and dream?

Prophecy is in the world of male, Zeir Anpin. The dream is in the world of the female of Zeir Anpin. There are six levels coming down from one level to the other. The prophecy is from Netzach and Hod of Zeir Anpin and the dream is in Hod of the female. Prophecy is on the Right and the Left, which is Netzach and Hod and the Dream is on the Left, which is Hod. The angel Gabriel, aspect of Left, delivers the light of the dream and so the dream can be anywhere in the world. Every person sees dreams according to his level. The prophecy revealed only in the Holy Land of Israel, where all the prophets receive their prophecies from Netzach and Hod.

46. בא ראה מה כתוב, ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. פתח ואמר, (יחזקאל א) ה' היה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד ה'. היה ה' – נבואה לשעה היתה, שהצטרכה על הגלות משום שהשכינה ירדה עם ישראל לגלות, וראה יחזקאל מה שראה לפי שעה. ואף על גב שאותו המקום לא ראוי לזה, משום כך היה ה' מה זה היה ה' אלא היה למעלה – היה למטה, שכתוב סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה. נוטל [אותו] למעלה ונוטל [אותו] למטה. היה ה' – אחד למעלה ואחד למטה.

46. תא זוזי מה כתיב, (בראשית כח) ויזלום והנה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. פתחו ואמר, (יחזקאל א) היה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר ותהי עליו שם יד ה'. היה ה' – נבואה לשעתא היתה (א הוות), דאצטרף על גלותא בגין דשכינתא גזותת בהו בישראל בגלותא, וזומא יחזקאל מה דזומא לפום שעתא. ואף על גב דלא אתזוזי ההוא אתר להאי, בגיני כך היה ה' מאי היה ה'. אלא היה לעילא, היה לתתא. דכתיב סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, נטייל (ליה) לעילא ונטייל (ליה) לתתא. היה ה' זוד לעילא, וזוד

לְתַתָּא. (עיינן בסוף הספר מה שחסר כאן סימן נ', (והוא ג'כ לקמן דף ק"ו ע"א קתחו משם))

Genesis 28:12

“יַחֲלֹם, וְהִנֵּה סֵלֶם מִצֵּב אַרְצָה, וְרִאשׁוֹ, מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה; וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים, עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ”
 “He had a dream, and behold, a ladder was set on the earth with its top reaching to heaven; and behold, the angels of God were ascending and descending on it.”
 Jacob’s dream was in the land of Israel and to be exact it was exactly at the place where the Holy Temple would be built many years later.

Ezekiel 1:3

“הִיָּה הִיָּה דְבַר יְהוָה אֶל יְחִזְקֵאל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל נְהַר כְּבַר וַתְּהִי עָלָיו שֵׁם יְיָ יְהוָה”
 “the word of YHVH came expressly to Ezekiel the priest, son of Buzi, in the land of the Chaldeans by the river Chebar; and there the hand of YHVH came upon him.”
 The Zohar explains that because the Israelites in Exile had the Shechina with them and they needed spiritual support, Ezekiel could see visions of heavens and prophecize.

The river Chebar in the verse represents one of the four rivers coming out of the Garden of Eden (Genesis 2:10). Because of the river, the Shechina could be there and Ezekiel could reveal the prophecies in exile with the Israelites.

Link to the Torah dedication page and video.

<https://dailyzohar.com/brandweins-torah-dedication/>

47. בא ראה, השלם הזה מחזיק בשני עולמות – במעלה ומטה. בארץ כשדים על נהר כבר. בארץ כשדים – במקום שהגלות שורה בו, ועם כל זה, על נהר כבר. מה זה נהר כבר? אלא שהיה כבר מקדם לכן, שהשכינה שורה עליו, שבתוב ונהר יצא מעדן להשקות את הגן וגו'. וזה הוא נהר אחד מאותם ארבעה הנהרות. ומשום ששרה עליו מקדם לכן והיה עליו כבר – שורה בו עכשו, והתגלה ליחזקאל.

47. תא זוזי, האי סלם בתרי עלמין אתתקף, בעילא ותתא. בארץ כשדים על נהר כבר. בארץ כשדים, באתר דגלותא שריא ביה, ועם כל דא על נהר כבר. מאי נהר כבר. אלא דהיה כבר, במקדמת דנא, דשכינתא (דף קמט ע"ב) שריא עלוי, דכתיב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו'. ודא הוא נהרא זוד מאינן ארבע נהרין, ובגין דשריא עלוי במקדמת דנא, והוה עלוי כבר, שריא ביה השתא, ואתגלי ליה ליוזקאל.

Ezekiel 1:3

“הִיָּה הִיָּה דְבַר יְהוָה אֶל יְחִזְקֵאל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל נְהַר כְּבַר וַתְּהִי עָלָיו שֵׁם יְיָ יְהוָה”
 “the word of YHVH came expressly to Ezekiel the priest, son of Buzi, in the land of the Chaldeans by the river Chebar; and there the hand of YHVH came upon him.”
 The Zohar explains that because the Israelites in Exile had the Shechina with them and they needed spiritual support, Ezekiel could see visions of heavens and prophecize. The river Chebar in the verse (Ezekiel 1:3) represents one of the four rivers coming out of the Garden of Eden (Genesis 2:10). Because of the river, the Shechina could be there and Ezekiel was able to reveal the prophecies in exile with the Israelites.

48. בא ראה, ויחלם, וכי יעקב הקדוש, שהוא השלם של האבות, התגלה עליו בחלום, ובמקום הקדוש הזה לא ראה [לן] אלא בחלומו? אלא יעקב בזמן ההוא לא היה נשוי, ויצחק היה קים. ואם

48. תא זוזי ויזלום, וכי יעקב קדישא, דאיהו שלימא דאבהן, בזולמא אתגלי עלוי, ובאתר דא קדישא לא זומא (ליה) אלא (קס"ה) בזולמא. אלא יעקב בההוא זמנא לא הוה נסיב, ויצחק הוה קיים. ואי תיבא והא

תאמר שהנה אחר כך, כשנשא, כתוב וארא
 בחלום? שם המקום גרם, ויצחק היה קניס,
 ועל בן כתוב בו חלום.

לְבַתֵּר דְּאִתְנַסִּיב כְּתִיב וְאָרָא בְּזוּלָם. תַּמֵּן אֶתֶר זָרִים,
 וַיִּצְזֹק הוּא קַיִים, וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיה זוּלָם.

The Zohar asks about why Jacob that is the patriarch with the highest level, had only a dream and not a vision like a prophet when he was in the holy place in the holy land of Israel. That place was worthy of the revelation of the Shechina and connect to Jacob on a higher level. The answer is that at that time, Isaac was still alive and Jacob was not married. As single Jacob was not complete.

Adam was born as male and female (Genesis 1:27). Later God separated the female part from the back of Adam and brought her back to his face to face (Genesis 2:23).

As initially created, male and female are one. Because of that way we must have the aspect of male and female to receive Light from the Creator to be able to continue the light to this world and *form new things.

Since God created us as a vessel to receive his light and benefit from it. After the sin, we lost the automated connection between male and female and we must 'earn' the light by unifying male and female, light and vessel. Single men and women can still draw and reveal light when they create vessels with their desires and consciousness.

The Shechina is always present in the Land of Israel because this is the place where the Light flows to the entire world. Before the destruction of the Holy Temple, there were schools for prophets, teaching them how to connect to the levels of Netzach and Hod and see beyond the limitations of the five senses and time.

* Everything in this world is made out of light energy and therefore we can not 'create' only form from what already exists.

49. וְאַחַר שָׁבָא לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה עִם
 הַשְּׁבֵטִים, וְנִשְׁלְמָה [בְּהֵם] לָהֶם עֲקֵרֵת הַבַּיִת
 וְאִם הַבָּנִים שְׂמֵחָה, כְּתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל
 יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר אֵלָיו, וְכָתוּב (בְּרֵאשִׁית מו) וַיֵּרָא אֱלֹהִים
 לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלַּיְלָה. כָּאֵן לֹא כְּתוּב בּוֹ
 חִלּוּם, שֶׁהָיָה מִדְּרָגָה אַחֲרֵת עֲלִיוֹנָה.

49. וּלְבַתֵּר דְּאִתְא לְאֶרְעָא קְדִישָׁא עִם שְׁבֵטִין,
 וְאִשְׁתְּלִים (בְּהוּן) לְהוּן עֲקֵרֵת הַבַּיִת, וְאִם הַבָּנִים
 שְׂמֵוּהָ, כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית לָה) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר
 וְכָתִיב, (בְּרֵאשִׁית מו) וַיֵּרָא אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת
 הַלַּיְלָה, הֵכָא לֹא כְּתִיב בֵּיה זוּלָם דְּהָא מִדְּרָגָא
 אֲוֹרָא עֲלָאָה הוּא.

After Jacob came back to the land of Israel with his children that were the roots for the 12 tribes of Israel, he was elevated to a higher level.

Genesis 35:9

“וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹא מִפְּדַן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ.”

“Then God appeared to Jacob again when he came from Paddan-aram, and He blessed him.”

Jacob was complete because now he was married and inside the Holy Land where he could get God's blessings. The verse states that God appeared to Jacob and that is a higher revelation than in a dream.

50. בֹּא רְאָה, הַחִלּוּם הוּא עַל יְדֵי גְבְרִיאֵל,
 שְׁהוּא לְמַטָּה, בְּדִרְגָה הַשְּׁשִׁית מִנְּבוּאָה.
 מִרְאָה – עַל יְדֵי הַדְּרָגָה הַהִיא שֶׁל הַחִיָּה
 הַהִיא שְׁשׁוּלְטַת בְּלִילָה. וְאִם תֹּאמַר, הִנֵּה
 כְּתוּב (דְּנִיאל ח) גְּבְרִיאֵל הֵבֵן לְהִלְזֵי אֶת
 הַמִּרְאָה – כִּךְ זֶה וְדֹאֵי, שְׁמִרְאָה דְּבִרְיוֹ יוֹתֵר

50. תָּא זִוּי, (קצ"ו ע"א) זוּלָמָא אִיהוּ עַל יְדֵי דְּגְבְרִיאֵל
 דְּאִיהוּ לְתַתָּא, בְּדִרְגָא שְׁתִּיתָאָה מִנְּבוּאָה. מִרְאָה, עַל
 יְדֵי דְּהֵהוּא דְּרָגָא דְּהֵהוּא זִוּיָה דְּשִׁלְטָא בְּלִילָא. וְאִי
 תִּימָא, הָא כְּתִיב (דְּנִיאל ח) גְּבְרִיאֵל הֵבֵן לְהִלְזֵי אֶת
 הַמִּרְאָה. הֵכִי הוּא וְדֹאֵי, דְּמִרְאָה מִכּוּי סְתִימִין יִתִּיר,

סתומים, ובחלום מפרש יותר, ומפרש את הסתומים של המראה. ועל בן נפקד גבריאל, שיפרש את דברי המראה, שהוא יותר סתום.

ובזולמא פריש יתיר, ופריש סתימין דמראה, ועל דא אתפקד גבריאל, דיפרש מלוי דמראה דאיהו סתימ יתיר.

Dreams are six levels below prophecy. The angel Gabriel delivers the dreams from the female aspect of Hod. He also delivers the visions people see. The vision that are reflections of spiritual messages and in greater concealment than messages in dreams. Gabriel also appointed to interpret the concealed visions in the dreams.

The person's spiritual level determines the way and type of messages he gets in visions and dreams and visions in dreams. Some could be simple and some may have a deeper meaning that are not obvious from the dream itself.

Dream interpretations should be done by a person who is spiritually elevated and understand the language of dreams. Some people may have a unique dream language and the interpreter needs to know more about the person before he could give proper interpretations. Never tell a dream to people who are on a lower spiritual level, even if they are part of your family.

Angel Gabriel is the aspect of the left and the power to execute 'plans' from the upper three sefirot. Incorrect or irresponsible interpretations may activate the angel in the wrong way and manifest the undesired outcome.

I used to have a page for dream interpretations but I stopped after I saw requests from people who are not even subscribed to the DZ. Some even posted dreams of friends who are not spiritual.

B"H and B'li Neder I will restore the option to post dreams for interpretations after setting the system to allow dreams only from registered users. B"H in the near future.

51. ועל בן כתוב במראה – וירא, וארא. מה הטעם? משום שהוא מראה, כמו המראה הזה שנראים בתוכו כל הדמיות, ומשום כך וארא, ראיתי דמותו. באל שדי, שהוא המראה, שנראית בתוכו דמות אחרת, וכל הדמיות העליונות נראות בו.

51. ועל דא כתיב במראה, וירא, וארא, מאי טעמא, בגין דמראה איהו, כהאי מראה דאתנזי כל דיוקנין בגויה, בגיני כך וארא, אזמית דיוקניה, באל שדי, דאיהו מראה, (צ"א ע"א) דאתנזמי דיוקנא אזזרא בגויה, וכל דיוקנין עלאין ביה אתנזון.

The appearance of God to Jacob was a reflection from the upper levels. A mirror reflects what's in its line of vision, so are the visions that a Tzadik or a prophet sees when they elevate to Yessod and draw from Netzach and Hod.

Between Malchut and Yessod there's a barrier, 'curtain' (מסך) that doesn't let the light pass through. Because of that, we have the aspect of the mirror and when going above Malchut to yessod we are able to see the higher levels. Without the 'barrier' the light from upper levels can not be reflected.

52. משום כך, יעקב בזהו אמתו הזמן, כתוב ויחלם והנה סלם מצב ארצה (וראשו). מה זה סלם? הדרגה ששאר הדרגות תלויות בה, והוא יסוד העולם. וראשו מגיע השמימה, כך הוא להתקשר עמו. וראשו מגיע השמימה, מי ראשו? ראשו של אותו סלם. ומי הוא? זה שכתוב בו (בראשית מז) ראש המטה. משום שהוא ראש למטה הזו וממנה מאיר. מגיע

52. בגיני כך, יעקב בזהו אמתו, (בראשית כח) וינזלם והנה סלם מצב ארצה (וראשו), מהו סלם, הרגא דשאר דרגין ביה תלמין והוא יסוד דעלמא. וראשו מגיע השמימה, הכי הוא לאתקשרא בהדיה. וראשו מגיע השמימה, מאן ראשו. ראשו דההוא סלם. ומאן איהו, דא דכתיב ביה (בראשית מז) ראש המטה. בגין דאיהו ראש להאי מטה ובמה גהיר. מגיע

הַשְּׂמִימָה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא סִיּוּמָא דְגּוֹפָא, וְקָאִים בֵּין עַלְמָה
עַלְיוֹן וְתַחְתּוֹן, כְּמוֹ שֶׁהַבְּרִית הוּא סִיּוּמָא דְגּוֹפָא
וְעוֹמֵד בֵּין הַיְרֻכִים וְהַגּוֹף, וְעַל זֶה מְגִיעַ
הַשְּׂמִימָה.

הַשְּׂמִימָה, בְּגִין דְּאִיהוּ סִיּוּמָא דְגּוֹפָא, וְקָאִים בֵּין עַלְמָה
וְתַתְּמָה, כְּמוֹ דְּבְרִית אִיהוּ סִיּוּמָא דְגּוֹפָא, וְקָאִים בֵּין
רִיכִין וְגּוֹפָא, וְעַל דָּא מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה.

Genesis 28:12

“וַיַּחְלֵם, וְהִנֵּה סֶלֶם מַצֵּב אַרְצָה, וְרָאָשׁוּ, מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה; וְהִנֵּה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים, עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ”

“He had a dream, and behold, a ladder was set on the earth with its top reaching to heaven; and behold, the angels of God were ascending and descending on it.”

The ‘ladder’ is the aspect of the levels that we climb up.

‘it’s top reaching to heaven’, means that Yessod connects to Zeir Anpin that is called heaven.

Genesis 28:17

“וַיִּירָא, וַיֹּאמֶר, מֵהַנּוֹרָא, הַמְקוֹם הַזֶּה: אֵין זֶה, כִּי אִם-בַּיִת אֱלֹהִים, וְזֶה, שַׁעַר הַשָּׁמַיִם”

“He was afraid and said, “How awesome is this place! This is none other than the house of God, and this is the gate of heaven.”

Jacob discovered that the place he slept was the ‘Gate of Heaven’. He took the stone that was under his head (28:18) and made it as a pillar, ‘מצבה’. This Hebrew word has the numerical value of ‘קבלה’, ‘Kabbalah’. He declared this stone as the ‘House of God’ (28:22) and promised to give Maaser, Tithe, from everything he receives from God.

Jacob knew the value of connecting to the ‘Gate of Heaven’ and immediately promised tithe because that’s the easiest way to climb from Malchut, the 10th, to Yessod where he can have a higher connection to the Light.

Rabbi Ashlag called his commentary to the Zohar, ‘The Ladder’, to teach us that when we study the Zohar we can go up the levels from Malchut to yessod and beyond. Continuous Zohar study as we do on the Daily Zohar and continue individually or in classes with true* Kabbalah teachers would elevate us in a pure and gradual way to righteousness. Doing so guarantees the flow of light into our lives and earns us merits for the world to come and immortality.

The video below shows the writing of the verse from Genesis 28:17. The Brandwein family chose this place to write this specific verse because it is next to the Temple Mount that is the ‘Gate of Heaven’. A lot of Kabbalistic consciousness and meditations were involved in the process of writing the Torah. It was completed during the holiday of Sukkot, just before Simchat Torah, which is a great time to dedicate a Torah. Thousands of people came to the Torah dedication. Video from this event is here: <https://dailyzohar.com/brandweins-torah-dedication/>

53. וְהִנֵּה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ, אֱלוֹ הַמְּמַנִּים שֶׁל כָּל הָעַמִּים, שֶׁהֵם עוֹלִים וְיֹרְדִים בְּסֶלֶם הַזֶּה. כְּשִׁישְׂרָאֵל חוֹטְאִים, נִשְׁפָּל הַסֶּלֶם הַזֶּה, וְעוֹלִים אוֹתָם הַמְּמַנִּים. וְכְשִׁישְׂרָאֵל מְכַשִּׁירִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, מִתְעַלֶּה הַסֶּלֶם הַזֶּה, וְכָל הַמְּמַנִּים יֹרְדִים לְמַטָּה וְעוֹבֵר שְׁלֹטוֹנָם. הַכֹּל עוֹמֵד בְּסֶלֶם הַזֶּה. כָּאֵן רָאָה יַעֲקֹב בְּחִלּוּמוֹ אֶת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל עֶשָׂו וְאֶת שְׁלֹטוֹן שָׂרָר הָעַמִּים.

53. (בראשית כח) וְהִנֵּה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ, אֱלֹהֵי מִמְנֵן דְּכָל עַמִּין, דְּאִינוּן סְלִקִין וְנִזְזִיתִין בְּהַאי סֶלֶם. כִּד יִשְׂרָאֵל זוֹטָאן, מֵאִירָה הַאי סֶלֶם וְסְלִקִין אִינְהוּ מִמְנֵן, וְכִד יִשְׂרָאֵל מוֹתְכִשְׂרִין עוֹבְדֵייהוּ, אִסְתַּלַּק הַאי סֶלֶם וְכִלְהוּ מִמְנֵי נִזְזִיתִי לְתַתָּא, וְאִתְעַבֵּר שׁוֹלְטָנוּתָא דְלָהוּן, כִּכָּא בְּהַאי סֶלֶם קִיִּימָא. הִכָּא זוֹמָא יַעֲקֹב בְּזוֹלְמִיָה, שְׁלֹטָנוּתָא דְעֶשָׂו וְשְׁלֹטָנוּתָא דְשָׂרָר עַמִּין.

‘And the angels of God...’ is the aspect of ministers of the nations of the world. They are ascending when the Israelites lower themselves with sins and the angels descend and lose their control when the Israelites are doing good and follow the Torah.

Jacob saw in his dream the government of Esau and the other nations. He understood that the state of Israel depends on the ‘ladder’.

54. דְּבַר אֲזוּר וְהִנֵּה מִלְאֲכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים וְיורְדִים בּוֹ. בְּמֵאן, בְּהֵוֹא רֵאשׁוֹ, דְּהֵוֹא סְלָם. דְּכַד אֶסְתַּלַּק רֵאשׁוֹ מֵעִיָּה, סְלָם אֶתְפַּקֵּיָא וְסִלְקִין כְּלָהוּ מִמֶּנּוּ. וְכַד אֶתְזַבַּר רֵאשׁוֹ בְּהֵוֹא סְלָם, אֶסְתַּלַּק, וְכְלָהוּ מִמֶּנּוּ גְּזוּתִין. וְכֹלָא זוּד מִלָּה.

54. דְּבַר אַחַר וְהִנֵּה מִלְאֲכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים וְיורְדִים בּוֹ, בְּמֵי? בְּאוֹתוֹ רֵאשׁוֹ שָׁל אוֹתוֹ סְלָם. שְׁבִשְׁמִסְתַּלַּק רֵאשׁוֹ מִמֶּנּוּ – הַסְלָם נִכְנַע, וְעוֹלִים כָּל הַמְּמַנִּים. וְכִשְׁמַתְחַבֵּר רֵאשׁוֹ בְּאוֹתוֹ סְלָם – מִתְעַלָּה, וְכָל הַמְּמַנִּים יורְדִים. וְהַכֹּל דְּבַר אַחַד.

Another explanation that is similar to the previous one is that when the top of the ladder, that is Yessod, is lost, meaning that the Israelites are not righteous in their ways, they lose control of the other nations.

It's all depends on the connection of Yessod to the upper levels. The other nations are the aspect of the Left column. With proper actions of Chassadim, that is the aspect of the Right, we control the left and connect Malchut to Yessod. That establishes the ‘Ladder’ in its full length and allow us to go up and have the spiritual system benefits us.

Righteous of the generation may be able to establish a good connection to Yessod. Rabbi Shimon could do that and have control over the ‘Ladder’. It gave him the power to command the spiritual system but he never took personal benefit from it. He used his powers only when it was to help other peoples.

The lesson is simple; The Zohar study and giving Tzedakah is our ‘ladder’ to Yessod and when we follow the teachings then we could have control over our lives.

55. כְּתוּב (מַלְכִים א ג) נִרְאָה ה' אֵל שְׁלֹמֹה בְּחִלּוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׂאֵל מֶה אַתָּן לָךְ. וְאֵם תֹּאמֶר, כָּאֵן בְּחִלּוֹם, וְכִי אִיזוֹ רְשׁוֹת יֵשׁ לְחִלּוֹם בְּזֹה? אֵלָּא כָּאֵן נִכְלַלְתָּ דְרִגָּה בְּדְרִגָּה, הַדְרִגָּה הָעֲלִיּוֹנָה עִם הַדְרִגָּה הַתַּחְתּוֹנָה. מִשּׁוּם שְׁעָד עָכְשׁוֹ שְׁלֹמֹה לֹא הָיָה שְׁלָם. בִּיּוֹן שְׁנִשְׁלָם, כְּתוּב (שִׁם ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשְׁלֹמֹה, וְכְתוּב (שִׁם) וְתִרְבַּח זֹכְמוֹת שְׁלֹמֹה. שְׁעִמְדָה הַלְבָּנָה בְּשְׁלֹמוֹתָהּ, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה, וְאֵז הָיָה רוֹאֵה שְׁלֹמֹה אֶת הַחֲכָמָה עֵין בְּעֵין, וְלֹא הִצְטַרֵּף לְחִלּוֹם.

55. כְּתוּב, (מַלְכִים א ג) נִרְאָה ה' אֵל שְׁלֹמֹה בְּחִלּוֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׂאֵל מֶה אַתָּן לָךְ. וְאֵי תִימָא הֵכָּא בְּחִלּוֹם, וְכִי מֶה (דָּף קִז ע"א) רֵשׁוֹ אֵיִת לִיהּ לְחִלּוֹם בְּהֵאִי. אֵלָּא הֵכָּא אֶתְכִלִּיל דְרִגָּה בְּדְרִגָּה, דְרִגָּה עֲלָאָה בְּדְרִגָּה תִתְאַה. בְּגִין דְּעָדָר כְּעָן, שְׁלֹמֹה לֹא הָוָה שְׁלָם, כִּיּוֹן דְּאֶשְׁתַּלִּים, כְּתוּב, (מַלְכִים א ה) וְה' נָתַן זֹכְמוֹת לְשְׁלֹמֹה. וְכְתוּב, (מַלְכִים א ה) וְתִרְבַּח זֹכְמוֹת שְׁלֹמֹה. דְּקִיּוּמָא סִיְהֵרָא בְּאֶשְׁלִמוֹתָא, וּבִי מִקְדָּשָׁא אֶתְבְּנִי. וְכַדִּין, הָוָה זִמְמֵי שְׁלֹמֹה, עֵינָא בְּעֵינָא זֹכְמוֹתָא, וְלֹא אֶצְטַרֵּף לְחִלּוֹמָא.

After King Solomon became a king after his father passed away, he went to the Holy Tabernacle and brought thousand burnt offerings to God. (equal 10x10x10 for a complete connection to the Tree of Life). At the same night, God (אלהים, ELHYM) revealed himself to him in a dream. God offered to grant his wishes.

2 Chronicles 1:7

”בלילה ההוא נראה אלהים לשלמה ויאמר לו שאל מה אתן לך”

“That night God appeared to Solomon and said to him, “Ask for whatever you want me to give you.”

The Zohar explains that God (ELHYM) is the aspect of the Left column. The dream is revealed by the angel Gabriel as previously explained (DZ 2591). The dream message from Binah connects and get ‘dressed’ in Gabriel so it can go down the levels to King Solomon. Solomon wasn’t ready at that time to have a direct connection with YHVH. When King Solomon achieved his higher level, YHVH fulfilled the promise of the dream.

1 Kings 5:26

”ויהוה, נתן חכמה לשלמה, כאשר, דבר-לו”

“And YHVH gave Solomon wisdom, as He promised him”

Solomon asks for wisdom to lead the people and YHVH gave it to him. He built the Holy Temple and from that point, he didn’t need connections through dreams because he was able to connect to the higher wisdom and see it eye to eye.

56. לְבַתֵּר דְּיוֹזָטָא, אֲצִטְרִיף לִיהּ לְזוּלְמָא כְּהַדְמוּתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (מַלְכִים א יא) הַנְּרָאָה אֲלֵיו פְּעַמִּים, וְכִי פְּעַמִּים הָיָה וְלֹא יוֹתֵר? אֵלֹא פְּעַמִּים הָיָה וְלֹא יוֹתֵר. אֲכֹלָא סְטָרָא דְּזוּלְמָא הָיָה לִיהּ פְּעַמִּים, סְטָרָא דְּזוּכְמָתָא כָּל יוֹמָא הָיָה. בְּכָל יוֹם.

56. אַחַר שְׁחָטָא, הַצְּטָרֵף לְחָלוּם כְּבִרְאָה שׁוֹנָה, וְעַל כֵּן כְּתוּב (שֵׁם יא) הַנְּרָאָה אֲלֵיו פְּעַמִּים. וְכִי פְּעַמִּים הָיָה וְלֹא יוֹתֵר? אֵלֹא צַד הַחָלוּם הָיָה לוֹ פְּעַמִּים, וְצַד הַחֲכָמָה הָיָה בְּכָל יוֹם.

Later in his life, King Solomon sinned and God revealed to him a second time in a dream.

1 Kings 11:9

”וַיִּתְאַנֵּף יְהוָה בְּשָׁלְמֹה כִּי נָטָה לְבָבוֹ מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּרָאָה אֲלֵיו פְּעַמִּים”

“Now YHVH was angry with Solomon because his heart was turned away from YHVH, the God of Israel, who had appeared to him twice,”

King Solomon had many revelations of God and when the verse says ‘appeared to him twice’ it is related only to an appearance in dreams, not the other ways.

Lesson;

The Zohar discusses the aspect of revelations through dreams but there are few great lessons to learn from this story.

The first point is that even as a new king, Solomon made a priority to connect to God through the Holy Tabernacle. He brought thousand burnt offerings to establish a maximum connection to the tree of Life.

Because he opened a great channel, God revealed to him immediately ready to grant Solomon’s wishes.

If we had a similar option to ask for what we want then most of us would ask for things related to this world, mostly around money, health, and relationships.

2 Chronicles 1:10

”עַתָּה, חֲכָמָה וּמַדְעָה תֵּן-לִי, וְאַצְאֶה לְפָנַי הָעָם-הַזֶּה, וְאַבֹּאֶה: כִּי-מִי יִשְׁפֹּט, אֶת-עַמְּךָ הַזֶּה הַגָּדוֹל”

“Now grant me wisdom and knowledge so that I may lead these people, for who can judge this great people of yours?”

King Solomon asked God to open his eyes to wisdom, to see the truth in the people. By doing so he opened a channel to a revelation and God responded;

2 Chronicles 1:11

”וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְשָׁלְמֹה יְעַן אֲשֶׁר הִיְתָה זֹאת עִם לְבַבְךָ וְלֹא שְׂאֵלְתָה עֲשֶׂר וְנִכְסִים וְקַבֹּד וְאֵת נַפְשׁ שְׂנְאִיךָ וְגַם יָמִים”

“Because this was in your heart, and you have not asked for possessions, wealth, honor, or the life of those who hate you, and have not even asked

for long life, but have asked for wisdom and knowledge for yourself that you may govern my people over whom I have made you king,”

“wisdom and knowledge have been granted to you. And I will give you riches and wealth and honor, such as none of the kings who were before you have possessed nor those who will come after you.”

The world is too dark and corrupt for us to expect God revealing himself to us and grant our wishes. We can achieve a connection to the higher wisdom by using the study of Torah through the Zohar and other kabbalistic teachings that are based on the Zohar like the Holy Ari, Rabbi Ashlag and others.

With elevated wisdom, we are able to see the truth around us and our lives become clearer and better. If we achieve correction and purity we may even merit abundance in the material world. It all depends on the type of channels of light that we opened in our lives.

Another important lesson is to know that even when we achieve a greater understanding of wisdom, the negative-side would always be waiting for us to trip us and move us to the wrong path.

King Solomon married many women, mostly to establish good and peaceful diplomatic relationships. That is where it failed because some of the women were idol worshipping and he built for them places of worship.

When we feel strong spiritually this is the time that we need to be very careful about our behavior. We should stay humble and follow pure routines to avoid the traps of the other side. Many great rabbis fell to the temptations of women, fame, and money. Many of you heard at least one or two of such stories. Even if you have a crown on your head, you can never be a king or at least don't behave like a king!

57. ועם כל זה הצד של החלום היה יותר על כל שאר בני האדם, משום שנכללה דרגה עם דרגה, מרא"ה במרא"ה. והנה כאן בסוף ימיו יותר חשוף, וזה משום שחטא, והלבנה עמדה להפגם. מה הטעם? משום שלא שמר את ברית הקדש בהתעסקותו עם נשים נכריות, וזה התנאי שהקדוש ברוך הוא עשה עם דוד, שכתוב (תהלים קלב) אם ישמרו בניהי בריתי וגו', גם בניהם עדי עד ישבו לכסא לך.

57. ועם כל דא, סטרא דזולמא הוה יתיר על כל שאר בני נשא, בגין דאתכליל דרגא בדרגא, מרא"ה במרא"ה. והא השתא בסוף יומיו זשיף יתיר, ודא בגין דזולמא, וסיהרא קיימא לאתפגמא. מאי טעמא, בגין דלא נטיר ברית קדישא, באשתדלותיה בגושים נכריות. ודא הוא תנאי דעבד קודשא בריך הוא עם דוד, דכתיב, (תהלים קלב) אם ישמרו בניהי בריתי וגו'. גם בניהם עדי עד ישבו לכסא לך.

1 Kings 11:9

“ויתאנף יהוה בשלמה כי נטה לבבו מעם יהוה אלהי ישראל הנראה אליו פעמים”

“Now YHVH was angry with Solomon because his heart was turned away from YHVH, the God of Israel, who had appeared to him twice,”

‘who had appeared to him twice’ teaches us that King Solomon’s dreams were on a higher level than the rest of the world. He had visions while he was awake, which is the aspect of the female, Malchut. This level included in the visions he saw in dreams that are on the level of the angel Gabriel. ‘Twice’ is for visions during the day and visions during dreams at night.

Psalms 132:12

“אם ישמרו בניהי בריתי ועדתי זו אלמדם גם בניהם עדי עד ישבו לכסא לך”

“If your sons keep my covenant and my testimonies that I shall teach them, their sons also forever shall sit on your throne.”

God promised King David that if his sons observe the covenant that is the connection to Yessod and follow the Torah that he will teach them, he will keep them on the throne of kings forever.

King Solomon sinned with women of other nations and corrupted his level of Yessod. The moon that is the aspect of the connection between Israel and the Light became weaker and dimmed and Solomon couldn't have the same connection to Chokmah as he had before.

58. מה זה עדי עד? הינו שכתוב (דברים יא) כימי השמים על הארץ. ומשום ששלמה לא שמר את הברית הזו פראוי, התחילה הלבנה להפגם, ועל כן בסוף הצטרף את החלום, וכן יעקב הצטרף את החלום, כמו שבארנו.

58. מאי עדי עד. היינו הכתיב, כימי השמים על הארץ. ובגין דשלמה לא נטר האי ברית כדקא יאות, שריא סיהרא לאתפגמא, ועל דא, בסופא אצטרין זולמא, וכן יעקב אצטרין ליה לזולמא כדאמרן.

Yessod is the first point of connection to the Light. If it is corrupted, the light can not be fully present in Malchut.

Solomon lowered his level by his actions and for that, he needed to receive messages through visions in dreams.

Because Jacob was still on a lower spiritual level when he left his parent's home, God revealed himself to him in a dream.

59. והנה ה' נצב עליו וגו'. פאן ראה יעקב הקשר של האמונה באחד. נצב עליו, וכתוב (מלכים א כב) ומלך אין באדום נצב מלך. [נציב מלח] ראה, שכל הדרגות עומדות בלן יחד על אותו הסלם לקשר הכל בקשר אחד, משום שאותו הסלם נתן בין שני צדדים. זהו שכתוב (בראשית כח) אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ וגו'. אלו הם שני צדדים, בימין ובשמאל.

59. (בראשית כח) והנה ה' נצב עליו וגו'. הכא זומא יעקב. קשורא דמהימנותא כווד. נצב עליו, כד"א נציב מלכו. תלא, דכל דרגין קיימין כלהו כווד על ההוא סלם, לאתקשרא כלא כווד קשרא. בגין, דאתיהיב ההוא סלם בין תרין סטרין, הה"ד אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ וגו', אלין אנון תרין סטרין, בימינא ושמאלא.

Genesis 28:13

והנה יהוה נצב עליו, ויאמר, אני יהוה אלהי אברהם אביך, ואלהי יצחק; הארץ, אשר אתה שכב עליה—לך אתננה, וילזרעך

“And behold, YHVH stood above it and said, “I am YHVH, the God of Abraham your father and the God of Isaac. The land on which you lie I will give to you and to your offspring.”

‘stood above’, נצב, in Hebrew in a right angle (90 degrees) and here it means that Jacob saw all the sefirot as one on the ladder. In this dream, YHVH revealed to Jacob as the six sefirot of Zeir Anpin.

‘I am YHVH, the God of Abraham your father and the God of Isaac.’ The ladder in the dream represented the Central column and its connection from Malchut, standing between the Right, Abraham, Chessed and the Left, Isaac, Gevurah.

Lesson;

We are like the moon. If we are pure and study to reveal more light, we receive more light like the in the moon waxing phase. If we corrupt our ways, we lose our channels to the light and it's the aspect of the waning moon.

60. דְּבַר אַחַר וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו [ויאמר] – על יַעֲקֹב, שֶׁהִכֵּל יְהוָה מְרַכְּבָה קְדוּשָׁה, יָמִין וּשְׂמָאל, וַיַּעֲקֹב בְּתוֹכָם, וּבְנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַקְשֵׁר בֵּינֵיהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק. מִנֵּינ לָנוּ שִׁיעֲקֹב בְּאֲמָצֵעַ? מִשְׁמַע שְׁפָתוֹב אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק [הָאֲרָץ], וְלֹא כְּתוּב וְאֱלֹהֵי יִצְחָק אָבִיךָ. שְׁפִינן שְׁנַקְשֵׁר עִם אַבְרָהָם, נִמְצָא שֶׁהוּא בְּאֲמָצֵעַ. וְאַחַר כֵּן, הָאֲרָץ אֲשֶׁר אֲתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ – הִנֵּה הִכֵּל מְרַכְּבָה קְדוּשָׁה אַחַת. וְכֵאֵן הוּא רָאָה שִׁיְהִיָּה שְׁלֵמוֹת הָאֲבוֹת.

60. דְּבַר אַחַר וְהִנֵּה ה' נֹצֵב לְמַהוּי כֻּלָּא רְתִיכָא וַיַּעֲקֹב בְּגוּיִיהוּ, וּבְנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא דְכְּתִיב אֲנִי ה' אֱלֹהֵי וְגו'. הִכָּא זִמְנָא יַעֲקֹב קְשׁוּרָא צִב עָלָיו, וְכְתִיב (מַלְכִים א כב) ר'. (נֹצֵב עָלָיו) זִמְנָא, דְּכֻל דְּרַגְזִין סִלְמ, לְאַתְקִשְׂרָא כֻּלָּא בְּזוּד א סִלְמ בִּין תְּרִין סְטָרִין, הִדָּא אִשִּׁית כֻּז' אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם גו', אֲלִין אֲנִין תְּרִין סְטָרִין, וּשְׂמָאֲלָא. עָלָיו (וַיֹּאמֶר), עָלֶיהָ דִּיעֲקֹב, קְדִישָׁא, יְמִינָא וּשְׂמָאֲלָא, אֵל לְאַתְקִשְׂרָא בֵּינֵיהוּ, הִדָּא אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק. מְנַלן דִּיעֲקֹב בְּאֲמָצֵעִיתָא, מִשְׁמַע דְּכְתִיב, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק (הָאֲרָץ), וְלֹא כְּתִיב אֱלֹהֵי יִצְחָק אָבִיךָ. דְּכִינן דְּאַתְקִשְׂרָא בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם, אֲשִׁתְּכַח דְּאִיהוּ בְּאֲמָצֵעִיתָא. וְלִבְתֵּר הָאֲרָץ אֲשֶׁר אֲתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ, הָא כֻּלָּא רְתִיכָא חֲדָא קְדִישָׁא. וְהִכָּא חֲמָא דִּיהוּי שְׁלִימוֹ דְּאַבְהוּן.

Genesis 28:13

וְהִנֵּה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו, וַיֹּאמֶר, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, וְאֱלֹהֵי יִצְחָק; הָאֲרָץ, אֲשֶׁר אֲתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ—לְךָ אֲתִנְנֶנָּה, “וְלִזְרַעְךָ”

“And behold, YHVH stood above it and said, “I am YHVH, the God of Abraham your father and the God of Isaac. The land on which you lie I will give to you and to your offspring.”

The Zohar explains that ‘YHVH stood above’ is above Jacob and not the ladder. God initiated Jacob into the central column. God said ‘I am YHVH, the God of Abraham your father’ then ‘and the God of Isaac’ without the word ‘your father’ to tell Jacob that he comes as Tiferet in the middle, between Abraham, Chesed and Isaac, Gevurah.

Jacob linked first to Abraham and for that, it said ‘Abraham your father’ when Isaac was his father and Abraham was his grandfather.

Then comes the connection to Malchut with ‘The land on which you lie’ to complete the chariot with the three columns and Malchut.

The dream made Jacob realize the duty that God put on him to be the unifying factor of the Right and the Left.

61. בֵּא רָאָה, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, שְׁפִינן שְׂאֲמַר אַבְרָהָם אָבִיךָ, וְדָאֵי שְׁהוּא בְּאֲמָצֵעַ. וְאֱלֹהֵי יִצְחָק, כְּאֵן נִרְמַז שְׁקְשׁוּר לְשִׁנֵּי צְדָדִים וְאוּחוּ אוֹתָם. קְשׁוּר לְצַד אַחַד – שְׁפָתוֹב אַבְרָהָם אָבִיךָ. וְקְשׁוּר לְצַד אַחַר – שְׁפָתוֹב

61. תָּא זִזִּי, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, דְּכִינן דְּאָמַר אַבְרָהָם אָבִיךָ, וְדָאֵי אִיהוּ בְּאֲמָצֵעִיתָא, וְאֱלֹהֵי יִצְחָק, הִכָּא אֲתִרְבִּיז דְּקִשְׁיִר לְתֵרִין סְטָרִין וְאִזְוִיד לִוְן. קִשְׁיִר לְסְטָרָא זֹד, דְּכְתִיב אַבְרָהָם אָבִיךָ. וְקִשְׁיִר לְסְטָרָא

ואזרח, דכתיב ואלהי יצחק, תוספת וא"ו לגבי יצחק, ואלהי יצחק. תוספת וא"ו ליצחק, להראות שייעקב אחוז לשני צדדים.

The words 'and the' in 'and the God of Isaac' tell us that there is a connection between Jacob to the Right, 'God of Abraham' and the Left, 'God of Isaac'.

62. ועד שייעקב לא נשא, לא נאמר בגלוי יותר, ונאמר בגלוי למי שמכיר דרכי התורה. אחר שנשא והוליד, נאמר לו בגלוי. זהו שכתוב (בראשית לג) ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל. מכאן למדנו, מי שלא נשלם למטה – לא נשלם למעלה. שונה יעקב, שנשלם למעלה ולמטה, אבל לא בגלוי.

62. ועד דייעקב לא אתנסיב, לא אתמר באתנליא יתיר, ואתמר באתנליא, למאן דידע אורזוי דאורייתא. לבתר דאתנסיב ואוליד, אתמר ליה באתנליא, הדיא הוא דכתיב, (בראשית לג) ויצב שם מזבח (בראשית יט) ויקרא לו אל אלהי ישראל. מהכא אוליפנא, מאן דכא אשתלים לתתא, לא אשתלים לעילא. שאני יעקב, דאשתלים לעילא ותתא, אבל לא באתנליא.

While Jacob wasn't married, he couldn't be called as Abraham and Isaac, 'God of Abraham' and 'God of Isaac' (Genesis 28:13). He could be a channel for Zeir Anpin that is the aspect of Right but not to the female aspect that is on the Left.

The Zohar explains that from this we learn that a man who is not married to a woman in this world is not considered complete and cannot be considered a whole on the spiritual levels.

Jacob was different because he was the same above and below. After he got married and had children, the unification below revealed the one above and his connection could be called 'God of Israel'.

Genesis 33:20

”וַיִּצַב שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל”

“And he set up an altar there and called it God, the God of Israel.”

63. ואם תאמר שנשלם באותה השעה – לא. אלא ראה שישלם לאחר זמן. ואם תאמר, הנה כתוב והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך? אלא השגחת הקדוש ברוך הוא ושמירתו לא נעזבה מייעקב לעולמים בכל מה שהצטרף לו בעולם הזה, אבל בעולם העליון עד שנשלם.

63. ואי תיבא דאשתלים בהדיא שעתא, לא. אלא זומא דישתלים לבתר זמנא. ואי תיבא הא כתיב, (בראשית כח) והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך. אלא, אשגזותא דקודשא בריך הוא ונטירו דיליה, לא אשתביק מניה דייעקב לעלמין, בכל מה דאצטרף ליה בהאי עלמא, אבל בעלמא עלאה עד דאשתלים.

Jacob achieves complete spiritual connection and God promised to protect him and bring him 'to his land' that is the aspect the connection to the female, Malchut after he gets married.

Genesis 28:15

”והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר לך דברתי לך”

“Behold, I am with you and will keep you wherever you go, and will bring you back to this land. For I will not leave you until I have done what I have promised you.”

64. וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֵן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי. וְכִי תִמְיָהָה הוּא שְׂלֵא יָדַע? אֵלֵא מָה זֶה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי? כְּמוֹ שְׁנֵאמֶר (שְׁמוּאֵל א יג) וּפְנֵי ה' לֹא חֲלִיתִי. אָמַר, וְכִי כָל זֶה הִתְגַּלָּה לִי וְלֹא הִסְתַּכַּלְנָא לְמַנְדַּע אֲנֹכִי, וְלִמְיַעַל תְּזוּזוֹת גְּדַפִּי הִשְׁכִּינְתָּא לְמַהוּי שְׁלִים.

64. (שם) וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֵן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי. וְכִי תִמְיָהָה הוּא דְלֹא יָדַע. אֵלֵא מָה יֵשׁ וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי, כְּמוֹהָ דְאֵת אָמַר, (שְׁמוּאֵל א יג) וּפְנֵי ה' לֹא חֲלִיתִי. אָמַר, וְכִי כָל הָאֵי אֲתַגְלִי לִי וְלֹא אִסְתַּכַּלְנָא לְמַנְדַּע אֲנֹכִי, וְלִמְיַעַל תְּזוּזוֹת גְּדַפִּי דִשְׁכִינְתָּא לְמַהוּי שְׁלִים.

Genesis 28:16

”וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֵן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי”

“Then Jacob awoke from his sleep and said, “Surely YHVH is in this place, and I (אֲנֹכִי) did not know it.”

When Jacob woke up from his dream he realized that he didn't connect to what was revealed to him before at home, which is the holy name 'אֲנֹכִי' that represents the Shechina. He knew then that by 'knowing' (connecting) to the name he would achieve a complete state above and below. That would place him under the protection of the Shechina.

Lesson;

The Amida is at the highest level of our prayers. We do it at least three times a day, every day of the year. At the beginning of it, we mention “God of Abraham, God of Isaac and God of Jacob”. We rely on and link our connections with theirs so our prayers can ascend to the world of Atzilut (Emanation) when the Light comes to our world.

When we say “Oh God” or “My God”, we should have a proper vessel connected to the Light before we are able to benefit from 'calling God'.

A proper vessel has the aspect of a female that requires to have unification with the upper levels and receive the Light we need.

For the above reason, men need to get married because they need a proper vessel for unification and manifestation in this world. Women don't have to because they are vessels.

65. בֵּא רְאֵה, כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כה) וַתֹּאמֶר אִם בֵּן לְמָה זֶה אֲנֹכִי. כָּל יוֹם וְיוֹם רְאֵתָה רְבִקָּה אֶת אוֹר הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִשְׁכִּינָה הִיָּתָה בְּמִשְׁכְּנָהּ, וְהִתְפַּלְלָה שָׁם. בֵּינוֹן שְׂרָאָתָה צְרָתָה בְּמַעֲיָהּ, מָה כְּתוּב? וַתִּלְךְ לְדָרֶשׁ אֶת ה'. יִצְאָה מִהַדְרָגָה הַזֶּה לְדָרֶגָה אַחֲרָת, שֶׁהִיא הוֹי"ה. מִשּׁוֹם כֵּךְ אָמַר יַעֲקֹב, וְכִי כָל כֵּךְ רְאִיתִי וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי? מִשּׁוֹם שֶׁהִיא לְבָדוּ וְלֹא נִכְנַס תַּחַת בְּנִפְי הַשְּׁכִינָה.

65. תָּא זִוְזִי, כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית כה) וַתֹּאמֶר אִם בֵּן לְמָה זֶה אֲנֹכִי, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא זִוְמַת רְבִקָּה נְהוּרָא דִשְׁכִינְתָּא, (דף קז ע"ב) דְהוּא שְׁכִינְתָּא בְּמִשְׁכְּנָהּא וְצְלִיַת תַּפּוּן. בֵּינוֹן דְזוּמַת עֲאֲקוּ דִילָהּ בְּמַעֲיָהּ, מָה כְּתִיב וַתִּלְךְ לְדָרֶשׁ אֶת ה', נְפַקַת מִדְרָגָה דָּא לְדְרָגָה אַחֲרָא דְאִיהוּ הוֹי"ה. בְּגִינֵי כֵךְ אָמַר יַעֲקֹב, וְכִי כָל כֵּךְ זִוְמִינָא, וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי, בְּגִין דְהוּא בְּלִזְוִדוּי וְלֹא עָאֵל תְּזוּזוֹת גְּדַפִּי דִשְׁכִינְתָּא.

Genesis 25:22

”וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לְמָה זֶה אֲנֹכִי וַתִּלְךְ לְדָרֶשׁ אֶת יְהוָה”

“But the children struggled together within her; and she said, “If it is so, why then am I (אֲנֹכִי) this way?” So she went to inquire of YHVH.”

Rebecca saw the Shechina every day in her tent, where she was praying. When she felt her children abnormal activity in her belly she came out of the level of the Shechinah, אֲנֹכִי, and went to seek YHVH.

Jacob saw the Shechina in his mother's tent but he wasn't aware of it until after his dream.

66. מִיָּד – וַיֵּרָא וַיֹּאמֶר מִה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה. הַדְּבָר הַזֶּה הוּא לְשֵׁנֵי הַצְּדִידִים. מִה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה – אֶחָד עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁאִמֵּר בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאֶחָד עַל אוֹת הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה, שְׁלֹא צָרִיךְ לְהַבְטִיל.

66. מִיָּד (בראשית כח) וַיֵּרָא וַיֹּאמֶר מִה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה. מִכֵּלָּה דָא לְתַרְיֵן סְטָרִין אִיהוּ. מִה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה, זָוָד עַל הַהוּא מָקוֹם דְּקָאִמֵּר בְּקֶדְמִיתָא. וְזָוָד עַל אֵת קַיִמָא קְדִישָׁא דְכָל בְּעִיָא לְאֵתִבְטָלָא.

Genesis 28:17

“וַיֵּרָא וַיֹּאמֶר מִה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם”

“And he was in awe and said, “How awesome is this place! This is none other than the house of God, and this is the gate of heaven.””

When Jacob awoke, he saw ‘this place’, ‘הַמָּקוֹם’, which is the aspect of the Shechina, Malchut and he saw the ‘gate of heaven’ that is Yessod.

Lesson;

Sometimes we don't see the light that is in front of us until we move away from it. We get used to the things around us and most of the time lose appreciation or become blind to its existence.

Some quit good jobs or relationships to realize later the great loss.

Genesis 24:67

“וַיָּבֵאָהּ יִצְחָק הָאֵלֶּלֶה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת רֵבֶקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאֱהָבָהּ וַיִּנְחָם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ”

“Then Isaac brought her into the tent of Sarah his mother and took Rebekah, and she became his wife, and he loved her. So Isaac was comforted after his mother's death.”

Rebecca didn't know Sarah, her mother in law but both of them were pure and merited to have the Shechina dwell with them. When Sarah lived, a cloud that represented the Shechina was above the tent, the Challah she baked and represented the force of sustenance was always fresh as if it just came out of the oven and a Shabbat candle that represented her spiritual connections was lit for a week until the next Shabbat.

When she passed away those miracles disappeared but when Isaac brought Rebecca into his mother's tent the miracles came back.

Only after Isaac realized the spiritual level of Rebecca, he took her to be his wife, then he loved her.

Rebecca came from a family of wicked people. Her father was a wicked king and died when he came to kill Eliezer, Abraham's servant, that came to look for a wife for Isaac. Rebecca's brother was Laban that later gave Jacob a hard time before he married Leah and Rachel his daughters.

High-level souls come in the ‘shadow’ of negativity. Isaac came after Ishmael and Jacob had to come behind Esau as a concealed light to be revealed later.

The Light is always concealed and we must work to earn and reveal it. The negativity that we see could be a klipa that a lot of light is concealed behind it. We should evaluate the situation before we break out of it.

Another lesson from Sarah and Rebecca is to sanctify our dwellings as if the Shechina that is a queen come to be with us. The best way to achieve that is to dedicate a small area at home, even a chair in the kitchen table where you can sit to study and pray. Keep yourself clean physically and mentally from any aspect of negativity and put your heart into the study (Book, PC, mobile device or even a recorded lesson, Zohar text, etc.). Dedicate regular times for study and increase the time on Shabbat (Friday night and Shabbat afternoon).

Baking Challah properly for Shabbat and lighting Shabbat candles are great positive actions to benefit materially and spiritually.

67. ואף על גב שהם לשני צדדים – הוא אחד. אמר, אין זה כי אם בית אלהים. אין זה להיות בטל, אין זה להמצא לבדו, זה לא העמידה שלו, אלא בית אלהים, להשתמש בו ולעשות בו פרות ולהריק לו ברכות מכל איברי הגוף, שזהו השער של כל הגוף. זהו שכתוב וזה שער השמים. זה השער של הגוף ודאי, שער הוא להריק ברכות למטה, אחוז למעלה ואחוז למטה. אחוז למעלה – שכתוב וזה שער השמים. [אחוז] למטה – שכתוב אין זה כי אם בית אלהים. ועל זה, וירא ויאמר מה נורא המקום הזה. ובני אדם אינם משגיחים בכבוד שבו להיות בו שלם למעלה ולמטה. בא אביו ונשקו.

67. ואף על גב דאינהו תרי סטרי, זוד הוא. אמר (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלהים, אין זה, למהוי בטיל. אין זה, לאשתכחא בלזודוי, קיימא דיליה לאו איהו אלא בית אלהים, לאשתמשא ביה ולמעבד ביה פירין, ולארקא ביה ברכאן מכל שיפי גופא. דהאי הוא תרעא דכל גופא, הדא הוא דכתיב, (בראשית כח) וזה שער השמים, דא תרעא דגופא ודאי, תרעא איהו לארקא ברכאן לתתא, אוזיד לעילא ואוזיד לתתא. אוזיד לעילא, דכתיב וזה שער השמים. (אחיד) לתתא, דכתיב אין זה כי אם בית אלהים. ועל דא וירא ויאמר מה נורא המקום הזה, ובני נשא לא משגזון ביקרא דביה למהוי ביה שלים, לעילא ותתא. אתא אבוי ונשקיה.

Yessod and Malchut are two sefirot but they can be considered as one because of their close relations. Jacob called them “The Gate of Heaven”. Yessod is the gate between Malchut and Tiferet that is the central column and the Light. Yessod delivers sustenance from ‘heaven’ to Malchut and makes it ‘fruitful’. When In unification, they are one.

Rabbi Yehuda heard a man with two children walking on the way and discussing deep Torah study. He joined them and listen. One of the children that discussed the above studies concluded and said that the people of the world don't value the connection to Yessod that completes and nourishes Malchut. When he finished, his father kissed him.

68. אמר רבי יצחק, בששמעתי אותם הדברים מפיו, בכיתי ואמרתי, ברוך הרחמן שלא בטל מן העולם החכמה העליונה. הלכתי עמם עד שלש פרסאות עד שנכנסתי עמם לעיר. לא הספיקו להבגס, עד ששדף אותו האיש את בנו, ואמרו לו, דברוך לא יהיו לבטלה.

68. אמר רבי יצחק, כד מלין אינן שומענא מפומיה בכינא, ואמינא בריך רזומנא דלא בטיל מעלמא זוכמתא עלאה. אזלינא עמהון עד תלת פרסי, עד דעאלנא עמהון למתא. לא ספיקו למיעל, עד דשדף ההוא בר נש לבריה, ואברי ליה, מליך לא יהון לבטלה.

Rabbi Yehuda shared these studies with rabbi Shimon, saying that when he heard it, he cried and gave thanks to God for keeping the flow of wisdom to the world. He added that he continued walking with them into the city. By the time they got into the city, the father found a match to marry his son.

The words of the study didn't go idle and the son found a woman to make him a whole. After marriage, he will follow with proper actions of connecting Yessod to Malchut.

69. אמרתי, זה שאמר רבי שמעון, שהדברים הללו הם בלם בסוד החכמה

69. אמיןא, דא דאמר רבי שמעון, דמלין אלין כלהו ברוך דזוכמתא זינהו, ולאזוזאה מלין אוזרנין. כד

ולהראות דברים אחרים. בפסוקי
הדברים לפני רבי שמעון, אמר לי, אל
תאמר שהדברים הללו הם של תינוק, אלא
הם דברים של סודות עליונים, והכל רשומים
בסוד החכמה.

סדרנא מלין קמיה דרבי שמעון. אמר לי, לא תימא
דמלין אלין דינוקא זינהו, אלא מלין דרוזין עלאין זינהו,
וכלא ברוא דזוכמתא רשימין.

Rabbi Shimon said that these studies have secret wisdom and concealed deeper meaning than what can be understood from the literal text. We cannot look at it as said by a child because the secrets come from the higher levels of wisdom.

Lesson;

Rabbi Shimon reminds us to always look behind the words of the studies taught in the Zohar. The stories are like garments covering the higher spiritual aspects and the light force that we are able to connect to.

The son discussed the levels and unification of Yessod/Zeir Anpin and Malchut (woman, the city) and as a result, his father (Chokmah) found a match for him (complete spiritual elevation).

When the Zohar tells about walking from one place to another is not necessarily an actual walking. In most stories, it's about following a spiritual path/study to reveal new secrets and Light.

When we read the Zohar we connect to different levels of the revelation of light. On the Daily Zohar, we study paragraph by paragraph from all portions of the Zohar so we won't miss any hidden light. I strongly suggest to follow the DZ studies and always go back if you miss a day or more. It would be even better if you can copy the entire week's studies from the website into a document, print and repeat the studies on Shabbat.

If a woman sees in her dream a man behind a door ('gate of heaven/Yessod') then it's a sign that she will meet a man that could be her husband. The same with a man seeing a woman behind a door/gate.

70. ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה. החלום, המדרגה הששית מאותן שתי דרגות הנבואה עד אותה המדרגה, הן שש דרגות, ועל כן החלום אחד מששים דרגות של נבואה. סלם, ראה את בניו שעתידים לקבל תורה בהר סיני. סלם זה סיני [בגימטריא], משום שהוא נעוץ בארץ וחושב בעליה לשמים, וכל המרכבות [הקדושות] והמחנות העליונים, כלם יורדים [גורם] לשם עם הקדוש ברוך הוא בשנתן להם את התורה.

70. סתרי תורה (בראשית כח) ויזולם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה. וזלמא, מדרגא שתיקתאה מאינון דרגין תרין דנבואה, עד ההוא דרגא, שית דרגין אינון, ועל דא, וזלמא זוד משיתין דרגין דנבואה. סלם, זומא בני דזמנין לקבלא אורייתא, בטורא דסיני. סלם דא סיני. (ס"א בגימטריא) בגין דאיהו נעוץ בארעא, וזשיב בסליקו לשמיא. וכל רתיכין (קדישין) ובשריין עלאין, כלהו זוזתי (נחתו) תמן בהדי קודשא בריה הוא, כד יהיב לון אורייתא.

Genesis 28:12

“ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו.”

“He had a dream, and behold, a ladder was set on the earth with its top reaching to heaven, and behold, the angels of God were ascending and descending on it.”

A dream is 1/60 of a prophecy. The prophecy comes from Netzach and Hod. The dream comes from the six levels that are Yessod of Zeir Anpin, and Chessed, Gevurah, Tiferet, Netzach and Hod of Malchut.

Each Sefira of the six includes ten sefirot so we have 60. The dream is the bottom part that is one of sixty parts. It connects to the levels above to draw the message of the dream.

The 'Ladder' implies to Mount Sinai where Jacob's children would receive the Torah. The ladder was set on earth and its top reaching heaven, like Mount Sinai. The angels of God together with the Holy One Blessed be He came down when the Torah was given to the people as it says " the angels of God were ascending and descending on it"

71. והכל ראה. ראה את מטטרו"ן זקן הבית ששולט בכל אשר לו, שהוא עומד בשלטון על העולם [הנה], בשלטון של שם שד"י. ועולה למעלה בעלית שם רבונו הוי"ה, המקום שיעקב השלם בו לאחר מבן. וראשו של שם שד"י הוא י', וזה מגיע השמימה. בין שהגיעה ועלתה האות הוא למקום ההוא, השלם ונקרא באותו שם של רבונו הוי"ה.

71. וככל זמא. זמא מטטרו"ן, סבא דביתא, דשליט בכל דיליה. דאיהו קאי בשלטונו על (האי) עלמא. בשלטונו בשם שד"י. וסליק לעילא, בסליקו דשמוא דמריה הוי"ה, אתר דיעקב אשתלים ביה לבתרא. וראשו, השם שד"י, איהו י', ודא מגיע השמימה. בין דמטי וסליק את דא, ליהווא אתר, אשתלים ואתקרי בהווא שמוא דמאריה הוי"ה.

The archangel Metat-on governs over this world with the holy name שדי. He ascends to the level of the name HYVH, the place where Jacob achieved completion.

The top of the name שדי is the letter ' Y. When it ascends to the name HYVH, the angel Metat- is called in the name of his master, HYVH.

Lesson;

A dream can be a high spiritual connection when the person is on a purely spiritual level. Most dreams are full of images that don't have messages of spiritual value. The experience of dreams is different between people, based on their soul and the 'language' that they can connect to when their soul is out of their body.

The Bedtime Shema prayer has aspects of the number 60 to give us a better connection when the soul ascends up to its roots for rest and to receive guidance through personal messages.

It would be good for everyone to download and print the text below and read before going to sleep.

[Download \(PDF, 159KB\)](#)

72. והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו. אותם המלאכים הקדושים שקרובים למלכות עולים, ואותם האחרים שאינם קרובים ויורדים.

72. (בראשית כח) והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים בו, אינון מלאכין קדישין, דקר בין למלכותא סלקין, ואינון אוורגין דלא קרבין הם גזותי.

"And the angels of God were ascending and descending on it". The ascending angels are lead by the archangel Metat-. They are holy and very close to Malchut.

The other angels that are farther from Malchut are from the other-side. The descend without the ability to rise.

73. ועוד, בו הם עולים ויורדים. בשווא עולה, עולים עמו. בשווא יורד, ויורדים עמו. מלאכי אלהים – שתים עשרה מרגלות טובות, והן: מיכאל, קדמיאל, פדאל,

73. ותו, בו סלקי וגזותי, כד איהו סליק, סלקין בהדיה, כד גזותי, גזותין בהדיה. מלאכי אלהים, תריסר מרגליטאן טבאן, ואינון, מיכאל, קדמיאל, פדאל, גבריאל, צדקיאל, זוסדיאל, רפאל, רזיאל,

גבריאל, צדקיא, חסדיאל, רפאל, רזיאל, סטוריה, נוריא, יפיאל, ענאל. אלפי שנאן, שנאין – שויר נשיר אריה. ו' אדם, כולל זכר ונקבה. והם עולים בשווא עולה, ואלו יורדים בשווא יורד.

סטוריה, נוריא, יפיאל, ענאל, אלפי שנאן, שנאין, שויר, נשיר, אריה, ו' אדם כליל דכר ונקבא. ואינון סלקי, כד איהו סליק, ואלין נזותי, כד איהו נזותי.

When Metat- ascend, the angels of God come with him. When he goes down, twelve special angels join him.

(Please do not read the names of the angels aloud. Just scan with your eyes.)They are also the aspect of the chariots of God.

Psalms 68:18

”רָכַב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן אֲדָנִי בָּם סִינֵי בְקִדְשׁ”

“The chariots of God are myriads, thousands upon thousands; The Lord is among them as at Sinai, in holiness.”

The word ‘שנאן’ from the verse above appears only once in the Bible. It is not a Hebrew or Aramaic word and the English translation is a pure guess related to the general meaning of the verse. The Zohar reveals that this word represents the initials of the four Holy Creatures

Letter ש for שור – Ox

Letter נ for נשר – Eagle

Letter א for אריה – Lion

Letter ן for אדם – man

The word for man is אדם ‘Adam’ and the Zohar explains that the letter that represents man, Adam, is the letter Nun ן. This letter is stretched below the baseline (Malchut) and like the first Adam when he was created, he was made as male and female, Zeir Anpin and Malchut. Later Malchut, Eve, was separated from Adam, Zeir Anpin.

74. ועוד, כל אותם ששולטים בשלטון העולם הזה עולים על ידו, וכל אותם שיורדים יורדים על ידו, בלם בשלם הזה. הוי"ה שולט על הכל, שבתוב והנה ה' נצב עליו. בשתתעורר, בתוב אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים. בית אלהים ודאי, והוא השער להבנס פנימה, שבתוב (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבוא בם אודה יה זה השער לה. זה שער השמים הכל אחד.

74. ותו, כל אינון השלטי בשלטון דהאי עלמא, על ידיה סלקין, וכל אינון הנזותי על ידיה נזותי, כלהו ביהאי סלם. הוי"ה שלטא על כלא, דכתיב, (בראשית כח) והנה ה' נצב עליו. כד אתער, כתיב, (בראשית כח) אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים. בית אלהים ודאי. ואיהו תרעא לאעלא לגו, דכתיב, (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבוא בם אודה יה. זה השער לה. זה שער השמים כלא זור. (עד כאן סתרי תורה)

Metat- is the aspect of the ‘Ladder’, the angels that ascend with him take control and those that go down, lessen their control.

The ladder is under the control of YHVH as it says in the verse below ‘And behold, YHVH stood above’

Genesis 28:13

”והנה יהוה נצב עליו, ויאמר, אני יהוה אלהי אברהם אביך, ואלהי יצחק; הארץ, אשר אתה שכב עליה-לך אתננה, וילזרעך”

“And behold, YHVH stood above it and said, “I am YHVH, the God of your father Abraham and the God of Isaac; the land on which you lie, I will give it to you and to your descendants.”

When Jacob woke up from his dream he realized that he saw the gate of heaven.
Genesis 28:16,17

”וַיִּקֶץ יַעֲקֹב, מִשְׁנָתוֹ, וַיֹּאמֶר, אֲכַן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה; וְאֲנֹכִי, לֹא יָדַעְתִּי”

”וַיִּרְא, וַיֹּאמֶר, מֵה-נֹרָא, הַמָּקוֹם הַזֶּה: אֵין זֶה, כִּי אִם-בַּיִת אֱלֹהִים, וְזֶה, שַׁעַר הַשָּׁמַיִם”

“Then Jacob awoke from his sleep and said, “Surely YHVH is in this place, and I did not know it.”

“He was afraid and said, “How awesome is this place! This is none other than the house of God, and this is the gate of heaven.”

Lesson;

The angel Metat- is the keeper of the gate between Machut and Yessod. He’s out the connection to the upper levels.

The name 314 שדי protects the ‘gate’ between the lower and upper levels. The archangel Metat- 314 מטטרון carries the prayers from the gate to the higher levels. The number 314 is related to Pi, 3.14 that we can associate with the Endless Light because of its infinite possibilities. The closest number to Pi is 22/7 that represents the energy cycle of the week with the 22 letters of the Hebrew Alef-Bet that propel everything in Creation.

In the picture, Rabbi Yehuda Tzvi Brandwein Shlita (Grandson of...) writes a Torah scroll that went later to the Yeshiva of Kol Yehuda (Rabbi Ashlag) in the old City of Jerusalem. The event took place in a balcony with the view of the Temple mount (Aka ‘Gate of Heaven’ from Jacob’s dream. The scroll in the picture shows the exact Torah text from our study. The words at the bottom of the scroll are “שַׁעַר הַשָּׁמַיִם”, “Gate of Heaven”.

The vessel for the ink is made from pure silver for the aspect of Right, Chessed and Sharing. The pen is made from a natural bird feather (Usually from a Turkey that has strong feathers and can produce sharp writing). In the picture, we see another person holding the pen with the scribe to join the merit of writing a Sefer Torah that is a great Mitzvah.

75. וַיִּדַר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגוֹ'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּיּוֹן שָׁבַל זֶה הַבְּטִיחַ לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְמַה לֹּא הָאֲמִין, שְׂאָמַר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגוֹ'? אֶלָּא, אָמַר יַעֲקֹב, חֲלוֹם חֲלַמְתִּי, וְהַחֲלוּמוֹת – מֵהֶם אָמַת וּמֵהֶם לֹא אָמַת, וְאִם יִתְקַיֵּם, הֲרִי יָדַעְתִּי שֶׁהוּא חֲלוֹם אָמַת. וְעַל כֵּן אָמַר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגוֹ', כְּמוֹ שֶׁחֲלַמְתִּי, וְהָיָה הִ' לִי לֵאלֹהִים. אֲנִי אֶהְיֶה מוֹשֵׁף בְּרֻכּוֹת מִהַמַּעַן שֶׁל הַנַּחַל שֶׁל הַכֵּל לְמָקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים.

75. (בראשית כח) וַיִּדַר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגוֹ', אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כִּיּוֹן הַכֵּל הָאֵי אֲבִטוּז לִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲמַאי לֹא הָאֲמִין, דְּאָמַר (בראשית כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגוֹ'. אֶלָּא, אָמַר יַעֲקֹב, וְזוֹלְמָא וְזוֹלְמִין מַנְיִיהוּ קְשׁוּטָא וּבַמְנִייהוּ לֹא קְשׁוּטָא, וְאִם יִתְקַיֵּם הָא יָדַעְנָא דְּזוֹלְמָא קְשׁוּטָא הוּא, וְעַל דָּא אָמַר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים וְגוֹ', כְּבִיהַ דְּזוֹלְמָנָא, וְהָיָה יי לִי לֵאלֹהִים, אֲנָא אֶהְיֶה מְשִׁיב בְּרַכָּאן מִמְּבוּעֵי דְּזוֹלְמָא דְּכַכָּא, לְאַתֵּר דָּא דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים.

Jacob made a vow after he got up from his dream.

Genesis 28:20

”וַיִּדַר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ”

“Then Jacob made a vow, saying, “If God will be with me and will keep me on this journey that I take, and will give me food to eat and garments to wear,”

Rabbi Yehuda asked why did Jacob do that when previously God promised him protection. Didn’t he believe in the words of God?

Genesis 28:15

והנה אנכי עמך ושמרתיו בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך.”

“Behold, I am with you and will keep you wherever you go and will bring you back to this land; for I will not leave you until I have done what I have promised you.”

The answer is that Jacob got this promise in his dream. Dreams may or may not tell the truth. Jacob thought to himself that if the dream manifests positively then he will know that the dream told truth. That is why he said “If God (אֱלֹהִים ELHYM) will be with me”, as it was in the dream, then he will draw blessings from Binah that is the name ‘אֱלֹהִים’ ELHYM’.

76. בא ראה, ישראל שהוא באמצע, הכל הוא נוטל בראשונה מהמקור של הכל, ואחר שיגיע אליו, ממנו שופע וממשיך למקום הזה, משמע שבתוב והיה ה' לי – בראשונה, ואחר הכל – לאלהים. כמו שאֱלֹהִים יהיה שומר ועושה לי כל אותן הטובות, אף אני אהיה מושך לו מהמקום שלי כל אותן הברכות, ויתחבר בו הקשר של הכל. מתי? ושבתי בשלום אל בית אבי, בשאֱהִיה יושב בדרגה שלי, ואֱהִיה יושב בדרגה של שלום לתקן את בית אבי, ושבתי בשלום דוקא, אז והיה ה' לי לאלהים.

76. תא וזוי ישראל דאיהו באמצעינתא, כלא נטיל הוא בקדמיתא ממוקרא דכלא, ולבתר דימוטי ליה, בנייה, נגיד ואמשיך להאי אתר, משמע דכתיב, והיה ה' לי בקדמיתא, ולבתר כלא לאלהים. כמה דאלהים, יהא נטיר ועבד לי, כל אלן טבאן, אוף אנא אהא משיר ליה מאתר דילי כל אינן ברקאן, ויתובר קשרא דכלא ביה. איבותי, (בראשית כח) ושבתי בשלום אל בית אבי, כד אהא יתיב בדרגא דילי, ואהא יתיב בדרגא דשלום לתקנא בית אבי, ושבתי בשלום דייקא, כדן והיה ה' לי לאלהים.

Israel, Jacob, is the center column that receives an abundance of nourishment from the source of all that is Binah. After receiving, the nourishments are transferred to Malchut.

Genesis 28:20

“ושבתי בשלום, אל-בית אבי; והיה יהוה לי, לאלהים”

“and I return to my father’s house in peace, and YHVH will be for me, to God (אֱלֹהִים’ ELHYM)”

Jacob says “and YHVH will be my” that means after he receives from YHVH, he continues to give the blessings from his place that is Zeir Anpin, to Malchut that is the aspect of “my father’s house”.

Then everything would be completed at the level of Yessod, achieving a state of peace as it says, “I return to my father’s house in peace, and YHVH will be for me, to God (אֱלֹהִים’ ELHYM)”

Lesson;

Not all dreams deliver true messages and not everything in a dream is true. Most dreams have a lot of ‘fillers’ that are images and or events without connection to a true message that may be part of the dream. Even though Jacob was pure and righteous, he didn’t consider himself as a pure channel for true dreams. To manifest the dream positively, he stated his desire to receive the Light and share it.

If we have bad dreams we should say “Dreams tell lies” and ignore them. To manifest a good dream, tell it to a kabbalist with experience in dream interpretation or write it down and follow with actions toward the desire to manifest what the dream revealed to you. Giving Tzedakah (connection to Yessod) with the consciousness to manifest the dream would help. NEVER tell a dream in public, good or bad! Dreams are in the potential state until they are given meanings or actions.

Physical conditions like tiredness, illness, the emotional state can affect dreams and in most cases shouldn't be considered as dreams with true messages.

77. דְּבַר אַחַר וּשְׁבַתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, שָׁשׂוּם הִיא הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, שֵׁם אֲשֶׁתְּלָם. וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹהִים. בְּמָקוֹם הַזֶּה אֲעֲלֶה [נִמְעָלָה] מִדְּרָגָה זוֹ לְדְרָגָה אַחֲרַת כְּרֵאוֹי, וְשֵׁם אֲעֲבֹד עֲבוֹדָתוֹ.

77. דְּבַר אַחֲרֵי וּשְׁבַתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, הַתְּמָן הוּא אֶרְעָא קְדִישָׁא, תְּמָן אֲשֶׁתְּלָם. וְהָיָה יי לִי לֵאלֹהִים. בְּאַתְרֵי דָא, אֲסַלְקָא (אֲסַתְּלֵק) מִדְּרָגָא דָא לְדְרָגָא אַחֲרָא כְּדָקָא יְאוּתִי, וְתְמָן אֲפֻלּוּז פּוּלְוִזְנִיָּה.

The Zohar offers another explanation. 'and I return to my father's house in peace'. Jacob says that when he returns to the holy land of his father, he will be elevated to a higher level and achieve completion. YHVH will be with him as it says 'and YHVH will be with me'. Then he could connect to 'אלהים' 'ELHYM' as it says 'He will be for me, God ('אלהים' 'ELHYM')

78. רַבִּי חִיָּיא פִּתְחָ וְאָמַר, דְּבָרֵי עוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּה תְּכַפְּרֵם. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, שְׂאִין סוֹפוֹ רֵאשׁוֹ וְאִין רֵאשׁוֹ סוֹפוֹ. אֲלֵא דְּוֹד בְּקָשׁ עַל עֲצָמוֹ, וְאַחֲרַי כֶּף בְּקָשׁ עַל הַפֶּל (תְּהֵלִים סֵה) דְּבָרֵי עוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי. אָמַר דְּוֹד, אֲנִי יִדְעָתִי בְּעֲצָמֵי שְׁחָטָתִי, אֲבָל כְּמָה רְשָׁעִים הֵם בְּעוֹלָם שְׁהִתְגַּבְּרוּ חֲטָאֵיהֶם עֲלֵיהֶם יוֹתֵר מִמִּנִּי. הוֹאִיל וְכֵן, לִי וְלָהֶם, פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּה תְּכַפְּרֵם.

78. רַבִּי חִיָּיא פִּתְחוּ וְאָמַר, (תְּהֵלִים סֵה) דְּבָרֵי עוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּה תְּכַפְּרֵם. הָא קָרָא קָשָׁיָא, דְּלֵאֵו סוֹפִיָּה רִישִׁיָּה, וְלֵאֵו רִישִׁיָּה סוֹפִיָּה. אֲלֵא דְּוֹד בְּעָא עַל גְּרַמִּיָּה, וְלִבְתֵּר בְּעֵיָא עַל כָּלָא. דְּבָרֵי עוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי. אָמַר דְּוֹד, אֲנָא יִדְעָנָא בְּגִרְמֵי דְּוִיבְנָא, אֲבָל כְּמָה וְזִיבִין אִינוּן בְּעֵלְמָא, דְּאַתְּגָּבְרוּ זִוּבִיָּהוּ עֲלֵיהֶוּ יִתִּיר מִנִּי. הוֹאִיל וְכֵן, לִי (דָּף קֵנָא ע"א) וְלָהוּן, פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּה תְּכַפְּרֵם.

Rabbi Chiya opened and quotes Psalms 65:4

”דְּבָרֵי עוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּה תְּכַפְּרֵם.”

”Iniquities prevail against me; As for our transgressions, You forgive them.”

The verse starts in a singular form and ends with plural. King David pray for his inequities to be forgiven. He was also aware that the inequities and sins made by the wicked are strong and affect the state of this world negatively.

79. בָּא רָאָה, בְּשַׁעָה שְׂרָבִים הֲרָשָׁעִים בְּעוֹלָם, הֵם עוֹלִים עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁסַפְּרֵי הֲרָשָׁעִים נִפְתְּחוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (הַבֵּית) דִּין יוֹשֵׁב וְסַפְּרִים נִפְתְּחוּ, וְאוֹתוֹ סַפֵּר [הַדִּין עוֹמֵד עֲלֵיהֶו], [לְמַעַלָּה מֵרֵאשׁוֹ שֶׁל דְּוֹד הוּא] מְשׁוּם כֶּף דְּבָרֵי עוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי, וְעַל כֵּן פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּה תְּכַפְּרֵם.

79. תָּא וְזִי, בְּשַׁעָתָא דְּוִיבִין סְגִיָּין בְּעֵלְמָא, אִינוּן סְלִקִין, עַד הֵהוּא אֶתְרֵי דְּסַפְּרֵי דְּוִיבִין אֶתְּפִתּוּזוֹ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (דְּנִיאֵל ז) דִּינָא יְתִיב וְסַפְּרִין פְּתִיזוּ, וְהֵהוּא סַפֵּר (דִּינָא עֵלָה קִימָא), (נ"א לְעִילָא מְרִישִׁיָּה דְּדוֹד אִיהוּ) בְּגֵינִי כֶּף, דְּבָרֵי עוֹנוֹת גָּבְרוּ מִנִּי, וְעַל דָּא פִּשְׁעֵינוּ אֶתְּה תְּכַפְּרֵם.

The increased negativity in the world rise to a level that it is written in the books of wicked and trigger judgments. King David feared these judgments and for that reason, he also prayed and asked God to forgive their sins.

Lesson;

After the sin of Korach, God wanted to consume all the people. Moses and Aaron pleaded for them and in the end, the earth swallowed only Korach and the people that joined him.

Numbers 16:23

“וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכָל בֶּשֶׂר הַאִישׁ אֶחָד יַחֲטֵא וְעַל כָּל הָעֵדָה תִּקְצָף”

“But they fell on their faces and said, “O God, the God of the spirits of all flesh, when one man sins, will You be angry with the entire congregation?”

When many people sin, it creates judgments on all people. Rabbi Shimon explains this principle with a parable;

It's like men on a boat. One of them took a drill and started drilling underneath him. The others said to him: What are you doing?! He replied: What do you care. It is not underneath your area that I am drilling?! They said to him: Fool, but the water will rise and flood us all on this ship.

We are on the same ship and responsible for each other. Our daily prayers are in plural forms to reflect this approach. When we have personal prayers we should meditate to draw the same blessings to others with the same needs. The sages teach us that all pure and honest prayers are answered, sooner or later, even if manifestation comes long after, even in the next generations.

Keep praying for yourself and others. Even if it doesn't benefit you directly as you would expect, your prayers won't be wasted and would be considered as sharing actions.

We finish our morning prayers with “קוה אל יהוה”, “Put your hope in YHVH, be strong in your heart and keep your hope with YHVH...” this is to tell us that even if our prayers are not answered immediately, there is a hope that they will be answered.

80. יַעֲקֹב כִּמּוֹ בֶן מִשׁוּם כִּדּוּם לֹא הָאָמִין. אִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא הָאָמִין בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא – לֹא. אֱלֹהֵי שֶׁלֹּא הָאָמִין בְּעֲצֻמוֹ. אוֹלֵי יַחֲטֵא, וְאוֹתוֹ הַחֲטָא יִמְנַע אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יֵשׁוּב בְּשָׁלוֹם וְתִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַשְּׂמִירָה, וּמִשׁוּם כִּדּוּם לֹא הָאָמִין בְּעֲצֻמוֹ. וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹהִים אֲפֹלוּ רַחֲמִים, בְּשֵׁאֲשׁוּב בְּשָׁלוֹם, אֲשֵׁים כְּנִגְדֵי אֶת הַדִּין, מִשׁוּם [שְׁהָרִי] שְׂאֲנִי עוֹבֵד לְפָנָיו תָּמִיד.

80. יַעֲקֹב, כִּמּוֹנָא דָא בְּגִין כִּדּוּם לֹא הֵיבִינן, אִי תֵיבִינן דְּלֹא הֵיבִינן בְּקִדּוּשׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא. אֶפְלֵא, דְּלֹא הֵיבִינן בֵּינָה בְּגֵרְמִיָה, דִּיכְלָמָא יוֹזֵב, וְהָהוּא זוֹזָבָא, וּבְמַנְעָ לֵינָה, דְּלֹא יִתּוּב בְּשָׁלוֹם וְיִסְתַּלַּק נְטִירוֹ מִנֵּיהּ, וּבְגִין כִּדּוּם לֹא הֵיבִינן בְּגֵרְמִיָה. וְהָיָה יי לִי לֵאלֹהִים, אֶפְיִלוּ רַחֲמֵי, כִּדּוּם אֵי תוּב בְּשָׁלוֹם, אֲשֵׁי לְקַבְּלֵי לְדִינָא, בְּגִין (ס"א דהא) דְּאִנָּא פְּלוּז קַמֵּיהּ תְּדִיר.

Jacob had full trust in God's promise to be with him and protect him wherever he goes but he feared that the increase of wickedness in the world would affect him to fall off the righteous path and lose God's protection. He wanted to have a safe way back to his “father's house” and get there with peace.

“And YHVH will be for me, God (‘אלהים’ ELHYM)”. Jacob asked the support of YHVH that is Right and mercy. ELHYM is the aspect of the Left column, Gevurah.

In the beginning, Jacob was connected mostly to the Right. After he came back to the Holy Land and won over the angel of the other side he achieved the level of Israel ישראל. It unifies the Right and the Left and gives Jacob the aspect of ‘head’, ראש. The name Israel has the words, “לי ראש”, “I have a head”. Jacob's goal was to reach the state of “YHVH Will be for me, God” that is the aspect of unifying the Right that is YHVH and

the Left with the name ELHYM to achieve control over the Klipot of the other-side and bring peace.

81. אָמַר רַבִּי אֲזוּא, אָמַר יַעֲקֹב, בְּעַת אֵינִי צָרִיךְ אֶת הַדִּין. בְּשֹׁאֲשׁוּב לְבֵית אָבִי אֶתְכַלֵּנָּה בְּדִין וְאֶתְקַשֵּׁר בּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא כֵּן, אֲלֵא אָמַר, עֲבָשׁוּ אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי, אֲנִי צָרִיךְ שֶׁהַדִּין יִשְׁמַר אוֹתִי עַד שֶׁאֲשׁוּב בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי. אָבֵל בֵּינָן שֶׁאֲשׁוּב בְּשָׁלוֹם, אֲכַלִּיל אֶת הַרְחָמִים בְּדִין, וְאֶתְקַשֵּׁר בְּקֶשֶׁר נְאֻמָּן לְהַכְלִיל הַכֹּל יַחַד. וְהֶאֱבֹן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׂמַתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים, שֶׁהָרִי אֲזוּ הַכֹּל יִהְיֶה קֶשֶׁר אֶחָד, וְהֶאֱבֹן הַזֶּה מִתְבָּרֵךְ מִיָּמִין וּמִשְׂמָאל, מִתְבָּרֵךְ מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, מִשּׁוּם [זֶה] שֶׁאַתָּן מַעֲשֵׂר מִכֹּל.

81. אָמַר רַבִּי אֲזוּא, אָמַר יַעֲקֹב, הַשְׁתָּא לֹא אֲעִטְרִיכְנָא לְדִינָא, כִּד אֵיתוּב לְבֵית אָבָא, אֶתְכַלֵּנָּה בְּדִינָא וְאֶתְקַשֵּׁר בֵּיהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא הֵכִי, אֲלֵא אָמַר, הַשְׁתָּא אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי, דִּינָא אֲעִטְרִיכְנָא לְנִטְרָא לִי, עַד דִּאֵיתוּב בְּשָׁלָם לְבֵית אָבָא, אָבֵל בֵּינָן דִּאֵיתוּב בְּשָׁלָם, אֶתְכַלֵּנָּה רִזּוּמֵי בְּדִינָא, וְאֶתְקַשֵּׁר בְּקֶשֶׁרָא מְהִימְנָא, לְאֶכְלָא כֹּלָא פְּזוּדָּה. (בראשית כח) וְהֶאֱבֹן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׂמַתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים. דְּהָא כְּדִין יְהֵא כֹּלָא קֶשֶׁרָא זֻזְדָּא, וְהָאִי אֶבֶן אֶתְבָּרְכָא בִּימִינָא וּבִישְׂמָאלָא, אֶתְבָּרְכָא מִעֵילָא וּבִמְתָתָא, בְּגִין (דא) דִּאֵתָן מַעֲשֵׁרָא מִכֹּלָא.

Rabbi Yossi explains the above a little differently and says that Jacob asked first (Genesis 28:21) “If God will be with me”, to get the protection of the Left until he returns to the house of his father. Then he will be able to connect the Right with the Left to become one.

Genesis 28:22

”וְהֶאֱבֹן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׂמַתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֵׂר אֶעֱשֶׂרנּוּ לָךְ.”

“This stone, which I have set up as a pillar, will be God’s house, and of all that You give me I will surely give a tenth to You.”

The stone is the aspect of Malchut that receives the Light from all the Sefirot. When the Right and the Left join they form the Center column that allows the Light to flow to Malchut.

Because Malchut is the tenth Sefira that receives from all the sefirot above it, Jacob promised to give the tenth from all that he receives in order to reveal the Light of the nine sefirot that deliver the Light to Malchut.

Lesson;

We are called Israelites because we are the descendants of the children of Israel, who is Jacob. We have the ability to connect higher than any other spiritual system because of the ability to reach the ‘head’ that is the upper three sefirot and the source of Light. For that reason, we have a responsibility to draw light for the entire world. Israelites presence is all over the world to serve as local receivers and broadcasters of Light wherever they are.

82. אָמַר רַבִּי אָבָא, הִנֵּה פְּתוּב וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם. וְאִם תֵּאמַר שֶׁהֶאֱבֹן הַזֶּה עֲלִיּוֹנָה [על] כְּמָה אֲבָנִים לְמָקוֹם מוֹשְׁבָה לְשָׂרוֹת עֲלֵיהֶם, [זֶהוּ שְׁפָתוּיב] וְהָרִי פְּתוּב וְהֶאֱבֹן הַזֶּה אֲשֶׁר שָׂמַתִּי מִצְבֵּה – [עֲלִיּוֹנָה] הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מִשּׁוּם [כִּינָן] שֶׁאָמַר אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, כָּאֵן הָרִים אוֹתָהּ מִצְבֵּה עֲלִיּוֹנָה, מִשּׁוּם שֶׁתְּלָהּ בָּהּ כָּל הַשְּׁבִיחַ שֶׁל זֶה,

82. אָמַר רַבִּי אָבָא, הָא פְּתִיב, (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם. וְאִי תִימָא דְאֲבָנָא דָא, עֲלִיָּא (על) כְּמָה (קמ"ז ע"ב) אֲבָנִין לְאֶתֶר מוֹתְבִיָּה, לְמַעֲרֵי עֲלִיָּהוּ, (נ"א האי דכתיב) וְהָא פְּתִיב וְהֶאֱבֹן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׂמַתִּי מִצְבֵּה, (נ"א עליונה מבעי ליה). בְּגִין (נ"א כיון) דְאָמַר (בראשית כח) אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים,

הָבָא אָרִים לָהּ קָמָא עֲלָאָה, בְּגִין דְּתֵלָא כָּל שְׁבֻזָּא דְזוּתָּ בָּהּ, דְּאִין זֶה לְקַיִמָא (לתתא) כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים. וְשָׁפִיר. וְעַל דָּא אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה כְּתִיב.

שָׂאִין זֶה לְקַיִם [למטה] כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, וְיָפָה. וְעַל כֵּן אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה.

Genesis 28:11

“וַיִּפְגַּע בַּמְּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמְּקוֹם וַיִּשֶׁם מֵרָאשֵׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמְּקוֹם הַהוּא.”

“He came to a certain place and spent the night there because the sun had set, and he took one of the stones of the place and put it under his head, and lay down in that place.”

Rabbi Aba says that it is written “and he took one of the stones of the place”. The ‘stones’ were 12 that support Malchut and the one that Jacob took was above the rest.

Genesis 28:17

“וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נֹּרָא הַמְּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם.”

“וַיִּשְׁכַּם יַעֲקֹב בַּבֶּקֶר וַיִּקַּח אֶת הָאֲבֶן אֲשֶׁר שָׁם מֵרָאשֵׁתָיו וַיִּשֶׁם אֹתָהּ מִצֵּבָה וַיִּצַק שָׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ.”

“And he was afraid and said, “How awesome is this place! This is none other than the house of God, and this is the gate of heaven.”

“So Jacob rose early in the morning, and took the stone that he had put under his head and set it up as a pillar (מִצֵּבָה) and poured oil on its top.”

Jacob realized that the stone he got connected to has the energy of God and he set it as a ‘pillar’. The word ‘מִצֵּבָה’ is usually used with the meaning of a tombstone that we place over a burial place with the name of the person to remember him. ‘מִצֵּבָה’ has the numerical value of 137 that is the same as for ‘קבלה’, ‘Kabbalah’ to indicate that this is a point where Jacob received and connected to God.

The Zohar says that this stone is the “Drinking Stone” that God used to initiate the creation of the material world. It came from the letter Yod ' of the name.

83. יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים לְעֵלְמִין, בֵּית אֱלֹהִים, בֵּית יְיָ מִיִּפְעֵי לִיָּהּ, כְּמוֹהָ דְאֵת אֲמֹר, (עזרא א) לְכוּנֵן אֶת בֵּית יְיָ. וְכֵן (תהלים קכב) בֵּית יְיָ זֵלָה. אֲלָא, אֵתֵר דְּבֵי דִינָא אִיהוּ מִתְרִין סְטָרִין עֲלָאִין, מִסְטָרָא דִּיּוֹבְלָא, דְּאִיהוּ אֱלֹהִים זֻזִים. וּמִסְטָרָא דִּיּוֹבְלָא אֱלֹהִים.

83. יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים, לְעוֹלָמִים. בֵּית אֱלֹהִים? בֵּית ה' הִיא צְרִידָה לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לְכוּנֵן אֶת בֵּית ה', וְכֵן (תהלים קכב) בֵּית ה' נִלְךְ. אֲלָא מְקוֹם בֵּית הַדִּין הוּא מִשְׁנֵי צַדִּדִים עֲלִיוֹנִים – מִצַּד הַיּוֹבֵל שְׁהוּא אֱלֹהִים חַיִּים, וּמִהַצַּד שֶׁל יַצְחָק אֱלֹהִים.

The Zohar asks why Jacob said, “the house of God” and not “the house of YHVH” and explains that YHVH is Right and Mercy and ELHYM is Left and judgment that is the state in Malchut. After the house of God was built, we say (Psalms 122:1) “שִׁיר הַמַּעֲלוֹת” “A Song of Ascents, of David. I was glad when they said to me, “Let us go to the house of YHVH.”. YHVH is the Light of Mercy that is brought to us from the Holy Temple and the name itself

Lesson;

God brought the night earlier than in its natural time to make Jacob stop at that specific place. It was the Temple Mount in Jerusalem. When Jacob came back home to the Holy Land after serving his Evil father-in-law, Laban, he became spiritually complete as a center column and merited that special connection to the Future Holy Temple.

84. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹבְלָא, אָף עַל גַּב דְּרִיגָתִין (נפקיין) מִתְעַרְיִן מִיָּנָה, וְכִלְהוּ רִזְזוּמֵי (ודיניין), כָּל

84. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַיּוֹבֵל, אָף עַל גַּב שְׁהַדִּינִים [יוצאים] מִתְעוֹרְרִים מִמֶּנָּה וְכִלְהוּ

רחמים [ודינים], כל השמחות יוצאות ממנה, והוא שמחת [והוא חרות] הכל. אלא בית אלהים – הצד של הדין הקשה. אם לטוב, בצד [היובל] השמאל מתעוררת בו אהבה, כמו שנאמר שמאלו תחת לראשי. אם לרע, בצד השמאל מתעורר בו דין קשה, כמו שנאמר מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ. ודאי בית אלהים. רבי שמעון אמר, בית אלהים, הינו שבתוב קרית מלך רב. יש מלך סתם ויש מלך רב. ודאי שהעולם העליון הוא מלך רב, וזוהי קרית מלך רב.

זוהו מינה זפקין, והוא זודותא (ס"א והוא חירותא) דכלא. אלא בית אלהים, סטרא דדינא קשיא, אי לטב, בסטרא (דיובלא) דשמאלא, אתער בית רזימותא, כמה דאת אמר, (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי. אי לביש, בסטרא דשמאלא, אתער בית דינא קשיא, כמה דאת אמר, (ירמיה א) מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ, ודאי בית אלהים. רבי שמעון אמר, בית אלהים הינו דכתיב, (תהלים מח) קרית מלך רב. אית מלך סתם, ואית מלך רב, ודאי עלמא עלאה, מלך רב איהו, ודא הוא (שם) קרית מלך רב.

Rabbi Elazar says that the Jubilee is the aspect of Israel Sava and Tevunah that are the lower seven sefirot of Binah. Even though judgments awakened from this level, in essence, it is all mercy and joy to all that come out of it. Rabbi Aba says that the female is called 'house of God (אלהים ELHYM)' because it receives judgments from the jubilee. Rabbi Elazar disputes Rabbi Aba and says that the 'house of God' is on the Left, Gevurah of Zeir Anpin. The good aspect of the Left is awakened when there is a desire for unification. The bad of the Left is awakened with harsh judgments.

Rabbi Shimon says that the 'House of God' is Binah, which is the city of the Great King. Psalms 48:3

”יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירנתי צפון קרית מלך רב.”

“Beautiful in elevation, The joy of the whole earth, Is Mount Zion on the sides of the north, The city of the great King.”

Lesson;

Below the upper three sefirot of Binah, we find Israel Sava and Tevunah. While Binah is the source of all good to the world, It has two aspects. The first is the 'Mother' that nourishes us all. When the Light is drawn from the Left of Binah, it brings judgments. When the Light is drawn from the Right of Binah then love is awakened for the unification.

85. רבי חייא ורבי חזקיה היו יושבים תחת האילנות של שדה אונן. גרדם רבי חייא, וראה את אליהו. אמר, מהזכחת הדרך של מר מאיר השדה. אמר, בעת באתי להודיע שקרובה ירושלים להתרבר, וכל אותן קריות החכמים, משום שירושלים היא דין, ועל דין עומדת ועל דין תחרב, והנה נתנה רשות לסמאל עליה ועל גבורי העולם, ובאתי להודיע לחכמים אולי יאריכו את שנות ירושלים, שהרי כל זמן שנמצאת בה תורה – היא עומדת, משום שהתורה עץ החיים העומד עליה. כל זמן שהתורה מתעוררת למטה – עץ החיים לא זו למעלה. פסקה

85. רבי חייא ורבי חזקיה, הוו יתבי תוזות אילני דוזקל אונן, אדמוה רבי חייא, זומא ליה לאליהו, אמר מקסטיטורא דמר, זוקלא גהיר. אמר, השיתא אתינא לאודעא, דירושלם קריב איהו לאתוזרבא, וכל אינון קרתין דזוכימנא. בגין דירושלם דינא איהו, ועל דינא קיימא, ועל דינא אתוזרב, והא אתיהיב רשו לסמאל עליה, ועל תקיפי עלמא, ואתינא לאודעא לזוכימנא דילמא יורכון שני דירושלם, דהא כל זמנא דאורייתא אשתכוז בה, היא קיימא. בגין דאורייתא אילנא דוזי דקיימי עליה, (תרי נוסחי אינון) כל זמנא דאורייתא אתער לתתא אילנא דוזי לא אעדי לעילא,

פסוק אורייתא לתתא אילנא דזווי התורה למטה – עין החיים
 אסתלק (מינה) בועלמא. מסתלק [ממנה] מן העולם.

Rabbi Chiyah and Rabbi Chiskiyah were sitting under the trees in the field of the city of Ono. Rabbi Chiya dozed and saw Elijah the prophet. He told the prophet that the field shines because of him.

Exodus 13:21

“ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם וללכת יומם ולילה.”

“And YHVH went before them by day in a pillar of cloud to lead the way, and by night in a pillar of fire to give them light, so as to go by day and night.”

Rabbi Chiyah intended to point to Elijah that he scolded the Israelites saying (1 Kings 18:24)

“יקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם יהוה והיה האלהים אשר יענה באש הוא האלהים ויען כל העם ויאמרו: “טוב הדבר.”

“Then you call on the name of your gods, and I will call on the name of YHVH; and the God who answers by fire, He is God.” So all the people answered and said, “It is well spoken.”

Then the people saw the miracle from God and said (1 Kings 18:39)

“וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו יהוה הוא האלהים יהוה הוא האלהים.”

“Now when all the people saw it, they fell on their faces; and they said, “YHVH, He is God! YHVH, He is God!”

Elijah said that he came to announce that Jerusalem and all the cities of the wise men are about to be destroyed. Because Jerusalem is the Nukva, judgment, and it calls for its destruction, the angel Sam-el was given the permission to execute the judgment and now he, Elijah, comes to tell the wise people that they may try to act so Jerusalem won't be destroyed. Because as long as the Torah is read and studied by the people below, it activates the Tree of Life to sustain Jerusalem on the spiritual level. If the people below stop the study of the Torah, the Tree of Life that is Zeir Anpin is disconnected from the world and judgments take over.

Lesson;

The Holy One Blessed be He reveals to the righteous before he inflicts judgment on the world. He gives them the opportunity to reveal greater light and lead the people to the Torah, so the judgment would be canceled or postponed to a later time, giving the people a path for correction and sweeten judgments.

86. ועל דא, כל זמנא דזוכימא יודון ביה באורייתא, לא יכיל סמאל בהו, דהא פתיב, (בראשית כז) הקול קול יעקב והידיים ידי עשו, דא הוא אורייתא עלאה, דאקרי קול יעקב, בעוד דההוא קול לא פסק, דבור שלטא ויכלא, ועל דא לא אצטרין אורייתא למפסק. (ל"ג ע"א) ואתער (דף קנא ע"ב) רבי זוויא, ואזלו ואמרו בלה דא לזוכימא.

86. ועל דא, כל זמנא דזוכימא יודון ביה באורייתא, לא יכיל סמאל בהו, דהא פתיב, (בראשית כז) הקול קול יעקב והידיים ידי עשו, דא הוא אורייתא עלאה, דאקרי קול יעקב, בעוד דההוא קול לא פסק, דבור שלטא ויכלא, ועל דא לא אצטרין אורייתא למפסק. (ל"ג ע"א) ואתער (דף קנא ע"ב) רבי זוויא, ואזלו ואמרו בלה דא לזוכימא.

As long as the wise sages engaged with the study of Torah in happiness, Sam-el, the minister of the other-side, cannot harm them.

Genesis 27:22

“ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול יעקב והידיים ידי עשו.”

“So Jacob went near to Isaac his father, and he felt him and said, “The voice is Jacob’s voice, but the hands are the hands of Esau.”

The voice of Jacob is the aspect of the supernal Torah, Zeir Anpin because its voice never stops. For that reason, the Torah should be studied continuously.

Rabbi Chiyah woke up from his nap and they went to see the sages to share the warning from Elijah.

87. אָמַר רַבִּי יִיסָא, הַכֹּל יוֹדְעִים אֶת זֶה, וְכַךְ הוּא, שְׁכַתוֹב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עֵיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר, אֵלּוּ הֵם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, הַקְרִיָּה הַקְדוּשָׁה עוֹמְדַת עֲלֵיהֶם, וְלֹא עַל הַגְּבָרִים הַגְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם, הֵינּוּ שְׁכַתוֹב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עֵיר וְגו'.

87. אָמַר רַבִּי יִיסָא, כֹּלֵא יוֹדְעִין דָּא, וְהַכִּי הוּא, דְּכַתִּיב, (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עֵיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר, אֵלּוּ אֲנֹן דְּבוֹשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵייתָא, קְרִיתָא קְדִישָׁא קְיִימָא עֲלֵיהוּ, וְלֹא עַל גְּבָרִין תַּקִּיפִין דְּעֵלְמָא, הֵינּוּ דְּכַתִּיב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עֵיר וְגו'.

Rabbi Yossi said that the words of Elijah are known to the sages, meaning that those who turn to the Left, destroy the female, Malchut, as it is written (Psalms 127:1) “שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמָה אִם יִהְיֶה לֹא יִבְנֶה בַּיִת שׁוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ אִם יִהְיֶה לֹא יִשְׁמַר עֵיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר.”

“A Song of Ascents. Of Solomon. Unless YHVH builds the house, They labor in vain who build it; Unless YHVH guards the city, The watchman stays awake in vain.”

Those who study the Torah connect to the Center column, Zeir Anpin that protects the Holy City that is Malchut. The ‘watchman’ is the strong people of the world that take strength from the Left that is judgment, but in the end, they are destined to see the destruction of the city, as previously explained.

88. וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בִּשְׂדֵה וְגו'. רַבִּי יְהוֹנָדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשָׁלוֹם בְּנוֹ. בַּפְּסוּק הַזֶּה הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים, אָבֵל מִזְמוֹר לְדָוִד, לָמָּה אָמַר שִׁירָה? אִם מִשׁוֹם שֶׁבָּנוּ הוּא שְׁקֵם עָלָיו, יוֹתֵר קִינָה הִיָּה צְרִיף לְהַיּוֹת, שֶׁהָרִי הֵרַע עָלָיו עַל הָאָדָם קָצַת מְקֻרָבֵיו מִשְׂאֵחַר הַרְבֵּה. אֵלּא מִזְמוֹר לְדָוִד, אָמַר שִׁירָה, וְכַךְ בִּקֵּשׁ דָּוִד, שֶׁחָשַׁב שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סָלַק אֶת חַטָּאוֹ לְעוֹלָם הַהוּא. בִּיּוֹן שְׂרָאָה שְׁבָאן בְּעוֹלָם הַזֶּה רוּצָה לְגַבּוֹת מִמֶּנּוּ, שְׂמַח.

88. (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בִּשְׂדֵה וְגו'. רַבִּי יְהוֹנָדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשָׁלוֹם בְּנוֹ. הַאי קָרָא אֶתְעָרוּ בֵּיהּ זֻבְרֵיָא. אָבֵל מִזְמוֹר לְדָוִד, אֲמַאי קָאֲמַר שִׁירָה, אִי בִּזְיִן דְּבִרְיָה אִיהוּ דְּקָם עֲלֵיהּ, קִינָה יִתִּיר מִבְּעֵי לֵיהּ, דְּהָא אֲבִישָׁא עֲלוּי דְּבַר זֵשׁ וְעֵיר מְקָרִיבֵיו, מִדְּאֲזוּרָא סָגִי. אֵלּא, מִזְמוֹר לְדָוִד, אָמַר שִׁירָה, וְהַכִּי בְּעֵי דָוִד, דְּוִזְעִיב דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא סָלִיק לֵיהּ זֻבְבוּי לְהַהוּא עֵלְמָא. בִּיּוֹן דְּזוּבְמָא, דְּהִקָּא בְּהַאי עֵלְמָא בְּעֵי לְמוֹגְבֵיהּ מִנֵּיהּ, זֻדְרֵי.

Psalms 3:1

“מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשָׁלוֹם בְּנוֹ.”

“A Psalm of David when he fled from Absalom his son”

Absalom rebelled against his father, King David, and here he sings praise to God for his support. We may expect the King to lament on his son’s actions because a man is more resentful for a little evil from his relative than a lot of evil from others. But in this case, King David thought that the Holy One Blessed be He removed his sins from the next world and instead gave him a correction in this world. That made him happy.

Lesson;

At the end of the story of Creation it says (Genesis 2:3) “אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת” “that God created (for us) to make” (Most translations distort the meaning of the verse so it will

make sense to the reader. But we know that every letter and every word in the Torah has a place and significant meaning that is lost in translations).

This world was created for us to do work for six thousand years and at the seventh, we are rewarded with immortality. Most people are on the Left with a desire for the self alone, expecting God to be their personal butler and fulfill all their desires. They avoid the work to purify their souls and instead they focus on life in this world, walking from one little pleasure to the next until they pass away with a soul that has many layers of desires for the self alone and many of their desires are still in the ‘Bucket List’.

Life is full of challenges, and we need to go through them until we pass away. If the soul is pure it will be registered in the Book of Life and merit the Resurrection.

King David teaches us to accept the pain in this temporary life because the eternal life of the world to come has far greater rewards than any temporary pleasure in this world. We may not always know why we experience difficulties and pain, but we should always know that there is a good reason for it. At the end of the day, going through our challenges help our souls get purer for the next world. When we accept a temporary pain, we gain a deep cleansing of the soul.

The best advice that I can give anyone that goes through difficult times is to keep the faith with certainty that everything is for the reason of purification and reducing spiritual ‘debts’. With that certainty think about what is the next best step that would lead you toward the Light. Smaller steps can be stronger and significant more than trying to leap over the challenge.

89. עוד, שְׂרָאָה שְׁעֲלִיּוֹנִים מִמֶּנּוּ הָיוּ בְּעוֹלָם שְׁבָרָהּ, וְכֵלִם לְבָדָם. יַעֲקֹב בָּרַח, שְׁכַתוֹב (הוֹשֵׁעַ יב) וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שָׂדֵה אָרֶם, וַיִּבְרַח לְבָדוּ. מִשָּׁה בָרַח, שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת כ) וַיִּבְרַח מִשָּׁה מִפְּנֵי פָרְעֹה, וַיִּבְרַח לְבָדוּ. וְדוֹד בָּרַח, כֹּל אוֹתָם שְׁלִיטֵי הָאָרֶץ וְכֹל אוֹתָם גְּבוּרֵי הָאָרֶץ וְרֵאשֵׁי יִשְׂרָאֵל, כֹּלֵם בָּרוּחַ עֲמוֹ, וְסוֹבְבִים מִימֵינוּ וּמִשְׁמָאלוֹ לְשֹׂמֵר אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדָדִים. בֵּינָן שְׂרָאָה הִשְׁבַּח הָזֶה, אָמַר שִׁירָתָא.

89. תו, דְּזוּמָא דְעֵלְפֵי מַנְיָה הָווּ בְּעֵלְמָא, דְקָא בְרוּזוּ, וְכִלְהוּ בְלִזְזוּדִייהוּ. יַעֲקֹב עָרַק, דְכַתִּיב, (הוֹשֵׁעַ יב) וַיִּבְרַחוּ יַעֲקֹב שָׂדֵה אָרֶם, וְעָרַק בְּלִזְזוּדוּי. מִשָּׁה עָרַק, דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת כ) וַיִּבְרַחוּ מִשָּׁה מִפְּנֵי פָרְעֹה, וְעָרַק בְּלִזְזוּדוּי. וְדוֹד בְרוּזוּ, כֹּל אֵינֹן שׁוֹלְטָנֵי אַרְעָא, וְכֹל אֵינֹן גְּיַבְרֵי אַרְעָא, וְרֵישֵׁיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, כִּלְהוּ עָרַקִין עַבְדֵי וְסוֹזְרִין לֵיה, מִיבְמִנְיָהּ וּמִשְׁמָאלֵיה, לְנִטְרָא לֵיה מִכָּל סְטְרִין, בֵּינָן דְזוּמָא שְׁבוּזָא דָא, אָמַר שִׁירָתָא.

King David fled from his son Abshalom because he saw that people of higher importance than him in the world, also fled.

Jacob fled alone as it is written (Hosea 12:13) “Jacob fled to the land of Aram”, Moses fled alone, as it is written (Exodus 2:15) “but Moses fled from Pharaoh”. When King David fled from his son, he saw the great heroes and leaders of the nation surrounding him to provide protection from all sides. For that honor, he praised Hashem (Psalms 3).

90. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֹּלֵם פָּגְשׁוּ אֶת הַבָּאָר הַזֶּה. וְלָמָּה דָּוִד לֹא פָגַשׁ בָּהּ? אֵלֵא דָּוִד בְּעַל שְׁנָאָה הָיָה כְּנִגְדוֹ [שֶׁל הַבָּאָר] בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, וּמִשׁוּם כִּד לֹא פָגַשׁ בָּהּ. אֶת יַעֲקֹב וּמִשָּׁה קִבְּלָה אוֹתָם הַבָּאָר בְּשִׂמְחָה וְרָצְתָה לְהִתְקַרֵּב עִמָּם. וְעַל כֵּן, בֵּינָן שְׂרָאָתָה אוֹתָם

90. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּלְהוּ אַעְרֵעוּ בְהַאי בָאָר. וְדוֹד אַמְאֵי לָא אַעְרַע בֵּיתָא. אֵלֵא, דָּוִד מְאֵרֵי דְבָבּוּ, הָוָה לְקַבְּלֵיה, (דְּבִירָא) בְּהַהוּא זְמַנָּא, וּבְגִין כֶּה, לָא אַעְרַע בֵּיתָא. לִיעֲקֹב וּמִשָּׁה, בְּזוּזְדוּתָה קִבְּלֵי לֹון הַאי בָאָר, וּבְעָא לְאַתְקַרְבָּא בְהַדִּייהוּ, וְעַל דָּא בֵּינָן דְזוּמָא לֹון הַאי

בְּאֵר סְלִיקוּ בַּיּוֹם לְצַבִּייהוּ, כְּאֵתְתָא דְיוֹדִיאת עִם
הַבְּאֵר הַזֶּה, עָלוּ הַמַּיִם אֵלֶיהָ כְּאִשָּׁה שֶׁשְּׂמַחָה
עִם בַּעְלָהּ.

Moses and Jacob met by this well at the time they fled, but not King David. The well is the aspect of the Nukva, Malchut. King David didn't see the well when he fled, because he sinned with Batsheva and corrupted his connection to Malchut. The well was happy to welcome Moses and Jacob, and the water rose up for them, like a woman happy to welcome her husband.

91. וְאִי תִימָא הָא אֵלֶיהוּ בְּרוּז וְלֹא אֶעְרַע בֵּיהּ, אַמַּאי.
אֵלָּא, אֵלֶיהוּ לְתַתָּא מִן בְּאֵר הוּא, וְלֹא לְעֵילָא, כְּמַה
דְּהוּוּ מִשְׁתֵּי וַיַּעֲקֹב, וּבְגִין כִּף (מ"ז ע"ב), מְלַאךְ אִיהוּ,
וְעַבִּיד שְׁלִיחוּתָא, וּבְגִין דִּיעֲקֹב וּבִמְשֵׁה, לְעֵילָא אֵינֻן מִן
הַבְּאֵר, בְּאֵר זוּדֵי לְצַבִּייהוּ, וְסְלִיק לְקַבְלָא לֹאן,
כְּאֵתְתָא דְיוֹדִיאת לְצַבִּי בַּעְלָהּ, וּמְקַבְלָא לִיהּ.

91. ואם תאמר, הנה אליהו ברוח ולא פגש
בה, למה? אלא אליהו הוא למטה מן
הבאר, ולא למעלה, כמו שהיו משה ויעקב,
ומשום כך הוא מלאך ועושה שליחות.
ומשום שיעקב ומשה הם למעלה מן הבאר,
הבאר שמחה אליהם ועלתה לקבל אותם
כאשה ששמחה לבעלה ומקבלת אותו.

Elijah the prophet also fled to safety but he did not have a connection to the well. It is because Elijah was a messenger and an angel that does missions for Malchut. Moses and Jacob were on the level of Zeir Anpin that is above Malchut and for that, the well was happy to see them, and the water rose to welcome them.

This is the secret of elevating female waters to connect with male waters to make unification of Light and vessel.

92. וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֶה, רְזָא אִיהוּ, דְּזוּמָא הָא
בְּאֵר לְעֵילָא, דָּא כְּזוּמָא דָּא, כְּתִיב, (בראשית
כט) שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ, אִי אֵינֻן (דף קנב
ע"א) שְׁלֹשָׁה, אַמַּאי כְּתִיב, (בראשית כט) וַנֶּאֱסָפוּ שָׂמֹה
כָּל הָעֲדָרִים. אֵלָּא, אֵינֻן שְׁלֹשָׁה, דְרוּם, מִזְרֹו, צְפוֹן.
דְרוּם מִהֲאִי סְטָרָא, וְצְפוֹן מִהֲאִי סְטָרָא, וּמִזְרֹו
בִּינֵיהוּ, וְאֵלֶּין קְיָיִמִין עַל הָאִי בְּאֵר וְאֵזוּדֵן לִיהּ, וּמְלִיִן
לִיהּ. מַאי טַעְמָא, בְּגִין, (בראשית כט) כִּי מִן הַבְּאֵר
הַהִיא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים. הֵינֵּו דְכְּתִיב, (תהלים קד) יִשְׁקוּ
כָּל זִוְיָתוֹ שְׂדֵי.

92. וירא והנה באר בשדה, רזא איהו, דזומא הא
באר לעילא, דא כזומא דא, כתיב, (בראשית
כט) שלשה עדרי צאן רובצים עליה, אי אינן (דף קנב
ע"א) שלשה, אמאי כתיב, (בראשית כט) ונאספו שמה
כל העדרים. אלא, אינן שלשה, דרום, מזרו, צפון.
דרום מהאי סטרא, וצפון מהאי סטרא, ומזרו
ביניהו, ואלין קיימין על האי באר ואזודן ליה, ומליין
ליה. מאי טעמא, בגין, (בראשית כט) כי מן הבאר
ההיא ישקו העדרים. היינו דכתיב, (תהלים קד) ישקו
כל זויותו שדי.

Genesis 29:2

“וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֶה וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִיא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבְּאֵר.”

“וַנֶּאֱסָפוּ שָׂמֹה כָּל הָעֲדָרִים וּגְלָלוּ אֶת הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֵבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר לְמַקְמָה”
“And he looked, and saw a well in the field; and behold, there were three flocks of sheep lying by it; for out of that well they watered the flocks. A large stone was on the well's mouth.”

“Now all the flocks would be gathered there; and they would roll the stone from the well's mouth, water the sheep, and put the stone back in its place on the well's mouth.”
When Jacob saw the well in the field, he also saw the well above, Binah that is parallel to the well below, Malchut.

The ‘three flocks of sheep’ represent the three lines of Chessed on the South, Gevurah on the North, and Tiferet in the East. The three flocks were ‘lying’ by the well to tell us that they are always there. The three lines provide the ‘water’ to the well below to ‘water the flocks’.

93. וְנֶאֱסָפוּ שְׁמֵהּ כָּל הָעֵדָרִים, הֵינּוּ שְׁבֵתוּב (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶת הַיָּם. וְגָלְלוּ אֶת הָאֶבֶן – מֵעֵבְרִים מִמְּנֶה אֶת תַּקְוַת הַדֵּין הַקָּשָׁה, אוֹתוֹ שֶׁקָּפָא וְנִקְרַשׁ, [נְמִים זְכָרִים] שָׂאזְ נִקְרָא אֶבֶן, וְלֹא יוֹצֵאִים מִמְּנֶה מִים הַחוּצָה. וְכִשְׂאוֹתֶם הַנְּחָלִים בָּאִים, מִתְחַזֵּק הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא הַיָּמִין, וְלֹא יָכוֹל הַצָּפוֹן לְהִקְרִישׁ אֶת הַמִּים, כִּנְהַר הַזֶּה, בְּשִׂמְיָיו רַבִּים, לֹא קוֹפְאִים וְנִקְרָשִׁים הַמִּים, כְּמוֹ נֶהַר שְׂמִימִי מוֹעֲטִים.

93. וְנֶאֱסָפוּ שְׁמֵהּ כָּל הָעֵדָרִים, הֵינּוּ דְכֵתִיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם. (בראשית כט) וְגָלְלוּ אֶת הָאֶבֶן, מֵעֵבְרִין מִיָּנֶה תִקְוַת דְּדִינָא קָשִׁיא, הַהוּא דְגִלְדִּי וְקָרִישׁ, (ס"א מ"י ד"כ"ר) דְּכָדִין אֶקְרִי אֶבֶן, וְלֹא נִפְקִי מִיָּנֶה מִיָּא לְבַר. וְכֹד אֵינּוֹן נְזוּלִין אֶתְיִין, אֶתְתַּקַּף דְּרוֹם דְּאִיהוּ יְמִינָא, וְלֹא יָכֻלָּא צָפוֹן לְמִקְרִישׁ מִיָּין, כִּהֲאִי נֶהַרָא, כֹּד מִיָּמוֹי סִגְיִאִין, לֹא גִלְדִּין וְקָרִישִׁי מִיָּא, כִּנְהַרָא דְּמִיָּמוֹי וְעִירִין.

Ecclesiastes 1:7

“כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינּוֹ מֵלֵא אֵל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הוֹלְכִים שָׁם הֵם שׁוֹבִים לְלֶכֶת.”

“All the rivers run into the sea, Yet the sea is not full; To the place from which the rivers come, There they return again.”

‘the flocks’ and ‘the rivers’ are aspects of the souls that go to the water for nourishments.

‘roll the stone from the well’s mouth’ is the aspect of removing the harsh judgment that comes from the North, Gevurah, and ‘freeze’ the male waters. The frozen state of the water is called ‘stone’. When more ‘flocks’ and ‘rivers’ come from the South, which is Chessed, the Right gets stronger and the North cannot freeze the water.

94. וְעַל בֶּן, בְּשִׂאוֹתֶם נְחָלִים בָּאִים, מִתְחַזֵּק הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא הַיָּמִין, וְהַמִּים מִפְּשִׁירִים וְשׁוֹפְעִים וּמִשְׁקִים אֶת הָעֵדָרִים, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ, שְׁבֵתוּב יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי. וְהַשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר, לְמִקְוֵה, מִשׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אֶת הַדֵּין שְׁלֵה, שְׁתֵּהִיָּה בְּדֵין, לְהוֹכִיחַ אֶת הַרְשָׁעִים בָּהּ.

94. וְעַל דָּא, כֹּד אֵינּוֹן נְזוּלִין אֶתְיִין, אֶתְתַּקַּף (כ"ט ע"ב) דְּרוֹם דְּאִיהוּ יְמִינָא, וּמִיָּין אֶשְׁתַּרְיִין, וְנִגְדִין וְאֶשְׁקִין עֵדָרִיא, כְּמוֹה דְּאֶמְרֵן דְּכֵתִיב יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי. (בראשית כט) וְהַשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר, לְמִקְוֵה, בְּגִין דְּעֻלְמָא אֶעֱטְרִיהּ דִּינָא דִּיכְהָ, דְּתֵהוּי בְּדִינָא לְאוֹכְזָא בֵּיהּ זַיִיבִיא.

Psalms 104:11

“יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם.”

“They give drink to every beast of the field; The wild donkeys quench their thirst.”

When the rivers come to the well, the south (Chessed), Right column gets stronger. The water unfroze to open the flows down to water the flocks that are the souls as previously explained.

After the souls had the water connection, we read (Genesis 29:3) ‘and they put the stone back in its place on the well’s mouth’. The reason for returning the stone back to its place is that the world needs judgments in Malchut to correct the wicked.

The Nukva is illuminated during the unification that the souls elevate to her for female water. After the unification, the Nukva returns to the previous state, which is closed.

95. בא ראה, כשיעקב היה יושב על הבאר וראה המים עולים אליו, ידע ששם תודמן לו אשתו. וכן במשה, כשישב על הבאר, בין שראה שהמים עולים אליו, ידע שאשתו תודמן לו לשם. וכך היה ליעקב, ששם הזדמנה לו אשתו, כמו שכתוב עודנו מדבר עם ורחל באה עם הצאן. ויהי כאשר ראה יעקב את רחל וגו'. משה, שכתוב (שמות ב) ויבאו הרעים ויגרשום וגו', ושם הזדמנה לו צפורה, משום שאותה הבאר גרמה להם.

95. תא וזוי, יעקב כד הוה יתיב על בירא, וזומא מיא דסלקין לגביה, ידע דתמן תודמן ליה אתתיה. וכן במשה, כד יתיב על בירא, בין דזומא דמיא סלקין לגביה, ידע דאתתיה אודמנת ליה תמן, והכי הוה ליה ליעקב, דתמן אודמינת ליה אתתיה, כמה דכתיב, (בראשית כט) עודנו מדבר עם ורחל באה עם הצאן, ויהי כאשר ראה יעקב את רחל וגו'. משה, דכתיב, (שמות ו) ויבאו הרעים ויגרשום וגו', ותמן אודמנת ליה צפורה, (דף קנב ע"ב) בגין דההוא באר גרמא לון.

When Jacob sat on the well and saw the water rising up to him he knew that he would see his wife.

Genesis 29:9

“עודנו מדבר עם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא.”

“Now while he was still speaking with them, Rachel came with her father’s sheep, for she was a shepherdess.”

It was the same with Moses by the well where he saw Tzipora his wife.

Exodus 2:17

“ויבאו הרעים ויגרשום ויקם משה וישען וישק את צאנם.”

“Then the shepherds came and drove them away, but Moses stood up and helped them, and watered their flock.”

The well is the secret of the supernal Nukva, and as the souls meet above, they also meet below, in the Nukva of this world.

Lesson;

The Torah is the well that waters our souls and elevates us to Binah, which is the supernal Nukva. When we connect to the well we open a channel that draws Light into our lives and manifests as our souls need.

After Moses brought the Israelites to the border of the Holy Land, he passed away and Joshua inherited the leadership.

God gave him the best advice by telling him that he will be with him through the connection to the Torah. It will give him knowledge and success in everything he does.

Joshua 1:8

לא-ימוש ספר התורה הזה מפיה, והגית בו יומם ולילה, למען תשמר לעשות, ככל-הכתוב בו: כי-אז תצליח את-” דרךך, ואז תשכיל

“This Torah shall not depart from your mouth, but you shall meditate on it day and night, so that you may be careful to do according to all that is written in it. For then you will make your way prosperous, and then you will have good success.”

The Daily Zohar is your daily unification with the upper light. It’s like the air that we breathe. It is free and vital to sustaining life. Don’t skip breaths.

96. בא ראה, הבאר הזו כתובה שבע פעמים בפרשה הזו, משום שהיא רמו לשבע. וכך נקראת באר שבע. [ומשום] הבאר הזו נזכרת שבע פעמים בפרשה הזו, שכתוב וירא והנה באר בשדה.

96. תא וזוי האי באר, שבע זמנין כתיב בפרשתא דא, בגין דאיהו רמו לשבע. והכי אקרי באר שבע, (ובגין) באר דא, אדכר שבע זמנין בפרשתא דא. דכתיב, (בראשית כט) וירא והנה באר בשדה. כי

פי מן הבאר ההיא. והאבן גדלה על פי הבאר. ונאספו שמה כל העדרים וגו' מעל פי הבאר. והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר. וגללו את האבן מעל פי הבאר. ויגלו את האבן מעל פי הבאר. הרי שבועה, ויבדאי דהכי הוא.

מין הבאר ההיא. והאבן גדולה על פי הבאר. ונאספו שמה כל העדרים וגו' מעל פי הבאר. והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר. ונללו את האבן מעל פי הבאר. ויגלו את האבן מעל פי הבאר. הרי שבועה. ויבדאי דהכי הוא.

The 'well' is mentioned seven times in Vayetze because it is a clue to the seventh, which is the Nukva of Zeir Anpin that includes the seven sefirot. The seventh is also called 'Beer Sheva', meaning the 'well of seven'.

When it says (Genesis 29:2) "and he saw a well in the field" it was the well of the seven levels.

97. במשה לא כתוב אלא פעם אחת, שכתוב וישב בארץ מדין וישב על הבאר. משום שמה נפרד מכל וכל מהבית שלמטה, ויעקב לא נפרד כלל. במשה אחד, בכתוב (שיר ו) אחת היא יונתי תמתי. אחת היא לאמה. ומשום כך משה היה בעל הבית והתעלה למעלה. במשה כתוב וישב על הבאר. ביעקב – וירא והנה באר בשדה, ולא כתוב וישב על הבאר.

97. במשה לא כתוב אלא ומנא זנדא, דכתיב, (שמות ב) וישב בארץ מדין וישב על הבאר. בגין דמשה, (כ"ד ע"א) אתפרש מכל וכל מביתא דלתתא, ויעקב לא אתפרש כלל. במשה זוד, כמה דכתיב, (שיר השירים ו) אונת היא יונתי תמתי. אונת היא לאמה. ובגין כך משה מאריה דביתא הוה, ואסתלק לעילא, במשה כתיב, (שמות ב) וישב על הבאר, ביעקב וירא והנה באר בשדה, ולא כתוב וישב על הבאר.

With Moses, the well is mentioned only once.

Exodus 2:15

"וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה ויברח משה מפני פרעה וישב בארץ מדין וישב על הבאר." "When Pharaoh heard of this matter, he sought to kill Moses. But Moses fled from the face of Pharaoh and dwelt in the land of Midian; and he sat on the well."

On Jacob, the verse says 'And Jacob saw the well'. On Moses, it says 'Moses sat on the well', which is above the well. It tells us that Moses was higher than Jacob. While Jacob was connected from Tiferet down to this world. Moses was separated above Zeir Anpin. He was considered as 'the owner of the house'. Jacob was part of the 'house' and Moses was outside of it. For these reasons, the Torah mentions only one well for Moses and seven wells for Jacob.

Songs 6:9

"אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה ברה היא לילדתה ראוה בנות ויאשרוה מלכות ופילגשים ויהללוה." "My dove, my perfect one, Is the only one, The only one of her mother, The favorite of the one who bore her. The daughters saw her And called her blessed, The queens and the concubines, And they praised her."

98. וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה. באר – הדרגה של אדון כל הארץ. בשדה – שדה התפוחים הקדושים. שלשה עדרי צאן – שלש דרגות עליונות קדושות מתקנות על אותה הבאר, והן נצ"ח והו"ד והיסוד של העולם. ואלו

98. וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה. באר: דרגא דאדון כל הארץ. בשדה: זולק, תפוזין קדישין. שלשה עדרי צאן: תלת דרגין עלאין קדישין, מתתקנן על ההוא בירא, ואינון:

מושכות מים מלמעלה וממלאים את הבאר הזאת.

99. משום שהמקור ההוא, יסוד העולם, בששורה בבאר הזו, הוא עושה פרות ונובע תמיד, ואותה הבאר מתמלאת ממנו. בין שהתמלאה, ודאי כי מן הבאר היא ישקו העדרים, אלו הם כל האוכלוסים והמחנות הקדושים, שבלם משקים ושותים מהבאר ההיא, וכל אחד ואחד פראוי לו.

100. והאבן גדולה על פי הבאר – זו האבן שממנה פושלים בני העולם, אבן נגף וצור מכשול, שעומדת תמיד על פי הבאר הזו, על פקדנתה לתבע הדין של כל העולם שלא ירד מזון וטוב לעולם.

101. ונאספו שמה כל העדרים. לא כתוב ונאספו שמה העדרים, אלא כל העדרים. המחנות הקדושים למעלה והמחנות הקדושים למטה. אלו בשירים ותשבחות למעלה, ואלו בתפלות ובקשות למטה. אלו ואלו מיד וגללו את האבן מעל פי הבאר. מגלגלים אותה ומעבירים אותה מן הקדש ומסתלקת מן הדין. מיד והשקו את הצאן. נוסעים מלאכים עליונים למעלה, ונוסעים ישראל למטה.

102. אחר כך והשיבו את האבן, על פקדת הבאר הזו, שתהיה מעטרת [מזמנת] לפניו ולתבע הדין של העולם, להנהיג העולם בדין, וכך צריך, שהרי אין העולם יכול לעמד אלא על דין, שהכל יהיה באמת וזכות.

103. בין שנשלם יעקב, לא הצטרף לאבן הזו סיוע אחר. מה פתוב? ויגש יעקב וגל את האבן. ויגל וגללו, ולא כתוב ויסר והסירו, אלא [ויגל] וגללו, הינו הערוב של השטן שמערבבים אותו שלא יוכל לקטרג.

104. ויעקב לבדו, לא הצטרף לסיוע אחר, אלא הוא לבדו. שהרי יעקב היה בחר

נצ"ח והו"ד ויסודא דעלמא. ואלין משכין מיא מלעילא, ומליין להאי בירא.

99. בזין דההוא מקורא, יסודא דעלמא, כד שארי בגו ההוא בירא, עביד פירי, ונביע תדיר, ואתמליא ההוא בירא מניה. כיון דאתמליא, ודאי כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים, אלין אינון כל אוכלוסין, ומשריין קדישין, דכלהו שקיין ושתאן מההוא בירא, וכל זוד ודזו כמה דאתוזזי ליה.

100. והאבן גדולה על פי הבאר. דא אבן, דמינה כשלי בני עלמא, אבן נגף וצור מכשול, דקיימא תדיר על פי האי באר, על מימריה, למתבע דינא דכל עלמא, דלא יזוזת מזוזא וטב לעלמא.

101. סתרי תורה ונאספו שמה כל העדרים, ונאספו שמה העדרים, לא פתיב, אלא כל העדרים, משריין קדישין לעילא, ומשריין קדישין לתתא, אלין בשירין ותושבזון לעילא, ואלין בצלותין ובעותין לתתא, אלין ואלין מיד (בראשית כט) ונלכו את האבן מעל פי הבאר, מנדרין לה, ומעברין לה מן קודשא ואסתליק מן דינא. מיד והשקו את הצאן, נטלו מלאכי עלאי לעילא, ונטלי ישראל לתתא.

102. לבתר והשיבו את האבן, על מימרא, דהאי באר, לאתעטרא (o"א לאתעתדא) קמיה, ולמתבע דינא דעלמא, לאתנהגא עלמא בדינא, והכי אצטרף דהא לא יכיל עלמא למיקם אלא על דינא, למהוי כלא בקשוט וזכו.

103. בין דאשתלים יעקב, לא אצטרף להאי אבן סיועא אזורא, מה פתיב (בראשית כט) ויגש יעקב ויגל את האבן. ויגל ונלכו, ולא כתוב ויסר והסירו. אלא ונלכו, היינו ערבוּבא דשטן, דמערבבין ליה, דלא יכיל לקטרגא.

104. ויעקב בלזוזדיה, לא אצטרף לסיועא אזורא, אלא איהו בלזוזדיה, דהא שלימו דאבהתא הוה

האבות. שפיון שיכל לעשו בעולם הזה, יכול למעלה, ובכל צריך מעשה.

יעקב, דכיון דיכיל ביה בעשו בהאי עלמא יכיל לעילא. ובכלא אעטרירי עובדא.

105. שני עולמות ירש יעקב – אחד העולם שנגלה, ואחד העולם שהתכסה, כמו שהם ממש. מאחד יצאו ששה שבטים, ומאחד יצאו שני שבטים. העולם המבוסה הוציא ששה צדדים, והעולם המגלה הוציא שנים, ואותם שני הכרובים שתחתיה. ויעקב נמצא בין שני עולמות, בדמותם ממש, ומשום כך כל דברי לאה היו בנכסה, ושל רחל בהתגלות.

105. תרין עלמין אוסין יעקב, זוד עלמא דאתגליא, וזוד עלמא דאתכסיא כגוונא דלהון ממש, מוזד נפקו שית שבטין, ומוזד נפקו תרין שבטין. עלמא דאתכסיא אפיק שית סטרין, עלמא דאתגליא אפיק תרין, ואינון תרין כרובין התוותה, ויעקב בין תרין עלמין אשתכוז, בדיוקנא דלהון ממש, ובגין כך כל מלוי דלאה הוו באתכסיא, ודרוזל באתגליא.

106. וירא והנה באר בשדה. רבי אלעזר אמר, כתוב (ישעיה נא) שמעו אלי רדפי צדק. אותם המבקשים סוד האמונה, אותם שנדבקו בקשר האמונה, אותם שיודעים דרכי המלך העליון [קרבן שמעון].

106. תוספתא (בראשית כ"ט) וירא והנה באר בשדה. רבי אלעזר אמר, כתיב (ישעיה נא) שמעו אלי רדפי צדק, אינון דתבעי רזא דמהימנותא, אינון דאתדבקו בקשורא דמהימנותא, אינון דיודעין ארוזוי דמלכא עלאה.

107. בשעולים שנים ויצאו לקראת אחד – מקבלים אותו בין שתי זרועות. שנים יורדים למטה, שנים הם, אחד ביניהם. שני אלה מושב הנביאים, המקום שיונקים בו, אחד ביניהם, שהוא מתחבר בכל, הוא נוטל הכל.

107. כד סליקו תרין, ונפקו לקדמות זוד, מקבלין ליה בין תרין זרועין. תרי זוטי לתתא, תרין אינון, זוד ביניהו. תרין אלין מותבא דנביאי, אתר דינקי ביה, זוד ביניהו, דאיהו אתזוזבר בכלא, הוא נטיל כלא.

108. אותה באר קדושה עומדת תחתיהם, היא שדה התפוחים הקדושים. מהבאר הוא משקים העדרים, כל אותן המרכבות, כל אותם בעלי כנפים. שלשה קומים רובעים [עומדים] על הבאר הזו. הבאר הוא מתמלאת מהם. זהו שכתוב כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים וגו'. זה נקרא אדני, ועל זה כתוב אדני אלהים אתה החלות, וכתוב והאר פניך על מקדשך השמים למען אדני. אדון כל הארץ. זהו שכתוב הנה ארון הברית אדון כל הארץ. ע"כ התוספתא.

108. ההוא בירא קדישא קאים תזוזתיהו, וזקלא דתפוזין קדישין איהו. מהאי בירא מתשקיין עדריא, כל אינון רתיכין, כל אינון מארי גרפין. ג קיימין רביעין (קיימין) על האי בירא, האי בירא מנייהו אתמלי, הדא הוא דכתיב, (בראשית כט) כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים וגו'. דא אדני אתקרי, על דא כתיב, (דברים ג) אדני אלהים אתה הזוילות, וכתיב, (דניאל ז) והאר פניך על מקדשך השמים למען אדני. אדון כל הארץ, הדא הוא דכתיב, (יהושע ג) הנה ארון הברית אדון כל הארץ. (ע"כ תוספתא)

109. דבר אחר ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה – רבי אבא פתח ואמר, (תהלים קו) אשרי שמרי משפט עשה צדקה בכל עת. אשרי שמרי משפט, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורת אמת

109. דבר אחר (בראשית כח) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, רבי אבא פתח ואמר, (תהלים קו) אשרי שמרי משפט (שם) עשה צדקה בכל עת. אשרי שומרי משפט, ופאין אינון ישראל, דקודשא בריך

להשתדל בה ימים ולילות, שהרי כל מי שמשתדל בתורה, יש לו חרות מהכל, חרות מן המות, שלא יכול לשלט עליו, והרי פרשה, משום שכל מי שמשתדל בתורה ונאחז בה, נאחז בעץ החיים. ואם מרפה את עצמו מעץ החיים, הנה עץ המות שורה עליו ונאחז בו. זהו שכתוב (משלי כד) התרפית ביום צרה צר כחכה. התרפית – אם מרפה ידיו מן התורה.

הוא יתב לון אורייתא דקשוט לאשתדל בה יומא ולילי. דהא כל מאן דאשתדל באורייתא, אית ליה זיורו מכלא, זיורו מן מותא דלא יכלא לשלטא עליה, והא אוקמוה. בגין דכל מאן דאשתדל באורייתא ואתאזיד בה, אתאזיד באינא דזווי. ואי ארפי גרמיה מאינא דזווי, הא אינא דמותא שריא עלוי, ואתאזיד ביה. דהא הוא דכתיב, (משלי כד) התרפית ביום צרה צר כחכה. התרפית, אי ארפי ידוי מאורייתא.

110. ביום צרה צר כחכה, מה זה צר כחכה? צר כח בה. שהרי היא תמיד לימין, ושמיירתה תמיד על בן אדם באשר הולך בדרכי התורה, ואז דוחה את הרע החוצה שלא יקרב לבן האדם ולא יוכל לקטרג לו. וכשאדם סוטה מדרכי התורה ומתרפה ממנה, אזי צר כח בה, משום שאותו הרע, שהוא השמאל, שולט על האדם, ודוחה את ה"כה" הוא החוצה, עד שדוחק אותו מקום בצרה.

110. ביום צרה צר כחכה, מאי צר כחכה. צר כח כה, דהא איהי תדיר לימינא. ונטיירו דיליה תדיר על בר נש כד אויל באורזווי דאורייתא, וכדין דזווי ליה לרע לבר דלא יקרב לגביה דבר נש, ולא יכיל לקטרגא ליה. וכד בר נש אסטי מארזווי דאורייתא ואתרפי מניה, כדין צר כח כה, בגין דההוא רע, דאיהו שמאלא שליט עליה דבר נש, ודזווי ליה להאי כה לבר, עד דדזויק ליה אתר בעקו.

111. דבר אחר צר כחכה – שבאשר בן אדם אוחו בדרכי התורה, נאהב למעלה ונאהב למטה, והוא אהוב של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (שמואל ב יב) וה' אהבו, שהיה אהוב של הקדוש ברוך הוא, ואהב אותו. וכשאדם סוטה מדרכי התורה, אזי צר כח בה, צר שלו ובעל שנאה הוא אליו, ושולט עליו אותו שנקרא רע, עד שמקטרג בו בעולם הזה ובעולם הבא.

111. דבר אחר צר כחכה, דכד בר נש אזיד בארזווי דאורייתא, אתרזוים לעילא ואתרזוים לתתא, ורזויבא דקודשא בריך הוא הוי, כמה דאת אמר, (שמואל ב יב) וי' אהבו, דהנה רזוימוי דקודשא בריך הוא, ורזוים ליה. וכד בר נש אסטי מארזווי דאורייתא, כדין צר כח כה, צר דיליה, ומארי דבבו איהו לגביה, ושליט עלוי ההוא דאקרי רע. עד דמקטרג ביה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

112. בא ראה, הרע הזה, שהוא יצר הרע, שולט על העולם בכמה צדדים, וכמה שלטון יש לו בעולם, והוא נחש תקיף שחטא בו אדם, ונכשלים בו בני העולם ומושכים אותו עליהם, עד שמוציא להם את נשמותיהם.

112. תא זוזי, האי רע דאיהו יצר הרע, שליט על עלמא בכמה סטריין. וכמה שלטנו אית ליה בעלמא, ואיהו זוזיא תקיפא דזוב ביה אדם, וכשלין ביה בני עלמא, ומשכי ליה עליהו, עד דאפיק לון נשמתיהו.

113. ובא וראה, כשהוא שולט, שולט על הגוף. ובין ששולט על הגוף, יוצאת ממנו הנשמה, משום שהגוף נטמא, והנשמה עולה, ואין שולט עליו עד שנוטל רשות.

113. ותא זוזי, כד איהו שליט, שליט על גופא. (שלה לך קע"ב ע"ב) וכיון דעל גופא שליט, נשמתא נפקא מגייה, בגין דגופא אסתאב, ונשמתא סלקא. ולא שליט עליה עד דנטיל רשו. וכמה אינון דאתיון

וכמה הם שבאים מצדו ושולטים על העולם, והרי שנינו שכל מעשי העולם שנעשים ושולטים בהם, ויש לו ממנים ושמשים, כלם שמשים במעשי העולם.

114. ועל בן הוא קץ של השמאל, והרי פרשה שיש קץ לימין ויש קץ לשמאל, והקץ של השמאל הזה הוא קץ כל בשר. נקרא קץ כל בשר, לא נקרא קץ כל רוח, וסוד הדבר – זהו קץ [כל בשר] וזהו קץ. זה קץ על בשר, וזה על רוח. משום כך זה פנימי וזה חיצוני, זה ימין וזה שמאל, זה קדוש וזה טמא, והנה פרשה.

115. ובא וראה סוד עליון קדוש של האמונה, הסוד של עולם הזכר ועולם הנקבה, וכל קדש הקדשים בו, וכל סודות האמונה מכאן יצאו, וכל החיים וכל החרות, וכל הטובות וכל האורות הם מכאן, וכל הברכות וטללי נדבות, וכל האהבה של האהבות הכל מהצד הזה, סוד הדרום.

116. מצד הצפון מתפשטות הדרגות עד שמגיעה למטה פסלת הזהב, בצד הטמאה, לבלוד טמא, ואוחז את זה למעלה, ואוחז את זה למטה. וכאן מדווגים זכר ונקבה יחד, והם רוכב נחש, הסוד של זכר ונקבה, וזה סוד עזאז"ל.

117. ומכאן נפרדות הדרגות ויוצאים כמה צדדים לעולם, שמתפשטים מכאן ושולטים על העולם, וכלם צדי הטמאה, וממנים שרים לתוך העולם. בא ראה, כשיצא עשו לעולם, בלו אדם בשושנה בשער כמו השעיר, ומשם אלופים, מגנים ממנים ושנים עשר ששולטים בעולם, והנה פרשה.

118. בא ראה, אשרי שמרי משפט – ששומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, וצריך לאדם לשמר שלא יסטה לדרך אחרת, אלא שיהיה שומר משפט, משום

מסטריות, ושלטין על עולם. והא תנינן דכל עובדין דעלמא דאתעבידו, ושליטי בהו, ואית ליה מונן ושמשין, כלהו שמשין בעובדין דעלמא.

114. ועל דא איהו קץ דשמאלא, והא (ס"ב ע"ב) אוקמוה, דאית קץ לימינא, ואית קץ לשמאלא, והאי קץ דשמאלא, איהו קץ כל בשר. קץ כל בשר אקרי, קץ כל רוזא לא אקרי, ורוזא דמלה, דא איהו קץ (כל בשר) ודא איהו קץ, דא קץ על (ס"ב ע"ב) בשרא ודא על רוזא. בגין כך, דא פנימי ודא זיטון. דא ימינא, ודא שמאלא. דא קדישא, ודא מסאבא. והא אוקמוה.

115. ותא זוזי, רוא עלאה קדישא דמהימנותא, רוא דעלמא דדכורא ועלמא דנקבא, וכל קדישא דקדישין ביה, וכל רוי דמהימנותא מהכא נפקו. וכל זיין וכל זיירו וכל טבין וכל (דף קנג ע"א) גהורין מהכא אינון, וכל ברכאן וכלי נדבאן וכל רוזימו דרוזימותא פלא מסטרא דא, רוא דדרום.

116. מסטרא דצפון מתפשטי דרזין, עד דמטא לתתא קסטופא דדהבא, בסטרא מסאבא, לכלוכא דמסאב, ואזייד להאי לעילא ואזייד להאי לתתא, והכא מודווגי דכר ונקבא פוזדא, ואינון רוכב זוזשי, רוא דדכר ונקבא, ורוא דא עזאז"ל.

117. ומהכא מתפרשין דרזין, ונפקין כמה סטרין לעלמא, דמתפשטין מהכא, ושליטין על עלמא, וכלהו סטרי מסאבא, ורברבין ממנן זו עלמא. תא זוזי, עשו פד נפק לעלמא, פוליה סומקא פורדא, בשערא פגוזנא דשעיר, ומתמן אלופין מוננן תריסין (ס"א תריסר) דשליטין בעלמא, והא אוקמוה.

118. תא זוזי, (תהלים קו) אשרי שמרי משפט, דנטרי מהימנותא דקודשא בריך הוא, בגין דקודשא בריך הוא, איהו משפט. ובעי ליה לבר נש לנטרא דלא יסטי לאורזא אורא, אלא דיהא נטיר משפט, בגין דקודשא בריך הוא איהו משפט, דכל ארוזי משפט.

שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁפֵּט, שֶׁכָּל דְּרָכָיו מְשַׁפֵּט.

119. עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת – וְכִי בְּכָל עֵת יִכּוֹל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אֵלֵּא מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה וְעוֹשֶׂה צְדָקָה עִם אוֹתָם שְׂצָרִיכִים אוֹתָהּ. שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה עִם הָעָנִי, מְרַבֵּה אוֹתָהּ צְדָקָה לְמַעַלָּה וְלַמַּטָּה.

120. בֵּא רְאֵה, מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּצְדָקָה, אוֹתָהּ צְדָקָה שְׁעוֹשֶׂה עוֹלָה לְמַעַלָּה וּמַגִּיעָה לְמַעַלָּה לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא מְרַבֵּה עֲלֵיוֹנָה, וּמְמַשִּׁיף בְּרֻכּוֹת לְמְקוֹם הַהוּא מִן הַמַּעַן שֶׁל כָּל הַמַּעֲנִיּוֹת. וּמֵאוֹתָהּ הַצְּדָקָה מְמַשִּׁיף וּמְרַבֵּה בְּרֻכּוֹת לְכָל אוֹתָם הַתַּחְתּוֹנִים וְלְכָל הַמְּרַבּוֹת וְלְכָל הַחֲלִילוֹת, וְכֻלָּם מִתְּבָרְכִים, וְנוֹסְפִים אוֹרוֹת כְּרֹאֵי, מִשׁוֹם שֶׁכָּלֵם נִקְרָאוּ עֵת, וְזֶהוּ שֶׁכַּתּוּב עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת.

121. בֵּא רְאֵה, בְּזִמְנֵי שְׁהִי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, הֵם הָיוּ מוֹשְׁבִים בְּרֻכּוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה. וּבְשִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִן הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, נִכְנְסוּ תַּחַת רְשׁוֹת אַחֲרֵת, וְנִמְנְעוּ הַבְּרֻכּוֹת מִן הָעוֹלָם.

122. בֵּא רְאֵה, יַעֲקֹב הָיָה תַּחַת רְשׁוֹת קְדוּשָׁה. בֵּינָם שִׁינְאוֹ מִן הָאֶרֶץ, נִכְנְסוּ לְרְשׁוֹת אַחֲרֵת. וְטָרַם שֶׁנִּכְנְסוּ תַּחַת רְשׁוֹת אַחֲרֵת, הַתְּגַלָּה עֲלָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחִלוּם וְרֹאֵה כָּל מַה שֶׁרָאָה, וְהִלְכוּ עִמּוֹ מִלְּאִכִּים קְדוּשִׁים, עַד שֶׁיָּשֵׁב עַל הַבְּאֵר. וְכִינֵן שֶׁיָּשֵׁב עַל הַבְּאֵר עָלוּ אֵלָיו הַמַּיִם, וְכֵן הָיָה מִשָּׁה, שֶׁמִּשָּׁם הִזְדַּמְּנָה לוֹ אִשְׁתּוֹ. סוּד הַדְּבָר – הַבְּאֵר לֹא עוֹלָה אֵלֵּא כְּשֶׁרוּאָה אֶת הַקֶּשֶׁר שֶׁלָּהּ לְהַתְּחַבֵּר עִמּוֹ.

123. וְאָמַר רַבִּי אַבְבָּא, כָּל הַפְּסוּקִים הֵלְלוּ קְשִׁים זֶה עַל זֶה. בְּרֵאשׁוֹנָה כַּתּוּב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּלָּךְ חֲרָנָה. וְלִבְנֵי הָיָה יוֹשֵׁב בְּחָרֶן. לְמַה נָּסַע מִשָּׁם? שֶׁכַּתּוּב וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיִּלָּךְ אֶרְצָה בְּנֵי קָדְשׁ. וּמִנֵּינֵן לָנוּ שֶׁבְּחָרֶן הָיָה דִּירוֹ שֶׁל לִבְנֵי? שֶׁכַּתּוּב וַיֵּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מֵאֵין אַתֶּם וַיֵּאמְרוּ מִחָרֶן אָנַחְנוּ.

119. (תהלים קו) עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, וְכִי בְּכָל עֵת יִכּוֹל בַּר נֶשׁ לְמַעַבְד צְדָקָה. אֵלֵּא, מֵאֵין הַיְשִׁיתֶדֶל בְּאוֹרְזוּי דְאוֹרִיָּתָא, וְעַבִּיד צְדָקָה עִם אֵינוֹן דְאֶצְטְרִיכוּ לָהּ, דְכָל מֵאֵין דְעַבִּיד צְדָקָה עִם מִסְכְּנָא, אֶסְגִּי הֵהִיא צְדָקָה לְעֵילָא וְתַתָּא.

120. תָּא זְוּזִי, מֵאֵין דְאֶשְׁתַּדֵּל בְּצְדָקָה, הֵהִיא צְדָקָה דְעַבִּיד, סְלִיק לְעֵילָא, וּמְטָא לְעֵילָא לְהֵהוּא אַתְרָא דְיַעֲקֹב, דְאֵיהוּ רְתִיבָא עֲלָאָה. וְאִמְשִׁיף בְּרַכָּאן לְהֵהוּא אַתְר, מִמְּבוּעָא דְכָל מְבוּעִין. וּמֵהֵהִיא צְדָקָה, אִמְשִׁיף וְאֶרְבִּי בְּרַכָּאן לְכָל אֵינוֹן תַּתָּא, וְלְכָל רְתִיבִין וְלְכָל זְוִילִין, וְכֻלָּהוּ אַתְּבְּרַכָּאן וְאִתְּוִסְפִין זְהוּרִין, כְּדָקָא יֵאוֹת. בְּגִין דְכֻלָּהוּ אֶקְרוּ עֵת, וְדָא הוּא דְכַתִּיב, עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת.

121. תָּא זְוּזִי, בְּזִמְנָא דְהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֶרְעָא קְדִישָׁא, אֵינוֹן הוּוּ מְשִׁכִי בְּרַכָּאן מִלְּעֵילָא לְתַתָּא, וְכַד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְעָא קְדִישָׁא, עָאלוּ תַזְזוֹת רְשׁוֹ אֲזוּרָא, וּבְרַכָּאן אַתְּבַנְעוּ מִעֲלָמָא.

122. תָּא זְוּזִי, יַעֲקֹב הָיָה תַזְזוֹת רְשׁוֹ קְדִישָׁא, כִּינֵן דְנִפְקוּ מֵאֶרְעָא, עָאל בְּרְשׁוֹ אֲזוּרָא, וְעַד לֹא עָאל תַזְזוֹת רְשׁוֹ אֲזוּרָא, אַתְּגַלִּי עֲלֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּזוּלְמָא, וְזוּמָא כָּל מַה דְזוּמָא, וְאֶזְלוּ עִמֵּיהּ מִלְּאִכִּין קְדִישִׁין, עַד דִּיתִיב עַל בִּירָא. וְכִינֵן דִּיתִיב עַל בִּירָא, סְלִיקוּ מִיָּא לְגַבִּיָּהּ, וְכֵן הָיָה מִשָּׁה, דְמִתְּמַן אֲזַדְמַנַּת לִיהּ אַתְתִּיהּ. רְזָא דְמַלְכָּה, בִּירָא לֹא סְלִקָא, אֵלֵּא כַּד זְוּמָא קְשִׁרָא דִילִיהּ לְאַתְּזוּבְרָא בְּהַדְרִיהּ.

123. וְאָמַר רַבִּי אַבְבָּא, כָּל הַנֵּי קְרָאֵי קְשִׁיין אַהֲדָרִי, בְּקַדְמִיתָא כַּתִּיב, (בראשית כח) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּלָּךְ זְוֶרְנָה, וְלִבְנֵי בְּזוּרֶן הָיָה יְתִיב, אִמְאֵי נְטִיל מִתְּמַן. דְכַתִּיב (בראשית כט) וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיִּלָּךְ אֶרְצָה בְּנֵי קָדְשׁ. וּמִנֵּינֵן דְבְּזוּרֶן הָיָה דִיורִיהּ דְלִבְנֵי, דְכַתִּיב, (בראשית כט) וַיֵּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲזוּי מֵאֵין

ויאמר הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו. משמע שדיירו של לבן היה בתוך.

124. אלא יעקב אמר, אני רוצה להכנס בשכינה משום שאני רוצה להתחתן. כשאבא נשא ושלח את העבד, מצא עין המים, ואז הזדמנה לאבא אשה, והנה במקום הזה לא מצאתי לא עין ולא באר ולא מים, ומיד – וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם, ושם הזדמנה לו באר, כמו שאמרנו, והזדמנה לו אשתו.

125. רבי אלעזר אמר, חרו, שם היה ודאי, והבאר היו היתה בשדה. שאם לא כן, למה כתוב ותרץ ותגד לאביה? אלא משום שהיה סמוך לעיר.

126. ואמר רבי אלעזר, יעקב שהזדמנה לו אשה על הבאר, למה לא הזדמנה לו לאה, שהרי העמידה לו ליעקב כל אותם השבטים? אלא שאת לאה לא רצה הקדוש ברוך הוא לזווגה עם יעקב בגלוי, שכתוב ויהי בבקר והנה היא לאה. [מקלל] שהרי קדם לא התגלה הדבר.

127. ועוד, כדי למשך את עינו ולבו של יעקב ביפי של רחל, לעשות שם את דיורו, ובשבילה הזדווגה לו לאה והקימה את כל אותם השבטים. במה ידע יעקב מי היא רחל? אלא שאותם הרועים אמרו לו, שכתוב והנה רחל בתו באה עם הצאן.

128. בא ראה מה כתוב, ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. וכי מה דעתו של יעקב שלא אמר עשרה ירחים או שנה אחת, אלא שבע שנים למה? אלא יעקב עשה בחכמה, כדי שלא יאמרו שבשביל התשוקה של יפיה של רחל עשה, אלא בשביל החכמה, שהלבנה בת שבע שנים היא, וכל שבע השנים העליונות שורות היו על יעקב טרם נשא את רחל לשבת עמה כראוי, שהרי יעקב נטל את כלם בראשונה,

אתם ויאמרו מוזרן אנוזנו. ויאמר הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו. משמע דדיריה דלבן, בוזרן הוה.

124. אלא, יעקב אמר, אנה בעינא למיעל בשכינתא, בגין דבעינא לאזדווגא. אבא כד אתנסיב ושדר לעבדא, אשכוז עינא דמיא, וכדין אזדמנת ליה לאבא אתתא. והא באתר דא, לא אשכוזנא לא עינא ולא בירא ולא מיא, ומיד וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם, ותמן אזדמנת ליה בירא, כדקאמרן, ואזדמנת ליה אתתיה.

125. רבי אלעזר אמר, זרן תמן הוה ודאי, והאי בירא בזוקלא הוה. דאי לאו הכי, אמאי כתיב, (בראשית כט) ותרץ ותגד לאביה, אלא בגין דהוה סמוך למתא.

126. ואמר רבי אלעזר, יעקב דאזדמנת ליה על בירא אתתא, אמאי לא אזדמנת ליה לאה, דהא קיימא ליה ליעקב כל אינון שבטין. אלא לאה, לא בעא קודשא בריך הוא לזווגא ליה ליעקב באתגלגלא, דכתיב, (בראשית כט) ויהי בבקר והנה היא לאה, (מכלל) דהא קודם לכן לא אתגלגלא מלה.

127. ותו, בגין לאמשכא עינא ולבא דיעקב בשפירו דרוזל, למעבד דיוריה תמן, ובגניה (דף קנג ע"ב) אזדווגת ליה לאה, ואוקימת כל אינון שבטין. במה ידע יעקב מאן היא רוזל. אלא דאינון רעין אמרו ליה, דכתיב, (בראשית כט) והנה רוזל בתו באה עם הצאן.

128. תא זוזי מזה כתיב, ויאמר (בראשית כט) אעבדך שבע שנים ברוזל בתך הקטנה, וכי מזה דעתיה דיעקב דלא קאמר עשר ירוזין או שתא זודא, אלא שבע שנים אמאי. אלא יעקב בזוכמתא עבד. בגין דלא יימרון, דבגין תיאובתא דשפירו דרוזל עבד, אלא בגין זוכמתא, דסיהרא בת שבע שנין היא. וכלהו שבע שנין עלאין, שרו עליה דיעקב עד לא נסיב לה לרוזל למיתב גבה כדקא יאות. דהא יעקב

ואחר כך בא אליה, כדי להמצא הוא שמים והיא ארץ.

129. וסוד הדבר – ויהיו בעיניו כימים אחדים. מה זה כימים אחדים? אלא כל שבע השנים שקל אותם בעיניו כאותם עליונים, שהם אחדים ולא נפרדים, וכלם אחד, שנקשרים זה עם זה. באהבתו אתה, להיות כדגמה העליונה.

130. בא ראה שאפלו לבן רמז לו באותם השבע ולא ידע מה אמר. שפתח ואמר טוב, שכתוב טוב תתי וגו'. אמר רבי אבא, כך זה ודאי, עבד שבע שנים להודו עם שמטה. אמר רבי אלעזר, בא ראה, בכל מקום היובל סתום, שלא התגלה, והשמטה התגלתה.

131. בא ראה, בשעה שיעקב עבד שבע שנים ראשונות, יצא קול ואמר: יעקב, כתוב מן העולם ועד העולם. העולם הנסתר שלמעלה היובל, משם הראשית. שאלו שהם נסתרים, שלא התגלה להם, הם מן היובל. משום כך נסתמו מיעקב שלא ידע, שחשב שהרי הם מן השמטה, וכדי שיעשה ראשית מן העולם שלמעלה התבסו ממנו, משום שהיובל הוא נסתר. ואחר שעברו שני היובל המכסים, עשה שני שמטה הנגלים, והתעטר בשני עולמות ואחז אותם.

132. בא ראה, לאה הולידה ששה בנים ובת אחת, וכך ראוי, שהרי ששה צדדים עומדים עליה, ואלו ששה ובת אחת בסוד עליון יצאה.

133. רחל הולידה שני צדיקים, וכך ראוי, הנה שמטה, שבין שני צדיקים יושבת לעולמים, שכתוב צדיקים ירשו ארץ. צדיק למעלה וצדיק למטה. הצדיק למעלה, ממנו שופעים מים עליונים. הצדיק למטה, ממנו נובעת הנקבה מים לזכר בתשוקה שלמה. צדיק מצד זה, וצדיק מצד זה. כמו שהזכר למעלה יושב בין שתי נקבות, כך גם הנקבה למטה יושבת בין שני צדיקים.

נטל פלהו בקדמיתא, ולבתר אתא לגבה, בגין לאשתכוזא איהו שמים, ואיהי ארץ.

129. ורזא רמקה, ויהיו בעיניו כימים אחדים, מאי כימים אחדים, אלא, פלהו שבע שנין שקיל לון בעיניו, כאינון עלאין. דאינון אודין דלא מתפרשא, (צ"ה ע"ב) וכלהו זוד, דמתקשרן דא בדא. באהבתו אותה, לאשתכוזא כגוונא עלאה.

130. תא זוזי, דאפילו לבן רמז ליה באינון שבע, ולא ידע מאי קאמר, דפתוז ואמר טוב, דכתיב, (בראשית כט) טוב תתי וגו'. אמר רבי אבא, הכי הוא ודאי, פלוז שבע שנין, לאודוונא בשמטה. אמר רבי אלעזר, תא זוזי, בכל אתר יובלא סתים דלא אתגלויא ושמטה אתגלויא.

131. תא זוזי, בשעתא דיעקב פלוז שבע שנין קדמאין, נפקא קלא ואמר, יעקב, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם כתיב, עולם סתים דלעילא יובלא מתמן שירותא. דאלין דאינון סתימין, דלא אתגלויא לון מן יובלא אינון. בגין כך אסתמו מיעקב, דלא ידע, דזושב דהא מן שמטה אינון. ובגין דיעביד שירותא מעולם דלעילא, אתכסיין מניה, בגין דיובלא איהו סתים, ולבתר דעברו שני יובלא דאתכסיין, עבד שני שמטה דאתגלויין, (פקודי רנ"ו ע"ב) ואתעטר בתרין עלמין ואזיד לון.

132. תא זוזי, לאה אולידת שיית בגין וברתא זודא. והכי אתוזוזי, דהא שיית סטרין קיימין עלה ואלין שיית, וברתא זודא, ברזא עלאה נפקא.

133. רזול אולידת תרין צדיקים. והכי אתוזוזי, הא שמטה, דבין תרי צדיקי יתבא לעלמין, דכתיב, (תהלים לו) צדיקים ירשו ארץ, צדיק לעילא וצדיק לתתא. צדיק לעילא, מניה נגדן ביין עלאין. צדיק לתתא, מניה נבעא נוקבא מניא לגבי דכורא, בתיאובתא שלים. צדיק מסטרא דא, וצדיק מסטרא

דא, כּמא דדכּוּרָא לְעֵילָא יְתִיב בֵּין תְּרֵי זְנֻקָבֵי, הֲכִי
זְנֵי זְנֻקָבָא לְתַתָּא יְתִבָּא בֵּין תְּרֵי צַדִּיקֵי.

134. ועל כן יוסף ובנימין הם שני צדיקים.
יוסף זכה להיות צדיק למעלה, משום ששמר
את הברית, ובנימין הוא צדיק למטה, לעטר
את השמטה בין שני צדיקים – יוסף הצדיק
ובנימין הצדיק.

134. ועל דא, יוסף ובנימין תריין צדיקין זינהו. יוסף
זכה למהוי צדיק לעילא, בגין דנטר את קיימא.
בנימין איהו צדיק לתתא, לאתעטרא שׁמטה בין תרי
צדיקי, יוסף הצדיק, ובנימין הצדיק.

135. וכי בנימין היה צדיק? כן, שכל ימיו
לא חטא באות הברית הזו. ואף על גב שלא
הזדמן לו מעשה כמו יוסף, אם כן למה נקרא
צדיק? אלא כל ימי יעקב, בשעה באבל של
יוסף, לא שמש מטתו. ואם תאמר,
שכשנטל יוסף מיעקב, עלם היה ולא נשוי,
ואתה אומר שלא שמש מטתו? אלא אף על
גב שהתחתן לאחר מכן, לא רצה לשמש
מטתו.

135. וכי בנימין צדיק הוה, אין. דכל יומוי לא זוטא
בהאי את קיימא, ואף על גב דלא אודמן ליה עובדא
פיוסף. אי הכי, אמאי אקרי צדיק. אלא כל יומוי
דיעקב הוה באבלא דיוסף, לא שמש ערסיה. ואי
תימא דכד אתנטיל יוסף מיעקב, רביא הוה ולא
זסיב. ואת אמרת דלא שמש ערסיה, אלא אף על גב
דאודון לבתר לא בעא לשמשא ערסיה.

136. ואנו כף שנינו, בשעה ששאל יוסף
את בנימין, אמר לו: יש לך אשה? אמר לו:
כן. אמר לו: יש לך בנים? אמר לו: כן. ואיך
נקראים? אמר לו: על שם אחי וכו', [אמר לו,
יש לך בנים? אמר לו, עתידים לי. והיאך תקראם?
אמר לו, על שם אחי וגו'] גרא ונעמן וגו',
שכתוב ובני בנימין בלע ובכר וגו', ואתה
אמרת שלא שמש? [אלא באותה שעה].

136. ואנן הכי תנן, בשעה דשאל יוסף לבנימין, אמר
ליה אית לך אינתו. אמר ליה, אין. אמר ליה אית לך
בנין, אמר ליה אין. והיה אקרון, אמר ליה על שום
אזוי וכו' (נ"א אמר ליה אית לך בנין, אמר ליה זמינין לי. ואיך יתקרון לך,
אמר ליה על שום אחי וגו') גרא ונעמן וגו' דכתיב (בראשית
מו) ובני בנימין בלע ובכר וגו', ואת אמרת דלא
שמש. (ס"א אלא בההיא שעתא).

137. אמר לו, כן, שהרי באותה שעה לא
היו לו. [לאחר שיצא מבית האסורים היו לו] ואם
תאמר, ובני בנימין בלע ובכר, פשנכנסו
למצרים, כך זה ודאי. שכל זמן שהתאבל
יעקב על יוסף, לא שמש מטתו והוליד בנים.
ואמר בנימין: הנה יוסף אחי, אות הברית
של אבא היה, שהרי הברית היא סיים הגוף.
בין שהוא נאבד, אני אהיה שומר מקומו
של אחי.

137. אמר ליה אין, דהא בההיא שעתא לא הוו
ליה. (ס"א לבתר דיצא מבית האסורין הוו ליה) ואי
תימא ובני בנימין בלע ובכר. כד עאלו למצרים, הכי
הוא ודאי, דכל זמנא דאתאבל יעקב על יוסף לא
שמש ערסיה ואוליד בנין. ואמר בנימין, הא יוסף אזוי,
את קיימא דאבא הוה. דהא ברית סיומא דגופא
איהו, כיון דאיהו אתאבד, אנא אהא נטיר (דף קנד
ע"א) אתריה דאזוי.

138. ואם תאמר, הרי באותו זמן שנאבד
לא היה צדיק, שצדיק הוא לא היה עד
שקרה המעשה הזה בו – אלא כלם היו
יודעים מיעקב, שיעקב היה יודע שהמקום
הזה ירש יוסף, ומשום כך האריך אצל לבן
כל כך, עד שיסתים הגוף, ומי הוא סיים

138. ואי תימא, הא בההוא זמנא דאתאבד, לא הוה
צדיק. דצדיק לא הוה עד דאערע עובדא ביה. אלא,
פלהו הוו ידעי מיעקב. דיעקב הוה ידע דאתר דא
רית יוסף, ובגניי כף אוריה בלבן כל כף עד דיסתים
גופא, ובאן הוא סיומא דגופא, ברית. ועל דא

הגוף? הברית, ועל כן כתוב ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו'. שהרי ודאי בעת השתלם הגוף. בין שהשתלם הגוף, אני רוצה ללכת. ומשום כך בנימין ידע ושמר את דרך אחיו.

139. בין שבא ליוסף ונמצא, בנימין חזר לביתו ושמש מטתו [הכלו ונכנסו] והוליד בנים. ועל כן הקדוש ברוך הוא עשה אותו צדיק למטה, ויוסף צדיק למעלה, ומשום כך רחל הולידה שני בנים, ולא עשה בנים ובת.

140. ועל זה אותן שבע השנים הראשונות מכסות, שלא ידע בהן יעקב, משום שהיו של היובל. ואותן של שמיטה התגלו, ובשמיטה הגלויה עבד את היובל שהתכסה, שכתוב ויעבד יעקב ברחל שבע שנים. שבע שנים סתם. ברחל עבד שבע שנים עליונות, ונאחו בהן בשני עולמות. מכאן למדנו, מתוך הנגלה בא האדם לנסתר.

141. ואם תאמר, אם כך שהשנים הראשונות הן מהיובל, הרי ביובל כתוב שבע שנים שבע פעמים. שבע שנים מצויות, שבע פעמים [לא מצויות] איפה הן? אלא אותם שבעה ימים ששמר בחתנה של לאה השלימו את החשבון, שהרי כל יום [פעם אחת ושבע אחת] [שבע] נקרא פעם אחת, שכתוב (תהלים קיט) שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך. וכל שבעה משתלם בשבעה ימים, ז' בכל יום, שנקרא פעם אחת.

142. וברחל לא היה כן, שלא שמר שבעה ימים, אלא שבע שנים שעבד אחר כך. ואם תאמר, אם כך, שנים של שמיטה היה לו לעבד קדם ואחר כך להודו עם השמיטה? אלא בין שקבל עליו לעבד, באלו עבד אותם. בא רבי אבא ונשקו. אמר, ברוך הרחמן שזכיתי לפסוק הזה, על אותו המקום כתוב (ישעיה מט) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר.

פתיב, (בראשית ל) ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו', דהא ודאי השתא אשתלים גופא, בין דגופא אשתלים, בעינא למוזל. ובגני כך בנימין ידע ונטר אורזיה דאזוי.

139. בין דאתא ליוסף, ואשתכחו. בנימין הדר לביתיה, ושמש ערסיה (אזלי ועאלו) ואוליד בנין. ועל דא קודשא בריה הוא עביד ליה צדיק לתתא, ויוסף צדיק לעילא. ובגני כך, רחל תרין בנין אולידת, ולא עשית בנין וברתא.

140. ועל דא, אינון שבע שנין קדמאי אתפסיין, דלא ידע בהו יעקב בנין דהו דיובלא, ואינון דשמיטה אתגליין, ובשמיטה דאתגליא פלוז ליובלא דאתפסיא, דכתיב (בראשית כט) ויעבד יעקב ברחל שבע שנים. שבע שנים סתם. ברחל פלוז שבע שנין עלאין, ואתאזיד בהו בתרי עלמין. מכאן אוליפנא, מנא דאתגליא, אתי בר נש לסתימאה.

141. ואי תימא, אי הכי דשנין קדמאי מיובלא אינון, הא מיובלא פתיב (ויקרא כה) שבע שנים, שבע פעמים. שבע שנים שכיזוי, שבע פעמים (לא שכיחי) אן אינון. אלא, אינון שבעה יומין דנטר בהלוכלא דלאה אשלימו זושבנא, דהא כל יומא (ס"א פעם אחת ושבע אחת) (שבע) אזות אקרי, דכתיב, (תהלים קיט) שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך. וכל שבעה אשתלים בשבעה יומין, ז' בכל יומא, דאקרי פעם אחת.

142. וברחל לא היה כן, דלא נטר ז' יומין, אלא שבע שנין דפלוז לבתר. ואי תימא, אי הכי, שנין דשמיטה הוה ליה למפלוז קודם, ולבתר לאודוונא בשמיטה. אלא בין דקביל עליה למפלוז, פאילו פלוז לון. אתא רבי אבא ונשקיה. אמר בריה רזומנא דזכינא להאי קרא, על ההוא אתר פתיב (ישעיה מב) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר.

143. עוד אמר רבי אלעזר, זה שנאמר לאה הולידה ששה בנים ובת אחת – כך זה ודאי. רחל שני בנים ודאי, בני השפחות ארבעה. תקונם איך עומדים? אלא אותם ארבעה קשרים שנקראים אחרים, שכתוב וכל אחריהם ביתה.

144. שהרי בזרוע ימין שלשה קשרים, אבל קשר אחד באמצע שהוא גדול והוא אחר, שנשאר בחוץ. וכן אחד בזרוע שמאל, וכן אחד ביד ימין, וכן אחד ביד שמאל. וכשהכל נתקן, נמצאו כלם ביתה, לקים את הפסוק שכתוב וכל אחריהם ביתה.

145. כל שאר הקשרים, כלם נראים בישר, ואלו יוצאים מחוץ לזרועות ומחוץ לירכיים להראות בפני השפחות. שאף על גב שהם במנין, אינם חשובים כבני רחל ולא, ומשום כך יצאו בחוץ.

146. דבר אחר, אלו הם הארבעה שכל שאר הקשרים נוטלים בשבילם, ואלו נוטלים אותם. אמר רבי אבא, כך זה ודאי, [אמר רבי אבא, זה לא זה] ועל בן הכל נתקן יחד.

147. וירא ה' כי שנואה לאה וגו'. רבי אלעזר פתח, (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה. מושיבי עקרת הבית – זו רחל, שהיא עקר הבית. אם הבנים שמחה – זו לאה.

148. דבר אחר מושיבי עקרת הבית – זו שמיטה, שהיא עקר העולם הזה, עליו הוא מנהג. אם הבנים שמחה – זה היובל, שכל שמחה וכל חדוה של כל העולמות תלוים בו, והפסוק הזה הוא הכלל של הכל, משום שזה כולל הכל בסוד קדוש, ועל זה סיים הפסוק הללויה.

149. וירא ה' כי שנואה לאה. וכי למא היא שנואה, והרי בני השנואה אינם בנים מעלים, וראינו שכל אותם בנים מעלים יצאו מלאה, ואתה אומר שלא שנואה?

143. תו אמר רבי אלעזר, הא דאתמר לאה אולידת שית בנין וברתא זודא, הכי הוא ודאי, רוזל תרי בנין ודאי, בני שפחות ארבעה, תקונא דלהון היר קיימי. אלא אינון ארבע (קנ"ח ע"א) קשרים דאקרון אוזורים, דכתיב (מלכים א ז) וכל אוזריהם ביתה.

144. דהא בדרועא ימינא תלת (רמ"א ע"א) קשרין. אבל קשרא זוד באמצעייתא דאיהו רב ואיהו אוזור, דאשתאר לבר. וכן זוד בדרועא שמאלא, וכן זוד בירכא ימינא, וכן זוד בירכא שמאלא. וכד אתתקון כללא, אשתפוזו כללו ביתה, לקיימא קרא דכתיב וכל אוזריהם ביתה.

145. כל שאר קשרין, כללו אתוויין במישר ואלין נפקין, לבר מדרועין ולבר מירכין, לאתוויאה בבני השפחות, דאף על גב דאינון במנינא, לא וזשיבי כבני רוזל ולא. ובגניי כך נפקי לבר.

146. דבר אוזור אלין אינון ארבע, דכל שאר קשרין נטלי בגנייהו, ואלין נטלי לון. אמר רבי אבא, הכי הוא ודאי, (נ"א אמר רבי אבא דא לאו דא) ועל דא כללא מתתקון כוודא.

147. (בראשית כט) וירא ה' כי שנואה לאה וגו'. רבי אלעזר פתח, מושיבי עקרת הבית (תהלים קיג) אם הבנים שמחה הללויה. מושיבי עקרת הבית, דא רוזל דאיהו עקרא דביתא. אם הבנים שמחה, דא לאה.

148. דבר אוזור, מושיבי עקרת הבית דא שמיטה, דאיהו עקרא, דהאי עלמא, עליה אתדבר. אם הבנים שמחה, דא יובלא. דכל זיידו וכל זודוה דכללו עלמין ביה תליין. והאי קרא, כללא דכללא הוא. בגין דהאי כליל כללא, ברוא קדישא, ועל דא סיבא דקרא, הללויה.

149. וירא ה' כי שנואה לאה, וכי אמאי היא שנואה, והא בני שנואה לאו בני מעליא נינהו. וזווינן דכל אינון בני מעלי מלאה נפקו, ואת אמרת כי שנואה לאה.

אֵלָא וְדַאי יוֹבְלָא הוּא תְּמִיד עוֹלָם הַנְּסֻתָּר, וְכָל דְּבָרֵי אֵינִים [בְּגִין בְּנִגְלָה, וּמִשּׁוּם כְּדָּ נְסֻתָּרוּ מִיַּעֲקֹב כָּל מַעֲשָׂיו.

150. בַּא רְאָה, הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן הוּא בְּנִגְלָה, וְהוּא רֵאשִׁית הַכֹּל לְעוֹלוֹת בְּדִרְגוֹתָיו. כְּמוֹ שֶׁהַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה הִיא רֵאשִׁית הַכֹּל, כְּדָּ גַם הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן הוּא חֲכָמָה, וְהִיא רֵאשִׁית הַכֹּל, וּמִשּׁוּם כְּדָּ קוֹרְאִים אֹתָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא שְׂמֻטָּה, וּבְגִלּוֹי.

151. וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא יוֹבְלָא, קוֹרְאִים הוּא, שְׁכָל דְּבָרֵי הֵם בְּנְסֻתָּר, וְסוּד הַדְּבָר שֶׁל לֹאָה, שְׂכָתוֹב וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בְּלִילָה הוּא, וְעַל זֶה כְּתוּב (בַּמִּדְבָּר יח) וְעַבְדֵי הַלְוִי הוּא, כְּדִי לְמַשֶּׁךְ מִמֶּנּוּ בְּרִכּוֹת לְכֹל. הוּא – הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁנְּסֻתָּר תְּמִיד. וַיַּעֲקֹב בְּמָה שֶׁנְּסֻתָּר לֹא נִדְבַק בְּרִצּוֹנוֹ, אֵלָא בְּמָה שֶׁנְּגַלָּה, וְזֶה סוּד הַכְּתוּב וְדַבַּק בְּאִשְׁתּוֹ.

152. וַיֵּרָא ה' כִּי שָׁנוּאָה לֹאָה. מִכָּאן שְׂשׁוּנָא אָדָם עֲרוֹת אִמּוֹ [וְאִחּוֹתָיו], וְיִתְיַחַד אָדָם עִם אִמּוֹ בְּכָל מְקוֹם וְלֹא יִחַשֵׁשׁ, וְהָרִי הָעִירוֹ, בֵּן מִתְיַחַד עִם אִמּוֹ. וְהַכֹּל הַתְּפִסָּה מִיַּעֲקֹב, שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לֹא הִתְגַּלָּה כָּלֵל.

153. בַּא רְאָה, בְּשִׁבְלֵי יַעֲקֹב הַתְּקִים הָעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר, הִנֵּה בְּשִׁבְלֵי שֶׁל אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּהַבְּרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְּרָאָם אֵלָא בְּאַבְרָהָם – אֵלָא מִשּׁוּם יַעֲקֹב הַתְּקִים אַבְרָהָם, שְׂכָתוֹב (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. וּמִקֵּדָם לִכֵּן הָיָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵם. פִּיּוֹן שְׂבָא יַעֲקֹב, הַשְׂתַּכְלִלוּ מִמֶּנּוּ הָעוֹלָמוֹת וְלֹא נִחְרְבוּ כְּבָרָא שׁוֹנָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב כֹּה אָמַר ה' בְּרִאָף יַעֲקֹב וַיִּצְרָף יִשְׂרָאֵל וְגו'.

154. בַּא רְאָה מִה כְּתוּב, (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכְתוּב שְׁלַח אֶת בְּנֵי וַיַּעֲבֹדְנִי. יִשְׂרָאֵל נִקְרָא בֵּן לְקְדוּשׁ–בְּרוּךְ–הוּא מִשּׁוּם

אֵלָא, וְדַאי יוֹבְלָא אִיהוּ תְּדִיר עֲלֵמָא דְאַתְפְּסִיָּא, וְכָל מִיכּוּלֵי לָאוּ (בְּנֵי) (דָּף קַנְד ע"ב) בְּאַתְגְּלִיָּא גִיְהוּ, וּבְגִין כְּדָּ, יַעֲקֹב אֶתְפְּסִיָּין מִגִּיָּה כָּל עוֹבְדוֹי.

150. תַּא זְזוּי, עֲלֵמָא תְּתַאָה בְּאַתְגְּלִיָּא אִיהוּ, וְהוּא שִׁירוּתָא דְכֻלָּא, לְסַלְקָא בְּדִרְגוֹי. כְּמוֹהַ דְּזוֹכְמָה עֲלָאָה הוּא שִׁירוּתָא דְכֻלָּא, הַכִּי גַמִּי עֲלֵמָא תְּתַאָה, זְזוֹכְמָה אִיהוּ, וְהִיא שִׁירוּתָא דְכֻלָּא. וּבְגִין כְּדָּ, קְרִינָן אֹתָהּ, (שְׁמוֹת קל"ח ע"ב) בְּגִין דְּאִיהוּ שְׂמֻטָּה, וְאַתְגְּלִיָּא.

151. וְעֲלֵמָא עֲלָאָה דְּאִיהוּ יוֹבְלָא, קְרִינָא הוּא, דְּכָל מִכּוּלֵי בְּאַתְפְּסִיָּא אֵינּוּן. וְרָזָא דְמַלְכָה דְלֹאָה, דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית ל) וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בְּלִילָה הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בַּמִּדְבָּר יח) וְעַבְדֵי הַלְוִי הוּא. בְּגִין לְאַמְשִׁכָּא מִגִּיָּה בְּרִכָּאן לְכֻלָּא. הוּא, עֲלֵמָא עֲלָאָה דְאַתְפְּסִיָּא תְּדִיר, וַיַּעֲקֹב בְּמָה דְאַתְפְּסִיָּא לֹא אֶתְדַבֵּק בְּרֵעוּתִיהָ, אֵלָא בְּמָה דְאַתְגְּלִיָּא, וְרָזָא דָּא דְכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית ב) וְדַבַּק בְּאִשְׁתּוֹ.

152. (בְּרֵאשִׁית כט) וַיֵּרָא ה' כִּי שָׁנוּאָה לֹאָה. מִהֲכָא, דְּסֵאֲנֵי בְּרֵי גֵשׁ עֲרִינָן דְּאַמִּיָּה, (וְאַחּוֹתֶיהָ) וַיִּתְיַחַד בְּרֵי גֵשׁ עִם אִמִּיָּה בְּכָל אֶתֶר וְלֹא יִתְוַשְׁשֵׁי. וְהָא אֶתְעֵרוּ, בֵּן מִתְיַחַד עִם אִמּוֹ. וְכֻלָּא אֶתְפְּסִי מִיַּעֲקֹב, דְּעֲלֵמָא עֲלָאָה לֹא אֶתְגְּלִיָּא כָּלֵל.

153. תַּא זְזוּי, בְּגִיְהִיָּה דְיַעֲקֹב אֶתְקִיָּים עֲלֵמָא, וְאִי תִיבָא הָא בְּגִיְהִיָּה דְאַבְרָהָם, כְּמוֹהַ דָּאָת אָמַר, (בְּרֵאשִׁית ב) בְּהַבְּרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְּרָאָם אֵלָא בְּאַבְרָהָם. אֵלָא בְּגִיְהִיָּה דְיַעֲקֹב אֶתְקִיָּים אַבְרָהָם, דְכַתִּיב, (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. וּמִקֵּדָמַת דְּנָא הָוָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִי עֲלֵמִין וְזוּרִיב לִוְן, פִּיּוֹן דְּאֶתָּא יַעֲקֹב מִגִּיָּה אֶשְׁתַּכְּלִלוּ עֲלֵמִין, וְלֹא אֶתְזוּרְבוּ כְּקִדְמִיתָא, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מג) כֹּה אָמַר ה' בְּרִאָף יַעֲקֹב וַיִּצְרָף יִשְׂרָאֵל וְגו'.

154. תַּא זְזוּי מִה כְּתִיב, (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכְתִיב (שם) שְׁלַח אֶת בְּנֵי וַיַּעֲבֹדְנִי, יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי בֵּן

שנדבק בו, כמו שנאמר מה שמו ומה שם בנו כי תדע.

155. בשלאה הולידה את ראובן, מה פתוב? ותקרא את שמו ראובן. ראובן סתם, משום שנכלל בשלשה צדדים מחברים יחד – שמעון ולוי. מה הטעם לוי? כמו שנאמר (מלכים א ז) ליות, החבור של כל הצדדים.

156. אמר רבי יהודה, מכאן שכתוב יתר שאת ויתר עז, פתרגומו בכורה, כהנה ומלכות. והמלכות היא בצד הגבורה, ועל בן ראובן סתם.

157. אמר רבי אבא, ראו בן סתם, שנכלל בשמעון ולוי. כך היתה דעתה [רצונה] של לאה, שכתוב הפעם ילדה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים. משום שהיו שלשה שמתחברים יחד.

158. ובא וראה שבאן הוא, שהרי המרבה העליונה – האבות, ודוד המלך שהתחבר עמם, וכל הארבע הם מרובות עליונות, הסוד של השם הקדוש. ועל בן ראובן שמעון ולוי, אחר כך יהודה שירש מלכות, ועל בן בלם במקום הזה.

159. וכתוב [זה אחר זה שכתוב] (בראשית כט) הפעם אודה את ה' וגו' ותעמד מלדת. משום שבאן נשלמו ארבעה עמודים. הפעם אודה את ה', מה הטעם אמרה בזה אודה את ה', ולא בכלם? אלא מכאן, שכל זמן שכנסת ישראל בגלות, השם הקדוש אינו שלם. בא ראה, אף על גב ששלשה בנים היו עד שהולידה את יהודה, הכסא לא השלם, ומשום כך הפעם אודה את ה', ולא בכלם. ועל בן ותעמד מלדת. מה זה ותעמד? שעמד הכסא על תומכיו.

לקודשא בריך הוא, בגין דאתדבק ביה, כמה דאת אמר, (משלי ל) מזה שמו ומה שם בנו כי תדע.

155. לאה, כד אולידת לראובן מזה פתיב, (בראשית כט) ותקרא את שמו ראובן. ראובן סתם, בגין דאתכליל בתלת סטרין מתזבזבין כוזא, שמעון ולוי. מאי טעמא לוי, כמה דאת אמר, (מלכים א ז) ליות, וזבזבא דכל סטרין.

156. אמר רבי יהודה, מהכא, דכתיב, (בראשית מט) יתר שאת ויתר עז, כתרגומו בכירותא, כהונתא, ומלכותא. ומלכו בסטרא דגבורה איהו, ועל דא ראובן סתם.

157. אמר רבי אבא ראו בן סתם, דאתכליל בשמעון ולוי. לאה הכי הוה דעתה. (ס"א רעותא) דכתיב, (בראשית כט) הפעם ילדה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים. בגין דהוה תלתא דמתזבזבין כוזא.

158. ותא זוזי, דהכא הוא. דהא רתיבא עלאה, אבהן ודוד מלכא דאתזבזב בהו, וכלהו ארבע אינון רתיבין עלאין, רוא דשומא קדישא. ועל דא, ראובן שמעון לוי, לבתר יהודה דירית מלכו, ועל דא, כלהו באתר דא.

159. וכתיב (ס"א דא בתר דא דכתיב) (בראשית כט) הפעם אודה את ה' וגו' (בראשית כט) ותעמד מלדת, בגין דהכא אשתכללו ארבע סמכין. הפעם אודה את ה', מאי טעמא אמרה אודה את ה' בהאי, ולאו בכלהו. אלא מהכא, כל זמנא (דף קנה ע"א) דכנסת ישראל בגלותא, שומא קדישא לאו שלים הוא. תא זוזי, אף על גב דתלת בגין הוו עד דאולידת ליהודה, לא שלים פרסייא. ובגילי כך הפעם אודה את ה', ולא בכלהו, ועל דא ותעמד מלדת. מאי (קפ"ו ע"א) ותעמד, דקיימא פרסייא על סמכוהי.

160. [ותעמד עד כאן] ותעמד, שהנהגה עד כאן ותעמד, ביחוד אחד. מכאן ולמטה הוא עולם הפרוד. ואם תאמר, אותם שני הבנים שהולידה אחר כך כמו זה? לא שהרי אותם השנים התחברו עם אלו, משום שששת הצדדים של העולם הם יחד.

161. ובא וראה, כל שנים עשר השבטים הם תקוניה של כנסת ישראל בעולם הזה, לתקן האור העליון השחר כמו שראוי, ולהשיב את עקר הכל למקומו. כל העולמות כמו אחד עומדים, ובה נשלם העולם התחתון כמו שהעולם שלמעלה.

162. יששכר זבולון, האן נשלמו ששה בנים, ששת הצדדים של העולם. כמו כן בני השפחות הם ארבע, והתחברו עם אלו, ואלו ארבעת הקשרים שמתחברים בהם, ובארוה. ועל פן כתוב (מלכים א ז) וכל אחריהם ביתה. אף על גב שבני שפחות הם – ביתה.

163. רבי חזקיה אומר, אם כך, הרי נאמר, כל מה שהוליד העולם התחתון הוא פרוד, שהרי כתוב ומשם יפרד. מה תאמר ביוסף ובנימין? אם תאמר שעולם אחד באלה – זה אינו, שהרי לא יצאו מן העולם העליון, והעולם התחתון – מה שהוליד, הוליד למטה ולא למעלה, ואם כך הוא פרוד.

164. בא רבי אבא ונשקו. אומר לו, דבר זה הוא נסתר, שהרי העולם העליון התתקן בשנים עשר של אותם משלו. אבל בא ראה סוד הדבר, בכל זמן הצדיק מהעולם התחתון יוצא ונכנס, בו נכנס וממנו יוצא, ומשום כך נבנה במקום הזה, והעקר הוא למעלה, והעקר הוא למטה, [צדיק, בו נכנס בו יוצא] והוא תמיד בעולם התחתון לעולם, כתוב ויהי בצאת נפשה כי מתה.

165. בא ראה, בעולם התחתון הזה, הצדיק נכנס בו וממנו יוצא. כשנכנס הוא בסוד של יוסף הצדיק, וכשיוצא הוא בסוד

160. (ותעמד עד הכא) ותעמד, דהא עד הכא, ותעמד ביוזרא זור, מכאן ולתתא עלמא דפירודא איהו. ואי תימא אינון תרין בנין דאולידת לבתר, כגוונא דא. לא, דהא אינון תרין באלין אתוזברו, בנין דשית סטרין דעלמא כוזרא אינון.

161. ותא זוזי, פלהו תריסר שבטין, תקוני דכנסת ישראל בהאי עלמא נינהו, לאתתקנא זהורא עלאה (ע"ז ע"א) אוקמא כמה דאתוזזי, ולאכתבא עקרא דכלא לאתריה. פלהו עלמין כגוונא זור קיימי, ובהאי אשתכלל עלמא תתאה כגוונא דעלמא דלעילא.

162. יששכר זבולון, הכא אשתכללו שית בנין, שית סטרין דעלמא. כגוונא דא, בני השפחות אינון ארבע, ואתוזברו באלין. ואלין ארבע קשרין דמתוזברן בהו, ואוקמוהו, ועל דא פתיב, (מלכים א ז) וכל אחריהם ביתה. אף על גב דבני שפחות נינהו, ביתה.

163. רבי חזקיה אומר, אי הכי, הא אתמר כל מה דאוליד עלמא תתאה, פירודא איהו, דהא פתיב, (בראשית ב) ומשם יפרד, מה תימא ביוסף ובנימין, אי תימא דעלמא זור בהני, לאו איהו. דהא לא נפקו מעלמא עלאה, ועלמא תתאה מה דאולידת אולידת לתתא ולא לעילא, ואי הכי פירודא איהו.

164. אתא רבי אבא ונשקיה. אומר ליה מלה דא סתים איהו, דהא עלמא עלאה אתתקן בתריסר דאינון מדיליה. אבל תא זוזי, רוא דמלה, בכל זמנא צדיק מעלמא תתאה נפיק ועייל, ביה עייל ומנייה נפיק. ובנין כה, אתבני באתר דא, ועקרא הוא לעילא ועקרא הוא לתתא, (ס"א צדיק ביה עייל ביה נפיק) ובעלמא תתאה (דף קנה ע"ב) איהו תדיר לעולם, פתיב, (בראשית לה) ויהי בצאת נפשה כי מתה.

165. תא זוזי בהאי עלמא תתאה, צדיק (שמות רנ"ט ע"א) ביה עייל ומנייה נפיק, כד עייל, איהו ברוא דיוסף

של בנימין. זהו שפתיב ויהי בצאת נפשה כי מתה. מי נפשה? זה הצדיק שיצא ממנה.

166. וזה בנימין, נקרא בן אוני, שחשבה שהולידה למטה בעולם הפרוד, ונשארו אחד עשר באותם למעלה. מה פתוב? ואביו קרא לו בנימין, בן ימין. שהרי התעלה למעלה בעולם העליון. שפאשר נאבד יוסף, בנימין השלים את מקומו. ועל בן הצדיק נכנס ויצא בעולם התחתון. משום כך יוסף ובנימין וכל השנים עשר, כמו שלמעלה ביחוד אחד.

167. הפעם אודה את ה'. רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים קיא) אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה. בכל לבב? בכל לב היה צריך להיותו אלא הוד בסוד עליון של השם הקדוש רצה להודות לקדוש-ברוך-הוא. אודה ה' בכל לבב – ביצר טוב וביצר רע, ואלו שני הצדדים, אחד ימין ואחד שמאל.

168. בסוד ישרים ועדה – אלו הם שאר הצדדים של העולם הזה, שהרי לבב כמו צפון ודרום. בסוד ישרים – אלו הם שאר צדדי העולם, שהם ששה כמו שלמעלה. ועדה – זהו המקום של יהודה, וכתוב (תהלים קלב) ועדתי זו אלמדם.

169. וכתוב (הושע יב) ויהודה עד רד עם אל וגו'. כתיב (תהלים קלח) אודך בכל לבי נגד אלהים אומרה. באן במקום אחד נאמר, שכתוב נגד אלהים אומרה, שהרי לדרגה הזו אמר שירה, לחבר אותה לימין.

170. בא ראה, יהודה אחוז בכל הצדדים. אחוז בדרום, אחוז במזרח. שהרי הוא בא מצד השמאל, וראשיתו בצפון, ואחוז בדרום, משום שהוא הולך לימין ונאחז בגוף. משום כך, הפעם אודה את ה'. ותעמד מלדת. ותעמד, שעמדה בקיום של הברית בראוי, שהרי הכל נתקן מרובה קדושה.

הצדיק, כד נפיק ברוא בנימין ה' הוא דכתיב, (בראשית לה) ויהי בצאת נפשה כי מתה, מאן נפשה, דא צדיק דנפיק מנה.

166. ודא בנימין, נקרא בן אוני, דחשיבת דאולידת לתתא בעלמא דפירודא, ואשתארו ווד סרי באינון לעילא. מה פתיב ואביו קרא לו בנימין בן ימין, דהא אסתלק לעילא בעלמא עלאה. דכד אתאבד יוסף, בנימין (קנ"ג ע"ב) אשלים אתריה. ועל דא צדיק בעלמא תתאה עייל ונפק, בגין כך יוסף ובנימין וכלהו תריסר, פנונא דלעילא ביחודא ווד.

167. (בראשית כט) הפעם (קע"ח ע"ב) אודה את ה', רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים קיא) אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה, בכל לבב, בכל לב מפעי ליה. אלא, הוד ברוא עלאה דשמא קדישא, קא בעי ליה לאודאה ליה לקודשא בריך הוא, אודה ה' בכל לבב ביצר טוב וביצר רע, ואלין תרין סטרין, ווד ימינא ווד שמאלא.

168. בסוד ישרים ועדה, אלין אינון שאר סטרין דהאי עלמא, דהא לבב, פנונא דדרום ועפון. בסוד ישרים, אלין אינון שאר סטרי עלמא, דאינון שית פנונא דלעילא. ועדה, דא הוא אתר דיהודה, וכתיב, (תהלים קלב) ועדתי זו אלמדם.

169. וכתיב, (הושע יב) ויהודה עוד רד עם אל וגו'. כתיב (תהלים קלח) אודך בכל לבי נגד אלהים אומרה. דכא באתר ווד קאמר, דכתיב נגד אלהים אומרה. דהא לנבי האי דרנא קאמר שירתא, לזברא ליה בימינא.

170. תא וזוי, יהודה אזיד בכל סטרין, אזיד בדרום ואזיד במזרח. דהא איהו מסטר שמאלא קא אתיא, (שמות רכ"ג ע"א) ושירותיה בצפון ואזיד בדרום, בגין דאיהו אזיל לימינא ואתאזיד בגופא, בגין כך (בראשית כט) הפעם אודה את ה'. ותעמוד

מלכות, ותעמוד, דקיימא בקיימא דקיימא כדקא יאות, דהא אתתקן כלא רתיכא קדישא.

171. רבי שמעון יצא לקריה. הודמן לו רבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי. כיון שראה אותם, אמר, התחדשות של התורה צריך כאן. ישבו שלשת אלה [ימים]. בשרצה ללכת, פתח כל אחד מהם בפסוק.

171. רבי שמעון נפק לקרייתא, אודמן ליה רבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי, כיון הוזמא לון, אמר זדהותי דאורייתא אצטריך הכא, יתבו תלתא אלין, (ו"א יומין) כד בעא למיזל, פתחו כל זוד וזוד קרא.

172. רבי אבא פתח ואמר, וה' אמר אל אברהם אחרי הפרד לוט מעמו, שא נא עיניך וראה וגו'. וכי לפי הראיה של אברהם יורש את הארץ, ולא יותר? עד כמה רואה בן אדם? שלש פרסאות, או ארבע או חמש פרסאות, והוא אומר כי את כל הארץ אשר אתה רואה וגו'!

172. רבי אבא פתחו ואמר, (בראשית יג) וה' אמר אל אברהם אחרי הפרד לוט מעמו וגו', שא נא עיניה וראה וגו'. וכי לפום זיוו דאברהם ירית ארעא ולא יתיר. עד כמה זומי בר נשי, תלת פרסי או ארבע או חמיש פרסי, ואיהו אמר (בראשית יג) כי את כל הארץ אשר אתה רואה וגו'.

173. אלא, כיון שארבעת הצדדים של העולם רואה, את כל הארץ רואה. שהרי ארבעת הצדדים של העולם הם כללו של כל העלם. עוד, הרים אותו הקדוש ברוך הוא על ארץ ישראל והראה לו שהיא קשורה בצדדי העולם, והיה רואה את הכל. כמו כן, מי שרואה את רבי שמעון, רואה את כל העולם, השמחה של מעלה ומטה.

173. אלא, כיון דארבע סטרין דעלמא זומי, כל ארעא זומי. דהא ארבע סטרי דעלמא, כללא דכל עלמא. תו, זקף ליה קודשא בריה הוא על ארעא דישראל, (דף קנו ע"א) ואזומי ליה דאיהי קשירא בסטרי דעלמא, והוה זומי כלא. כגוונא דא, מאן דזומי ליה לרבי שמעון, כל עלמא זומי, זודוהא דעילא ותתא.

174. פתח רבי חייא ואמר, הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתנגה ולזרעה, וכי הוא אתר בלזודוי אבטו ליה קודשא בריה הוא, דהא ארבע אמין או זומשא הוו ולא יתיר. אלא, בזמנא ההוא, באינן ארבע אמין, כפייל ליה קודשא בריה הוא כל ארעא דישראל. אשתכחו ההוא אתר כללא דכל ארעא, ומה ההוא אתר איהו כללא דכל ארעא, רבי שמעון דאיהו בושעיא דכל ארעא, על אזות כמה וכמה דשקיל ככל עלמא.

174. פתחו רבי חייא ואמר (בראשית כח) הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתנגה ולזרעה, וכי ההוא אתר בלזודוי אבטו ליה קודשא בריה הוא, דהא ארבע אמין או זומשא הוו ולא יתיר. אלא, בזמנא ההוא, באינן ארבע אמין, כפייל ליה קודשא בריה הוא כל ארעא דישראל. אשתכחו ההוא אתר כללא דכל ארעא, ומה ההוא אתר איהו כללא דכל ארעא, רבי שמעון דאיהו בושעיא דכל ארעא, על אזות כמה וכמה דשקיל ככל עלמא.

175. פתח רבי יוסי ואמר, הפעם אודה את ה', וכי בכל מה שהולידה לא ראוי להודות לקדוש-ברוך-הוא אלא בזה? אלא יהודה הוא הבן הרביעי לכסא, והוא משלים את הכסא. ומשום כך יהודה לבדו תקון הכסא ותומך של כל התומכים. [שהיו שלשה, אברהם

175. פתחו רבי יוסי ואמר, הפעם אודה את ה', וכי בכלהו דאולידת, לא אתווי לאודאה ליה לקודשא בריה הוא אלא בהאי. אלא יהודה איהו ברא רביעאה לכרסייא, ואיהו אשלים לכרסייא. ובגין כך, יהודה בלזודוי, תקוונא דכרסייא וסמכא דכלהו

וַיִּצְחַק וַיִּצְלָק־בּ, וְאֵז בָּא דוֹד מִיְהוּדָה וְהַשְּׁלִים הַכֶּסֶף, וְעַל כֵּן נִקְרָא יְהוּדָה, שֶׁהוּא שֵׁם הַקְּדוּשׁ, וְהַדְּלִי'ת (אֲרַבְעֵ רַגְלִיּוֹ) מְרַגְלוֹת הַכֶּסֶף] רַבִּי שְׁמוּעוֹן שְׁמַאֲרִי אֶת כָּל הָעוֹלָם בַּתּוֹרָה וּכְמָה מְאוֹרוֹת מְאִירִים בְּשִׁבְלֹו, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

176. מְשֻׁנָּה. בְּנֵי עֲלִיּוֹן, קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים, בְּרוּכֵי [נִבְחָרִין] הָעוֹלָם, מִחַ הָאָגוּז, הַתְּכַנְסוּ לְדַעַת. הִנֵּה צְפוּר יוֹרֶדֶת בְּכָל יוֹם, מִתְעוֹרֶרֶת בְּגוֹן. שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ בְּכַנְפֶיהָ, בְּיָדֶיהָ שְׁלֹשׁ מְגֵרֹפּוֹת שְׁנוֹנוֹת בְּחֶרֶב, מִפְתַּחְוֹת שֶׁל גְּנוּזִים בְּיַד יָמִין.

177. קוֹרָא בְּחִיל וְאוֹמֵר: מִי מִכֶּם שִׁפְנִי מְאִירוֹת, שְׁנַכְנַס וַיֵּצֵא וְהַחְזִיק בְּעַץ הַחַיִּים, הִגִּיעַ לְעַנְפָיו, אָחִז בְּשָׂרְשָׁיו, אָכַל מִפְרִי הַמֵּתוֹק מִדְּבַשׁ, נוֹתֵן חַיִּים לְנֶפֶשׁ וּרְפוּאָה לְעַצְמוֹ?

178. הַשְּׁמֵר מִהֲרֵהוּר רַע, מִהֲרֵהוּר שְׁמֵשֶׁקֶר בְּעַץ הַחַיִּים, מְטַמֵּא הַנְּהַר וְהַנַּחַל הַמְּקוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁנוֹתָן מוֹת לְנֶפֶשׁ וְשָׂרָב לְעַצְמוֹ, אֵין לוֹ כָּלֵל קִיּוּם.

179. הִהֲרֵהוּר שְׁמַטְמָא אוֹתוֹ הַמְּקוֹר שְׁלוֹ, עוֹשֶׂה עֵץ שֶׁל שֶׁקֶר, מְשׁוּם שְׁאוֹתוֹ הִהֲרֵהוּר עוֹלָה וּמַחְלִיף נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ. עֵץ הַחַיִּים מְסַתְּלֵק, וְעֵץ הַמּוֹת מַחְזִיק בּוֹ, מוֹשֵׁף מְשֵׁם הַנֶּפֶשׁ.

180. אוֹי לוֹ שֶׁנֶּעֱקַר בְּהֲרֵהוּר הֵהוּא מִתּוֹךְ עֵץ הַחַיִּים וְנִדְבַק בְּעַץ הַמּוֹת, אֵין בּוֹ עַנְפִּים, לֹא רוּאָה טוֹב לְעוֹלָמִים, הוּא יִבֵּשׁ בְּלֵי לַחוֹת כָּלֵל, פְּרִיז מֵר כַּלְעֵנָה, עֲלִיו נֹאמֵר (ירמיה) וְהָיָה כְּעֶרְעֵר בְּעֶרְבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי יְבוֹא טוֹב וְגו'.

181. מְשׁוּם שֶׁהֲרֵהוּר טוֹב עוֹלָה לְמַעְלָה, אוֹחִז בְּעַץ הַחַיִּים, מַחְזִיק בְּעַנְפָיו, אוֹכֵל מִפְרִי, כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל הַבְּרֻכּוֹת יוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ, מוֹרִישׁ חַיִּים לְנֶפֶשׁ וּרְפוּאָה לְעַצְמוֹ, עֲלִיו נֹאמֵר (שם) וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שָׂרְשָׁיו וְלֹא יִרְאֶה כִּי יְבוֹא חֵם וְגו'.

סְמִכִּין. (נ"א דהוּו תלת, אברהם ויצחק ויעקב וכדין אתא דוד מיהודה ואשלים לכרסייא, ועל כך אקרי יהודה דאיהו שמא קדישא והדל"ת (O"א ד' רגלוהי) מרגלוהי דכורסייא) רַבִּי שְׁמוּעוֹן דְּנִהֲרִי כָּל עֲלָמָא בְּאוֹרֵייתָא וְכַמָּה בּוֹצֵצִין נְהָרִין בְּגִינֵיהּ, עַל אוֹת כַּמָּה וְכַמָּה.

176. סְתָרֵי תוֹרָה מִתְנַתִּין. בְּנֵי עֲלִיּוֹן, קְדִישֵׁי עֲלִיּוֹנִין, בְּרִיכִין (O"א ברירן) דְּעֲלָמָא, מוּזָא דְּאֶגְזוּא. כְּנִשְׁו לְמַנְדַע, הָא צְפָרָא נְזוּיָת בְּכָל יוֹמָא, אַתְעַר בְּגִנְתָּא. שְׁלֵהוּבָא דְנוֹרָא בְּגֵרְפָהָא. בְּיָדָהּ תִּלְתָּא מְגֵרֹפִין שְׁנִינָן כּוֹזְרָבָא. מִפְתַּחוֹן גְּנוּזִין בְּיָדָא יְמִינָא.

177. קְרִי בְּזוּל וְאָמַר, מֵאֵן מְנַכּוֹן דִּי נְהִירוֹ אֶנְפוּי, דִּי עָאֵל וְנֶפֶק וְאַתְתַּקִּיף בְּאִילָנָא דְזוּי, מִטָּא בְּעַנְפוּי, אוֹזִיד בְּשָׂרְשָׁיו, אָכִיל מְאִיבִיהַּ מִתִּיק מוֹדוּבְשָׂא, יְהִיב זוּיִן לְנֶפֶשָׂא, אֶסוּתָא לְגַרְמִיהַּ.

178. אֶסְתַּמַּר מִהֲרֵהוּרָא בְּיֶשָׂא, מִהֲרֵהוּרָא דְמִשְׁקֶר בְּאִילָנָא דְזוּי, מְסַאִיב נְהָרָא וְנַזְזוּלָא מִקוֹרָא דְיִשְׂרָאֵל, דִּיהִיב מוֹתָא לְנֶפֶשָׂא, וְתַבִּירוֹ לְגַרְמִיהַּ לִית לִיהַּ קִיּוּמָא כָּלֵל.

179. הִרְהוּרָא דְמְסַאִיב הֵהוּא מִקוֹרָא דִּילִיהַּ, עֵבִיד אִילָנָא דְשֶׁקֶרָא, בְּנִין דִּהֵהוּא הִרְהוּרָא סִלְקָא, וְאוֹזוֹקֵף נֶפֶשָׂא תְזוּזוֹת נֶפֶשָׂא. אִילָנָא דְזוּי אֶסְתַּלְקָא, וְאִילָנָא דְמוֹתָא אַתְתַּקִּיף בִּיהַּ. נֶפֶשָׂא מִתְמַן מְשִׁירָה.

180. ווי ליה, דַּאֲתַעְקֵר בְּהֵהוּא הִרְהוּרָא, מַגּוֹ אִילָנָא דְזוּי, וְאַתְדַּבֵּק בְּאִילָנָא דְמוֹתָא. עַנְפוּי לִית בִּיהַּ, לֹא זוּמָא טָבָא לְעַלְמִין, יְבִשָׂא אִיהוּ בְּלָא לְזוּזוֹתָא כָּלֵל. אֲנַבִּיהַּ מְרִיר כַּלְעֵנָה, עֲלִיהַּ אַתְמַר (ירמיה יז) וְהָיָה כְּעֶרְעֵר בְּעֶרְבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי יְבוֹא טוֹב וְגו'.

181. בְּנִין דִּהֲרֵהוּרָא טָבָא סִלִּיק לְעִילָא, אוֹזִיד בְּאִילָנָא דְזוּי, אַתְתַּקִּיף בְּעַנְפוּי, אָכִיל מְאִיבִיהַּ, כָּל קְדוּשִׁין וְכָל בְּרַכָּאן נֶפֶקִין מִנֵּיהַּ. אוֹזְסִין זוּיִן לְנֶפֶשִׁיהַּ וְאַסוּתָא לְגַרְמִיהַּ, עֲלִיהַּ אַתְמַר (ירמיה יז) וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שָׂרְשָׁיו וְלֹא יִרְאֶה כִּי יְבוֹא זוּם וְגו'.

182. כל דברי העולם הולכים אחר המחשבה וההרהור, ועל כן (ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדושים, משום שכל הקדשות של העולם מוציא ומושיף בהרהור טוב.

183. מי שננטמא בהרהור רע, בשבא להזדוג עם אשתו ושם רצונו והרהורו באשה אחרת, וזרע זרע בהרהור אחר, זהו שמחליף את הדרגות העליונים שלמעלה, הדרגה של קדש בעבור הדרגה של הטמאה. כמו שההרהור שלו עושה חלופים למטה, אף כך עושה חלופים למעלה.

184. כמו שגופו של אותו בן שיליד נקרא בן תמורה, כך גם בנפש נקרא בן תמורה, שהרי לא מושף משיכה קדושה בהרהור ההוא, ונפשו מתחלפת בדרגה אחרת.

185. יעקב השלם של הכל, גלוי לפני הקדוש ברוך הוא שכל דרכיו היו באמת, והרהור של אמת הרהר תמיד בכל, באותו הלילה ששמש עם אשתו לאה, ההרהור שלו היה ברחל. משמש עם לאה וחושב על רחל. והמקור שלו הלך בהרהור ההוא שלו.

186. ולא לדעת, שהרי לא היה יודע, משום כך לא עלה ראובן בשם. הקדוש ברוך הוא שהיה יודע, הראה לו ואמר, ראו בן שנוגד בעולם. ועל כן כתוב (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו, אל תקרי אראנו אלא אראנו, שיסתכלו בו. ומשום שהתגלה לפני הקדוש ברוך הוא שהרי זה היה לא לדעתו ובדרך אמת הרהר ברצונו יעקב, לא נפסל מתוך השבטים הקדושים, שאם לא כך – היה נפסל.

187. ומשום שההרהור הוא עקר ועושה מעשה, הקדוש ברוך הוא שהיה יודע אותו ההרהור במקום שנדבק, באותה השפה

182. כל מלין דעלמא, אולין בתר מוושבה והרהורא, ועל דא (ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדושים, בגין דכל קדושין דעלמא אפיק ומשיף בהרהורא טבא.

183. מאן דאסתאב בהרהורא (ויקרא פ"ד ע"א, שם נ"ו ע"א) בישא, כד אתי לאזדווגא באתתיה ושוי רעותיה והרהוריה באתתא אזורא, וזרע זרעא בהרהורא אזורא, דא הוא דאזולף דרגין עלאין דלעילא, דרגא דקודשא בגין דרגא דמסאבא. כמה דהרהורא דיליה עביד זולופין לתתא, אוף הכי עבד זולופין לעילא.

184. כמה דגופא דההוא ברא דיוליד, אקרי בן תמורה. אוף הכי בנפשא בן תמורה אקרי. דהא לא משיף משיכו קדישא בההוא הרהורא, ונפשא דיליה אתזולף בדרגא אזורא.

185. יעקב שלמיא דכלא, גלי קמי קודשא בריה הוא דכל ארוזוי בקשוט הוו, והרהורא דקשוט הרהר תדיר בכלא. בההוא ליליא דמשמש באתתיה בלאה, הרהורא (קע"ו ע"ב, ויקרא רצ"ב ע"א) דיליה ברזול הות. משמש בלאה וזשיב ברזול, ומקורא דיליה בההוא הרהורא דיליה אזלא.

186. וכלאו לדעתא, דהא לא הוה ידע. בגין כה, לא סליק ראובן בשמא. קודשא בריה הוא דהוה ידע, אזומי ליה ואמר, ראו בן דאתיליד בעלמא. ועל דא כתיב, (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו, אל תקרי אראנו אלא אראנו, דיסתכלון ביה. ובגין דאתגלי קמיה דקודשא בריה הוא, דהא לאו לדעתא הוה ובארוז קשוט הרהר ברעותיה יעקב, לא איפסל מגו שבטין קדישין, דאי לאו הכי הוה איפסל.

187. ובגין דהרהורא עקרא איהו ועביד עובדא, קודשא בריה הוא דהוה ידע והוה הרהורא, באתר דאתדבקא. בההיא טפה קדמאה, אסתמר ליה

הראשונה נשמרה לו הבכורה, שפתיב (ד"ה- א ב) כי הוא הבכור וגו'. נתנה בכורתו ליוסף. באותו מקום שההרהור הלך ונדבק בטפה ההיא, שם נדבק ונמסרה אותה הבכורה, ונטלה הבכורה מראובן, ונמסרה למקום שההרהור נדבק בה. ברחל הרהר ונדבק הרצון - ברחל נדבקה הבכורה, והכל חזר אחר ההרהור והמחשבה.

188. כמו כן ההרהור והמחשבה עושים מעשה, ונמשכת משיכה בכל מה שנדבק אדם בסתר, שפתיב (דברים כה) לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עליה. וכאן צריך הרהור ורצון להתנדבק, ובאותו הרצון ומחשבה מושג משיכה ועושה המעשה שצריך, ולא יכלה שם המת מן העולם.

189. וסתר זה, (איוב לד) אם ישם אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף. שהרי ודאי הרצון והמחשבה מושכים משיכה ועושים מעשה בכל מה שצריך. ועל כן בתפלה צריך רצון והרהור לכונן, וכן בכל אותן העבודות של הקדוש ברוך הוא - ההרהור והמחשבה עושים מעשה, ומושכים משיכה בכל מה שצריך.

190. וילך ראובן בימי קציר זוטים וימצא דודאים בשדה. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינה. הפסוק הזה בארוהו בכמה מקומות. אלא מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך הוא, שהנה כמה צבאות ומחנות משנים זה מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם אחת, כמו פטיש שמוציא זיקים לכל הצדדים בפעם אחת, כך הקדוש ברוך הוא מוציא כמה מינים ומחנות משנים זה מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם אחת.

191. בא ראה, בדבור וברוח יחד נעשה העולם, שפתיב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם. בדבר ה' - זה הדבור. וברוח פיו - זו הרוח. זה בלי זה לא הולך, ונכללים

בכירותא, דכתיב, (דברי הימים א ה) פי הוא הבכור וגו', נתנה בכורתו ליוסף. בזה הוא אחר ההרהור אולא ואתדבק בזה טפה, תמן אתדבק ואתמסר ההוא בכורה. ואתגטילת בכורה מראובן, ואתמסר באתר ההרהור אתדבק בה. ברזל הרהר ואתדבק רעותא, ברזל אתדבק בכירותא, וכלא אתהדר באתר ההורא ומוזשבה.

188. כוונת דא, ההורא ומוזשבה, עביד עובדא ואתמשה משיכו, בכל מה דאתדבק בר זשי בסתרא, דכתיב, (דברים כה) לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר, יבמה יבא עליה, והכא אצטריך ההורא ורעותא לאתדבקא. ובהורא רעותא ומוזשבה, משיה משיכו ועביד עובדא דאצטריך, ולא ישתצי שמה דמיתה מעלמא.

189. וסתרא דא (איוב לה) אם ישם אליו לבו רוזו ונשמתו אליו יאסף, דהא ודאי רעותא ומוזשבה, משיה משיכו, ועביד עובדא בכל מה דאצטריך. ועל דא, בצלותא אצטריך רעותא והרהורא לכוננא, וכן בכל אינון פולונגין דקודשא בריך הוא, ההורא ומוזשבה עביד עובדא, ומשיה משיכו בכל מה דאצטריך. (ע"כ סתרי תורה)

190. (בראשית ל) וילך ראובן בימי קציר זוטים וימצא דודאים בשדה. רבי יצחק פתחו ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בזכמה עשית מלאה הארץ קנינה. האי קרא אוקמוה, בכמה אתר. אלא, מאן יכיל לממני עובדוי דקודשא בריך הוא. דהא כמה זילין ומשריין, משניין דא מן דא, דלית לון זושבנא. וכלהו בזמנא זודא, כמרזפא דאפיק זיקין לכל סטרין בזמנא זודא. כך קודשא בריך הוא, אפיק כמה זינין ומשריין משניין דא מן דא, דלית לון זושבנא וכלהו בזמנא זודא.

191. תא זוזי, בדבורא וברוזא כוונתא, אתעביד עלמא, דכתיב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם. בדבר ה', דא דבורא. וברוח פיו, דא

זה עם זה ויוצאים מהם כמה צבאות לצבאות, ומחנות למחנות, והכל בפעם אחת.

192. בא ראה, כשרצה הקדוש ברוך הוא לברא את העולמות, הוציא אור נסתר אחד, שמהאור ההוא יוצאים ומאירים כל אותם האורות שהתגלו, ומאותו האור יוצאים והתפשטו ונעשו שאר האורות, והוא העולם העליון.

193. ועוד, האור העליון הזה התפשט ועשה אמן, אור שאינו מאיר, ועשה את העולם התחתון. ומשום שהוא אור שלא מאיר, רוצה להתקשר למעלה, רוצה להתקשר למטה. ובקשר שלמטה נקשר להאיר בקשר שלמעלה.

194. והאור הזה שאינו מאיר בקשר שלמעלה, מוציא את כל החילות והמחנות למינים רבים. זהו שכתוב מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'.

195. וכל מה שבארץ כך גם למעלה, ואין לך דבר קטן בעולם הזה שלא תלוי בדבר אחר עליון שהתמנה עליו למעלה. משום שכשמתעורר זה שלמטה, מתעורר אותו שהתמנה עליו למעלה, שהכל נאחו זה עם זה.

196. בא ראה, כתוב תני נא לי מדודאי בנגד. לא הדודאים הם שילדו את רחל, אלא הקדוש ברוך הוא מגלגל את הדבר על ידי אותם דודאים כדי שיצא יששכר, שאוחז בתורה יותר מכל השבטים, משום שהרי רחל האחוזה בינקב לא השאירה אותו ללאה. זהו שכתוב המעט קחתה את אישי, וכתוב לכן ישכב עמך הלילה תחת הדודאי בנגד.

197. הם גרמו שיצא יששכר לעולם משום שמעלה הריח של התורה לפני הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב הדודאים נתנו ריח וכו', וכתוב וישכב עמה בלילה הוא, הוא ודאי, והרי פרשה שהעולם העליון הוא שנסתר

רוזא. דא בלא דא לא אזיל, ואתכליל דא ברא, ונפיק בנייהו כמה זולין לזולין, ובשריין למשריין, וכלא בזמנא זודא.

192. תא זוזי כד בעא קודשא בריה הוא למברי עלמין, אפיק זוד זהורא סתימאה. דמן ההוא זהורא, נפקין ונהרין כל אינון זהורין דאתגליין. ומההוא זהורא, נפקין ואתפשטו ואתעבידו שאר זהורין ואיהו עלמא עכאה.

193. תו, אתפשט האי זהורא עכאה, ועביד אובמנא, זהורא דלא זהיר, ועביד עלמא תתאה. ובגין דאיהו זהורא דלא זהיר, בעי לאתקשרא לעילא, (דף קנו ע"ב) בעי לאתקשרא לתתא, ובקשורא דלתתא, אתקשר לאתנהרא בקשורא דלעילא.

194. והאי זהורא דלא זהיר, בקשורא דלעילא, אפיק כל זולין ובשריין לזינין סגיאין, הדא הוא דכתיב מה רבו מעשיך ה' כלם בזכמה עשית וגו'.

195. וכל מה די בארעא, הכי זמי לעילא. ולית כך מלה זעירא בהאי עלמא, דלא תלייא במלה אזורא עכאה דאתפקדא עליה לעילא, בגין דכד אתער האי לתתא, אתער ההוא דאתפקדא עליה לעילא, דכלא אתאזוד דא ברא.

196. תא זוזי כתיב, (בראשית ל) תני נא לי מדודאי בנגד. לאו דודאים אוכלדו לה לרוזל, אלא קודשא בריה הוא קא גלגל מלה על ידי דאינון דודאים. בגין דיפוק יששכר, דאזיד באורייתא יתיר מכלהו שבטין. בגין דהא רוזל אזידא ביה ביעקב, לא שבקת ליה לגבי לאה. הדא הוא דכתיב (בראשית ל) המעט קחתה את אישי, וכתוב לכן ישכב עמך הלילה תחת הדודאי בנגד.

197. אינון גרמו דיפוק יששכר לעלמא, בגין דסליק ריזא דאורייתא, קמי קודשא בריה הוא, הדא הוא דכתיב (שיר השירים ז) הדודאים נתנו ריזו וגו'. וכתוב, (בראשית ל) וישכב עמה בלילה הוא.

ולא נגלה, משום שהרי התורה יוצאת מהעולם העליון.

הוא (קכ"ד ע"ב) וְהָא אוּקְמוּהּ, דְעַלְמָא עַלְמָהּ. הוא, דְסַתִּים וְלֹא גַלְיָא, בְּגִין דְהָא אוּרִייתָא מֵעַלְמָא (פ"ו ע"ב) עַלְמָהּ נְפַקַת.

198. ובכל מקום העולם העליון הוא שלא התגלה, והרי נאמר ועבד הלוי הוא, כדי להמשיך ממנו ברכות לכל, ויששכר נאחז בו, ועל כך קוראים עץ החיים, העץ שלאותם החיים העליונים שנקרא הוא ולא אתה.

198. וּבְכָל אֶתְרַ, עַלְמָא עַלְמָהּ. הוּא, דְלֹא אֶתְגַלְיָא, וְהָא אֶתְמַר, (במדבר יח) וְעַבְד הַלְוִי הוּא, בְּגִין לְאִמְשִׁכָּא מֵנִיה בְּרַכְאָן לְכָלְא, וְיִשְׁשַׁכֵּר בֵּיה אֶתְאֻוִיד, וְעַל דָּא קָרִינָן עֵץ הַחַיִּים, אִילְנָא דְאֵינָן זִינָן עַלְמָא, דְאֶקְרִי הוּא וְלֹא אֶתְהּ.

199. ואם תאמר שהדודאים הללו פתחו את מעיה של רחל - לא, שהנה כתוב וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה. הקדוש ברוך הוא ולא דבר אחר. משום שאותם הדודאים, אף על פי שבתם למעלה, באותו הכח שלהם לא מתמנה פקידת הבנים, שהרי הבנים תלויים במזל, ולא בדבר אחר.

199. וְאִי תִימָא דְאֵלִין דְּדוּדָאִים פְּתוּזוּ מַעְיָה דְרַחֵל. לָאו, דְהָא פְתִיב, (בראשית ל) וְיִשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וְיִפְתּוּז אֶת רַחְמָהּ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹא מַלְאָה אֲזוּרָא. בְּגִין דְאֵינָן דוּדָאִים, אִף עַל גַּב דְזוּלָא דְלַהוּן לְעִילָא. בְּהָהּ זוּלָא דְלַהוּן, לֹא אֶתְמַנֵּי פְקִידָא דְבָנִין, דְהָא בְּגִין בְּמַזְלָא תְלִינָן, וְלָאוּ בְּמַלְאָה אֲזוּרָא.

200. ואם תאמר שהנה הם נבראו לחנם - לא, שהרי אפילו לדבר הזה הם סיוע לאותם שמתעכבים, ואינם עקרות, ולא נגזר עליהם אלא במזל.

200. וְאִי תִימָא דְהָא אֵינָן לְמוֹנָנָא אֶתְבְּרִיאוּ, לָאו, דְהָא אֶפִּילוּ (דף קנז ע"א) לְמַלְאָה דָּא, סִיּוּעָא אֵינָן לְאֵינָן דְמוֹתְעַכְבִּי, וְלָאוּ אֵינָן עַקְרָאן, וְלֹא אֶתְגְּזֹר עֲלֵיהוּ אֶלָּא בְּמַזְלָא.

201. וילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים בשדה וגו'. שנינו, כוס של ברכה אין מתברכת אלא בצד ימין, ומשום כך, בעוד שמתעורר הימין לכוס של ברכה, השמאל לא תסיע לשם, שהרי הימין מוציא עלה בכוס ההיא לעורך כלפי העולם העליון.

201. סַתְרֵי תוֹרָה (שם) וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בְּיַמֵּי קִצִּיר זֻזְטִים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בְּשָׂדֵה וְגו'. תֵּנּוּ, כּוּס שֶׁל בְּרַכָּה לֹא אֶתְבְּרַכָּא, אֶלָּא בְּסִטֵּר יְמִינָא. וּבְגִין כֵּךְ, בְּעוּד דְאֶתְעַר יְמִינָא לְכּוּס שֶׁל בְּרַכָּה, שְׂמַמְלָא לֹא תִסְיַע תַּמָּן. דְהָא יְמִינָא אֲשַׁכּוּז עֵילָה בְּהָהּ כּוּס, לְאֶתְעַרָא לְגַבֵּי עַלְמָא עַלְמָהּ.

202. והסתר הזה, וילך ראובן, זה צד הדרום, משום כך דגלו בדרום, שהוא ראש לשנים עשר התחומים, ותשוקתו של צד הדרום למצא עלה ותקרבת לגבירה לברך אותה.

202. וְסַתְרָא דָּא, וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן, דָּא סִטְרָא דְדְרוּם. בְּגִין כֵּךְ דְגַלְיָה בְּדְרוּם, דְאִיהוּ רִישָׁא לְתַרְסֵר תְּזוּבִינָן, וְתִיאוּבְתִיָה דְסִטְר דְרוּם, לְאֲשַׁכּוּזָא עֵילָה וְתַקְרוּבָא לְמַטְרוּנִיתָא לְבְרַכָּא לָהּ.

203. מה פתוב? וימצא דודאים בשדה. הלך לחפש בכל אותם הגזוים שלה, ומצא בשדה הזו אותם הדודאים, ועליהם נאמר הדודאים נתנו ריח, ואותם שני כרובים שהם התקונים שלה, להעיר התעוררות למעלה,

203. מַה פְּתוּב, וַיִּמְצָא דוּדָאִים בְּשָׂדֵה, אֲזַל לְזוּפְשָׁא בְּכָל אֵינָן גְּזִיזִין דִּילָהּ, וְאֲשַׁכּוּז בְּהָאִי שְׂדֵה אֵינָן דוּדָאִים, וְעַלְיָהּ אֶתְמַר (שיר השירים ז) הַדוּדָאִים נָתַנו רִיחוֹ, וְאֵינָן תְּרִין (קנ"ב ע"א) כְּרוּבִים, דְאֵינָן תַּקוּנִין

שְׁהָרֵי בְּכָל אוֹתָם הַתְּקוּנִים שֶׁל הַשְּׂדָה הַזֶּה אֵין תְּקוּנָה שֶׁיְעוֹרֵר בְּלִפְי מַעְלָה, רַק הַכְּרוּבִים.

דִּילָהּ, לְאַתְעָרָא אַתְעָרוּ לְעִילָא, דְּהָא בְּכָל אֵינוֹן תְּקוּנָן דְּהָאֵי שְׂדָה, לִית תְּקוּנָא דִּיתְעָר לְגַבֵּי עִילָא, בְּר כְּרוּבִים.

204. מְתֵי צַד הַדְּרוֹם מִתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ לְמַצָּא עֲלָה לְבָרְךָ אוֹתָהּ? בִּימֵי קִצִּיר חֲטִים, בְּזִמְנָן שְׂמַחְלָקַת חֶלֶק שְׁלָל לְאוּבְלוֹסִיָּה, וְכָל קוֹצְרֵי הַשְּׂדָה. מִיָּד – וַיִּבֵּא אֹתָם אֶל לְאָה אִמּוֹ. מַעְלָה רִיחַ וְהַתְעוֹרְרוּתָם לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, הָעוֹלָם הַנִּכְסָה, מִשּׁוּם שְׂמַעִיר [שְׂעוֹרֵר] בְּרָכוֹת לְעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן.

204. סֵטֶר דְּרוֹם אֵימְתֵי אַתְעָר לְגַבֵּהּ, לְאַשְׁכּוּזָא עִילָהּ לְבָרְכָה לָהּ. בִּימֵי קִצִּיר זֹוֹטִים, בְּזִמְנָא דְּפְלִיגַת זֹוֹלְקָן שְׁלָלָא לְאוּבְלוֹסִיָּה, וְכִלְהוּ זֹוֹצְרֵי זֹוֹקְלָא. מִיָּד וַיִּבֵּא אוֹתָם אֶל לְאָה אִמּוֹ, סְלִיק רִיזוּא, וְאַתְעָרוּ דְּלְהוֹן לְגַבֵּי עֲלָמָא עֲלָמָה. עֲלָמָא דְאַתְפְּסִיָּא, בְּגִין דְאַתְעָר (נִיֵּא דִיתְעָר) בְּרָכָאן לְעֲלָמָא תְּתָאָה.

205. וְכַאֲשֶׁר מִתְבְּרַכַת, אוֹתָם הַדּוֹדָאִים לוֹקְחִים וְנוֹתְנִים לְכָל הָעוֹלָמוֹת, שְׂפָתוֹב הַדּוֹדָאִים נְתַנוּ רִיחַ וְעַל פְּתַחֲנֵינוּ כָּל מְגִדִים. כַּאֲשֶׁר הֵם נְתַנוּ רִיחַ, אוֹתוֹ הָרִיחַ לוֹקַח אוֹתוֹ צַד הַדְּרוֹם לְהַתְעוֹרֵר לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן. מִיָּד – עַל פְּתַחֲנֵינוּ כָּל מְגִדִים, וְכָל טוֹב לֹא חֶסֶר [הַלָּל] מִהָעוֹלָם.

205. וְכַד אַתְבְּרַכָּא, אֵינוֹן דּוֹדָאִים נְקֻטִין וַיְהִיבִין לְכָל עֲלָמִין, דְּכִתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) הַדּוֹדָאִים נְתַנוּ רִיזוּ וְעַל פְּתַחֲנֵינוּ כָּל מְגִדִים. כַּד אֵינוֹן נְתַנוּ רִיזוּ, הֵהוּא רִיזוּא נְקִיט לִיה סֵטֶר דְּרוֹם לְאַתְעָרָא לְגַבֵּי עֲלָמָה, מִיָּד עַל פְּתַחֲנֵינוּ כָּל מְגִדִים, וְכָל טוֹבָא כָּא זֹוֹסִיר (ס"א מַכְלָא) מִעֲלָמָא.

206. הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן לֹא מִתְעוֹרֵר לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, אֲלָא בְּשִׂאוֹתָם דּוֹדָאִים נוֹתְנִים רִיחַ לְיָמִין. בִּינָן שְׁהֵם נוֹתְנִים רִיחַ לְיָמִין, וְהַיָּמִין מִתְעוֹרֵר לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, מִיָּד הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן מִתְעוֹרֵר לְשֹׂאֵל מַה שְׂצָרִיד. מַה כְּתוּב? וַתֹּאמֶר רַחֵל אֶל לְאָה תְנִי נָא לִי מִדּוֹדָאֵי בְּנֵךְ. תֵּן לִי בְּרָכוֹת מֵאוֹתָהּ הַהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל אוֹתָם דּוֹדָאִים שְׂמַתְעוֹרֵר לְצַד הַיָּמִין.

206. עֲלָמָא תְּתָאָה לֹא אַתְעָר לְגַבֵּי עֲלָמָה, אֲלָא כַּד אֵינוֹן דּוֹדָאִים יְהִיבִין רִיזוּא לִימֵינָא, בִּינָן דְּאֵינוֹן יְהִיבִין רִיזוּא לִימֵינָא, וַיִּמְיָא אַתְעָר לְגַבֵּי עֲלָמָה, מִיָּד עֲלָמָא תְּתָאָה אַתְעָר לְשֹׂאֲלָא מַה דְּאַשְׁטָרִיד. מַה כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ל) וַתֹּאמֶר רַחֵל אֶל לְאָה תְנִי נָא לִי מִדּוֹדָאֵי בְּנֵךְ, הֵב לִי בְּרָכָאן מֵהַהוּא אַתְעָרוּ, דְּאֵינוֹן דּוֹדָאִים דְאַתְעָר לְגַבֵּי סֵטֶר יְמִינָא.

207. אִזּוּ הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן בְּשִׂמְחָה, בְּשַׁעֲשׂוּעַ, מְשִׁיב אֵלֶיהָ, וְאוֹמְרַת הַמַּעַט קְחוּתָהּ אֶת אִישִׁי, כַּאֲם אֶל בִּתּוֹ. וְאִם כֵּן, בְּעֵלָה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן הוּא יַעֲקֹב? לֹא כֵּן, אֲלָא תְּשׁוּקַת הָאָב תְּמִיד אֵינָה אֲלָא בְּלִפְי הַבֵּת הַזֶּה, [שְׁהִיא] שְׁהַבֵּת הַזֶּה אֶהְבְּתוּ אֵלֶיהָ תְּמִיד, מִשּׁוּם שְׁהִיא בֵּת יַחֲדִידָה בֵּין שְׂשָׁה בְּנִים, וְלְכָל אוֹתָם שְׂשֶׁת הַבְּנִים חֶלֶק לְהֵם חֶלְקִים וְאוֹצְרוֹת וּמִתְנֹנֹת, וְלָהּ לֹא חֶלֶק, וְאֵין לָהּ יְרֵשָׁה כְּלוּם, וְעַל כֵּן זֶה הוּא מְשַׁגֵּחַ בָּהּ בֵּת שׁוֹקָה וְאַהֲבָה יוֹתֵר מִן הַכָּל.

207. כְּדִין עֲלָמָא עֲלָמָה בְּזוּדוֹהּ, בְּשַׁעֲשׂוּעַ, אַתִּיב לְגַבֵּהּ, וְאוֹמְרַת הַמַּעַט קְחוּתָהּ אֶת אִישִׁי, כַּאֲמָא לְגַבֵּי בְּרֵתָא. וְאִי הָכִי בְּעֵלָה דְעֲלָמָא עֲלָמָה יַעֲקֹב אִיהוּ. לֹא הָכִי, אֲלָא תִיאוּבְתָא דְאַבָּא תְּדִיר, לֹא אִיהוּ, אֲלָא לְגַבֵּי בְּרֵתָא דְנָא, (דְּאִיָּהּ) דְּהָאֵי בֵּת, רְזוּזִימוּ דִּילָיָה לְגַבֵּהּ תְּדִיר, בְּגִין דְּאִיָּהּ בֵּת יוֹזִידָאָה בִּין שִׁית בְּגִין, וְלְכָל אֵינוֹן שִׁית בְּגִין, פְּלִיג לֹון זֹוֹלְקִין וְנְבִזְבִּין וּבִמְתַנֵּן, וְלָהּ לֹא פְּלִיג, וְלִית לָהּ יְרוּתָא כְּלוּם, וְעַל כֵּן דָּא, אִיהוּ אֲשַׁזְזוּ בָּהּ בְּתִיאוּבְתָא וְרְזוּזִימוּ יְתִיר מִכְּלָא.

208. בְּרְזוּזִימוּ דִּילָיָה קָרָא לָהּ בֵּת, לֹא סְפִיק לִיה דָּא, וְקָרָא לָהּ אוֹזוּתָהּ, לֹא סְפִיק לִיה דָּא, קָרָא לָהּ אִם

208. בְּרְזוּזִימוּ דִּילָיָה קָרָא לָהּ בֵּת, לֹא סְפִיק לִיה דָּא, וְקָרָא לָהּ אוֹזוּתָהּ, לֹא סְפִיק לִיה דָּא, קָרָא לָהּ אִם

זה, קרא לה אם בשם אמו. לא הספיק לו זה, קרא לה בשמו, שכתוב והחכמה מאין תמצא, חכמה ודאי. ועל כן העולם העליון אומרת לה, המעט קחתך את אישי, שכל אהבתו נמשכה לך אליך ועל זה, בשעשוע ואהבה האם אל הבת.

209. מה היא משיבה? לכן ישכב עמך הלילה. בכל מקום לכן היא שבועה. ישכב, מה זה ישכב? אלא שכיבה בכל מקום היא תקון הנקבה לזכר להכניס בה ציור של כל האותיות. וזהו ישכב, י"ש כ"ב. י"ש זהו העולם העליון, [כ"ב סוד] הסוד של התורה, נקדה טמירה שמתעוררים אליה כ"ב אותיות. וזהו ישכ"ב. י"ש – העולם הבא, שכתוב (משלי א) להנחיל אהבי יש. כ"ב – נקדה עליונה שמכניסה כל כ"ב האותיות, הסוד של כל התורה. וזהו ישכב.

210. לא כתוב ישכב עמך יעקב, אלא ישכב עמך, אותו הטמיר שראוי להתעורר אליך, והכל בהתעוררות של אותם [שכלם] הודאים, והכל כתוב באהבה.

211. ויבא יעקב מן השדה בערב. ויבא יעקב – זו תפארת הקדושה, מאותה השדה שלוקחת את כל הברכות, שכתוב בו אשר ברכו ה'. בערב, למה בערב? אלא בערב שכתוב (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. בזמן שהתעורר יצחק אביו לשדה הוא ולקח אותו, שהרי יצחק לא מתעורר לשדה הוא. בין שהסתלק יעקב משם בערב, השאיר את השדה הוא ליצחק אביו, והוא עלה באותו הזמן למעלה.

212. מה כתוב? ותצא לאה לקראתו. האם העליונה, לבן היחיד. ותאמר אלי תבוא, תחת כנפי, לברך אותך ולהרוות אותך בתפנוקים ועדונים עליונים. הנה עת רצון וענג לתת לך נחת רוח עליונה לאותה השדה טרם שישרף בחזק של יצחק.

בשום אפיה, לא ספיק ליה דא, קרא לה בשמיה, דכתיב, (איוב כח) והזכמה מאין תמצא, זוכמה ודאי. ועל דא, עלמא עלאה אמרת לגבה, המעט קזותרך את אישי, דכל רוזימו דיליה אתמישה לך לגבה ועל דא. בשעשועא ורוזימו אימא לגבי ברתא.

209. מזה אתיבת איהי, (בראשית ל) לכן ישכב עמך הלילה. בכל אתר, לכן, שבועה איהי. ישכב, מהו ישכב. אלא שכיבה בכל אתר תקוונא דנוקבא לגבי דכורא, לאעלא בה ציורא דאתוון כלהו, ודא איהו ישכב, י"ש כ"ב. י"ש דא איהו עלמא עלאה, (ו"א כ"ב רזא) רזא דאורייתא נקודה טמירה, דאתער לגבה כ"ב אתוון.

210. ודא הוא ישכב, י"ש עלמא דאתי, דכתיב, (משלי ח) להנזיל אהבי יש. כ"ב נקודה עלאה דאעיל כל כ"ב אתוון. רזא דכל אורייתא. ודא הוא ישכב, ישכב עמך יעקב לא כתיב, אלא ישכב עמך. ההוא טמירא דאתוון לאתערא לגבה, וכלא באתערו דאינון (דכולהו) הודאים, וכלא כתיב ברוזימו.

211. סתרי תורה (בראשית ל) ויבא יעקב מן השדה בערב. ויבא יעקב, דא תפארת קדישא, מזהווא שדה דנקיט כל ברכאן, דכתיב ביה (בראשית כד) אשר ברכו יי. בערב, אמאי בערב, אלא בערב, דכתיב, (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. בזמןא דאתער יצחק אביו לגבי האי שדה, ונקיט ליה, דהא יצחק לא אתער לגבי האי שדה, כיון דאסתלק יעקב מתמן בערב, שביק האי שדה ליצחק אביו, ואיהו סליק בהווא ובמנא לגבי עילא.

212. מזה כתיב, (בראשית ל) ותצא לאה לקראתו. אמא עלאה לגבי ברא יזידא. ותאמר אלי תבוא, תזוות גדפאי לברכא לך, ולרוואת לך בתפנוקין ועדונים עלאין. הא עידן רעוא וענונא למיהב לך גיזוא דרווא עלאין.

עֲלָאָה, לְגַבֵּי הַהוּא שְׂדֵה, עַד לֹא יִתְקַדַּר בְּתוֹקְפָא דִּישְׁזוּק.

213. בֵּין דְּנִקְטָא לִיעֲקֹב תְּזוּזוֹת גְּדַפְּאָה, כְּדִין (שם) וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בְּלִילָה הוּא. הוּא. דְּסִתִּים מִכְּלָא. הוּא. דְּכָל בְּרַכָּאן וְכָל קְדוּשֵׁין נְפָקִי מִתַּמְּנָן. יַעֲקֹב לֹא כְּתִיב אֶלָּא הוּא. מֵאֵן דְּאִתְזוּזֵי לְאִתְעָרָא לְגַבֵּה.

214. וְעַד דְּלֹא זְמִין לְגַבֵּה תְּזוּזוֹת גְּדַפְּאָה, מֵאֵן דְּנִקְיֵט אִינוּן קְדִישָׁאן (קְדוּשָׁאן) וּבְרַכָּאן לֹא אִתְמַלִּי בְּנִקְוֹדָה טְמִירָא, הַהוּא עֲלָמָא עֲלָאָה. וְעַל דָּא דִּינְדָּאִים מִתְעָרִי כְּלָא, וְכָלָא כְּזוּזָא דְרָזָא עֲלָאָה. רְאוּבֵן מֵאֵי רְאוּבֵן, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שׁוֹי שְׂמֵהֶן בְּאַרְעָא, דְּכְתִיב (תְּהִלִּים מו) לְכוּ זָזוּ מִפְּעֻלוֹתַי יְיָ אֲשֶׁר שָׁם שְׂמוֹת בְּאַרְצָן. (עַד כֹּאן סִתְרֵי תוֹרָה).

215. (בְּרֵאשִׁית ל) וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא וְגו'. הַאי מְלָה זְזִיפּוֹתָא אִיהוּ. לֹאֵו אִיהוּ הַכִּי, אֶלָּא מִהֲכָא אוֹלִיפְנָא, עֲזוּזֵינְזוּתָא דְלָאָה, דְּלֹא אִמְרָה קָמִי אֲזוּתָה מִיַּדִּי, וְאִיהִי אִקְדִּימַת לְאוּרוּזָא, וְאִמְרָה לִיה בְּזוּשָׁאֵי, וְאוּדְעָא לִיה. דְּהָא בְּרֵשׁוּתָא דְרוּזָל הוּהִי, דְּכְתִיב, (שם) כִּי שָׁכֹר שְׁכַרְתִּיהָ, בְּרוּזָל זְטִילַת רֵשׁוֹ, וּבְזִין דְּלֹא יִבְאִישׁ בְּעִינָאָה דְרוּזָל, אִמְרָה לִיה לְבַר וְלֹא בְּבִיתָא.

216. וְלֹא עוֹד אֶלָּא פִתְזוּא מִשְׁכַּנָּא דְלָאָה (לְבַר), זְנִפְקַת לְבַר, וְעִיילַת לִיה לִיעֲקֹב בְּפִתְזוּא דְלְבַר, עַד לֹא יִיעוּל לְמִשְׁכַּנָּא דְרוּזָל. מֵאֵי טַעְמָא, בְּזִין דְּלֹא תִיבָא מְלָה קָמִי דְרוּזָל, וְלֹא תְזוּזִין קָמִי אֲזוּתָהָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אִמְרָה לָאָה, אִי יִיעוּל יַעֲקֹב בְּמִשְׁכַּנָּא דְרוּזָל, לֹאֵו דִּין הוּא לְאִפְקִיָה מִתַּמְּנָן, בְּזִין כֶּךָ אִקְדִּימַת לִיה לְבַר.

217. וְכָל הַאי לְמָה, אֶלָּא לָאָה רוּזוּא דְקוּדְשָׁא אִתְעָרַת בָּהּ, וְיַדְעַת דְּכָל הַגֵּי שְׁבֻטִין עֲלָאִין, כְּלָהוּ קְדִישֵׁין, יַפְקוּן מְנָה, וְדוּזְקַת שְׁעָתָא, בּוֹזְבִיבוּתָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבְזִין כֶּךָ הִיא קִרְאָת לֹון שְׂמֵהֶן, בְּרָזָא דְזוּכְמָתָא.

213. בֵּין שְׁלִקְחָה אֶת יַעֲקֹב תַּחַת כְּנָפֶיהָ, אִזּוּ וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בְּלִילָה הוּא. הוּא – שְׁנִסְתַּר מִן הַכֹּל. הוּא – שְׁכַל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת יוֹצְאוֹת מִשָּׁם. לֹא כְּתוּב יַעֲקֹב, אֶלָּא הוּא, מִי שְׂרָאוּי לְהַתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ.

214. וְטַרְס מְזִמָּן אֵלֶיהָ תַּחַת כְּנָפֶיהָ, מִי שְׁלוּקַח אוֹתָם הַקְּדוּשִׁים [הַקְּדוּשׁוֹת] וְהַבְּרָכוֹת, לֹא מִתְמַלֵּא מִהַנְקִדָּה הַטְּמִירָה, הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַהוּא. וְעַל בֶּן הַדּוּדָאִים מְעוֹרְרִים הַכֹּל, וְהַכֹּל כְּמוֹ שְׁסוּד עֲלִיּוֹן. רְאוּבֵן, מַה זֶה רְאוּבֵן? הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁם שְׂמוֹת בְּאַרְצָן, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים מו) לְכוּ חֲזוּ מִפְּעֻלוֹתַי ה' אֲשֶׁר שָׁם שְׂמוֹת בְּאַרְצָן.

215. וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא וְגו'. הַדְּבַר הַזֶּה הוּא חֲצִפָּה? אִינוּ כֶּךָ, אֶלָּא מִכָּאן לְמַדְנֵו עֲנִיתְנוּתָה שֶׁל לָאָה, שְׁלֹא אִמְרָה דְּבַר לְפָנַי אֲחוּתָהּ, וְהִיא הַקְּדִימָה לְדַרְדָּף וְאִמְרָה לוֹ בְּחִשָּׁאֵי הוֹדִיעָה לוֹ, שְׁחֵרִי זֶה הִיא בְּרֵשׁוֹת רַחֵל, שְׁכַתוּב כִּי שָׁכֹר שְׁכַרְתִּיהָ. מִרַחֵל נִטְלָה רֵשׁוֹת. וְכַדִּי שְׁלֹא יֵרַע בְּעֵינַי רַחֵל, אִמְרָה לוֹ בְּחוּץ, וְלֹא בְּבֵית.

216. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּפִתַח שֶׁל מִשְׁכַּן לָאָה [לְחוּץ] יוֹצְאָה חוּצוֹהָ, וְהַכְּנִיסָה אֶת יַעֲקֹב בְּפִתַח שְׁבֻחוֹן טַרְס שְׁיַבְנֵס לְמִשְׁכַּן רַחֵל. מַה הַטַּעַם? כְּדִי שְׁלֹא תֹאמַר דְּבַר לְפָנַי רַחֵל, וְלֹא תִתְחַצֵּף לְפָנַי אֲחוּתָהּ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אִמְרָה לָאָה, אִם יַבְנֵס יַעֲקֹב לְמִשְׁכַּן רַחֵל, אִינוּ דִּין לְהוֹצִיאֵו מִשָּׁם, מִשּׁוּם כֶּךָ הַקְּדִימָה לוֹ בְּחוּץ.

217. וְכָל זֶה לְמָה? אֶלָּא שְׂרוּחַ הַקְּדוּשׁ הַתְעוֹרְרָה בְּלָאָה, וְיַדְעָה שְׁכַל הַשְּׁבֻטִים הָעֲלִיּוֹנִים הַלְלוּ, כְּלֵם קְדוּשִׁים, יוֹצְאוֹ מִמְּנָה, וְדַחְקָה הַשְּׁעָה בְּחִבְיבוּת לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִשּׁוּם כֶּךָ קִרְאָה לְהֵם שְׂמוֹת בְּסוּד הַחֲכָמָה.

218. רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי לרבי חייא, בכל פעם [שאני] הולכים בדרך ועוסקים בתורה, הקדוש ברוך הוא מרחיש לנו נסים, וכעת הדרך הזו ארבה לנו, נתעסק בתורה, והקדוש ברוך הוא יתחבר עמנו.

219. פתח רבי חייא ואמר, (שמות יב) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות, וכתוב (דברים טז) שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני. לחם עני כתוב. בדרך הזה התעוררו בו החברים. אבל בא ראה, בשהיו ישראל במצרים, היו ברשות אחרת. בשרצה הקדוש ברוך הוא לקרב אותם אליו, נתן להם מקום של לחם עני, לחם עני. מי העני? זה דוד המלך, שכתוב בו (תהלים פז) כי עני ואביון אני.

220. ולחם עני הזה נקרא מצה, נקבה בלי זכר היא עני. התקרבו למצה בהתחלה. בין שקרבו אותם יותר, הכניס אותם הקדוש ברוך הוא בדרגות אחרות, והתחבר זכר עם נקבה. ואז, בשמחה מתחברת בזכר, נקרא מצה, בתוספת וא"ו. זהו שכתוב (דברים ל) כי המצה הזאת. משום כך מצה בראשונה, ואחר כך מצה.

221. בעודם הולכים שמעו קול אחד שאומר: גודל של רוצחים אורבים בדרך, סטו למעלה, אל תרדו לטירה חסרת הגג שלמטה. אמר רבי יוסי, מזה נשמע שהקדוש ברוך הוא רוצה לשמר את דרכינו. עלו למעלה ונכנסו להר אחד, בין סלעים חזקים. אמרו, הואיל והקדוש ברוך הוא רצה בדרך הזו, נראה דבר, או יתרחש לנו נס.

222. הלכו. ישבו על בקיעי הסלע. עלה להם איש אחד. תמהו. אמר רבי יוסי, מי אתה? אמר, אני מאנשי ארקא. אמר לו, ושם יש בני אדם? אמר, כן, וזרעים וקוצרים, מהם במראה אחר משנים ממני, ועליתי אליכם להביר מכם, מה שמה של הארץ שאתם בה?

218. רבי זוייא ורבי יוסי, הוו אולי באורזא, אמר רבי יוסי לרבי זוייא, בכל זמנא (דאנן) דאולינן באורזא, ולעין באורייתא, קודשא בריך הוא מרוזיש לן נסין, והשתא אורזא דא אריך לן, נתעסק באורייתא, וקודשא בריך הוא יודווג בהרן.

219. פתחו רבי זוייא ואמר, (שמות יב) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות, וכתוב, (דברים טז) שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני, לחם עני כתיב, האי מלה אתערבו בה זוברייא. אבל תא זויי, כד הוו ישראל במצרים, הוו ברשותא אורזא. כד בעא קודשא בריך הוא לקרבא לון לגביה, יהב לון אתר דלחם עני. לחם עני, מאן עני. דא דוד מלכא, דכתיב ביה (תהלים מו) כי עני ואביון אני.

220. והאי לחם עני אקרי מצה, ונקבא בלא דכורא, מסכנותא הוי, אתקריבו לגבי מצה בקדמיתא, בין דקריבו לון יתיר, עייל לון קודשא בריך הוא בדרגין אורזין, ואתזובר דכורא בנוקבא. וכדין, מצה כד אתזוברת בדכורא אקרי מצה בתוספת וא"ו, הדא הוא דכתיב, (דברים ל) כי המצה הזאת. בגיני כך, מצה בקדמיתא, ולבתר מצה.

221. עד דהוו אולי, שמעו זוד קלא דאמר, טופסרא דקטנון, עקימן באורזא, סטו לעילא, לא תוזתון בקוסטרא דקטרא דלתתא. אמר רבי יוסי, שמע מינה, דקודשא בריך הוא בעי לנטרא אורזין. סליקו לעילא, ועאלו בזוד טורא, בין טגרין תקיפין, אמרו, הואיל וקודשא בריך הוא בעא באורזא דא, מלה גוזמי או ניסא (תרחיש) אתרוזיש לן.

222. אולי, יתבי גבי בקיעי דטגרא. סליק לון זוד בר גש, תוהו, אמר רבי יוסי מאן אנת. אמר מאנשי ארקא אנא, אמר ליה, ותמן אית בני גשא, אמר אין, וזרעין וזרעין, בעייהו בזוייו אורזא משניין מנאי, וסליקנא גבייכו, למנדע מנייכו, מה שבייה דארעא דאתון בה.

223. אמר לו, ארץ, משום שכאן שורה ארץ החיים, שבתוב (איוב כח) ארץ ממנה יצא לחם. מוז יצא לחם? בשאר הארץ לא יצא לחם, ואם יוצא, לא משבעת המינים. בינתיים נכנס למקומו. תמהו. אמרו, ודאי הקדוש ברוך הוא רוצה לעורר אותנו באיזה דבר.

224. אמר רבי חייא, ודאי על הפסוק הזה שאמרת, זכרתי שלמדתי מסבי דבר אחד עליון בפסח, שנתן להם הקדוש ברוך הוא לישראל הלחם הזה מארץ החיים, ואחר כך לחם מן השמים, הלחם הזה, והנה בארנו את הדבר.

225. עוד היה אומר, שאדם, בשיוצא לעולם הזה, לא יודע דבר עד שטועם לחם. בין שאוכל לחם, מתעורר לדעת ולהכיר. כך בשיוצאו ישראל ממצרים, לא היו יודעים דבר, עד שהטעים להם הקדוש ברוך הוא לחם מן הארץ הזו, שבתוב ארץ ממנה יצא לחם, ואז נכנסו ישראל לדעת ולהכיר את הקדוש ברוך הוא. ותינוק לא יודע ולא מכיר עד שטועם לחם של העולם הזה.

226. ישראל לא ידעו ולא הכירו בדברים שלמעלה עד שאכלו לחם עליון, ואז ידעו והכירו את אותו מקום, ורצה הקדוש ברוך הוא שישאל ידעו יותר באותו מקום שראוי לארץ הזו, ולא יכלו, עד שטעמו לחם מאותו המקום, ומי הוא? שמים, שבתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואז ידעו והסתכלו לאותו מקום. ועד שאכלו לחם מאותו מקום, ועד שלא אכלו לחם באלו המקומות לא ידעו דבר ולא הכירו.

227. בא רבי יוסי ונשקו. אמר, ודאי על זה העיר אותם הקדוש ברוך הוא בזה, ועל בן הראשית של ישראל לדעת היה הלחם. קמו והלכו. בעודם הולכים ראו שני פרות, אחד זכר ואחד נקבה. אמר רבי יוסי, אין לנו דבר

223. אמר ליה, ארץ, בגין דהכא ארץ הזוים שריא, דכתיב, (איוב כח) ארץ ממנה יצא לחם, מזהאי יצא לחם, בשאר ארעא לא יצא לחם, ואי נפיק, לאו משבעת המינים. אדהכי עאל לאתריה. תוודהו, אמרו ודאי קודשא בריך הוא בעי לאתערא לן במלה.

224. אמר רבי חייא, ודאי על האי קרא דאמרת, דכירנא דאוליפנא מסבאי, וזר מלה עלאה. בפסחו, דיהב לון קודשא בריך הוא לישראל לחם דא, מארעא דזווי, ולבתר לחם מן השמים, לחם דא, והא אוקימנא מלה.

225. תו הוה אמר, דבר (דף קנז ע"ב) נשי, כד נפיק ליהאי עלמא, לא ידע מידי, עד דאטעים נהמא. כיון דאכיל נהמא, אתער למנדע ולאשתמודעא. כך כד נפקו ישראל ממצרים, לא הוו ידעי מידי, עד דאטעים לון קודשא בריך הוא לחם מזהאי ארץ, דכתיב ארץ ממנה יצא לחם, וכדין עאלו ישראל, למנדע ולאשתמודעא ליה לקודשא בריך הוא. וינקה לא ידע, ולא אשתמודעא, עד דטעים נהמא דהאי עלמא.

226. ישראל לא ידעו, ולא אשתמודעו במלון דלעילא, עד דאכלו לחם עלאה, וכדין ידעו ואשתמודעו בהווא אתר ובנעא קודשא בריך הוא דינדעון ישראל יתיר, בהווא אתר דאתווי ליהאי ארץ. ולא יכילו, עד דטעמו לחם, בהווא אתר, ומאן איהו, שמים. דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, וכדין ידעו ואסתכלו בהווא אתר, ועד דאכלו לחם מהווא אתר, (ו"א ועד דלא אכלו לחם מאלין אתרי) לא ידעו מידי ולא אשתמודעו.

227. אתא רבי יוסי ונשקיה. אמר, ודאי על דא אתער לון קודשא בריך הוא בהאי, ועל דא שירותא דישראל למנדע, לחם הוה. קמו ואכלו, עד דהוו אכלו, זמוו תרי דרבוסקין, וזר דכר וזר נוקבא. אמר רבי

בעולם שאינו זכר ונקבה, וכל מה שבאריך
- כך גם בנים.

228. פתח רבי יוסי ואמר, ויבא יעקב מן
השדה בערב ותצא לאה לקראתו וגו'.
ותצא לאה לקראתו, מנין ידעה? הרי אמרו
שגעה החמור, ולא ידעה ויצאה אליו, וגרם
לו שיצא ממנה יששכר. זהו שכתוב יששכר
חמור גרם, אל תקרי גרם אלא גרם,
שהחמור גרם לו. אמרה לאה: ודאי ידעתי
שאם יבנס יעקב למשבן רחל, אין לי
להוציא אותו, אלא אחכה לו כאן ויבנס
למשבני.

229. כי שכר שכרתיך בדודאי בני, מה זה
בדודאי בני? משום שנוח ליעקב על זה,
שאלו מסייעים להוליד. ויעקב היה יודע
שהדבר לא עומד בדודאים, אלא למעלה.

230. פתח ואמר, מושיבי עקרת הבית אם
הבנים שמחה הללויה. אמר רבי חייא, רוח
הקדוש אומרת: מושיבי עקרת הבית - זו
רחל. אם הבנים שמחה - זו לאה. מושיבי
עקרת הבית - זה העולם התחתון. אם
הבנים שמחה [הללויה] - זה העולם העליון.
משום כך הללויה.

231. אמר רבי יהודה, כל השבטים הללו
הם תקונים שלמטה, וכלם כמו שלמעלה.
בא ראה, כי שכר שכרתיך - לקחת ממנו
הגוף, ומי הוא? תורה. שכר שכרתיך - לך,
לגופך ממש. שכר שכרתיך - להוליד את
דמותך.

232. מכאן מי שעוסק בתורה, יורש את
העולם הבא ויורש את נחלת יעקב. יורש
העולם הבא, שכתוב יששכר, יש
שכר, (ירמיה לא) כי יש שכר לפעלתך,
וכתוב (משלי ח) להנחיל אהבי יש
ואצרתיהם אמלא.

233. כי ילדתי לו ששה בנים. אמר רבי
חזקיה, אלו מעלה ומטה וארבעת הצדדים
של העולם. ומי שמאריך באחד, צריך לו

יוסי, לית לן מלה בעלמא, דלא הוי דכר ונקבא, וכל
מה די בארעא, הכי גמי בימא.

228. פתח רבי יוסי ואמר, (בראשית ל) ויבא יעקב מן
השדה בערב ותצא לאה לקראתו וגו', ותצא לאה
לקראתו, מנין ידעת. הא אמרו דגעה וזמרא, ולא
ידעת, ונפקת ליה, וגרם ליה דנפק מנה יששכר.
הדא הוא דכתיב יששכר וזמור גרם, אל תקרי גרם,
אלא גרם דזמרא גרמא ליה. אמרת לאה, ודאי
ידענא דאי ייעול יעקב במשכנא דרוזל, לית לי
לאפקא ליה, אלא אוריה ליה הכא, וייעול במשכני.

229. (בראשית ל) כי שכר שכרתיך בדודאי בני, מאי
בדודאי בני, בנין דניזא ליה ליעקב על דא, דאלין
מסייעין לאולדא. ויעקב הוה ידע, דמלה לא קיימא
בדודאים, אלא לעילא.

230. פתח ואמר, (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית אם
הבנים שמחה הללויה. אמר רבי זויא רוזא דקודשא
קאמר, מושיבי (קני' ע"א) עקרת הבית, דא רוזל. אם
הבנים שמחה, דא לאה. מושיבי עקרת הבית, דא
עלמא תתאה. אם הבנים שמחה (הללויה), דא עלמא
עלאה, בניני (קני' ע"א) כך הללויה.

231. אמר רבי יהודה, כל אלין שבטין, תקונין
דלתתא אינון, וכלהו כזונוא דלעילא. תא זוזי, כי
שכר שכרתיך, לנסבא מניה גופא ומאן איהו תורה.
שכר שכרתיך, לך, לגופך ממש. שכר (דף קנח
ע"א) שכרתיך, לאולדא דיוקנה.

232. מהכא, מאן דלעי באורייתא, אוזסין עלמא
דאתי ואוזסין אוזסנתא דיעקב. אוזסין עלמא דאתי,
דכתיב יששכר יש שכר, (ירמיה לא) כי יש שכר
לפעלתך. וכתיב, (משלי ח) להנחיל אהבי יש
ואצרתיהם אמלא.

233. (בראשית ל) כי ילדתי לו ששה בנים. אמר רבי
חזקיה, אלין עלמא ותתא וארבע סטרין דעלמא. ומאן

לְהַמְלִיךָ אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַל
וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וְהֵינּוּ אֶחָד.

234. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, בְּתוֹב (שיר ב) עַל
הָרִי בְּתַר, וּבְתוֹב (שם ח) עַל הָרִי בְּשָׁמַיִם. מִי
הֵם הָרִי בְּשָׁמַיִם? אֵלּוּ שֵׁשֶׁת הַבְּנִיִּים שֶׁל לֵאָה
שְׂבוּלָלִים שֶׁשָּׂה אַחֲרֵיהֶם, וְהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר, וְהֵם
שֶׁשָּׂה, מִשּׁוּם שֶׁכָּל אֶחָד כְּלוּל בַּחֲבֵרוֹ, וְלֵאָה
עָלִיָּהֶם, לְקַיֵּם (תהלים קיג) אִם הַבְּנִיִּים שִׂמְחָה
הַלְלוּיָהּ.

235. וְעַל בֶּן כְּתוּב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל
הַבְּנִיִּים, מִשּׁוּם שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַנִּסְתָּר וְלֹא
הַנִּגְלָה, וְעַל בֶּן שֶׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת
הַבְּנִיִּים תִּקַּח לָךְ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא הָעוֹלָם שֶׁנִּסְתָּר
וְלֹא הַתְגַּלָּה כָּלֵל.

236. וְאֶת הַבְּנִיִּים תִּקַּח לָךְ, הֵינּוּ שְׂבִתוֹב כִּי
שָׂאֵל נָא לְיָמִים רֵאשׁוֹנִים וְגו'. וְלִמְקַצֵּה
הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצְהַן הַשָּׁמַיִם. וְכָל אֵלּוּ נִקְרָאִים
הָרִי בְּשָׁמַיִם. מִכָּאן וְלִמְטָה נִקְרָאוּ הָרִי בְּתַר,
שְׂבִתוֹב וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהִיא לְאַרְבַּעַת רֵאשִׁים,
הַהָרִים שֶׁל הַפְּרוּד.

237. אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת קָשְׁרוּ
קָשְׁרִים, אַרְבַּעַת קָשְׁרִים שֶׁהִצְטָרְכוּ לְתַקּוּן.
וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁמִשּׁוּם כֶּף יוֹצֵאִים
הַחוּצָה אוֹתָם הַקָּשְׁרִים. וְאֵף עַל גַּב שְׂבָלָם
אֶחָד, וּמִכָּאן וְהִלָּאָה כָּלֵם אֶחָד, בְּדַרְדָּר
יִשְׂרָהּ, וְעַל בֶּן כָּל הַשְּׂבָטִים עוֹלִים בְּעֵדוּת
לְמַעַלָּה. זֶהוּ שְׂבִתוֹב (תהלים קכב) שֶׁשָּׁם עָלוּ
שְׂבָטִים שְׂבָטֵי יְהוָה עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת
לְשֵׁם ה'.

238. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב, (בראשית ל) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
יִלְדָה רְחוּל אֶת יוֹסֵף וְגו'. מִה רָאָה יַעֲקֹב
לְלֶכֶת לְדַרְכּוֹ כְּשֶׁנּוֹלַד יוֹסֵף, וְטָרַם שְׂנוּלַד
יוֹסֵף לֹא רָצָה לְלֶכֶת לְדַרְכּוֹ? אֵלּוּ הֵנָּה
פְּרִשּׁוּהָ, שְׂרָאָה שְׂנוּלַד שְׂטָנוֹ שֶׁל עֶשָׂו.

239. וּבֵא וְרָאָה, יוֹסֵף הַשְּׁלִים אֶת מְקוֹמוֹ
אֲחֵרָיו וְיוֹסֵף זָכָה לוֹ, שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, וְכָאן

הָאָרִיץ בְּאֶזְרוֹ, בְּעֵי לֵיָה לְאִמְלָכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְעֵילָא וְתַתָּא, וּלְאַרְבַּעַת סְטָרֵי דְעֵלְמָא, וְהֵינּוּ אֶזְרוֹ.

234. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כְּתִיב, (שיר השירים ב) עַל הָרִי
בְּתַר, וּבְתִיב, (שיר השירים ח) עַל הָרִי בְּשָׁמַיִם, מִאֵן
אֵינּוֹן הָרִי בְּשָׁמַיִם. אֵלּוּן שֵׁיִת בְּגִיִן דְלֵאָה, דְאִכְלָלִין
שֵׁיִת אֲזוּרְגִין, וְאֵינּוֹן תְּרִיסָר, וְאֵינּוֹן שֵׁיִת. בְּגִיִן (רמ"א
ע"א) דְכָל זֶדַד כְּלוּל בְּזוּבְרִיהָ, וְכֵאֵה עֲלִיָּהוּ,
לְקַיֵּמָא (תהלים קיג) אִם הַבְּנִיִּים שִׂמְחָה הַלְלוּיָהּ.

235. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים כב) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל
הַבְּנִיִּים, בְּגִיִן דְאֵיָהוּ עֵלְמָא דְאֶתְפָּסִיא, וְכֵאֵה אֶתְגַּלְיָא,
וְעַל דָּא (שם) שֶׁכָּזוֹ תִשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבְּנִיִּים תִּקַּח
לָךְ. בְּגִיִן דְאֵיָהוּ עֵלְמָא דְאֶתְפָּסִיא, וְכֵאֵה אֶתְגַּלְיָא כָּלֵל.

236. וְאֶת הַבְּנִיִּים תִּקַּח לָךְ, הֵינּוּ דְכְּתִיב, (דברים ד) כִּי
שָׂאֵל נָא לְיָמִים רֵאשׁוֹנִים וְגו' (שם) וְלִמְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם
וְעַד קִצְהַן הַשָּׁמַיִם. וְכָל הֵינּוּ, אֶקְרוּן הָרִי בְּשָׁמַיִם, מִכָּאן
וּלְתַתָּא אֶקְרוּן הָרִי בְּתַר, (כ"ט ע"ב) דְכְּתִיב, (בראשית
ב) וּמִשָּׁם יִפְרָד, וְהִיא לְאַרְבַּעַת רֵאשִׁים, טוּרֵי
דְפִירוּדָא.

237. אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת קָשְׁרוּ
קָשְׁרִין, (קנ"ד ע"א) אַרְבַּעַת קָשְׁרִין דְאֶצְטָרְכוּ לְתַקּוּנָא.
וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, דְבְּגִיִן כֶּף נִפְקֵי לְבַר אֵינּוֹן קָשְׁרִין,
וְאֵף עַל גַּב דְכָלְהוּ זֶדַד, וּמִכָּאן וְלֵהֲלֵאָה כָּלְהוּ זֶדַד,
בְּאֲרוּז מִיִּשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, כָּלְהוּ שְׂבָטִין סְלִקִין
בְּסִדְהוּתָא דְלְעֵילָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים
קכב) שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׂבָטִים שְׂבָטֵי יְהוָה עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל
לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'.

238. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב, (בראשית ל) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
יִלְדָה רְחוּל אֶת יוֹסֵף וְגו', מִה זִמְנָא יַעֲקֹב כְּמִיָּהָר
לְאֲזוּרְגִיהָ, כִּד אֶתְלִיד יוֹסֵף, וְעַד לֹא אֶתְלִיד יוֹסֵף לֹא
בְּעָא כְּמִיָּהָר לְאֲזוּרְגִיהָ. אֵלּוּ הֵאֵה אוּקְמוּהָ, דְזוּמָא
דְאֶתְלִיד שְׂטָנָא דְעֶשָׂו.

239. וְתָא זִוּי, יוֹסֵף אֲשֶׁלִים דּוּכְתִיָה בְּתַרִיָה וְיוֹסֵף זָכִי
לֵיָה, דְאֶקְרִי צַדִּיק, וְהֵכָא סִימָא דְזוּמָא. כִּיִן דְזוּמָא

סיים הגוף. כיון שראה יעקב שנשלם הגוף, רצה הגוף ללכת לדרבו, וסיים הגוף הוא הברית, ועם כל זה בנימין השלים את החשבון, שבו נשלמו שנים עשר.

240. ואם תאמר, וכי לא היה יודע יעקב שעד עכשו לא השתלמו השבטים, אף על גב שנולד יוסף, מה הטעם לא חכה עד שנולד בנימין וישתלמו השבטים? אלא יעקב עשה בחכמה וידע הדבר. אמר, ודאי אם ישתלמו כאן כל השבטים, הנה ידעתי שהתקון של מעלה שריו עליהם כראוי, ובארץ הוא לא צריכים שישתלמו, אלא בארץ הקדושה.

241. בא ראה שכך הוא, שכל שנים עשר השבטים הם התקון של העולם התחתון, וכיון שנולד בנימין, מתה רחל, ולקחה את המקום העולם התחתון הזה להתקן בהם, ועל כן לא נולד בנימין אלא בארץ הקדושה. זהו שכתוב ואני בבאי מפרץ מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך, ושם מתה רחל ונטלה את המקום, העולם התחתון הזה, להתישב בבית שלם. וכל זמן שרחל קימת, העולם התחתון אינו נתקן בהם. מתה רחל – נטלה [למעלה] הבית בשלמותו.

242. ואם תאמר, למה לא מתה לאה באותו הזמן? אלא משום שהבית הוא בעולם התחתון [העליון], והכל היו ממנו להתקן, ולא מן העולם העליון [הסתחון], ומשום כך לא מתה באותה שעה. וכל מעשי לאה הם בנסתר, משום שהעולם העליון הוא בנסתר ולא בנגלה, ומשום כך לא נזכרה מיתתה של לאה במיתתה של רחל.

243. ובא וראה שכך זה ודאי, משום שהעולם העליון כל דבריו בנסתר, והעולם [העליון] התחתון כל דבריו בנגלה, משום כך נתכסתה לאה במערת המכפלה, ורחל בדרך הגלויה. זו בנסתר, וזו בגלוי. ובנסתר העולם העליון נרשם, שכתוב ותאמר לאה באשרי פי אשרוני בנות,

יעקב, דאשתלים גופא, בעא גופא למהרה לאורויה, וסיימא דגופא הוא ברית. ועם כל דא בנימין אשלים זושבנא, דביה אשתלימו תריסר.

240. ואי תימא, וכי לא הוה ידע יעקב, דעד כען לא אשתלימו שבטין, אף על גב דאתיליד יוסף, מאי טעמא לא אוריף עד דיתיליד בנימין וישתלימו שבטין. אלא, יעקב בזכמתא עבד, ומלה ידע. אמר, ודאי אי אשתלימו הכא כלהו שבטין, הא ידענא דתקונא דלעילא שריא עליהו כדקא יאות. ובארעא דא, לא ליבעי דישתלימו, אלא בארעא קדישא.

241. תא זוזי דהכי הוא, דכלהו תריסר שבטין, תקונא דעלמא תתאה נינהו, וכיון דאתיליד בנימין, מיתת רוזל, ונטלא דוכתא האי עלמא תתאה, לאתתקנא בהו. ועל דא לא אתיליד בנימין, אלא בארעא קדישא, הדא הוא דכתיב, (בראשית מח) ואני בבאי מפרץ מתה עלי רוזל בארץ כנען בדרך, ותמן מיתת רוזל ונטלא דוכתא, האי עלמא תתאה, לאתישבא בביתא שלומתא, וכל זמן דרוזל קיימא, עלמא תתאה לא אתתקנא בהו, מיתת רוזל, גטלא (ד"א ל"ג לעילא) ביתא בשלמו.

242. ואי תימא, לאה אמאי לא מיתת בההוא זמןא. אלא בגין דביתא בעלמא תתאה (נ"א עלאה) איהו, וכלא מניה הוה לאתתקנא, ולא מעלמא עלאה (נ"א תתאה), ובגין כך לא מיתת בההיא שעתא. וכל עובדוי דלאה באתכסיא אינון, בגין דעלמא עלאה איהו באתכסיא, ולא באתגלגלא, ובגין כך לא אדכר מיתתה דלאה, כמיתתה דרוזל.

243. ותא זוזי, דהכי הוא ודאי. בגין דעלמא עלאה, כל מלוי באתכסיא, ועלמא תתאה כל מלוי באתגלגלא. בגין כך, אתכסיא לאה במערתא דכפלתא, ורוזל בגלויא דאורווא, דא בסתרא, ודא באתגלגלא. ובאתכסיא עלמא עלאה אתרשים, דכתיב, (בראשית ל) ותאמר לאה באשרי פי אשרוני

ומשום כך קראה שמו אשר. ומשום כך כל הברכות של שני העולמות בנגלה ובנסתר, ועם כל זה.

244. ומשום כך הכל אחד, שהרי הכל הוא מן העולם העליון. כך גם, ובכל מקום, שני עולמות, זה בנגלה וזה בנסתר, ואנו לא מברכים את הקדוש ברוך הוא אלא בשני עולמות, שפתיב ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם. משום כך לעולם העליון קוראים הו"א, ולעולם התחתון קוראים את"ה, משום שהוא ברוך מן העולם העליון על ידי הצדיק. זהו שפתיב ברוך ה' מציון שכן ירושלים וגו'. ודאי מציון הוא ברוך.

245. בא ראה, כמו כן ה' ה' שני עולמות הם, זה בנגלה וזה בנסתר, ועל כן מפסיק השעם בתוכם, ומהעולם הזה ועד העולם הזה הכל אחד.

246. ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו'. אמר רבי יהודה, בא ראה השלמות של יעקב, שלא רצה ללכת אלא ברשות לבן. ואם תאמר, למה לא הלך פעם אחרת ברשותו? אלא משום שפחד יעקב שלא יעזב אותו וישתלמו שנים עשר שבטים בארץ אחרת, ועל כן, כיון שראה שהגיעה שעתו של בנימין, ברח, כמו שנאמר ויברח הוא וכל אשר לו.

247. שבין שנולד בנימין, נקשרה השכינה בכל השבטים ונטלה הבית עם כלם. ויעקב היה יודע בסוד החכמה, שפאשר ישתלמו שנים עשר שבטים, שהשכינה תתקשט ותתקשר עמם ורחל תמות, והיא נטולת את הבית.

248. בא ראה, כך למדנו, העולם התחתון נראה ליעקב כמו שנראה למשה, אלא שלא יכלה עד שהיו שנים עשר שבטים בבית להתקשר עמם, ואז

בנות, ובגין כך קראה שמייה אשר. (בגין כך כל ברכאן (דף קנח ע"ב) דתרין עלמין באתגליא ובאתכסיא ועם כל דא).

244. ובגין דא, כלא זוד, דהא כלא הוי מעלמא עלאה. הכי גמי ובכל אתר, תרין עלמין, דא באתגליא ודא באתכסיא. ואנן לא מברכינן לקודשא בריה הוא, אלא בתרין עלמין, דכתיב, (תהלים קו) ברוך ה' אלהי ישראל (קנ"ג ע"ב) מן העולם ועד העולם. בגיני כך, עלמא עלאה קרינן הו"א, וקרינן לעלמא (שמות קל"ח ע"ב) תתאה את"ה, בגין דאיהו ברוך מעלמא עלאה, על ידי דצדיק. דהא הוא דכתיב (תהלים קלה) ברוך ה' מציון שוכן ירושלים וגו'. ודאי מציון איהו ברוך.

245. תא זוזי, כגוונא דא (שמות לה) ה' ה' תרין עלמין (נשא קל"ח ע"א) נינהו, דא באתגליא ודא באתכסיא, ועל דא פסיק טעמא בגווייהו, ומעלמא דא עד עלמא דא, כלא זוד.

246. (בראשית לא) ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו', אמר (נדפס דף קס"ה ע"א בסתרי תורה) רבי יהודה, תא זוזי, שלימותא דיעקב דלא בעא למיזל אלא ברשותיה דלבן. ואי תימא, זמנא אזוריא אמאי לא אויל ברשותיה. אלא בגין דדויל יעקב, דלא ישבוק ליה, וישתלמו תריסר שבטין בארעא אזורא. ועל דא כיון דזמא דמטא שעתא דבנימין, ברוז. כמה דאת אמר, ויברוז הוא וכל אשר לו.

247. דכיון דאתיליד בגימין, אתקשרת שכינתא בכלהו שבטין, ונטלא ביתא בכלהו. ויעקב הוה ידע ברוז דזוכמתא, דכד ישתלמו תריסר שבטין, דשכינתא תתקשט ותתקשר בהו, ורוזל תמות, ואיהי נטלא ביתא.

248. תא זוזי, הכי אוליפנא, עלמא תתאה אתוזוי ליה ליעקב כמה דאתוזוי למשה, אלא דלא יכילת, עד דהוו תריסר שבטין בביתא לאתקשרא בהו, וכדין אתדפיאת (נ"א אתדחיית) רוזל, ונטלא איהי ביתא

נְטִיחָהּ וְנִדְחָתָהּ רַחֵל, וְהִיא נִטְלָה אֶת הַבַּיִת
בְּכָל הַשָּׁבָטִים וְהִיטָה עֵקֶר הַבַּיִת, וְאִזּוּ וְדָאֵי
מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת.

249. אָמַר יַעֲקֹב, הִנֵּה הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּשְׁלַמּוּ
שָׁנִים עֶשְׂרֵי הַשָּׁבָטִים, וְדָאֵי יֵרֵד הָעוֹלָם
שְׁלִמְעָלָה לַבַּיִת לְהִתְקַשֵּׁר עִמָּם, וְהַמְסַבְּנָה
הַזֹּאת נִדְחִית לְפָנָיו. אִם תָּמוּת כָּאֵן, לֹא
אֵצֶא מִכָּאֵן לְעוֹלָמִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא בְּאַרְץ
הַזֶּה לֹא רָאוּי לְהַשְׁלִים אֶת הַבַּיִת. מִשּׁוּם כֶּף
וְהִי כָּאֲשֶׁר יִלְדָה וְגוֹ, עַד כִּי יִשְׁתַּלְּמוּ
הַשָּׁבָטִים.

250. שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְדָאֵי יָפִים הֵם
כָּל דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה, וְזֶה עוֹלָה עַל הַכּוֹל. וְאִם
תֵּאמַר, לָמָּה לֹא הִלֵּךְ לוֹ לְדַרְכּוֹ מִיָּד? אֲלֵא
כָּל זְמַן שֶׁרַחֵל לֹא הִתְעַבְּרָה מִבְּנֵימִין,
הִתְעַבְּבָ שָׁם. בֵּין שֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל בְּנֵימִין,
בְּרַח וְלֹא בִקֵּשׁ רְשׁוּתָא, כִּדִּי שְׁלֵא יִתְעַבְּבָ שָׁם,
וְיִתְחַבֵּר יַעֲקֹב בְּכָל הַשָּׁבָטִים
בְּמָקוֹם [שְׁלֵא] שְׁצָרִיד.

251. רַבִּי אַבְא פָּתַח, וַיִּלְךְ מֹשֶׁה וַיָּשֻׁב אֶל
יְתֵר חֹתֵנוּ וְגוֹ. בֹּא רֵא, מֹשֶׁה הִיָּה רוּעָה אֶת
צֶאֱן חוֹתֵנוּ, וְדִירוּ הִיָּה עִמּוֹ. וְכִשְׁרָצָה לְלַכְתָּ,
לֹא הִלֵּךְ אֲלֵא בְּרְשׁוּתוֹ. וַיַּעֲקֹב, שְׁהִיָּה שְׁלָם,
וְדִירוּ תָמִיד הִיָּה עִם לְבָן, לָמָּה לֹא בִקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ רְשׁוּתָא? אֲלֵא הָרִי נִתְבָּאָר שְׁלֵא יִגְלַגֵּל
לְבָן עִמּוֹ גְּלִיגוּלִים וַיִּשְׂאָר שָׁם, שְׁהִיָּה
בְּרֵאשׁוֹנָה אָמַר לוֹ, וּמִיָּד גְּלִיגֵל עָלָיו גְּלִיגוּלִים
וַיִּשְׂאָר שָׁם, וְכַעַת פָּתַח מִמֶּנּוּ.

252. אָבֵל יָתְרוֹ לֹא הִיָּה כֶּף כְּלָפֵי מֹשֶׁה,
מִשּׁוּם שֶׁלְבָן הִיָּה מְכֻשָּׁף, וּבְכֻשׁוֹף הִיָּה כָּל
מַעֲשָׂהוּ כְּלָפֵי יַעֲקֹב, וְכַעַת לֹא רָצָה יַעֲקֹב
לְהִתְעַבְּבָ שָׁם, שְׁהִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר
לוֹ שׁוּב אֶל אֶרֶץ אַבְתֵּיךָ וְגוֹ, וְעַל כֵּן לֹא רָצָה
לְהִתְעַבְּבָ וְלַעֲזוֹב אֶת מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ.

253. בֹּא רֵא, כְּתוּב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶל רַחֵל
וְגוֹ. פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים מו) לְמַנְצַח לְבָנֵי
קִרְחָה עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. בְּפִסּוֹק הַזֶּה יֵשׁ
לְהַסְתַּכֵּל שֶׁהוּא סוּד שֶׁל חֲכָמָה, וְכָל הַשִּׁירִים

בְּכֻלָּהוּ שֶׁבְּטִין, וְהוּת עֵקֶרֶא רַבִּיתָא, וְכַדִּין (תְּהִלִּים
ק"ג) מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת וְדָאֵי.

249. אָמַר יַעֲקֹב, הֵא מוֹטָא זְמַנָּא, דְּאִשְׁתַּלְּמוּ תְּרִיסַר
שָׁבָטִין, וְדָאֵי עֲלָמָא דְלַעֲיָלָא יִזּוּתָא הוּא לְבֵיתָא
לְאִתְקַשְׁרָא בְּהוּ, וּמִסְכְּנוֹתָא דָא אִתְדְּוִיָּא קַבְיָהּ. אִי
תָּמוּת הַכָּא, לֹא אִפּוֹק מִהַכָּא לְעוֹלָמִין. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
בְּאַרְעָא דָא, לֹא אִתְדְּוִיָּא לְאִשְׁלָמָא בֵּיתָא. בְּגִין כֶּף וְהִי
כָּאֲשֶׁר יִלְדָה וְגוֹ, עַד כִּי אִשְׁתַּלְּמוּ שָׁבָטִין.

250. שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, וְדָאֵי כָּל מַלְוֵי דְרַבִּי
יְהוּדָה שְׁפִיר, וְדָא סְלִיק עַל כָּלָא. וְאִי תִימָא אִמְרֵי לֹא
אֲזַל לִיהָ לְאִירוּזְיָה מִיָּד. אֲלֵא, כָּל זְמַן דְּרִזּוּל לֹא
מִתְעַבְּרָא מִבְּנֵימִין, אִתְעַכְּבָ תַמָּן. כִּיִּין דְּמִטָּא זְמַנָּא
דְּבְנֵימִין, עֵרַק וְלֹא בָעָא רְשׁוּתָא, בְּגִין דְלֹא יִתְעַכְּבָ
תַמָּן וַיִּתְדַבֵּר יַעֲקֹב בְּכּוֹלָהוּ שָׁבָטִין,
בְּאַתְרָא (דְלֵא) דְאַעֲטְרִיף.

251. רַבִּי אַבְא פָּתַח, (שְׁמוֹת ד) וַיִּלְךְ מֹשֶׁה וַיָּשֻׁב אֶל
יְתֵר זְוֹתֵנוּ וְגוֹ. תָּא זְוִי, מֹשֶׁה רַעִי עֲנָא דִּיתְרוֹ זְוִמוּי
הוּהוּ, וְדִירוּרִיָּה הוּהוּ בֵּיהּ. וְכִדִּי בָעִי לְמִיזַל, לֹא אֲזַל אֲלֵא
בְּרְשׁוּתָא דִּידִיָּה. וַיַּעֲקֹב דְּהוּהוּ שְׁלָם וְדִירוּרִיָּה הוּהוּ
תְּדִיר עִמִּיהָ דְלְבָן, אִמְרֵי לֹא בָעָא רְשׁוּתָא מִנִּיהּ. אֲלֵא
הָא אִתְמַר דְלֹא יִגְלַגֵּל לְבָן עִמִּיהָ גְּלִיגוּלִין וַיִּשְׂתַּאָר תַמָּן.
דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אָמַר לִיהּ, וּמִיָּד גְּלַגֵּל עָלֶיהָ גְּלִיגוּלִין
וַאֲשִׁתָּאָר תַמָּן, וְהִשְׁתַּאָר דְּוִיזַל מִנִּיהּ.

252. אָבֵל יָתְרוֹ, לֹא הוּהוּ הַכִּי לְבָנֵי מֹשֶׁה. בְּגִין דְלְבָן
זְוִרְשָׁא הוּהוּ, וּבְזוּרְשָׁא הוּהוּ כָּל עוֹבְדוּי לְבָנֵי דִיעֵקֵב,
וְהִשְׁתַּאָר לֹא בָעָא יַעֲקֹב לְאִתְעַכְּבָא תַמָּן, דְּהָא קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא אָמַר לִיהּ (בְּרֵאשִׁית לֵא) שׁוּב אֶל אֶרֶץ
אַבְתֵּיךָ וְגוֹ. וְעַל דָּא לֹא בָעָא לְאִתְעַכְּבָא וּלְמִישְׁבָּק
פְּקוּדָא דְבְּרִיָּה.

253. תָּא זְוִי פְתִיב, (בְּרֵאשִׁית ל) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל
וְגוֹ, פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים מו) לְמַנְצַח לְבָנֵי קִרְחוֹ עַל
עֲלָמוֹת שִׁיר. הָאֵי קָרָא, אִיתְּ לְאִסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, דְרִזָּא

והתשפחות הללו שהיו אומרים בני קרת, בלם מחדשים הם אותם שירים ותשפחות שהיו מלפנים, וכן כל אותם שירות ותשפחות שאמר דוד וכל אותם שהיו עמו, בלם היו בסוד עליון, בסוד החכמה.

דזכמתא איהו. וכל הני שירין ותושבון, דהוו אמרי בני קרוז, כלהו מוודתין אינון שירין ותושבון דהוו מלקדמין, וכן כל אינון שירין ותושבון דאמר דוד וכל אינון דהוו עמיה, כלהו הוו ברוא עלאה, ברוא דזכמתא.

254. בא ראה, הקדוש ברוך הוא עשה את העולם התחתון כמו העולם העליון, וכל אותם הסדרים שסדרו דוד ושלמה בנו וכל אותם נביאי האמת – בלם סדרו כמו שלמעלה.

254. תא זוזי, עבד קודשא בריך הוא עלמא תתאה פנונא דעלמא עלאה, וכל אינון סדרין דסדרו דוד ושלמה ברית, וכל אינון נביאי קשוט כלהו (דף קנט ע"א) סדרו פנונא דלעילא.

255. בא ראה, כמו שיש משמרות בארץ – כך גם בקיע שמזמרים לרבונם ואומרים תמיד שירה, ובלם עומדים אלו כנגד אלו, והכל בסדרים של שירות ותשפחות, והרי פרשה החברים.

255. תא זוזי, פנונא דאיכא משמרות בארעא, הכי נמי ברקיעא. דמזמרי למרייהו, ואמרי שירתא תדיר. וכלהו קיימין אלן לקבל אלן, וכלא בסדרן דשירין ותושבון, והא איקמוה זברייא.

256. עלמות שיר, מה זה עלמות שיר? אלא כמו שנאמר (שיר) ששים המה מלכות ושמנים פילגשים ועלמות אין מספר. מה זה ועלמות אין מספר? כמו שנאמר ה' יש מספר לגודליו. ומשום שאין להם חשבון, כתוב ועלמות אין מספר.

256. עלמות שיר, מאי עלמות שיר. אלא כמה דאת אמר, (שיר השירים ו) עשים המה מלכות ושמנים פלגשים ועלמות אין מספר. מאי ועלמות אין מספר. כמה דאת אמר (איוב כה) ה' יש מספר לגודליו. ובגין דלית לון זושבנא, כתיב ועלמות אין מספר.

257. ובלם שורות שורות, מקיפים סדרים, אלו כנגד אלו, לומר ולשפח את רבונם, ואלו הם עלמות שיר. ומשום שיש עלמות שאין מזמרות כמו אלו, אלו נקראות עלמות שיר.

257. וכלהו שורין שורין, מסורן סדרין, אלן לקביל אלן, לזמרא ולשבון למריהון, ואלן אינון עלמות שיר. ובגין דאית עלמות דלא מזמרין כאלן, אלן אקרון עלמות שיר.

258. שלשה סדרים נפרדים לכל צד לארבעת צדי העולם, ובכל סדר וסדר, שהוא לכל צד, שלשה סדרים אחרים. סדר ראשון של צד מזרח – שלשה סדרים הם, והם תשעה סדרים, משום שכל סדר מהשלשה הללו יש לו שלשה סדרים, ונמצאו שהם תשעה, וכמה אלפים ורבות תחתיהם.

258. תלת (נדפס פקודי רכ"ח ע"א) סדרין מתפרשין לכל סטר לד' סטרי עלמא, ובכל סדרא וסדרא דאיהי לכל סטר, תלת סדרין אזורנין. סדרא קדמאה דלסטרי מזרוז, תלת סדרין אינון. ואינון תשעה סדרין, בגין דכל סדרא מאינון תלת, אית ליה תלת סדרין, ואשתכחו דאינון תשעה, וכמה אלה ורבין תזותיהו.

259. תשעת הסדרים הללו, בלם מתנהגים באותיות רשומות, וכל סדר מסתכל לאותן אותיות רשומות, ונהרי באריות וכן לכל סדר וסדר, ובלם נוסעים באותיות רשומות, ואלו עליונים מאלו, ועומדים אלו על אלו ובלן מתחברות

259. הני סדרין תשעה, כולהו מתנהגי באתון רשימן, וכל סדרא אסתכי לאינון אתון רשימן, (ס"א והא אוקמוה וכן לכל סדרא וסדרא, וכלהו נטלי באתון רשימן ואלין עלאי מאלין וקיימאן אלן על

ואומרות שירה. וכשאותן האותיות פורחות לתוף האויר של הרוח [שהיא] הממנה על הכל, אז הם נוסעים, והשירה נמתקת, ואות אחת מכה מלמטה, ואותה את עולה ויורדת, ושתי אותיות פורחות עליהן. והאות הזו מלמטה מעלה סדר ממש למעלה ומתחברת עמם, ונעשות שלש אותיות, כלם לפי האותיות יהיו, שהן שלש בתוף האספקלריה המאירה. מאלו נפרדים שלשה סדרים ואותן שתי האותיות, ואותה האות שעולה מתחברת עמהן, והן שלש.

260. בא ראה, אותן שתי אותיות עליונות שעולות באויר, הן כלולות זו בזו, רחמים בדין, ומשום כך הן שמים, והן מן העולם העליון, בסוד של זכר. וזו שעולה ומתחברת עמהן היא נקבה, ונכללת בשתייהן. כמו שהנקבה נכללת בשני צדדים, בימין ובשמאל, ומתחברת עמהם, כך גם האות הנקבה הזו שמתחברת עם שתי אותיות אחרות, והן בשני צדדים אלו העליונים, וזה למטה, והכל הוא אחד, זכר ונקבה. [חזון] שפאשר נברא העולם, שאותם האותיות הן מן העולם העליון, שהם הולידו את כל המעשים למטה כמו שלהם ממש. ומשום כך, מי שיודע אותן ונוהר בהן, אהוב הוא למעלה ואהוב למטה.

261. רבי שמעון אמר, כל האותיות הללו, זכר ונקבה, להכליל יחד בסוד המים העליונים והמים התחתונים, והכל אחד, וזהו היחוד השלם. ומשום כך, מי שמכיר אותם ונוהר בהם, אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא, משום שהוא עקר היחוד השלם בראוי, שלש שלש מצד זה ומצד זה, ביחוד אחד בשלמות הכל, וכלם הסוד של הסדר העליון בראוי כמו שלמעלה, שאותו סדר שלשה שלשה בסוד אחד.

262. סדר שני של צד הדרום, שלשה סדרים הם לאותו הצד, וכל סדר וסדר שלשה שלשה, והם תשעה, כמו שנאמר, וכך נחלקות האותיות לכל צד להתחבר הכל יחד. משום שיש אותיות בסוד של

אליו) ומתווערין כלהו, ואמרי שירתא. וכד אינון אתוון פרוזי גו אוירא דרוזא (ההוא) דממנא על כלא, כדין אינון גטלי, ושירתא אתבסם, וזוד את אתבטש מתתא. והוא את סלקא ועוזתא ותרין אתוון פרוזי עליוהו, והאי את מתתא, סלקא סדרא מתתא לעילא ואתווער בהו, ואתעבידו תלת אתוון, כלהו לפום אתוון יהיו, דאינון תלת גו אספקלריא המאירה. מאילין אתפרשו תלת סדרין ואינון תרין אתוון, והוא את דסלקא, מתווער א עמהון ואינון תלת.

260. תא וזוי, אינון תרין אתוון עלאיין, דסלקין באוירא, אינון כלילין דא ברא, רוזמי בדינא. ובגין כך אינון תרין, ואינון מעלמא עלאה ברוזא דדכורא, והאי דסלקא ואתווער א עמהון איחי נוקבא, ואתכלילת בתרווייהו. פנונא דנוקבא אתכלילת בתרי סטרי, בימינא ובשמאלא, ואתווער בהו, הכי גמי האי את נוקבא, דאתווער בתרי אתוון אזורנין, ואינון בתרין סטרין, אלין עלאיין, ודא לתתא, וכלא איהו זוד, דכר ונוקבא. (בר) דכר אתברי עלמא, דאינון אתוון מעלמא עלאה גינהו, דאינון אולידו כל עובדין לתתא, פנונא דלהון ממש, ובגין כך מאן דידיע לון ואודהר בהו, רוזים לעילא ורוזים לתתא.

261. רבי שמעון אמר, אלין אתוון כלהו, דכר ונוקבא, לאתכללא כוודא ברוזא דמיין עלאיין ומיין תתאיין, וכלא זוד, ודא איהו יוודא שלים. ובגין כך, מאן דידיע ליהו, ואודהר בהו, זכאה איהו זולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, בגין דאיהו עקרא דיוודא שלים כדקא יאות. תלת תלת מסטרא דא ומסטרא דא, ביזוודא זודא בשלימו דכלא. וכלהו רזא דסדרא עלאה כדקא וזוי, פנונא דלעילא, דהוא סדרא תלת תלת ברוזא זודא.

262. סדרא תניינא דלסטור דרום, תלת סדרין אינון ליהוא סטרא. וכל סדרא וסדרא תלת תלת, ואינון תשעה, כמה דאתמר. ואתוון אתכללו הכי. לכל סטרי, לאתווער א כלא כווד, בגין דאית אתוון ברוזא

נקבה, ואותיות בסוד של זכר, וכלן התחברו יחד, והן אחת בסוד השם הקדוש השלם, ואליהם סדרים ממנים שלשה שלשה, כמו שנתבאר, והכל יוצא מהסדר של האבות שלמעלה, בסדר שנתקנו אותיות השם הקדוש יה"ו, כמו שנתבאר. כל הסדרים הללו מתנהגים באותיות הידועות הללו ונוסעים בהן, וכמה צבאות ורבות כלם למטה שנוסעים ומתנהגים בסדר הזה.

263. סדר שלישי של צד צפון, בשלשה סדרים הם לאותו הצד, והם תשעה, ובשלשה צדדים שלשה שלשה לכל צד הם תשעה, ואותם סדרים משלשת הצדדים, כמו שנתבאר. שבעה ועשרים, בסוד האותיות שהן שבע ועשרים. ואף על גב שהן עשרים ושתים, שלמות האותיות הן עשרים ושבע. וכך הסוד של הסדרות הללו.

264. שבעה ועשרים, לשלשה שלשה סדרים לכל צד. ונמצאו שלשה אלה מצד זה שהם תשעה, ושלשה הללו מהצד הזה שהם תשעה, ושלשה הללו מהצד הזה שהם תשעה, נמצאו כלם שבעה ועשרים.

265. והסוד של השבעה ועשרים הללו הן תשע אותיות [הן] שהן בסוד הנקבות, לחבר עמהם נקבה עם אותם שמונה עשר צדדים אחרים בסוד שנתבאר [של הזכר], והכל הוא כראוי.

266. בא ראה, כמו שאותן אותיות עליונות של העולם העליון, כך גם האותיות האחרות למטה, אותיות עליונות גדולות, ואותיות תחתונות קטנות, והכל זה כמו זה. וכל הסודות הללו הם בסוד של זכר ונקבה, הכל אחד בשלמות.

267. ויזכר אלהים אל רחל, שהרי במגל זה תלוי, ומשום כך כתוב בה זכירה. וה' פקד את שרה – זה לא היה מהמגל. ואם תאמר שהרי הפנים תלויים במגל ולא למטה – באן בשרה זה לא היה במגל, אלא כתוב וה', הכל יחד.

דנוקבא, ואתון ברוא דדכורא, ואתוןברו כלהו כוודא, והו זוד ברוא דשמא קדישא שלים. ולגבייהו סדרין ממנן תלת תלת, כמה דאתמר. וכלא נפקא מסדרא דאבהן דלעילא, כסדרא דאתתקנא אתון דשמא קדישא יה"ו, כמה דאתמר. הני סדרין כלהו, מתנהגי באלין אתון ידיען, ונטלי בהו, וכמה זולין ורבוון כלהו לתתא, דנטלי ואתנהגי בסדרא דא.

263. סדרא תליתאה דלסטר צפון, בתלת סדרין אינון ליהוא סטרא, ואינון תשעה. ובתלת סטרין תלת תלת לכל סטר אינון תשעה, ואינון סדרין מתלת סטרין כמה דאתמר. שבעה ועשרים, (דף קנט ע"ב) ברוא דאתון דאינון שבעה ועשרין. ואף על גב דאינון תרין ועשרין, שלימו דאתון אינון שבעה ועשרין. והכי סודרא דסדרין אלין.

264. שבעה ועשרין לתלת תלת סדרין לכל סטר. ואשתכחו אלין ג' מהאי סטרא דאינון ט', ואלין תלת מהאי סטרא דאינון תשעה, ואלין תלת דהאי סטרא דאינון תשעה. אשתכחו כלהו שבעה ועשרין.

265. ורוא דאלין שבעה ועשרין, אינון תשעה אתון (אינון) דאינון ברוא דנוקבי, לאתוברא בהו נוקבא, עם אינון תבני סרי סטרי אזורנין, ברוא דאתמר (נ"א דכר), וכלא איהו פדקא זוזי.

266. תא זוזי, כגוונא דאינון אתון עלאין דעלמא עלאה, הכי גמי אתון אזורנין לתתא. אתון עלאין רברבין, ואתון תתאין ועירין, וכלא דא כגוונא דא, וכל הני ריזין, ברוא דדכר ונוקבא, כלא זוד בשלימו.

267. (בראשית ל) ויזכר אלהים את רחל, דהא במגלא תלוא, ובגין כך כתיב בה זכירה. (בראשית כא) וה' פקד את שרה, לאו במגלא הוה. ואי תימא דהא בגין במגלא תליין ולא לתתא, הכא בשרה לאו במגלא הוה. אלא וה' כתיב, כלא כוודא.

268. אם פך, למה כתוב פקידה? אלא ודאי הזכירה [הזמן] היתה מקדם לכן, והמפתח הזה נמסר למטה, כמו שכתוב (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה וגו'. אחרי כן כמו זה – פיון שנוכר בסוד שלמעלה, אחר פך נאמר בסוד של הנקבה פקידה, שיהיה הכלל של הכל יחד.

269. ויזכר אלהים אל רחל. רבי חייא פתח ואמר, (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אתם ואזכר את בריתי. ואזכר – הרי זכירה, משום שהיא למעלה, שהמזל הזה הוא למעלה בזכר, בא על פקידה שהיא בגלות למטה בנקבה. כמו כן ויזכר אלהים את רחל, כמו שנאמר ואזכר את בריתי.

270. בא ראה, כתוב פקד פקדתי אתכם. וכי פקד פקדתי? והרי הפקידה עומדת בנקבה, ובאותו הזמן היתה בגלות, והיא אומרת פקד פקדתי? אלא שבאן יש להסתכל, וכאן סוד של החכמה, והיא בגלות, איך נראה למשה כאן ואיך אמרה פקד פקדתי.

271. אלא כך למדנו, כשהשמש מאיר – הוא בשמים, ותקפו וכחו על הארץ בכל מקום. כמו כן מלא כל הארץ כבודו. בזמן שהמקדש עמד – מלא כל הארץ כבודו, זו הארץ הקדושה, וכעת שישראל בגלות – היא למעלה, והתקף מקיף את ישראל להגן עליהם, ואף על גב שהם בארץ אחרת.

272. ובא תראה, שכינה למטה ושכינה למעלה. שכינה למעלה בשנים עשר תחומים מרכבות קדושות ושנים עשר חיות עליונות. שכינה למטה בשנים עשר שבטים קדושים. ואז נכללת השכינה למעלה ולמטה, והכל בפעם אחת יחד. ואף על גב שבזמן שישראל בגלות למטה לא נתקנת למעלה, כך גם לא נתקנת משום

268. אי הכי אמאי כתיב פקידה, אלא ודאי זכירה, (דא) הות מקדמת דנא, ואתמסר בפתח דא לתתא, כמה דכתיב, (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה וגו'. ולבתר כגוונא דא, וכיון דאדכר, ברוא דלעילא, לבתר אתמר ברוא דנקבא פקידה, למהוי כללא דכלא כוונא.

269. ויזכר אלהים את רחל. רבי חייא פתח ואמר, (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אתם ואזכר את בריתי. ואזכר – הרי זכירה, בגין דאיהו לעילא. דהאי מולא דאיהו לעילא בדכורא, אתא על פקידה דאיהו בגלותא לתתא בנקבא. כגוונא דא ויזכר אלהים את רחל, כמה דאת אמר ואזכר את בריתי.

270. תא זוזי, כתיב, (שמות ג) פקד פקדתי אתכם, וכי פקד פקדתי, והא פקידה בנקבא קיימא ובהווא זמנא בגלותא הות, ואיהי אמרת פקד פקדתי. אלא הכא אית לאסתכלא, ורוא דזוכמתא הכא ואיהי בגלותא הוי אתוזי למשה הכא, והוי אמרת פקד פקדתי.

271. אלא הכי אוליפנא שמשא כד נהיר, איהו בשמיא, ותוקפיה וזיליה שלטא על ארעא בכל אתר. כגוונא דא (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו, בזמנא דמקדשא קאים, מלא כל הארץ כבודו, דא ארעא קדישא. והשתא דישראל בגלותא, איהו לעילא, ותוקפא סורא להו לישראל לאגנא עליהו, ואף על גב דאינון בארעא אורא.

272. ותא זוזי, שכינתא לתתא ושכינתא לעילא. שכינתא לעילא בתריסר תוזומי רתיכין קדישין, ותריסר זיוון עלאין. שכינתא לתתא בתריסר שבטין קדישין, וכדין אתכלילת שכינתא לעילא ותתא, וכלא בזוד זמנא כוונא. ואף על גב דבזמנא דישראל לא בגלותא לתתא, לא אתתקנת לעילא, הכי גמי לא

שלמטה לא נתקנת, וזהו בגלות עם ישראל, שהיא בגלות עמהם.

273. במה נתקנת? למלך שמת בנו, מה עשה? כפה את מטתו על אבל בנו, ולא התקין לו את מטתו, אלא נטל קוצים ודרדרים והטיל תחת מטתו ושכב עליה. כך הקדוש ברוך הוא, בין שגלו ישראל ונחרב המקדש, לקח קוצים ודרדרים ושם תחתיו. זהו שכתוב וירא אליו מלאך ה' אליו בלבית אש מתוך הסנה, משום שישראל היו בגלות.

274. פקד פקדתי אתכם. מי שלא עומד ברשותו, מה מצוה ומה עושה? אלא פקד מלמעלה, פקדתי מלמטה. מה הטעם? משום שהזכירה היא היתה עליה מקדש לבן, שכתוב ואזכר את בריתי בין שכתוב ואזכר – הנה זכירה התמנתה עליה, ומשום כך אמרה אחר כך פקד פקדתי, שהרי סימן לקחה מקדש לבן. כמו בן שרה, שכתוב וה' פקד את שרה. אבל פאן רחל, שלא נזכרה מקדש לבן, לא נאמר בה פקידה, אלא זכירה, והכל הוא בזכירה, בסוד של המול.

275. רבי יהודה ורבי חזקיה היו הולכים מקפוטקא ללוד, ורבי יהודה היה רוכב, ורבי חזקיה על רגליו. בינתים ירד רבי יהודה. אמר, מכאן והלאה נתעסק בתורה, בפתוב (דברים לב) הבו גדל לאלהינו.

276. אמר לו, אלו היינו שלשה – יפה הוא, שאחד יאמר – ושנים ישיבו לו. אמר לו, הדברים הללו של הברכות, משום שנזכר שם אחד של הקדוש ברוך הוא, ושנים ישיבו לו. זהו שכתוב כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו. כי שם ה' אקרא – זה אחד שמברך. הבו גדל לאלהינו – אלו שנים אחרים. אבל בתורה, אפלו שנים יושבים ונותנים גדל וחזק של שבח התורה לקדוש-ברוך-הוא.

אתתקנת, בגין דלתתא לא אתתקנת, ודא הוא בגלותא עמהון דישראל, דאיהי בגלותא עמהון.

273. במה אתתקנת, למלכא דמית בריה, מה עבד כפא ליה לערסיה על אבלא דבריה, ולא אתקין ליה לערסיה, אלא נטל כובין ודרדרין, ואטיל תוזות ערסיה, ושכב עליה, כך קודשא בריך הוא, בין דאתגלו ישראל, ואתזרב מקדשא, נטל כובין ודרדרין ושוי תוזותיה, הדא הוא דכתיב, (שמות ג) וירא מלאך ה' אליו בלבית אש מתוך הסנה. בגין דישראל הוו בגלותא.

274. פקד פקדתי אתכם, מאן דלא קיימא ברשותיה, מה פקיד, ומה עבדי. אלא פקד מלעילא, פקדתי מלמתא, מאי טעמא, בגין דהאי זכירה הות עלה מקדמת דנא, דכתיב ואזכר את בריתי. בין דכתיב ואזכר, הא זכירה אתמנא עלה, ובגין כך אמרת לבתר פקד פקדתי. (דף קס"א) דהא סימנא נקטת מקדמת דנא. פנונא דא שרה דכתיב, (בראשית כא) וה' פקד את שרה. אבל הכא רזול דלא אדפרת מקדמת דנא, לא אתמר בה פקידה אלא זכירה, וכלא בזכירה איהו, ברוך המולא.

275. רבי יהודה ורבי חזקיה, הוו אזלי מקפוטקא ללוד, והוה רבי יהודה רכיב, ורבי חזקיה על רגליו, אדהכי וזות רבי יהודה, אמר מכאן ולהלאה נתעסק באורייתא, כמה דכתיב, (דברים לב) הבו גדל לאלהינו.

276. אמר ליה אלו הוינא תלתא, יאות הוא דזוד יימא, ותרין יתיבו ליה. אמר ליה, הני מלי בברכאן. בגין דאדפר זוד שמא דקודשא בריך הוא, ותרין יתיבו ליה. הדא הוא דכתיב, (דברים לב) כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו. כי שם ה' אקרא, דא זוד דמברך, הבו גדל לאלהינו, אלין תרין אזורנין. אבל באורייתא אפילו תרי יתבי ויהבי רבו ותקפא דשבנא דאורייתא לקודשא בריך הוא.

277. אמר לו רבי חזקיה, פלפי הברכות למה שלשה? אמר לו, הרי פרשה ונתבאר, שכתוב הבו גדל לאלהינו. אבל סוד הדבר כאן, שהרי כל הסודות של הברכות הוא כף – אחד לברך ושנים להשיב, כדי שיעלה השבח של הקדוש ברוך הוא בסוד של שלשה, אחד מברך ושנים [אומרים אמן] שמודים, וזהו קיום הברכות, ובסוד עליון פראוי, ובסוד של שלשה, כמו שבארוהו.

278. בעודם הולכים, אמר רבי יהודה, שנינו, יש זכירה לטוב ויש זכירה לרע, יש פקידה לטוב ויש פקידה לרע. יש זכירה לטוב – כמו שבארוהו, שכתוב (ויקרא כו) וזכרתי להם ברית ראשנים וגו', (בראשית ח) וזכר אלהים את נח, (שמות ב) וזכר אלהים את בריתו. ויש זכירה לרע – שכתוב (תהלים עח) וזכר כי בשר המה רוח הלך ולא ישוב. פקידה לטוב – שכתוב (שמות ג) פקד פקדתי אתכם. פקידה לרע – שכתוב (תהלים פט) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם. וכלם סודות עליונים.

279. כל אלו – זכירה ופקידה – לטוב, אלו הן דרגות ידועות, סוד האמונה, זכר ונקבה, סוד אחד, זכירה ופקידה, אלו הם לטוב. זכירה ופקידה לרע אלו הם הסוד של הצד האחר שעומד בסוד של אלהים אחרים. זכר ונקבה יחד, זכירה בזה ופקידה בזה, ואלו הם שתמיד עומדים לרע ואלו בנגד אלו. מכאן יוצאים כל סודות האמונה וכל הקדשות העליונות, כמו שבארוהו, ומכאן יוצאים כל המינים הרעים וכל מות וכל הצדדים והמינים הרעים בעולם, ובארוהו, וזה בהפוך מזה.

280. אמר רבי חזקיה, כף זה ודאי. אשרי הוא מי שחלקו מתקים בצד הטוב ולא ירכין עצמו לצד אחר וינצל מהם. אמר לו רבי יהודה, כף זה ודאי, ואשרי מי שיכול להנצל ממנו מהצד ההוא, ואשרי הם הצדיקים שיכולים להנצל מהם ולהלחם קרב עם אותו הצד.

277. אמר ליה רבי חזקיה, לגבי ברכאן אמאי תלת. אמר ליה, הא אוקמוה ואתמר, דכתיב הבו גדל לאלהינו. אבל רוא דמלה הכא, דהא כל רזין דברכאן הכי איהו, וזד לברכא ותרין לאתבא, בגין דיסלק (דיסתלק) שבזא דקודשא בריה הוא ברוך דתלתא. וזד מברך ותרין (אמרי אמן) דאודו, ודא הוא קיימא דברכאן, וברוא עלאה כדקא יאות, וברוא דתלת כמה דאוקמוהו.

278. עד דהוו אנלי, אמר רבי יהודה, תנינן, אית זכירה לטב, ואית זכירה לביש, אית פקידה לטב, ואית פקידה לביש. אית זכירה לטב, כמה דאוקמוהו, דכתיב (ויקרא כו) וזכרתי להם ברית ראשונים וגו'. (בראשית ח) וזכר אלהים את נח. (שמות ב) וזכר אלהים את בריתו. ואית זכירה לביש, דכתיב, (תהלים עח) וזכר כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב. פקידה לטב, דכתיב, (שמות ג) פקד פקדתי אתכם. פקידה לביש, דכתיב, (תהלים פט) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם. וכלהו רזין עלאין.

279. כל הגי זכירה ופקידה לטב, אלן אינון דרזין ידיען. רוא דמהימנותא דכר ונוקבא רוא וזדא, זכירה ופקידה, ואלן אינון לטב. זכירה ופקידה לביש, אלן אינון רוא דסטרא אזורא, דקיימא ברוך דאלהים אזורים, דכר ונוקבא כוזדא, זכירה בהאי ופקידה בהאי, ואלן אינון דקיימין תדיר לביש. ואלן לכהיל אלן. מהכא נפקי כל רזי דמהימנותא וכל קדושין עלאין, כמה דאוקמוהו. ומהכא נפקי כל זינין בישין וכל מותא, וכל סטרין וזינין בישין בעלמא ואוקמוהו. ודא בהפוכא מן דא.

280. אמר רבי חזקיה, הכי הוא ודאי, ופאה איהו, מאן דזוולקיה אתקיים בסטרא טבא, ולא ירכין גרמיה לסטרא אזורא, וישתויב מנהון. אמר ליה רבי יהודה, הכי הוא ודאי, ופאה מאן דיכיל לאשתתובא מניה מההוא סטרא, ופאין אינון צדיקיא, דיכילי לאשתתובא מניהו, ולאנוזא קרבא בההוא סטרא.

281. אמר רבי זוקיה בְּמַה פְּתַח וְאָמַר, (משלי כד) כִּי בְּתַחבֹּלוֹת תַּעֲשֶׂה לָּךְ מִלְחָמָה וְגו'. מֵאֵן מִלְחָמָה, דָּא מִלְחָמָה דְּהֵוּא סֵטְרָא בִּישָׂא, דְּאֶצְטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְאַגְזוּא בֵּיהּ קֶרְבָּא, וְלִשְׁלֵטָא עֲלוּי וְלֵאשְׁתַּחֲבָא מִנִּיהּ.

282. בא ראה שיעקב כף השתדל אצל עשו משום אותו הצד שלו, להתחכם עליו וללכת עמו בעקמומיות בכל מה שצריך כדי לשלט עליו בראש ובסוף, והכל בראוי, והראש והסוף יחד זה כמו זה, כפתוב בכרתי, ואחר כך ברכתני. הראשית והסוף יחד זה כמו זה, כדי לשלט עליו בדרך ישרה בראוי לו, ומשום כך צדיק הוא מי שנצל מהם ויכול לשלט עליהם.

283. בא ראה, זכירה ופקידה לטוב הם באחד בסוד האמונה, ואשרי הוא מי שמשתדל אחר האמונה, כמו שנאמר (הושע יא) אחרי ה' ילכו בארצה ישאג וגו'. אמר רבי חזקיה, כף הוא ודאי.

284. ובא וראה, כשאדם מתפלל תפלתו, אל יאמר עליה זכרני ופקדני, משום שיש זכירה ופקידה לטוב, וזכירה ופקידה לרע, ועתידין לטל את הדבור מפיו, ובאים להזכיר חטאי האדם ולהענישו. פרט אם הוא צדיק שלם, שבאשר בודקים את חטאיו, אותה זכירה ופקידה לרע לא ימצאו אותם, כמו עזרא שאמר זכרה לי אלהי לטובה.

285. שהנה בכל מקום שאדם מתפלל תפלתו, יכלל את עצמו בין רבים, בכלל של הרבים. ובא וראה, השונמית, באשר אמר לה אלישע (מלכים ב ד) הִישׁ לְדָבָר לָךְ אֵל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֵל שַׂר הַצָּבָא, הִישׁ לְדָבָר לָךְ אֵל הַמֶּלֶךְ – אותו היום היה יום טוב של ראש השנה, ואתו היום ששולטת מלכות הרקיע לדון את העולם, והקדוש ברוך הוא נקרא המלך המשפט באותו הזמן, ומשום כך אמר לה הִישׁ לְדָבָר לָךְ אֵל הַמֶּלֶךְ.

281. אמר רבי זוקיה בְּמַה פְּתַח וְאָמַר, (משלי כד) כִּי בְּתַחבֹּלוֹת תַּעֲשֶׂה לָּךְ מִלְחָמָה וְגו'. מֵאֵן מִלְחָמָה, דָּא מִלְחָמָה דְּהֵוּא סֵטְרָא בִּישָׂא, דְּאֶצְטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְאַגְזוּא בֵּיהּ קֶרְבָּא, וְלִשְׁלֵטָא עֲלוּי וְלֵאשְׁתַּחֲבָא מִנִּיהּ.

282. תא זוזי, דיעקב הכי אשתדל לגבי עשו, בגין דהוא סטרא דיליה. לאתזכמא עלוי ולמיזל עמיה בעקימו בכל מה דאצטרף, בגין לשלטאה עלוי ברישא וסופא, וכלא כדקא יאות. ורישא וסופא כזודא דא כגוונא דא, כמה דכתיב, (בראשית כה) בכרתי, ולבתר ברכתני, שירותא וסופא כזודא, דא כגוונא דא. בגין לשלטאה עלוי באורזו מיער כדקא זוזי ליה. ובגין כך זכאה איהו מאן דאשתתיב מנייהו, ויכול לשלטאה עליהו.

283. תא זוזי, זכירה ופקידה לטב אינון כזודא ברוא דמהיבנותא, וזכאה איהו מאן דאשתדל בתר מהיבנותא, כמה דאת אמר, (הושע יא) אזורי ה' ילכו בארצה ישאג וגו'. אמר רבי זוקיה הכי הוא ודאי.

284. ותא זוזי, בר נש כד צלי צלותיה, לא ייבא עליה זכרני ופקדני. בגין דאיכא זכירה ופקידה לטב, וזכירה ופקידה (דף קס ע"ב) לביש, וזמנין לנטלא מלה מן פומא, ואתנין לאדכרא זוזבווי דבר נש ולעגשא ליה. בר אי איהו זכאה שלים, דכד בדקי זוזבווי, ההיא זכירה ופקידה לביש לא ישכוזון לון, כגון עזרא דאמר (נחמיה יג) זכרה לי אלהי לטובה.

285. דהא בכל אתר, דבר נש צלי צלותיה, וכליל גרמיה בין סגיאין בכללא דסגיאין. ותא זוזי שונמית, כד אמר לה אלישע, (מלכים ב ד) הִישׁ לְדָבָר לָךְ אֵל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֵל שַׂר הַצָּבָא. הִישׁ לְדָבָר לָךְ אֵל הַמֶּלֶךְ, דהוא יומא, יום טוב דראש השנה הוה, והוא יומא דמלכותא דרקייעא שלטא למידן עלמא, וקודשא ברין הוא אקרי מלך המשפט בהוא זמנא. ובגין כך אמר לה, הִישׁ לְדָבָר לָךְ אֵל הַמֶּלֶךְ.

286. מה כתוב? ותאמר בתוך עמי אנכי ישבת. מה אמרה? לא רוצה להיות רשומה למעלה, אלא להכניס את ראשי בין רבים, ולא לצאת מהכלל שלהם. וכך צריך לאדם להכלל בכלל של רבים ולא להתיחד לבדו, כדי שלא ישגו עליו להזכיר חטאיו, כמו שאמרנו.

287. פתח רבי יהודה ואמר, (איוב לח) הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה. הפסוק הזה אמר הקדוש ברוך הוא לאיוב בשראה שאיוב דחוק עצמו על דין הקדוש ברוך הוא. בא ראה, איוב אמר הן יקטלני לו איחל. כתוב לא באל"ף, וקוראים לו בוא"ו, והכל הוא.

288. אמר לו הקדוש ברוך הוא, וכי אני הורג בני אדם? הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה! כמה שערים פתוחים באותו הצד, והמות שולט עליהם, וכלם סתומים מבני אדם, [ולא יכולים להשמר מהם משום שהם סתומים מבני אדם] שלא מכירים את אותם השערים.

289. ושערי צלמות תראה. מי הם שערי מות ומי הם שערי צלמות? אלא מות וצלמות הם יחד, והם זווג אחד. מות – הרי נתבאר, זה מלאך המות, והרי פרשנו. צלמות – צל מות, זהו מי שרובב עליו, והוא הצל שלו והכח שלו להזדוג יחד בקשר אחד, והם אחד.

290. וכל אותם הדרגות שיוצאות מהם ונקשרות בהם הם השערים שלהם, כמו שלמעלה, כמו שנאמר (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם וגו'. ואלו [אותם שערים] נקראים נהרות ונחלים. ששת הצדדים של העולם, אף כן הם שערי מות, ושערי צלמות מהצד האחר, דרגות ידועות ששולטות בעולם. שערי מות ושערי צלמות – זה נקבה וזה זכר, ושניהם יחד.

286. מזה כתיב, (מלכים ב ד) ותאמר בתוך עמי אנכי ישבת. מאי קאמרה. לא בעינא, למהוי רשימאה לעילא, אלא לאעלאה רישאי בין סגיאין, ולא לאפקא מכללא דלהון. וכך בעי ליה לבר נש, לאתכללא בכללא דסגיאין ולא לאתייזודא בלחודוי, בגין דלא ישגוזון עליה, לאדכרא זובוי כדקאמרן.

287. פתחו רבי יהודה ואמר (איוב לח) הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה. האי קרא, קודשא בריך הוא אמר ליה לאיוב, כד זומא דאיוב דזויק גרמיה על דינאי דקודשא בריך הוא. תא זוזי, איוב אמר (איוב יג) הן יקטלני לו איחל, כתיב לא באל"ף וקרי לו בוא"ו, וכלא איהו.

288. אמר ליה קודשא בריך הוא, וכי אנא קטיל בני נשא, הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה, כמה תרעין אינן פתיון בהוא סטרא. ומותא שלטא עליהו, וכלהו סתימין מבני נשא, (ס"א ולא יכלין לאסתמרא מניהו בגין דאינן סתימין מבני נשא) ולא ידעין אינן שערים.

289. ושערי צלמות תראה. מאן אינן שערי מות ומאן אינן שערי צלמות. אלא מות וצלמות כוזדא אינן, וזוזיא זודא אינן. מות הא אתמר, דא מלאך המות, והא אוקמוהו. צלמות, על מות. האי איהו מאן דרכיב עליה, ואיהו עלא דיליה, ותוקפא דיליה, לאזדווגא כוזדא, בקשורא זוד ואינן זוד.

290. וכל אינן דרגין דנפקי מניהו ומתקשרן בהו אינן שערים דלהון כמה דלעילא, כמה דאת אמר, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם וגו'. ואלין (אינן שערים) איקרו נהרין ונחלין, שית סטרין דעלמא. אוף הכי אינן שערי מות, ושערי צלמות מסטרא אזורא, דרגין ידיען דשלטין בעלמא. שערי מות ושערי צלמות, דא נוקבא ודא דכורא, ותרווייהו כוזדא.

291. ועל זה אמר הקדוש ברוך הוא לאיוב, בשביל כל אותם דברים שהוא אמר, (איוב ז) כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה, וכל אותם שאר דברים. אמר הקדוש ברוך הוא, הנגלו לך שערי מות, לדעת שהרי הכל בראשית, וכלם עתידים להתפער מן העולם, שכתוב (ישעיה כה) בלע המות לנצח וגו'. בא ראה, ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה. פעמים אלהים אלהים, למה? אלא אחד מעולם הזכר, ואחד מעולם הנקבה, משום שהדבר תלוי במזל.

292. וכשמתעוררת רחל בשם הזה, שכתוב יספ ה' לי בן אחר, ידע יעקב שהיא ראוייה להשלים את כל השבטים ולא תתקיים בעולם, משום כך רצה ללכת ולא יכל, וכשהגיע זמנו של בנימין, ברח והלך לו, כדי שהבית לא ישתלם בארץ אחרת, להתקשר בו העולם הקדוש.

293. והינו שכתוב (בראשית לא) ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך. מה זה ואהיה עמך? אלא אמר לו, עד כאן רחל היתה עמך עקר הבית, מכאן והלאה אני אהיה עמך ואטל את הבית עמך עם שנים עשר השבטים. והינו שכתוב ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל. עלי היה זה, ובגללי היה הדבר שהיא נדחתה, ובאה דירת אחרת ונטלה את הבית בשבילי לדור עמי.

294. ויאמר נקבה שכרף עלי ואתנה. מה זה נקבה? אמר רבי יצחק, אותו רשע אמר, אני רואה שיעקב לא מסתפל אלא בנקבות, ומשום זה יעבד אותי. אמר נקבה שכרף, הנה נקבה, שהיא שכרף, כפרא שונה. ואתנה, אמר באיזו נקבה הסתכלת ואתנה, ועבד אותי בשבילה.

291. ועל דא, אמר קודשא בריך הוא ליה לאיוב, בגין כל אינון מלין, דאיהו אמר (איוב ז) כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה, וכל אינון שאר מלין. אמר קודשא בריך הוא הנגלו לך שערי מות, למנדע דהא כלהו ברשותי, וכלהו זמינין לאתבערא מעלמא, דכתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח וגו'.

292. תא זוזי, (בראשית ל) ויזכר אלהים את רוזל וישמע אליה אלהים ויפתחו את רוזמה. תרי זמינין, אלהים אלהים, אמאי. אלא, זוד מעלמא דדכורא, וזוד מעלמא דניקבא, בגין דבמזל תליא מלתא.

293. וכד אתערת רוזל בשמא דא, דכתיב, (בראשית ל) יוסף ה' לי בן אזור, ידע יעקב דאיהו אתזוזיא לאשכלמא כלהו שבטין ולא תתקיים בעלמא, בגין כך בעא למיזל ולא זכיל. וכד מטא זמנא דבנימין, ערק ואול ליה, בגין דבארעא אזורא לא ישתלם ביתא, לאתקשרא עלמא קדישא ביה.

294. והינו דכתיב, (בראשית לא) ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך. מאי ואהיה עמך. אלא אמר ליה, עד הכא, רוזל הות עמך עקרא דביתא. מכאן ולהלאה, אנא אהא עמך ואטול ביתא בהדרך בתריסר שבטין. והינו דכתיב, ואני בבאי מפדן מתה עלי רוזל. עלי הוה, ובגני הוה מלה דאתרוזיא איהו ואתיא דיורא אזורא, ונטלא ביתא בגני לדירא עמי.

295. ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה. אִמַר יַעֲקֹב, חֲלִילָהּ, שְׁהָרִי אֲנִי כֹל מִה שְׁעֲשִׂיתִי, לְשֵׁם כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ עֲשִׂיתִי, וְעַל כֵּן לֹא תִתֵּן לִי מֵאוֹמָה, שְׁהָרִי אֲנִי דְעִתִּי בְּזֵה, אֶלֶּא אִם תַּעֲשֶׂה לִי [אֵת] הַדְּבָר הַזֶּה וְגו'.

295. (בראשית ל) ויאמר נקבה שכרה עלי ואתנה, מאי נקבה. אמר רבי יצחק, ההוא רשע אמר, אֲנִי זֹמִי, דִּיעֲקֹב לֹא אֶסְתַּכַּל אֶלֶּא בְּנֻקְבִי, (דף קסא ע"א) וּבְגִין כֶּף יִפְלֹז לִי. אִמַר נְקֻבָה שְׁכָרָה, הִיא נְקֻבָה דְאִיהוּ שְׁכָרָה כֹד בְּקִדְמִיתָא. וְאֵתְנָהּ, אִימָא מֵאֵן נְקֻבָה אֶסְתַּכַּלְתָּ בֵּהּ, וְאֵתְנָהּ, וּפְלֹז לִי בְּגִינָהּ. (שם) ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה, אמר יעקב זולילה, דְהָא אֲנִי כֹל מִה דְעֵבִידָנָא, לְשֵׁם יְקָרָא דְמַלְכָא קְדִישָׁא עֵבִידָנָא, (ס"א ולא לכסופא דגרמאי) וְעַל דָּא לֹא תִתֵּן לִי מֵאוֹמָה, דְהָא לֹא דְעִתִּי בְּהָאִי, אֶלֶּא אִם תַּעֲשֶׂה לִי (את) הַדְּבָר הַזֶּה וְגו'.

296. ויסר ביום ההוא את התנאים. רבי אלעזר ואמר, (תהלים טו) מי יגור באהלך וגו'. הרי בארנו ובארנו החברים, הולך תמים – זה אברהם, שבאשר נמול נקרא תמים. ופעל צדק – זה יצחק. ודבר אמת – זה יעקב. ודאי שיעקב נדבק באמת. אם הוא באמת נדבק, מה הטעם עשה עם לבן בצורה הזו?

296. (שם) ויסר ביום ההוא את התנאים. רבי אלעזר פתוז ואמר, (תהלים טו) מי יגור באהלך וגו', הִיא אוֹקִימָנָא, וְאוֹקִימוּתָא זֻבְרִינָא, (שם) הוֹלֵךְ תָּמִים, דָּא אֲבָרָהִם, דְכֹד אֶתְגָּזַר תָּמִים אֲקָרִי. וּפּוֹעֵל צְדָקָה, דָּא יִצְחָק. וְדוֹבֵר אֱמֻתָּהּ, דָּא יַעֲקֹב. וְדָאִי יַעֲקֹב בְּאֵמֶת אֶתְדַבֵּק, אִי הוּא בְּאֵמֶת אֶתְדַבֵּק, מֵאִי טַעְמָא עֵבִיד עִם לְבָן בְּגוּוּנָא דָּא.

297. אלא יעקב הבחין את שעת המלו שלו שהיתה, שמתר לאדם לבחון את שעתו טרם ישוב לארצו, ואם מולו עומד במה שעושה – יפה, ואם לא – אל יושיט רגלו עד שיעלה [שיעמד במה שעשה] אליו.

297. אֶלֶּא, יַעֲקֹב בְּזוּיָן שִׁיעֲתָא דְמוֹלִיָהּ הָוָה. דְשָׂרִי לִיָּה לְאִינְשֵׁי, לְמִבְחוּן שִׁיעֲתִיָּהּ, עַד לֹא יִתּוּב לְאַרְעִיָּהּ, וְאִי מוֹלִיָּהּ קָאִים בְּמַה דְעֵבִיד שְׁפִיר, וְאִי לֹא לֹא יוֹשִׁיט רַגְלוֹי עַד דִּיסַלַק (ס"א דקאים במה דעביד) לְגַבִּיָּהּ.

298. בא ראה, כתוב ונתתה בי צדקתי ביום מחר וגו'. שהרי הוא לא עשה כדי שיטל משלו לחנם, אלא הכל באמת ושלמות הרצון, ולא עוד, אלא שהוא נטל רשות מלבן, ועל כן כתוב נחשתי ויברכני ה' בגלגלך. כמה כשפים ומינים עשה לבן ובחן את מולו משום יעקב, והיה מוצא בגלגל יעקב מאה צאן כל חדש, ומאה כבשים ומאה עזים יותר על צאנו.

298. תָּא זֹזִי, כְּתִיב, (בראשית ל) וְעִנְתָהּ בִּי צְדָקָתִי בְּיוֹם מוֹזָר וְגו', דְהָא אִיהוּ לֹא עֵבִיד בְּגִין דִּיטוֹל מְדִילִיָּהּ לְמַגְנָא, אֶלֶּא כֹלֵא בְּקוֹשְׁטָא וּשְׁלִימוֹ דְרַעוּתָא, וְלֹא עוֹד אֶלֶּא דְאִיהוּ גְטִיל רְשׁוֹ מִלְבָּן, וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ל) גּוֹשְׁתִּי וַיְבָרַכְנִי יי בְּגִלְגְלָךְ. כְּמַה זֹרְשִׁין וְזִינִין עֵבִיד לְבָן, וּבְזוּיָן מוֹלִיָּהּ בְּגִינִיָּה דִיעֲקֹב, וְהָוָה אֲשַׁכּוּז בְּגִינִיָּה דִיעֲקֹב, מֵאָה עֲאֲנָא כֹּל יִרְוּא, וּמֵאָה אֲמִרִין וּמֵאָה עִזִּין יִתִּיר עַל עֲאֲנִיָּהּ.

299. רבי אבא אמר, אלף עאנין, ואלף אמרין, ואלף עזין, הנה בייתי ליה יעקב יתיר בכל ירוזא וירוזא. הך הוא דכתיב, (בראשית ל) כי מעט אשר היה לך

299. רַבִּי אֲבָא אֲמַר, אֶלְפֵי עֲאֲנִין, וְאֶלְפֵי אֲמִרִין, וְאֶלְפֵי עִזִּין, הָוָה בֵּייתִי לִיָּה יַעֲקֹב יִתִּיר בְּכֹל יִרְוּא וְיִרְוּא. הָךְ הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ל) כִּי מַעֲטָא אֲשֶׁר הָיָה לְךָ

היה לה לפני ויברך לרב ויברך ה' אתך לרגלי. והברכה שלמעלה אינה פחות מאלף מכל מין ומין. נמצא אלף מהצאן, מהבבשים נמצאו אלף, מהעזים נמצאו אלף, על כל מה ששורה הברכה שלמעלה לא פחות מאלף, עד שבשביל יעקב התעלה לבן לעשר רב.

300. וכשרצה יעקב לטל שכרו, לא מצא אלא עשרה מכל מין ומין, ויעקב חשב אותו לעשר רב. ראה כמה נטל משלו ממה שהיה נותן הוא בזכותו ללבן. וכל זה שעלה בו ביעקב, לא היה אלא בזרוע של אותם מקלות ששם אצל הצאן.

301. בא ראה כמה טרח אותו יעקב השלם אחרי לבן. כתוב וישם דרך שלשת ימים וגו', והביא לו כל העשר הזה, ועם כל זה לא רצה לבן שיהיה כף שכרו של יעקב, אלא נטל עשרה מזה ועשרה מזה, ונתן בידי בנין לו ואמר לו: טל את אלה, ואם יולידו כמו שאמרתי – בצורה הזו יהיה שכרך. זהו שכתוב ותחלף את משפירתי עשרת מנים. [ובאלו] עשרה מזה ועשרה מזה, וכתוב ואביבן התל בי ותחלף את משפירתי עשרת מנים. [ובאלו העשרה] השתדל אחר הקדוש ברוך הוא, וברכו. ומכל מה שהתנה לבן עם יעקב – חזר בדבורו ונטל מיעקב הכל, עד שהקדוש ברוך הוא חס עליו ונטל משלו בזרוע.

302. אמר רבי אלעזר, כל הפסוקים הללו באו להראות החכמה, ששנינו שדברים שלמעלה, מהם תלויים במעשה, ומהם בדבור, ומהם ברצון הלב, ומי שרוצה למשך ברכות בתפלה, בדבור ורצון. ומהם שלא בתפלה, אלא תלויים במעשה.

303. בא ראה, יעקב השלם, כל מה שעשה, עשה בחכמה. כתוב ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים. הכל בחכמה, למשך ברכות מהמעין

לפני ויברך לרב ויברך ה' אתך לרגלי, וברכתא דלעילא לאו איהו פוזות מאלף מכל זינא וזינא, מעאנין אלף אשתכוז, מאמרין אלף אשתכוז, מעוזין אלף אשתכוז. על כל מה דשריא ברכתא דלעילא, לא פוזות מאלף. עד דבגיניה דיעקב אסתלק לבן לכמה עותרא.

300. וכד בעא יעקב לנטליה אגריה, לא אשכוז אלא עשרה מכל זינא וזינא, ויעקב זשיב ליה לעותרא סגוי. זומי כמה נטיל מדיכליה, ממה דהוה יהיב איהו בזכותיה ללבן. וכל דא דסליק ביה יעקב, לא הוה אלא בזרוע דאינון מקלות, דשוי לגבי ענא.

301. תא זזוי, כמה טרוז ההוא שלימא דיעקב, אבתריה דלבן. פתיב, (בראשית ל) וישם דרך שלשת ימים וגו', והוה אייתי ליה כל האי עותרא. ועם כל דא, לא בעא לבן דיהא אגריה דיעקב הכי, אלא נטל עשרה מן דא ועשרה מן דא ויהב (בידא דבני) ליה. ואמר ליה טול הני. ואי יולידו כמה דאמרתי, בהאי גזונא יהא אגריה. הדא הוא דכתיב, (בראשית ל) ותחלף את משפירתי עשרת מונים, (ובהני) עשרה מן דא ועשרה מן דא, וכתיב, (בראשית ל) ואביבן התל בי והחלף את משפירתי עשרת מונים. (ובהני עשרה) אשתדל בתר קודשא בריך הוא, וברכיה. ומכל מה דשוי לבן עמיה דיעקב, אהדר במולכיה, ונטיל מיעקב כלא, עד דקודשא בריך הוא חס עליה, ונטל מדיכליה בזרוע.

302. אמר רבי אלעזר כל הני קראי, לאוונאיה זוכמתא קא אתיין. דתנינן מלין דלעילא, מנהון תליין בעובדא, ומנהון במולכא ומנהון ברעותא דלבא. ומאן דבעי לאמישכא ברכאן, בעלותא, במולכא, ורעותא. ומנהון דלא בעלותא, אלא בעובדא תליין.

303. תא זזוי, יעקב שלים, כל מה דעבד, בזוכמתא עביר, כתיב (בראשיתל) ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים, כלא בזוכמתא, לאמישכא

של הכל לכל הדרגות העליונות שהן חלקו וגורלו.

304. את המקלות – איזה מקלות? אלו הדרגות שהן בית הדין. אשר פצל – שהעביר מהן את הדין. ברהטים – הינו שכתוב (שיר ז) מלך אסור ברהטים, שזה מהמלך שהוא באות ברכות לכל העולמות.

305. דבר אחר מלך אסור ברהטים – מלך זה אסור וקשור באותם הרהטים העליונים שמהם משקים את הכל [נמשכות ברכות לפל] מן המלך העליון. בשקתות המים – [ומשם משקים כל שקתות המים] אלו הם הנחלים שיוצאים ובאים עד שמגיעים למקום ששם מתכנסים. אשר תבאן־הצאן לשותות – כמו שנאמר (תהלים קד) ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם. ובאותו המקום ששם מתכנסים המים, בלם באים להשקות ממנו.

306. ויחמנה – מה זה ויחמנה? בא ראה, בשעה שרוח צפון נושבת, המים קופאים ולא נמשכים לחוץ ולא משקים, משום שהדין תלוי, וקר הצפון מקפא את המים. ובשמתעוררת רוח הדרום, מתחממים המים והקפאון שלהם עובר ושופעים. אז הכל משקים, משום שהחם של הדרום מפשירים המים, ובלם מתחממים ושמים לשותות מאותו הקר של הצפון שהיה להם פראשונה. זהו שכתוב ויחמנה. ויחמנה, והרי [ולא] כתוב ויחמו. אלא שהם בלם נקבות.

307. ועל זה התפון יעקב לעשות מעשה בחכמה, וזהו שכתוב ויקח לו יעקב מקל לבנה לח וגו'. פתח [רבי אלעזר] ואמר, כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו. בא ראה, כי יעקב בחר לו יה, עד כאן לא ידענו מי בחר את מי – אם הקדוש ברוך הוא בחר את יעקב, אם יעקב בחר לו את הקדוש ברוך הוא, אלא ממה שגלה הכתוב ידענו שהקדוש ברוך הוא נטל את יעקב לגורלו,

ברכאן ממבועא דכלא, לכלהו דרגין עלאין דאינון זולקיה ועד בית.

304. את המקלות. מאן מקלות, אלין דרגין דאינון בי דינא. אשר פצל, דאעבר מנהון דינא. ברהטים, היינו דכתיב, (שיר השירים ז) מלך אסור ברהטים, דהא מההוא מלך, אתיין ברכאן לכלהו עלמיין.

305. דבר אזור (דף קס"ב) מלך אסור ברהטים, מלך דא, אסור וקשור באינון רהטין עלאין, דמנייהו אשתקיין כלא, (נ"א אתמשכן ברכאן לכולא) ממלך עלאה. בשקתות המים, (ס"א ומתמן אשתקיין כלא שקתות המים), אלין אינון זולין דנפקין ואתיין, עד דמטו לאתר דמתכנשי תמן. אשר תבאנה הצאן לשותות, כמה דאת אמר, (תהלים קד) ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם. ובההוא אתר, דמתכנשי תמן מיא, כלהו אתיין לאשקאה מניה.

306. (בראשית ל) ויזמנה, מאי ויזמנה. תא זוזי, בשעתא דרוזו צפון זשיב, מיין גלידין ולא נגדין לבר ולא אשתקיין, בגין דדינא תליא, וקרירו דצפון גליד מיא. וכד אתער רוזו דרום, מתזוממי מיא, ואתער גלידו דלהון ונגדין, כדין אתשקיין כלא. בגין דזוממי דרום שראן מיא, וכלהו מתזוממי וזדאן לבושתי מההוא קרירו דצפון, דהיה לון בקדמיתא, הדא הוא דכתיב ויזמנה. ויזמנה, והא (ולא) כתיב ויזמו. אלא דאינון כלהו זוקבי.

307. ועל דא אתפון יעקב, למעבד עובדא בזוכמתא, ודא הוא דכתיב (בראשית ל) ויקח לו יעקב מקל לבנה לח וגו'. פתח [רבי אלעזר] ואמר (תהלים קלה) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו, תא זוזי כי יעקב בחר לו יה, עד כאן לא ידענא מאן בריר לבאן, אי קודשא בריר הוא בריר ליה ליעקב, אי יעקב בריר ליה לקודשא בריר הוא. אלא ממה דגלי קרא,

שְׁכֵתוֹב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

308. בא ראה, כך גם יעקב בחר את ירשתו וגורלו לחלקו, ועלה למעלה מכל הדרגות ונטל אותו לגורלו. מקל לבנה לח – הינו הדרגה הלבנה של צד הימין. ולו וערמון – הינו הדרגה האדמה של צד שמאל.

309. ויפצל בהם פצלות לבנות – שהעביר מזה את הדין וחבר אותו לימין, והוא נכנס ביניהם ונטל אותם יחד ונעשה הכל אחד בשני גונים. ועם כל זה מחשף הלבן, שיתגלה הלבן על האדם. וכל זה למה? למשך את הדרגה הזו של גורלו ברכות מן המעין של הכל [של הנחל], ולשים את הדרגה הזו שהיא שלש באחת.

310. ברהטים בשקתות המים – כמו שבארנו, ואז במעשה הזה של חכמה שופעות הברכות למטה ומשקים [ומתברכים] כל העולמות ושורות עליהם הברכות, כמו שפרשוה (בראשית מט) שכתוב בבקר יאכל עד וגו', ואחר מכאן – ולערב יחלק שלל, שיתברכו כל העולמות למטה. ויעקב נטל חלקו מאותן הברכות ששורות עליו למטה, משום שהוא חלקו וגורלו של הקדוש ברוך הוא.

311. ויקח לו מקל לבנה וגו'. משנה. הרצון של המעשה, קשרי האמונה, קול הקול של הקולות, מתעורר ממעלה למטה. אנו הינו פתוחי עינים. הגלגל סובב ממעלה לכמה צדדים, קול של נעימות התעורר. התעוררו ישנים נרדמים ששנה בנחיריהם, ולא יודעים ולא מסתכלים ולא רואים, אטומי אונים, כבדי לב, ישנים ואין יודעים, התורה עומדת לפנייהם ולא משגיחים ולא יודעים במה מסתכלים, רואים ולא רואים. התורה מרימה קולות: הסתכלו טפשים, יפתחו העינים ותדעו. אין מי שישגיח, אין מי שירבין אָנוּ. עד מתי תהיו בתוך החשכה

ידענא דקודשא בריה הוא נטיל ליה ליעקב לערביה, דכתיב, (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

308. תא וזוי, הכי נמי יעקב, בירר אוסנתיה וערביה לזוולקיה, וסליק לעיקא מכל דרגין, ונטיל ליה לערביה. מקל לבנה לזו, היינו דרגא וזורא הסטר בימנא. ולו וערמון, היינו דרגא סומקא הסטר שמאלא.

309. ויפצל בהן פצלות לבנות, דאעבר דינא מן דא, ואתזבר ליה בימנא, והוא עאל ביניהו ונטיל לון כזודא ואתעביד כלא זוד בתרי זוני. ועם כל דא, מוזשף הלבן, דיתגלי זורא על סומקא. וכל דא למאי, לאמשכא לדרגא דא דערביה ברכאן ממובעא דכלא (נ"א הנחל), ולשוואה לדרגא דא דאיהו תלתא כזודא.

310. ברהטים בשקתות המים, כמה דאוקימנא. וכדין בעובדא דא דזוכמתא נגדין ברכאן לתתא, ובמשקין (נ"א ומתברכאן) פלהו עלמין ושריין עליה ברכאן, כמה דאוקימנא. דכתיב, (בראשית מט) בבקר יאכל עד וגו', ולבתר מכאן, (שם) ולערב יחלק שלל, (דף קסב ע"א) לאתברכא פלהו עלמין לתתא. ויעקב נטיל זוולקיה, מאינן ברכאן, דשריין עליה לתתא, בגין דאיהו זוולקיה וערבא דקודשא בריה הוא.

311. סתרי תורה (בראשית ל) ויקח לו יעקב מקל לבנה וגו', מתנתיין, רעותא דעובדא, קטרי דמהיבנותא, קל קלא דקלא אתער מעיקא לתתא, אן פתיזין עינין הוינן. גלגלא אסור מעיקא לכמה סטריין, קל זעיבותא אתער. אתערו זימין דמיכין דשינתא בזוריהו, ולא ידעי ולא מסתכלין, ולא זמאן. אטימין אודיין, כבדין דלבא, זימין ולא ידעין. אורייתא קיימא קמייהו, ולא משגיחין ולא ידעי במה מסתכלין, זמאן ולא זמאן. אורייתא רמאת קלין אסתכלו טפשיין, פתחו עינין, ותנדיעון. לית מאן דישגחו, ולית מאן דירכין אודייהו, עד מה תהוון בגו זשוכא

של רצונכם? הסתכלו לדעת, ויתגלה לכם האור המאיר.

312. בזמן שייעקב השלם, מתוך הצרה של הארץ ורשות אחרת, בתוך דרגות זרות דחה את כלם, ובחר חלק גורלו ונחלתו, האור מתוך החשכה, חכמה מתוך הטפשות, וכבד את רבונו, כשהיה עומד בתוך הרשות של אל זר. על כן כתוב (ישעיה כט) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוורו.

313. הקשר של הקשר הטהור היה עולה לפני ולפנים טרם שמצא מקום לבית מושבו. אותו מקום אינו מקום, לא נמצא למעלה ולמטה, נאבד מן הכל. אבדון הוא מן הכל, אבדון זכר. סמאל שיצא מהתוף של החזק של יצחק, אבדון ומות היא הנקבה שלו, הנחש הקדמוני, אשת זנונים, שכתוב (משלי ה) רגליה ירדות מות. ואלו שנים – אבדון ומות – שמעו את תקופ רצון המלך.

314. הסוד והסתור [הסתרים] הנסתור העליון נאבד [הטמיר] מהכל, טמיר מרעיונות [מצנינים] והרהורים. [מי שגמשה אחר אלו, נאבד מן הכל. הכל בהפוך זה מזה. אשריו של איש שלום, כיעקב שעולה ולא נחשכו העינים בעשן הזה, וזכה להתקרב באמת חתם המלך הקדוש. בא ראה, הטמיר העליון מהכל] ממנו יצאה האות י, הנקודה העליונה. מהנקודה העליונה הוא יצא הכל, המשיך והוציא ה, האם העליונה שמשקה את הכל. מזה יצא ו, הסוד של שש שאוחז את כל הצדדים, שהוא מקל לבנה לח ולו וערמון.

315. שתי הזרועות שאוחזות בו, אלו יוצאות ואוחזות בה"א התחתונה לחבר המשכון יחד ולהיות אחד. ואז שלש עשרה מדות נהיות אחת. והלבן נחקק על הגונים ועולה על הגונים כלם. זהו שכתוב מחשף הלבן, ואז נקרא (זכריה כ) ה' אחד ושמו אחד. ואז (תהלים כג) ה' רעי לא אחסר,

הרעותייכו. אסתכלו למנדע, ואתגלי לכון זהורא דנהיר.

312. בזמן דייעקב שלימא, מגו עאקו הארעא ורשו אורא, מגו הרעין נוכראין דזוה לבלהו, ובירר זולק ערביה ואזנסתיה. זהורא מגו זושוכא, זוכמתא מגו טפשותא, ואוקיר ליה למאריה פד הוה קאים בגו רשותא דאל זר. על דא פתיב, (ישעיה כט) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוורו. (ע"כ סתרי תורה)

313. תוספתא קוטרא דקוטרא דכיא, הוה סליק לגו לגו, עד לא אשכח אתר בית מותבא. ההוא אתר לאו אתר, לאו אשתכח לעילא ותתא. מכלא אתאביד, אבדון הוה מכלא, אבדון דכורא, סמאל דנפק מותוכא דתוקפא דיצוק. אבדון ומות נוקבא דיכיה, נזוש קדמאה, אשת זנונים, דכתיב (משלי ה) רגליה ירדות מות. ואלין תרין, אבדון ומות, שמעו תוקפא דהורמונו דמלכא.

314. רזא וסתרא סתיבא (נ"א טמירא) עלאה אתאביד (נ"א טמיר) מכלא, אתאביד (נ"א טמיר) מרעיונין (נ"א מעיינין) והרהורין. (ס"א מאן דאתמשך בתר אילין אתאביד מכלא. כולא בהפוכא דא מן דא טבוהי דגבר שלים כיעקב דסליק ולא אתחשכו עיינין בהאי תננא וזכה לאתקרבא באמת חותמא דמלכא קדישא. תא חזי, טמירא עלאה מכלא) מניה נפק את י, נקודה עלאה. מהאי נקודה עלאה נפק כלא. אמשיך ואפיק ה, אמא עלאה דאשקי לכלא. מהאי נפיק ו, רזא דשית דאזויד לכל סטריין, דאיהו, מקל לבנה לזו, וכת, וערמון.

315. תרין דרועין דאזוידן ביה, אלין נפקי ואזוידו בה"א תתאה. לזופרא משכנא כווד ולמהוי זוד. כרין, תליסר מכילין הוו זוד. וזוורא אתגליף על גונוין וסליק על גוון בלהו. הדא הוא דכתיב (בראשית ל) מוזשף הלבן, וכרין אקרי (זכריה יד) יי אזור ושמו אזור. וכרין (תהלים כג) יי רועי לא אזור. וכתיב בנאות

וְכָתוּב בְּנֵאוֹת דְּשֵׁא יִרְבִּיצְנִי עַל מִי מִנְחוֹת
יִנְהַלְנִי נִפְשֵׁי יִשׁוּבָב וְגו'. ע"כ תוספתא.

316. וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב (בראשית ל), בְּחֵר לוֹ
לְחֻלְקוֹ וּלְגֹדְלוֹ, מִקַּל לְבָנָה לַח, צֶדֶד יְמִין, גֹּן
לְבָן. לַח, הוּא צֶדֶד שֶׁל הַמַּיִם. וְלוֹז, זֶה צֶדֶד שֶׁל
הַשְּׂמָאל, אָדָם כְּוֹרֵד. וְעֶרְמוֹן, כְּלוּל זֶה בְּזֶה.
וְכֻלָּם אוֹחִזוּ הַיְמִין הַלְבָן בְּצַבְעוֹ וְעוֹלָה בְּהֵם,
שְׂכֵתוֹב מִחֹשֶׁף הַלְבָן, שְׂאָף עַל גֵּב שְׂאוֹחִזוּ
לְשֵׁנֵי הַצְּדָדִים, לֹקֶחַ [נוֹטָה] חֻלְקוֹ לְצֶדֶד יְמִין,
וְנִחְקַק בְּכֻלָּם, בְּצֶדֶד זֶה וּבְצֶדֶד זֶה, אִזּוּ נִקְרָא
גְּבֵר שְׁלָם, שְׁלָם בְּכֻלָּ.

317. מֶה כְּתוּב אַחֲרָיו? (שם) וְהִיָּה בְּכָל יַחַם
הַצֵּאן הַמְקַשְׂרוֹת וְשֵׁם יַעֲקֹב אֵת הַמְקַלּוֹת
וְגו'. סֵתֵר הַסְּתָרִים לְחֻכְמֵי לֵב נִמְסָר. בְּתוֹךְ
מַחְנוֹת עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים יֵשׁ מִדְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
אֱלוֹ עַל אֱלוֹ, אֱלוֹ פְּנִימִים וְאֱלוֹ לְבַחוּץ. אֱלוֹ
הַפְּנִימִים מִתְּחַבְּרִים בְּמִלְךְ הַקְּדוּשָׁה,
וּמִתְּחַבְּרִים בְּיִשְׂרָאֵל, בְּנִים קְדוּשִׁים לְהַקְּדוּשָׁה
כְּרוֹךְ הוּא, וְאֱלוֹ נִקְרָאוֹת הַצֵּאן הַמְקַשְׂרוֹת,
מַחְנוֹת שֶׁל אֱלוֹ מְקַשְׂרוֹת, מַעֲלָה וּמַטָּה.

318. בְּשִׁעָה שֶׁהִתְשׁוּקָה שְׁלָהֶם לְגַבֵּי הַזֶּהָר
הַעֲלִיּוֹן שְׁלִמְעָלָה, עֲמוּד הָאֲמִצְעִי, יַעֲקֹב
הַשְּׁלָם לָקַח אוֹתָם הַמְקַלּוֹת, תְּפִלִּין שֶׁל
רֹאשׁ, כְּרֵהֲטִים, מְקוֹם וּמוֹשָׁב, לְהִנָּחַת
הַתְּפִלִּין. וּמִכַּאֲן לֹקְחִים אוֹר וְזִיז כֹּל הַתְּפִלּוֹת
וּמַחְנוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, אֱלוֹ שְׂמֵתֵי קְשָׁרִים לְמַעֲלָה
וּמִתְּקַשְׂרִים לְמַטָּה. בֵּין שְׂאֵלוֹ לֹקְחִים מִתוֹךְ
הַרְהֲטִים שְׂקֵתוֹת הַמַּיִם, אִזּוּ אֱלוֹ הֵיוּ מְקוֹרוֹת
וְנִבְעוֹת לְהוֹרִיד לְמַטָּה וְלָתֵת לְכֻלָּם.

319. וּמִשׁוּם כֶּף הַפְּרִישׁ יַעֲקֹב בֵּין הַמְּדָרְגוֹת
הַעֲלִיּוֹנוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לְמְדָרְגוֹת הָאֲחֵרוֹת שֶׁל
שְׂאֵר הָעַמִּים, כְּמוֹ שְׂנַאֲמֵר (בראשית ל) וַיִּשֶׁת
לוֹ עֲדָרִים לְבָדוֹ וְלֹא שָׂתָם עַל צֵאן
לְבָן. [אלו] עֲדָרִים הַפְּרִיד לוֹ לְעֵצְמוֹ, שְׂלֹא
יְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּשְׂאֵר הָאֲמוֹת, וְכִמוֹ שֶׁהַפְּרִישׁ
לוֹ מְדָרְגוֹת הָאֲמוּנָה לְמַעֲלָה לְחֻלְקוֹ וּלְגֹדְלוֹ,
כֶּף צָרִיף לְהַפְּרִישׁ מְדָרְגוֹת שֶׁל מַחְנוֹת
קְדוּשִׁים לְמַטָּה, לְקַשֵּׁר אוֹתָם עִמּוֹ בְּאֱלוֹ
הַהִיבְלוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה.

דְּשֵׁא יִרְבִּיצְנִי עַל מִי מִנְחוֹת יִנְהַלְנִי נִפְשֵׁי יִשׁוּבָב
(ע"כ תוספתא)

316. סֵתֵרֵי תוֹרָה וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב, כְּרִיר לִיָּה לְזוּלְקִיָּה
לְעַדְבִיָּה, מִקַּל לְבָנָה לֹז, סֵטְרָא דִּימִינָא, גֹּוֹן זוּוֹר,
לֹז: סֵטְרָא אִיהוּ דִּמִּים. וְלוֹז: דָּא סֵטְרָא דְשִׂמְאֵלָא,
סוּמְקָא כוּוֹרְדָא. וְעֶרְמוֹן: כְּלוּל דָּא בְדָא. וְכֻלְהוּ אוֹזִיד
יְמִינָא זוּוֹרָא בְּגוּוֹנִיָּה, וְסִלְקָא בְּהוּ. דְכֻתִּיב מוּזְשִׁיף
הַלְבָן, דָּאֵע"ג דָּאוֹזִיד לְתֵרִין סֵטְרִין, נְטִל זוּלְקִיָּה
לְסֵטְר יְמִינָא, וְאֶזְלוּף בְּכֻלָּא, בְּהֵאִי סֵטְרָא וּבְהֵאִי
סֵטְרָא, כְּדִין אַקְרִי גְּבֵר שְׁלָם, שְׁלָם בְּכֻלָּא.

317. מֶה כְּתִיב בְּתֵרִיָּה, וְהִיָּה בְּכָל יוֹזָם הַצֵּאן
הַמְקַשְׂרוֹת וְשֵׁם יַעֲקֹב אֵת הַמְקַלּוֹת וְגו'. סֵטְרָא דְתֵרִין,
לְזוּכִימֵי לְבָא אֲתַמְסֵר, בְּגוֹ מִשְׁרִיין עֲלֵאִין קְדִישִׁין אִית
דְּרִגִין עֲלֵאִין, אֲלִין עַל אֲלִין, אֲלִין פְּנִימֵאִין, וְאֲלִין לְבָר.
אִינוֹן פְּנִימֵאִין מִתְּקַשְׂרִין בְּמִלְכָא קְדִישָׁא, וּמִתְּקַשְׂרִין
בְּיִשְׂרָאֵל, בְּגִין קְדִישִׁין לְקַב"ה, וְאֲלִין אַקְרוּן הַצֵּאן
הַמְקַשְׂרוֹת, מִשְׁרִיין דָּאִינוֹן מְקַשְׂרוֹת, עֵילָא וְתַתָּא.

318. בְּשִׁעָתָא דְתִיאֹבְתָא דְלֵהוֹן, לְגַבֵּי זוּהָרָא עֲלֵאָה
דְלַעֲלֵא, עֲמוּדָא דְאֲמִצְעִיתָא, יַעֲקֹב שְׁלִימָא נְטִל אִינוֹן
מְקַלּוֹת, תְּפִלִּין דְרִישָׁא, בְּרֵהֲטִים: אֲתֵר וְדוּכְתָא,
לְדִיּוּרֵי תְּפִלִּין. וּמִהֲכָא נְטִלֵי זְהוּרָא וְזִיּוּא, כֹּל זִיּוּלִין
וּמִשְׁרִיין עֲלֵאִין, אִינוֹן דְּמִתְּקַשְׂרִין לְעֵילָא, וּמִתְּקַשְׂרִין
לְתַתָּא, כִּיּוֹן דָּאִינוֹן נְטִלִין מִגּוֹ רֵהֲטִין שְׂקֵתוֹת הַמַּיִם,
כְּדִין, אִינוֹן הוּוּ מְקוֹרִין וּמְבוּעֵין, לְזוּזָתָא לְתַתָּא,
וְלְמִיָּהָב לְכֻלָּא.

319. וּבְג"כ, אַפְרִישׁ יַעֲקֹב, בֵּין דְּרִגִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין,
לְדְרִגִין אֲזוּרִגִין, דְּשֵׂאֵר עֲמֻמִּין, כְּד"ר וִישֵׁת לוֹ עֲדָרִים
לְבָדוֹ וְלֹא שְׂתָם עַלְצָאן לְבָן. עֲדָרִים אַפְרִישׁ לִיָּה
לְגַרְמִיָּה, דְלֹא יְהֵא לִיָּה זוּלְקָא בְּשֵׂאֵר עֲמֻמִּין, כְּמוֹה
דְּאַפְרִישׁ לִיָּה, דְרִגִי דְמוֹהִימְנוֹתָא לְעֵילָא, לְזוּלְקִיָּה
וְעַדְבִיָּה, הַכִּי אַצְטְרִיךְ לְאַפְרִישָׁא, דְרִגִין דְּמִשְׁרִיין
קְדִישִׁין לְתַתָּא, לְקַשֵּׁרָא לֹן בְּהִדִּיָּה, בְּאִינוֹן הִיכְלוּן
דְּמִטְרוֹנִיתָא.

320. וכלהו רשימיין, ברשימו דמלכא עלאה. כמה דישראל, רשימיין לתתא, בין כל שאר עממיין, ואף דרגין דמשריין עלאין, רשימיין אינון לזוולקיה לקב"ה, בין כל שאר זוילין, ומשריין עלאין. וע"ד בריר יעקב לזוולקיה ועדביה, ברזא דמהימנותא, ואף הכי קב"ה, בריר ליה, מכל שאר זוילין ומשריין דעלמא.

321. ומשריין עלאין, מתפרשאן אלין מאלין. בשעתא דזהרא דנורא בנהירו דשכינתא אתגליא, כל אינון דרגין אוזרנין, אתכספן, ומתעטפי מההוא זהרא ולא יכלו לקרבא לגביה. וכל אינון דרגין קדישיין, דאינון תקונא דיליה, בשעתא דאתגליא ההוא זהרא, מיד זודאן, וסלקן לאתקרבא בהדיה, ולא תקשרא לגביה, ואיהו בהו אתתקנת, וסתרא דא והיו העטופים ללבן והקשורים ליעקב.

321. ומחנות עליונים נפרדים אלו מאלו. בשעה שזהר של אש בהארת השכינה מתגלה, כל המדרגות האחרות האלו מתבישות, ומתכסות מהזהר ההוא, ולא יכלו להתקרב אליו. וכל אלו התקונים [מדרגות] הקדושים, שהם תקונים שלו. בשעה שמתגלה הזהר ההוא, מיד שמחים ועולים להתקרב עמו ולהתקשר אצלו, והוא בהם נתקן, וסוד זה – (בראשית ל) והיה העטפים ללבן והקשורים ליעקב.

322. ואצטריך לבררא ולאתפרשא דרגין קדישיין דזוולקיה. מאינון דרגין דשאר עמין, ובכלא אצטריך יעקב קדישא וע"ד קב"ה כתיב באורייתא, מהימנותא דיליה, בגו סתרי מלין אלין. זכאה זוולקיה (ע"כ ס"ח)

322. וצריך לברר [לברר] ולהבדיל מדרגות קדושות [ס"א לחלקן] של חלקן מאלו המדרגות של שאר העמים, ובכלם צריך יעקב הקדוש [בכור של הקדוש ברנך] הוא להתקרב, ועל זה הקדוש ברנך הוא כתב בתורה, אמונה שלו, בתוך צדדי [ס"א סתרי] מלים אלו. אשרי חלקו.

323. רבי ייסא וזטא הוה שכיזו קמיה דרבי שמעון, אמר ליה. האי דכתיב (משלי י) ברכות לראש צדיק, לראש צדיק, מה לראש צדיק? אמר לו, ראש צדיק, מה העטרה הקדושה, ובארוה. עוד, ראש צדיק זה יעקב, שנטל את הברכות והשפיע אותם לצדיק, ומשם נזרקו לכל עבר, וכל העולמות מתברכים.

324. אבל הנה בארנו, ברכות לראש צדיק – [ראש] צדיק נקרא אותו המקום [ראש] של הברית, שממנו יוצאים מענינות החוזה. הנקב של הכד שיוצא ממנו היין הוא הראש,

323. רבי ייסא וזטא הוה שכיזו קמיה דרבי שמעון, אמר ליה. האי דכתיב (משלי י) ברכות לראש צדיק, לראש צדיק מבעי ליה, מאי לראש צדיק. אמר ליה, ראש צדיק דא היא עטרה קדישא, ואוקמוה. תו, ראש צדיק, דא יעקב, דאיהו נטיל ברכאן, ונגיד לון לצדיק, ובמתמן אדריקו לכל עיבר, ובמתברכן כלהו עלמין.

324. אבל הנה בארנו, ברכות לראש צדיק – [ראש] צדיק נקרא אותו המקום [ראש] של הברית, שממנו יוצאים מענינות החוזה. הנקב של הכד שיוצא ממנו היין הוא הראש,

323. רבי ייסא וזטא הוה שכיזו קמיה דרבי שמעון, אמר ליה. האי דכתיב (משלי י) ברכות לראש צדיק, לראש צדיק, מה לראש צדיק? אמר לו, ראש צדיק, מה העטרה הקדושה, ובארוה. עוד, ראש צדיק זה יעקב, שנטל את הברכות והשפיע אותם לצדיק, ומשם נזרקו לכל עבר, וכל העולמות מתברכים.

324. אבל הנה בארנו, ברכות לראש צדיק – [ראש] צדיק נקרא אותו המקום [ראש] של הברית, שממנו יוצאים מענינות החוזה. הנקב של הכד שיוצא ממנו היין הוא הראש,

324. אבל הנה בארנו, ברכות לראש צדיק – [ראש] צדיק נקרא אותו המקום [ראש] של הברית, שממנו יוצאים מענינות החוזה. הנקב של הכד שיוצא ממנו היין הוא הראש,

כך ראש צדיק, אותו מקום, בשזורק מעינות לנקבה, נקרא ראש צדיק. הצדיק הוא ראש [ראש לכל הברכות] משום שכל הברכות שריות בו.

325. עוד, אותו האדם שזכה לשמר את אות ברית הקדש ועושה את מצוות התורה נקרא צדיק, ומראשו ועד רגליו כך נקרא. ובשהברכות שופעות לעולם, הן שורות על ראשו, וממנו עומדות הברכות לעולם בפנים הקדושים הצדיקים שהקים.

326. עוד שאל רבי ייסא ואמר, פתוב (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי וגו'. הפסוק הזה פירושו ששרו של עולם אמר אותו. הוא אמר אותו בחכמה יותר ממה שחושבים בני אדם. אמר לו, בני, יפה הוא, שהרי ביחוד הקדוש נאמר נער הייתי גם זקנתי.

327. וכך הוא, ולא ראיתי צדיק נעזב – זה השבח של היחוד שלא נמצא יום ללא לילה, שהנה הלילה תמיד נמצא בו, והצדיק אחוז למעלה ואחוז למטה.

328. וזרעו מבקש לזום, מאי הוא. אלא, בשעתא דזריק ואתנגיד זרעא, לא תבע לזנקבא. דהא בהדיה שריא, דלא אתפרשא מניה לעלמין, וזמניה היא לזביה. דהא זרעא לא נגיד, אלא בשעתא דזנקבא זמניה (דף קסב ע"ב) ותיאובתא דתרווייהו כוזרא בדבוקא זרע דלא מתפרשין, ועל דא לא אצטרין למתבע עלה.

329. אמר לו, ובזמן הגלות לא כך? אמר לו, פתוב זרעו, ואינו. מתי יוצא? כשהנקבה בדבוק אחד עם הזכר. ואם תאמר, לא ראיתי צדיק נעזב – בזמן של הגלות מה היא?

330. אלא זה אחוז למעלה ולא נעזב לעולמים. בזמן אחר לא נעזב מהנקבה, אחוז למעלה ואחוז למטה. אחוז למעלה – בזמן של הגלות. בזמן אחר אחוז את שני

דקיסטא דזומרא זפיק מניה, איהו רישא. כך ראש צדיק, שהוא אתר, כד זריק מבועין לזנקבא, אקרי ראש צדיק. צדיק איהו ראש (ניא רישא לכל ברכאן) בגין דכל ברכאן ביה שריין.

325. תו, ההוא בר נש, דזכי למנטר את קיימא קדישא, ועביד פקודי דאורייתא, צדיק אקרי, ומרישיה ועד רגליו הכי אקרי. וכד ברכאן נגדין לעלמא, שריין על רישיה, ומניה קיימי ברכאן לעלמא, בבגין קדישין זכאין דאוקים.

326. רבי ייסא תו שאיל ואמר, (תהלים לו) פתוב נער הייתי גם זקנתי וגו'. האי קרא אוקמוה דשרו דעלמא אמרו, איהו אמרו בזכמתא, יתיר ממה דזושבין בני זשא. אמר ליה, ברי יאות הוא, דהא ביזוזרא קדישא אתבר נער הייתי גם זקנתי.

327. והכי הוא. (תהלים לו) ולא ראיתי צדיק נעזב, דא הוא שבוזא דזוזרא, דלא אשתכחז יום בלא לילה. דהא לילה ביה אשתכחז תדירא, וצדיק אזויד לעילא ואזויד לתתא.

328. וזרעו מבקש לזום, מאי הוא. אלא, בשעתא דזריק ואתנגיד זרעא, לא תבע לזנקבא. דהא בהדיה שריא, דלא אתפרשא מניה לעלמין, וזמניה היא לזביה. דהא זרעא לא נגיד, אלא בשעתא דזנקבא זמניה (דף קסב ע"ב) ותיאובתא דתרווייהו כוזרא בדבוקא זרע דלא מתפרשין, ועל דא לא אצטרין למתבע עלה.

329. אמר ליה, ובזמנא דגלותא לאו הכי. אמר ליה זרעו פתוב, ולא איהו. אימתי זפיק, כד זנקבא בדבוקא זרע עם דכורא. ואי תימא לא ראיתי צדיק נעזב, בזמנא דגלותא מאי היא.

330. אלא, הא אזויד לעילא, ולא נעזב לעלמין, בזמנא אזורא, לא נעזב מזנקבא, אזויד לעילא, ואזויד

הצדדים, למעלה ולמטה, ולעולם אינו נעזב.

331. כתוב (בראשית א) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים, זה צדיק, ואף על גב שנאמר ברקיע השמים, אלא ברקיע השמים ודאי, שהוא סיום הגוף.

332. בא ראה, שני רקיעים הם, והם הראשית והשנייה, זה כמו זה. ראשית הרקיע השמיני בו שקועים כל הכוכבים, קטנים וגדולים, וזהו הרקיע העליון הנסתר שמקום הכל, וממנו יוצא הכל, והוא השמיני ממש למעלה, והוא הראשית להוציא ממנו הכל.

333. כך הוא הרקיע השמיני ממש למעלה למטה, שבו שקועים כל הכוכבים, כל האורות והמאורות, והוא נוטל את הכל, וזה הסיום של הכל. כמו שאותו הרקיע השמיני, שהוא ראשית הכל, תלויים בו כל האורות, ונוטל אותם, וממנו יוצאים – כך גם זה, אותו רקיע השמיני תלויים בו כל האורות ונוטל אותם, וממנו יצאו לכל העולמות.

334. הראשית והשנייה עומדים כגון אחד, ועל כן הוא הנקרא ששופע ויוצא ולא פוסקים מימיו לעולמים, הכל שיהיה הסיום כמו הראשית, ומשום כך ויתן אתם אלהים ברקיע השמים, ולמה? להאיר על הארץ.

335. ואף על גב שנאמר, הכל עומדים כגון אחד, וזהו ברור הדבר. מה בין זה לזה? אלא זה מקום וזו את העולם העליון שהוא בו ואת כל אותם הצדדים העליונים, וזה מקום וזו את העולם התחתון ואת כל אותם הצדדים התחתונים.

336. ואם תאמר, העולם שלמעלה מי הוא? והרי [הוא] אותו הרקיע השמיני העליון הנסתר הוא העולם שלמעלה, וכך נקרא, שהרי שני עולמות הם, כמו שנתבאר. אלא הוא עולם עליון, וכל אותם שיוצאים ממנו נקראים על שמו, ואתם שיוצאים מן העולם

לתתא. אוויד לעילא, בזמנא דגלותא. בזמנא אוורא, אוויד לתרין סטרין, לעילא ותתא, ולעולם אינו נעזב.

331. כתיב, (בראשית א) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים, דא צדיק. ואף על גב דאתמר ברקיע השמים, אלא ברקיע השמים ודאי, דאיהו סיומא דגופא.

332. תא וזוי, תרין רקיעין אינון, ואינון שירותא וסיומא, דא כגוונא דא. שירותא רקיעא תמינאה, ביה שקיען כל ככביא, ועירין ורברבין. ודא הוא רקיעא עלאה סתימאה, דקאים כלא ומניה נפיק כלא. ואיהו תמינאה, מתתא לעילא, והוא שירותא לאפקא מניה כלא.

333. כך איהו רקיעא תמינאה מעילא לתתא, דביה שקיען כל ככביא, כל גהורין ובויעין. והוא נטיל כלא ודא סיומא דכלא. כמה דהוא רקיעא תמינאה, דאיהו שירותא דכלא. תליין ביה כל גהורין ונטיל לון, ומניה נפקי. הכי נמי האי, איהו רקיעא תמינאה, תליין ביה כל גהורין ונטיל לון, ומניה נפקו לכלהו עלבין.

334. שירותא וסיומא כגוונא וזד קיימי, ועל דא איהו גהר דגגיד ונפיק, ולא פסקי מימיו לעלמין. כלא כמהו סיומא כשירותא, ובגין כך ויתן אתם אלהים ברקיע השמים, ולמה, להאיר על הארץ.

335. ואף על גב דאתמר כלא כגוונא וזדא קיימי, ודא הוא ברירא דמכה, מה בין האי להאי. אלא, דא אוקים וזן לעלמא עלאה דאיהו ביה ולכל אינון סטרין עלאין, ודא אוקים וזן לעלמא תתאה ולכל אינון סטרין תתאין.

336. ואי תימא, עלמא דלעילא מאן איהו, והא (איהו) ההוא רקיעא תמינאה עלאה סתימאה, עלמא דלעילא איהו והכי אקרי, דהא תרין עלבין גנהו כמה דאתמר. אלא, איהו עלמא עלאה, וכל אינון דנפקי מניה, על שומיה אקרון. ואינון דנפקי

התחתון נקראים על שמו, וכל זה וזה הכל אחד, ברוך הוא לעולם ולעולמי עולמים.

337. בא ראה, (תהלים קד) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. מי הלבנון? הרי פרשוהו ונתבאר. הפסוק הזה, אשר שם צפרים יקננו חסידה ברושים ביתה – אשר שם צפרים יקננו, באיזה מקום? בלבנון. ואלו הן שתי הצפרים שאמרנו בכמה מקומות, ומאלו נפרדות כמה צפרים אחרות. אבל אלו עליונות, ויוצאת מן לבנון, שהוא [סתום] למעלה, וסוד הדבר – וללבן שתי בנות וגו'.

338. חסידה ברושים ביתה, נזו לאה] באותם ששה בנים עליונים, ששת צדדי העולם, כמו שנתבאר. למה נקרא חסידה? אלא העולם העליון הזה, אף על גב שהוא נקבה, קוראים לו זכר. שפאשר מתפשט, כל טוב וכל האור יוצא ממנו.

339. ומשום שהיא חסידה, יוצא [משום] ממנה חסד, שהוא האור הראשון, שכתוב (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור. ועל זה ברושים ביתה. ברושים – אל תקרי ברושים אלא בראשים, שהרי העולם האחר בתחתונים ביתה, והיא בית הדין של העולם, ולפעמים נקרא כמו שלמעלה בכל אותם השמות.

340. ועל המקום הזה כתוב, וינחם ה', ויתעצב אל לבו. חרון אף ה'. שהרי במקום הזה תלוי. שהרי כל מה שלמעלה, הכל הוא באור, חיים לכל הצדדים, ועל בן שנינו, אין עצבות לפני המקום, בדיק לפני, ועל זה כתוב (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. עבדו את ה' בשמחה – בנגד העולם העליון. באו לפניו ברננה – בנגד העולם התחתון. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא, משום כך כתוב (דברים לג) אשריה ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר חרב גאותך ויכחשו וגו'.

מעלמא תתאה, על שמייה אקרונ. וכל האי והאי כלא זוד, בריה הוא לעולם ולעולמי עולמין.

337. תא זוזי (תהלים קד) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. מאן לבנון. הא אוקמוה ואתמר, האי קרא (תהלים קד) אשר שם צפרים יקננו חסידה ברושים ביתה. אשר שם צפרים יקננו, באן אתר, בלבנון. ואלין אינון תרין צפרים דקאמרן בכמה אתר, (דף קסג ע"א) ומאלין אתפרשין כמה צפרין אזורין, אבל אלין עלאין ונפקין מלבנון דאיהו (ס"א סתימאה) לעילא, ורזא דמלה, (בראשית כט) וללבן שתי בנות וגו'.

338. חסידה ברושים ביתה, (ס"א דא לאה) באינון שית בנין עלאין, שית סטרין דעלמא, כמה דאתמר. אמאי אקרי חסידה. אלא, האי עלמא עלאה אף על גב דנוקבא איהי, קרינן לה דכר, דכד אתפשט, כל טיבו וכל גהירו מניה נפיק.

339. ובגין כך דאיהי חסידה, נפיק (מתמן) מניה זוס"ד, דאיהו גהורא קדמאה, דכתיב, (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור. ועל דא ברושים ביתה. ברושים, אל תקרי ברושים, אלא בראשים. דהא עלמא אזורא, בתתאין ביתה, ואיהי בי דינא דעלמא. וכו' וכו' אקרי כוונא דלעילא, בכל אינון שמהן.

340. ועל אתר דא כתיב, (בראשית ו) וינחם ה' ויתעצב אל לבו. זורון אף יי. דהא באתר דא תלויא. דהא כל מה דלעילא, כלא איהו בנהירו, זויין לכל סטרין. ועל דא תנינן, אין עצבות לפני המקום, לפני דייקא. ועל דא כתיב, (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. עבדו את ה' בשמחה, לקביל עלמא עלאה, באו לפניו ברננה לקביל עלמא תתאה. וכו' וכו' אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי. בגין כך כתיב, (דברים לג) אשריה ישראל מי כמוך עם נושע ב'י מגן עזרך ואשר חרב גאותך ויכחשו וגו'.

341. ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים וגו'. פתח רבי אלעזר ואמר, (משלי ט) אם חכמת חכמת לך ולצת לבדך תשא. אם חכמת חכמת לך – בא ראה, אוי לאותם רשעי העולם שלא יודעים ולא משגיחים בדברי תורה. וכשהם משגיחים בה – משום שאין להם שכל, דברי התורה נראים בעיניהם כאלו כלם מלאים ריקנות ואין בהם תועלת, והכל משום שהם ריקנים מדעת ושכל, שהרי כל דברי התורה, כלם דברים עליונים ונכבדים, וכל דבר ודבר שכתוב בה יקרה היא מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה [בתורה].

342. וכל אותם הטפשים אטומי הלב, כשרואים דברי תורה, לא די להם שלא יודעים, אלא שהם אומרים שהם דברים פגומים, דברים שאין בהם תועלת. אוי להם כשיתבע אותם הקדוש ברוך הוא את עלבון התורה, ויענשו ענש שמורדים ברבונם.

343. מה כתוב בתורה? כי לא דבר רק הוא מכם. ואם הוא רק – הוא מכם, שהרי כל התורה מלאה מפל אבנים טובות ומרגליות יקרות מפל הטובות של העולם, כמו שנאמר וכל חפצים לא ישוו בה, ואיך יאמרו שהיא ריקה?!

344. ושלמה מלכא אמר, אם חכמת חכמת לך. שפאשר יתחכם אדם בתורה, זוהי תועלת לו, שהרי בתורה לא יכול להוסיף אפלו אות אחת. ולצת לבדך תשא, שהרי התורה לא יגרע בלום מהשבח שלה, והליצנות היא שלו ונשארת בו להאביד אותו מן העולם הזה ומן העולם הבא.

345. בא ראה, באשר האותיות העליונות בלן מתחברות בדרגה הזו, הסוף של כל הדרגות הקדושות העליונות, ומתמלאות מהם ומתברכת מן העולם העליון, אז הדרגה הזו עומדת להשקות את כל העדרים, כל אחד ואחד כראוי לו, וכל אחד ואחד נשקה מדין ורחמים.

341. (בראשית ל) ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים וגו'. פתחו רבי אלעזר ואמר, (משלי ט) אם חכמת לך ולצת לבדך תשא. אם חכמת חכמת לך, תא זווי, ווי לאינון זוויבי עלבא, דלא ידעין ולא משגיזוין בבולי דאורייתא. וכד אינון משגיזוין בה, בגין דלית לון סכלתנו, מלין דאורייתא דמיין בעינייהו כאילו כלהו מלי ריקניא, ולית בהו תועלתא. וכלא בגין דאינון ריקנין מדעתא וסכלתנו. דהא כל מלי דאורייתא, כלהו מלין עלאין ויקירין. וכל מלה ומלה כתיב בה (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה (באורייתא).

342. וכל אינון טפשיין, אטימין דלבא, כד זומאן מלי דאורייתא, לא די לון דלא ידעי, אלא דאינון אמרי, דאינהו מלין פגימין, מלי דלית בהו תועלתא. ווי לון, כד יתבע לון קודשא בריה הוא, עלבונא דאורייתא, ויתענשו ענשא דמרדי במאריהון.

343. מה כתיב באורייתא, (דברים לב) כי לא דבר רק הוא מכם, ואי איהו רק מכם איהו, דהא אורייתא כלא, מלייא מפל אבנין טבין ומרגלאין ויקירין, מפל טבין דעלבא. כמה דאת אמר וכל חפצים לא ישוו בה, והיה ימרון דאיהי ריקניא.

344. ושלמה מלכא אמר, אם חכמת חכמת לך, דכד יתוכם בר נש באורייתא, תועלתא דיליה איהו. דהא באורייתא לא יכיל לאוספא אפילו את אוחת. ולצת לבדך תשא, דהא אורייתא, לא יגרע משבחהא כלום, וליצנותא, דיליה איהו, ואשתאר ביה לאובדא ליה מהאי עלבא ומעלבא דאתי.

345. תא זווי, כד אתוון עלאין, מתזבירן כלהו בהאי דרגא, סופא דכל דרגין קדישין עלאין, ואתמליא מנייהו, ואתברכא מעלבא עלאה. כדן, האי דרגא קיימא לאשקאה לכלהו עדרין, כל זוד וזוד כדקא זווי ליה, וכל זוד וזוד אתשקי מן דינא ורוומי.

346. בא ראה מה כתוב, ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים וגו'. שיעקב רצה לתקן תפלת ערבית, ולהאיר ללבנה ולהשקות ולברך אותה מכל הצדדים, שכתוב ויצג את המקלות, אלו דינים וגבורות שיוצאים מן הגבורה שלמעלה.

347. וכאשר יעקב רצה לתקן את הדרגה הזו, סלק את כל אותם הדינים והגבורות ממנה, והקים אותם ברהטים, באותם ארבעת הרהטים שעומדים תחת זו באר חפרוה שרים, שמתמלאת מאותם הנחלים והמעיינות העליונים. משום שבאשר המים יוצאים מהבאר הקדושה הזו, אלו הארבעה נוטלים הכל, ועל בן נקראים רהטים, ומשם כלם באים לשמות. ואותם דינים וגבורות, כלם עומדים שם לטל את כל אחד ואחד בראוי לו.

348. אשר תבאנה הצאן לשמות לנכח הצאן, אלו כנגד אלו. ויחמנה, מה זה ויחמנה? שבאשר מתעטרים בדין, מתחממים באותו הדין, והולכים ומשוטטים בעולם, ומעינים בדרך בני האדם, הן לטוב הן לרע.

349. בא ראה מה כתוב אחריו, ויחמו הצאן אל המקלות. משום שאותם המקלות היו מתחממים ומשגיחים בדיני העולם, ונפקדים עליו, ונדונים אנשים עליהם, כמו שנאמר (דניאל ד) בגזרת מלאכים הדבר ובפקדת קדושים הגזרה וגו'.

350. רבי חייא פתח ואמר, (תהלים סג) דבקה נפשי אחריו בי תמכה ימינה. בפסוק הזה יש להסתכל, דבקה נפשי אחריו – משום שדוד המלך היה מדביק תמיד את נפשו אחרי הקדוש ברוך הוא, ולא חשש לדברים אחרים של העולם, אלא להדביק נפשו ורצונו בו. וכיון שהוא היה נדבק בקדוש-ברוך-הוא, היה תומך בו ולא עוזב אותו. מכאן שבאשר אדם בא להדבק

346. תא זוזי, מה כתיב, ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים וגו', דיעקב בעא לאתקנא תפלה של ערבית, ולאנהרא לסיהרא, ולאשקאה ולברכא לה מכל סטרין, דכתיב ויצג את המקלות. אלין דינין וגבורן דנפקי מגבורה דלעילא.

347. ויעקב כד בעא לאתקנא להאי דרגא, סליק לכל אינון דינין וגבורן מינה, ואוקים לון ברהטים, באינון רהטים ארבע, דקיימי תזוות האי (במדבר כא) באר זופרוה שרים, דאתמלייא מאינון גזולין ומבויעין עלאין. בגין דכד נפקין מיין מהאי באר קדישא, אלין ארבע גטלי כלא. ועל דא אקרין רהטים, ומתמן (דף קסג ע"ב) אתיין כלא למישתי.

348. ואינון דינין וגבורן, כלהו קיימי תמן, לנטלא לכל זוד וזוד כדקא זוזי ליה. אשר תבאנה הצאן לשמות לנכוז הצאן, אלין לכהיל אלין. ויזומנה, מאי ויזומנה. דכד מתעטרן בדינא, מתזוממין בהוא דינא, ואולין ושאטין בעלמא, ומעיני בארוזיהון דבני נשא, הן לטב הן לביש.

349. תא זוזי, מה כתיב בתריה, (בראשית ל) ויזובו הצאן אל המקלות, בגין דאינון מקלות הוו מתזוממין, ומשגיזין בדיני עלמא, ואתפקדן עליה, ואתדנו בני נשא עליהו, כמה דאת אמר (דניאל ד) בגזרת עירין פתגמא ומאמר קדישין שאלתא וגו'.

350. רבי זוייא פתוז ואמר, (תהלים סג) דבקה נפשי אזוריה בי תמכה ימינה, האי קרא אית לאסתכלא ביה, דבקה נפשי אזוריה, בגין דדוד מלכא, הוה מתדבק נפשיה תדיר, אבתריה דקודשא בריך הוא. ולא זוייש למלין אזורין דעלמא, אלא לאתדבקה נפשיה ורעותיה ביה, וכיון דאיהו הוה מתדבק בקודשא בריך הוא, (קודשא בריך הוא) הוה תמיה ביה ולא שבקה. מכאן, לבר נש כד אתא לאתדבקה

בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹחֵז
בוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ.

351. דָּבָר אַחַר דְּבָקָה נִפְשֵׁי אַחֲרֵיהֶם -
לְהַתְעַטֵּר דְּרָגָתוֹ לְמַעְלָה. שֶׁהָיָה בְּאֶשֶׁר
נִדְבָקָת הַדְּרָגָה הַהִיא וְשֶׁלּוֹ נִתְבָּרְכָה,
וּכְשֶׁהִתְגַּלְתָּהּ בְּדְרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת לְעֹלוֹת
אַחֲרֵיהֶן, אִזּוֹ הֵימִינֵן אוֹחֵז בָּהּ לְהַעֲלוֹתָהּ
וּלְחַבְרָהּ בְּחִבּוּר אֶחָד בְּרֵאיוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וְתִאחֲזַנִּי יְמִינֶךָ, וְכָתוּב וַיְמִינֵנו תְּחַבְּקֵנִי, וְעַל
כֵּן בִּי תִמְכָּה יְמִינֶךָ.

352. וּבְשֵׁאוֹחֵז בוֹ בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוֹ
כְּתוּב שֶׁמֵּאלוֹ תַחַת לְרֵאשֵׁי וַיְמִינֵנו תְּחַבְּקֵנִי.
וְהוּא יְחִיד אֶחָד וְחִבּוּר אֶחָד. וּכְשֶׁהוּא חִבּוּר
אֶחָד, אִזּוֹ מִתְמַלֵּאת אוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁלֹ
וּמִתְבָּרְכָת.

353. וּבְשִׁמְתֵּמְלָאִים כָּל אוֹתָם הִרְהוּטִים,
מִתְמַלָּאִים לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְכָל
הָעֲדָרִים מְשֻׁקִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְצִדּוֹ.
וּבְשֵׁבֵא יַעֲקֹב לְתַקֵּן אֶת הַדְּרָגָה הַזֶּה, בְּחֵר לוֹ
צִד הֵימִין שְׂרָאוֹי לוֹ, וְהֵצִד הָאַחֵר שְׁלֹא רֵאיוֹ
לוֹ נִפְרָד מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים
לְבָדוֹ וְלֹא שָׂתֵם עַל צֹאן לְבָנָו. לְבָדוֹ - הִיא
לְבָדוֹ שְׁלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתוֹעֵבוֹת הָאַחֲרוֹת
שֶׁבְּצִדָּדִים הָאַחֲרִים. אֲשֶׁרֵי חִלְקָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁעֲלֵיהֶם כְּתוּב (דְּבָרִים יד) כִּי עִם
קֹדֶשׁ אֲתָה לְה' אֱלֹהֶיךָ וּבָךְ בְּחֵר ה' וְגו'.
וְגו'.

354. וּבֵא וְרָאָה, יַעֲקֹב הוּא הַמְּשַׁבֵּחַ שֶׁל
הָאֲבוֹת וְהוּא הַכֹּלֵל שֶׁל כָּלֵם, וּמְשׁוּם שֶׁהוּא
הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, מְשׁוּם כִּי הוּא עוֹמֵד לְהַאֲדִיר
לְלִבְנָהּ, שֶׁיַּעֲקֹב הוּא עוֹמֵד לְתַקֵּן אֶת תְּפִלַּת
עֲרֵבִית.

355. וְכָל הַתְּקוּן הַהוּא הוּא בְּרֵאיוֹ לוֹ. כָּל
אוֹתָם הַצְּדָדִים הַקְּדוּשִׁים, כָּלֵם בְּתַקּוּן הַתְּקוּן
בְּצִדּוֹ, וְהַפְּרִיד חִלְקוֹ מִחִלְקָם שֶׁל שְׂאָר
הָעַמִּים. אֵלּוֹ הַצְּדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים הַקְּדוּשִׁים
בְּקֹדֶשׁ עֲלִיּוֹנָה, וְאֵלּוֹ צְדָדִים טְמֵאִים
בְּטְמֵאוֹת הַטְּמֵאָה.

בְּקֹדֶשׁ אֲחֵר הוּא, קֹדֶשׁ אֲחֵר הוּא אוֹחֵז בֵּיתוֹ,
וְלֹא שֶׁבִּיק לִיָּהּ.

351. דָּבָר אַחֲרֵי דְבָקָה נִפְשֵׁי אַחֲרֵיהֶם, לְאֲתַעֲטֵרָא
דְּרָגָתָהּ לְעֵילָא, דְּהָא כֹּד אֲתַדְבֵּק הָהוּא דְרָגָא (ו"א
דִּילִיָּה אֲתַבְּרַכָּא וְכַד אֲתַגְלִיָּא) בְּדְרָגִין עֲלָאִין לְסַלְקָא
בְּתַרְיָהּ, כְּדִין יְמִינָא אוֹחֵז בֵּיתוֹ לְסַלְקָא לִיָּהּ, וְכִזְבְּרָא
לִיָּהּ, בְּזוּבְרָא זוּד כְּדָקָא יְאוּתָהּ, כְּמָה דְאֵתָהּ
אָמַר, (תְּהֵלִים קִלֵּט) וְתִאחֲזַנִּי יְמִינֶךָ, וְכָתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים
ב) וַיְמִינֵנו תְּחַבְּקֵנִי, וְעַל דָּא בִּי תִמְכָּה יְמִינֶךָ.

352. וְכֹד אוֹחֵז בֵּיתוֹ בְּקֹדֶשׁ אֲחֵר הוּא, כְּדִין
כְּתִיב, (שִׁם) שֶׁמֵּאלוֹ תַחַת לְרֵאשֵׁי וַיְמִינֵנו תְּחַבְּקֵנִי.
וְאִיהוּ יְזוּדָא זוּד וְזוּבְרָא זוּד, וְכֹד אִיהוּ זוּבְרָא זוּד,
כְּדִין אֲתַמְלֵיא הָהוּא דְרָגָא דִּילִיָּהּ וְאֲתַבְּרַכָּא.

353. וְכֹד אֲתַמְלֵינן כָּל אֵינֻן רְהוּטִין, אֲתַמְלֵינן לְאַרְבַּעַת
סְטָרִין דְּעֵלְמָא, וְכִלְהוּ עֲדָרֵיָא אֲשֶׁתְּקִינן, כָּל זוּד וְזוּד
לְסְטָרִיהָ. וְכֹד אֲתָא יַעֲקֹב לְאֲתַקְנָא הָאִי דְרָגָא, בְּרִיר
לִיָּה סְטָרָא דִּימִינָא, דְאֲתַזוּזֵי לִיָּהּ, וְסְטָרָא אוֹרָא דְלֹא
אֲתַזוּזֵי לִיָּהּ אֲתַפְּרֶשֶׁת מִיָּהּ. כְּמָה דְכָתִיב, (בְּרֵאשִׁית
ל) וַיֵּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבָדוֹ וְלֹא שָׂתֵם עַל צֹאן לְבָנָו.
לְבָדוֹ, הִיא בְּלִזְוֹדוֹי, דְלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּטוֹעֵבוֹת אוֹרָאִין
דְּבְּסְטָרִין אוֹרָאִין. וְכֹפֵּא זוּלְקָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּעֲלִיָּהּ
כְּתִיב, (דְּבָרִים יד) כִּי עִם קֹדֶשׁ אֲתָה לִּי אֱלֹהֶיךָ וּבָךְ
בְּחֵר יי וְגו'.

354. וְתֵא זוּזֵי, יַעֲקֹב אִיהוּ תוֹשְׁבֵיזָא דְאֲבָהוֹן, וְאִיהוּ
כָּלֵל דְכִלְהוּ, וּבְגִין דְאִיהוּ כָּלֵל דְכִלְא, בְּגִין כִּי
אִיהוּ קָאִים לְאֲנִתָּרָא לְסִיָּהָרָא, דִּיעֲקֹב אִיהוּ קָאִים
לְאֲתַקְנָא לְתַפְּלַת עֲרֵבִית.

355. וְכָל הַהוּא תְּקוּנָא, אִיהוּ כְּדָקָא זוּזֵי
לִיָּה, (כְּדִין) כָּל אֵינֻן סְטָרִין קְדִישִׁין כִּלְהוּ בְּתַקְנָא
אֲתַקֵּין בְּסְטָרוֹי, וְאֲפְרִישׁ זוּלְקָהּ, מְזוּלְקָא דְשְׂאָר
עַמִּין. אֲלָן סְטָרִין עֲלָאִין קְדִישִׁין בְּקֹדֶשׁ עֲלָאִהּ.
וְאֲלָן סְטָרִין מְסֵאֲבִין, בְּמְסֵאֲבֵן דְּמְסֵאֲבוּתָא.

356. והרי בארנו, שכתוב וישת לו עדרים לבדו. וישת לו – שהתקין תקונים לאמונה. לבדו – כמו שנאמר ויבך בוזר ה' להיות לו לעם סגלה מכל העמים. ולא שתם על צאן לבן – שלא שם חלקו וגורלו עמהם.

357. ועל בן יעקב, שלמות האבות, התקין סוד האמונה, והפריד חלקו וגורלו מהחלק והגורל של שאר העמים. ועל זה כתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם זויים כלכם היום.

358. רבי אבא אמר, אשרי חלקם של ישראל, שהם עליונים על העמים עובדי כוכבים ומזלות, משום שדרגתם למעלה, והדרגות של העמים עובדי כוכבים ומזלות למטה. אלו בצד הקדושה, ואלו בצד הטמאה. אלו לימין, ואלו לשמאל.

359. בין שנחרב בית המקדש מה כתוב? (איכה ב) השיב אזור ימינו מפני אויב. ומשום כך כתוב הושיעה ימינך וענני. והשמאל מתגבר והשמאל מתחזקת, עד שיבנה הקדוש ברוך הוא את בית המקדש ויתקן את העולם על תקונו, ויחזרו דבריו פראוי, ויעבר צד הטמאה מן העולם. והנה נאמר, שכתוב (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ וגו', וכתוב (ישעיה כה) בלע המות לנצח וגו'.

360. וישאר הקדוש ברוך הוא לבדו, כמו שכתוב והאלילים כליל יחלה, וכתוב ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. הוא לבדו, כמו שכתוב (דברים לב) ואין עמו אל נכר, משום שיכלה כח הטמאה מן העולם, ולא ישאר למעלה ולמטה אלא הקדוש ברוך הוא לבדו, וישראל לעבודתו, עם קדוש. ויקרא קדוש, שכתוב (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלם. ואז יהיה מלך יחידי למעלה ולמטה, ועם יחידי לעבודתו, כמו שכתוב ומי בעמך ישראל גוי אחד בארץ.

356. והא אוקימנא, דכתיב וישת לו עדרים לבדו. וישת לו, דאתקין (ליה) תקונין למהימנותא. לבדו, כמה דאת אמר, (שם) ויבך בוזר ה' להיות לו לעם סגלה מכל העמים. ולא שתם על צאן לבן, דלא שוי זולקיה ועדביה עמהון.

357. ועל דא יעקב שלימו דאבהו, אתקין רוא דמהימנותא, ואפריש זולקיה ועדביה, מזולקיא ועדבא דשאר עמין. ועל דא כתיב, (דבהם ד) ואתם הדבקים בני אלהיכם זויים כלכם היום.

358. רבי אבא אמר, זכאה זולקיהון דישראל, דאינון עלאין על עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות, בגין דדרגא דלהון לעילא, ודרגין דעמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות לתתא, אלין בסטרא דקדושה, ואלין בסטרא דמסאבא, אלין לימינא, ואלין לשמאלא.

359. בין דאתזרב בי מקדשא, מה כתיב, (איכה ב) השיב אזור ימינו מפני אויב, ובגין כך כתיב, (תהלים ס) הושיעה ימינך וענני. ושמאלא אתגבר ומסאבא אתתקף, עד דיבני קודשא בריך הוא בי מקדשא, ויתקין עלמא על תקונו, ויהדרון מליה כדקא יאות ויתעבר סטרא מסאבא מן עלמא. והא אתמר, דכתיב (זכריה ג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ וגו', (דף קסד ע"א) וכתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח וגו'.

360. וישתאר קודשא בריך הוא בלזודוי, כמה דכתיב, (ישעיה ב) והאלילים כליל יזולח, וכתיב, (שם) ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. הוא בלזודוי, כמה דכתיב, (דברים לב) ואין עמו אל נכר, בגין דישתעי זילא מסאבא מעלמא, ולא ישתאר לעילא ותתא. אלא קודשא בריך הוא בלזודוי, וישראל לפולזוניה, עם קדיש, ויתקרי קדיש, דכתיב, (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו כל הכתוב לזויים בירושלם. וכדין יהא מלכא יזידאי, לעילא ותתא, ועמא יזידאה לפולזוניה, כמה

דְּכַתִּיב, (דברי הימים א יז) וּבִי כְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל גְּזֵי אֲזוּד בְּאַרְצֵי.

361. רבי יצחק ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא, הנה שכניה אצלנו, נתעסק בדברי תורה, שכל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה, זוכה להמשיך אותה עמו.

361. רבי יצחק ורבי ייסא, הוּו אָזְלִי בְּאַרְזָא, אָמַר רַבִּי יִיסָא, הָא שְׂכִינְתָא לְגַבְנֵי נְתַעְסַק בְּמַלְי דְּאֲרִייתָא, דְּכָל מַאן דְּעָסִיק בְּמַלְי דְּאֲרִייתָא וְיִשְׁתַּדַּל בָּהּ, זְכִי לְאִמְשָׁכָא לִיה בְּהַדְיָה.

362. פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים יח) חי וברוך צורי וירום אלוהי ישעי. הפסוק הזה הוא סוד. חי ה', וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא נקרא חי? אלא אפלו צדיק גמור, הוא נקרא חי, שהרי חי – צדיק הוא למעלה וצדיק הוא למטה. למעלה הקדוש ברוך הוא נקרא חי – למטה הצדיק נקרא חי, שכתוב (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי. למה נקרא חי? משום שהוא צדיק, שהרי צדיק נקרא חי, חי העולמים. וברוך צורי – הכל אחד. חי וברוך – שלא נפרדים זה מזה. שבאשר מתחברים יחד נקרא באר מים חיים. זה נובע החוצה, וזה מתמלא ממנו.

362. פְּתוּז רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (תהלים יח) חִי וּבְרוּךְ צוּרִי וִירוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי, הָאִי קָרָא אִיהוּ רַחֵא. זֵי יִי, וְכִי לָא יָדַעְנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְרִי זֵי, אַלְא אַפִּילוּ צַדִּיק, אִיהוּ אַקְרִי זֵי, דְּהָא זֵי, צַדִּיק אִיהוּ לְעֵילָא וְצַדִּיק אִיהוּ לְתַתָּא. לְעֵילָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְרִי זֵי. לְתַתָּא צַדִּיק אַקְרִי זֵי, דְּכַתִּיב, (שמואל ב כג) וּבְנֵיהוּ בֶן יְהוֹיָדָע בֶּן אִישׁ חַי, אַמְאִי אַקְרִי זֵי בְּגִין דְּאִיהוּ צַדִּיק, דְּהָא צַדִּיק זֵי אַקְרִי, זֵי הָעוֹלָמִים. וּבְרוּךְ צוּרִי, כִּלְא זֹד, זֵי וּבְרוּךְ, דְּלָא מִתְפָּרְשִׁי מִהַדְרֵי, דְּכַד מִתְּזַבְּרִין כּוּזָא. אַקְרִי (שיר השירים ד) בְּאַר מֵיִם זֵיִים. דָּא גְּבִיעַ לְגוּ, וְדָא אַתְּמַלְיָא מִנְיָה.

363. וירום אלוהי ישעי – זה העולם העליון, שהוא רם ונשא, רם על הכל, שהרי ממנו יוצא הכל, [מקור שלא פוסק] וכל הנביעה שנובע למלא הבאר פראוי, ומשם מתברכת להאיר לכל אותם שלמטה. ובשמתמלאת [זו] הכל פראוי, אז וירום אלוהי ישעי.

363. וִירוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי, דָּא עַלְמָא עַלְמָה, דְּאִיהוּ רַם וְנִשָּׂא, רַם עַל כִּלְא. דְּהָא מִינְיָה גְּפִיק כִּלְא, (מקורא דלא פסיק) וְכָל גְּבִיעוּ דְּגְּבִיעַ, לְאִתְּמַלְיָא בִּירָא כְּדָקָא יְאוּת. וּבִתְמִן אַתְּבָרְכָא, לְאִנְהָרָא לְכָל אִינוּן דְּלְתַתָּא, וְכַד (האי) אַתְּמַלְיָא, כִּלְא כְּדָקָא יְאוּת, כְּדִין וִירוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי.

364. פתח רבי ייסא ואמר, (איוב לו) לא יגרע מצדיק עיניו ואת מלכים לכפסא וישיבם לנצח ויגבהו. בא ראה, בשרשעים לא שולטים בעולם ונאבדים ממנו [מהעולם], אז הצדיק שולט בעולם. זהו שכתוב לא יחיה רשע ומשפט עניים יתן. מה כתוב אחריו? לא יגרע מצדיק עיניו. מה זה עיניו? כמו שנאמר (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים.

364. פְּתוּז רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, (איוב לו) לָא יִגְרַע מִצַּדִּיק עֵינָיו וְאֵת מַלְכִים לְכַפְסָא וְיִשִּׁיבֵם לְנִצְחֵוּ וְיִגְבְּהוּ, תָא זֵזִי, כַּד זֵזִיבְנָא לָא שְׁלִטִין בְּעַלְמָא וְאִתְּאֲבִידוּ מִינְיָה, (בעלמא) (מעלמא) כְּדִין צַדִּיק אִיהוּ שְׁלִיט בְּעַלְמָא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שם) לָא יִזְוִיהַ רִשְׁעַ וּבִמְשַׁפֵּט עֲנָיִים יִתֵּן. מַה כְּתוּב בְּתַרְיָה, לָא יִגְרַע מִצַּדִּיק עֵינָיו, מַהוּ עֵינָיו, כְּמַה דְּאֵת אָמַר (תהלים לה) עֵינֵי יִי אֵל צַדִּיקִים.

365. ואת מלכים לכפסא – אלו הם המלכים השולטים שנאחזים בכפסא. וישיבם

365. וְאֵת מַלְכִים לְכַפְסָא, אֵלִין אִינוּן מַלְכִין שְׁלִיטִין, דְּאִתְּאֲזוּדִין לְכַפְסָא. וְיִשִּׁיבֵם לְנִצְחֵוּ, דְּאִתְּקִימוּ

לנצח – שהתקיימו בפסא בקיים שלם. ויגבהו – למה ויגבהו? לשלט בעולם, ויתקיים הכסא על עמודיו. דבר אחר ויגבהו – שנוטלים את הכסא ומעמידים אותו למעלה להאחז במקומו פראוי, ואז הכל יחוד אחד.

366. בעודם הולכים ראו איש אחד שהיה בא, ועלם אחד עמו רוכב על כתפו. אמר רבי יצחק, ודאי שהאיש הזה הוא יהודי, וכדי לזכות אנשים הוא בא. אמר רבי ייסא, נזכה אנו בו בראשונה.

367. כשהגיע אליהם, אמר רבי ייסא, איפה הפלי [המדה של העמיר] עם מאכלי הדרדך? אמר, פדי שזכבו [בו] אנשים, שהרי יש לי שני בנים, והגיע הצבא לעיר ונשבו, וכעת אני הולך פדי שזכבו בהם בני אדם. זכו עמו ונתנו לו לאכל.

368. בינתים פתח אותו יהודי ואמר, (במדבר כח) את קרבני לחמי לאשי וגו'. הקרבן של הקדוש ברוך הוא בכל יום פדי לזון את העולם ולתת בלבלה למעלה ולמטה, שהרי בהתעוררות שלמטה מתעורר למעלה, ובזה מתבלבלים כל אחד ואחד פראוי.

369. את קרבני לחמי – זהו שכתוב (שיר ה) אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי. לאשי – זהו שכתוב אכלו רעים וגו'. ומה הקדוש ברוך הוא צוה לעורר מזון למעלה [למטה] פדי לעורר מזון [למעלה] למטה מהמזון ההוא – מי שנותן לקים נפש על אחת פמה וכמה שהקדוש ברוך הוא מברך אותו, ויעיר לו מזון שלמעלה, ויתברך העולם בשבילו.

370. אמר רבי יצחק, ודאי זה הסוד פראוי, ויפה אמר. אמר רבי ייסא, ודאי על זה אמר אותו, שלא יזלזל אדם בשום אדם אחד בעולם, בשתי צורות זכינו לאיש הזה.

בפרסייא, בקיימא שלים. ויגבהו, אמאי ויגבהו, לשלטאה בעלמא, ויתקיים פרסייא על סמכוהי. דבר אזור ויגבהו, דנטלי פרסייא, וקפין לה לעילא, לאתאזרדא פאתריה פדקא יאות, וכדין כלא יזודא זודא.

366. עד דהוו אולי, זומו זוד בר נשי, דהוה אתי וזוד יעוקא עמיה, רכיב על כתפיה. אמר רבי יצחק, ודאי דאי בר נשי יודאי איהו, ובגין כופאה לבני נשיא קא אתי. אמר רבי ייסא, נזכה אנו בקדמיתא ביה.

367. פד מטא לגבייהו, אמר רבי ייסא אן קיסתא דטרימא (ס"א קיסטא דעמירא) בקירטוי דאורזא, אמר בגין דיזכון (ד"א ל"ג בי) בני נשיא, דהא תרין בגין אית לי, ואתא טורנא למתא, ואשתבו. והאידנא אזילנא, בגין דיזכון בהו בני נשיא. זכו בהדיה, ויהבו ליה למיכל.

368. אדהכי פתוז ההוא יודאי ואמר, (במדבר כח) את קרבני לזומי לאשי וגו'. קרבנא דקודשא בריה הוא בכל יומא, בגין למיזון עלמא ולמיהב ספוקא לעילא ונתתא. דהא פאתערוותא דלתתא, אתער לעילא. ובדא מסתפקין כל זוד וזוד פדקא יאות.

369. את קרבני לזומי, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ה) אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם זולבי. לאשי, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ה) אכלו רעים וגו', ומה קודשא בריה הוא פקיד לאתערא מזונא לעילא (לתתא) בגין לאתערא מזונא לתתא מדהוא מזונא. מאן דיהיב מזונא לכהיימא נפשא, על אזות כמה וכמה דקודשא בריה הוא בריה ליה, ויתער ליה מזונא דלעילא, ויתברך עלמא בגיניה.

370. אמר רבי יצחק, ודאי דא פדקא זוזי, וישפיר קאמר. אמר רבי ייסא, ודאי על דא אמרו, דלא יזלזל בר נשי, לשום בר נשי אזורא בעלמא, בתרי גוויי זכינא ליהאי בר נשי.

371. פתח ואמר, הפסוק הזה אמר רבי אלעזר, את קרבני לחמי לאשי. את קרבני – הסוד של כנסת ישראל, שכתוב את, את דוקא. קרבני – זהו קרבן וקשר להתקשר. לחמי – זה המזון שבא מלמעלה בהתעוררות שלמטה. לאשי – להכליל שאר החילות האחרים שהצטרכו להזון כל אחד ואחד בראוי לו. ריח ניחחי – זה הרצון והקשר שאוחז את הכל בסוד העולם העליון.

372. תשמרו להקריב לי במועדו, מי הוא מועדו? בזמן שמתעורר אברהם לעשות רצונו, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר, ובזמן שנעקד יצחק על גבי המזבח, שאותה השעה היתה בין הערבים. ואמר רבי [תייא] ייסא, אם כך, זה שכתוב במועדו היה צריך להיות במועדים! אמר לו, אותה השעה נכלל אש במים ומים באש, ומשום כך כתוב במועדו.

373. בא ראה, בכל הקרבנות לא כתוב כמו שכתוב כאן תשמרו להקריב לי. תשמרו – הסוד של שמור, שהוא צריך להקריב למעלה, שכתוב תשמרו להקריב לי במועדו, בימין ובשמאל, כמו שנאמר באברהם ויצחק, והכל בסוד עליון.

374. אמר רבי ייסא, אלמלא לא באתי לכאן אלא לשמע הדברים הללו – די לי. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. על זה כתוב (ישעיה ה) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

375. ולבן הלך לגזוז את צאנו וגו'. אמר רבי יוסי, מה זה תרפים? אלא עבודה זרה. ולמה נקראים תרפים? לגנאי היה, כמו ששנינו במקום התורה. ומנין לנו שהיו עבודה זרה? שכתוב למה גנבת את אלהי וכתוב עם אשר תמצא את אלהיך וגו'. ולבן המכשף של כל המכשפים של העולם היה, ובזה היה יודע את כל מה שרוצה לדעת.

371. פתחו ואמר, האי קרא אמר (דף קסד ע"ב) רבי אלעזר (במדבר כח) את קרבני לזומי לאשי, את קרבני, רוא דכנסת ישראל. דכתיב את, את דייקא. קרבני, דא איהו קרבנא, וקשורא לאתקשרא. לזומי, דא מוזנא דאתי מלעילא, באתערותא דלתתא. לאשי, לאתכללא שאר זיילין אזורנין דאצטריכו לאתזנא, כל זוד וזוד כדקא זויי ליה. ריזו גיזוזוי, דא רעותא וקשורא, דאתאזודא כלא ברוא דעלמא עלאה.

372. תשמרו להקריב לי במועדו, מאן מועדו, בזמן דאתער אברהם למועד רעותיה, דכתיב, (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. ובזמנא דאתעקד יצחק על גבי מדבזא, דההיא שעתא, בין הערבים הוה. ואמר רבי (חייא) ייסא, אי הכי, האי דכתיב במועדו, במועדים מפעי ליה. אמר ליה, הוה שעתא, אתכליל אשא במינא ומינא באשא, ובגין כך פתיב במועדו.

373. תא זויי, בכל קרבנין לא פתיב כמה דכתיב הכא, תשמרו להקריב לי. תשמרו, רוא דשמור, דאיהו צריכא לקרבא לגבי עילא, דכתיב תשמרו להקריב לי במועדו. בימינא ושמאלא, כמה דאתמר באברהם ויצחק, וכלא ברוא עלאה.

374. אמר רבי ייסא אלמלא לא אתינא הכא, אלא למשמע מלין אלין, דיי. זכאין אינן ישראל, בעלמא דין ובעלמא דאתי. על דא פתיב, (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

375. (בראשית לא) ולבן הלך לגזוז את צאנו וגו'. אמר רבי יוסי מאן תרפים, אלא עבודה זרה הוה, ואמאי אקרי תרפים, לגנאי הוה, כמה דתנינן במקום התורה. ובגין דעבודה זרה הוה, דכתיב, (שם) למה גנבת את אלהי. וכתוב, (שם) עם אשר תמצא את אלהיך וגו'. ולבן זורשא דכל זורשין דעלמא הוה, ובהאי הוה ידע בכל מאן דבעי למנדע.

376. אמר רבי חייא, בקסם נעשה. רבי יוסי אומר, בנחש. אמר רבי יהודה, לא נעשו אלא בשעות ידועות. ולמה נקראים תרפים? משום שמכים את השעה הזו, והשעה מרפה היד, כמו שנאמר רב עתה הרף ידך.

377. כשהאמן עושה אותו, אותו שידע רגעים ושעות עומד עליו ואומר: בעת הרפה וכעת עשה. ולא תמצא מעשה שצריך שיירפו ממנו אלא זה. והוא מדבר תמיד ונותן עצות רעות להרע לנפש האדם.

378. ורחל פחדה, משום שנתן עצה להרע ליעקב, ובשביל בזיון עבודה זרה שמה אותם תחתיה עד שאין יכולים לדבר. שהרי כשהוא מתקן לדבר, מכבדים ומרביצים לפניו. וכעת מה פתוב? ותשב עליהם. זכר ונקבה היו, ועבודות רבות עושים טרם מדברים. ומשום כך התעכב לבן שלשה ימים, שלא ידע שברח יעקב, שבתוב ונגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב.

379. ואמר רבי יהודה, הזמין עצמו בשלשה דברים: הזדרו בכל הכשפים שהיו לו, והזדרו בכלי זין כדי לאבד אותו מן העולם, שבתוב (דברים כו) ארמי אבד אבי. בין שראה הקדוש ברוך הוא שרצה לאבד את יעקב, מה פתוב? השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע. והינו שבתוב יש לאל ידי לעשות עמכם רע. במה בטח? בכשפים שהיו בידו.

380. בא ראה, לבן הלך ביום אחד הדרף שהלך יעקב שבעה ימים כדי לעקר אותו מן העולם. אחד על שהלך, ואחד על אותם התרפים. ואף על גב שרחל היא שעשתה כדי לעקר את אביה מאחרי עבודה זרה – נענשה שלא גדלה את בנימין, ולא עמדה עמו שעה אחת בשביל הצער של אביה, אף על גב שהתפונה לטוב.

376. אמר רבי חייא, בקסם אתעביד. רבי יוסי אומר, בנחש. אמר רבי יהודה, לא אתעבידו אלא בשעות ידועות. ואמאי אקרי תרפים. בגין דבטעי האי שעתא, והאי שעתא ארפי ידא, כמה דאת אמר, (שמואל ב כד) רב עתה הרף ידך.

377. אומנא פד עביד ליה, ההוא דיידע רגעי ושעתיה קאים עליה, ואמר, השתא ארפי, והשתא עביד. ולא תשכח עבידתא דאצטרף דירפון מינה אלא האי. ואיהו מליל תדיר, ויהיב עיטין בישין לאבאשא לנפשיה דבר נש.

378. ורוזל דזוילת, בגין דיהב עיטא לאבאשא ליה ליעקב, ובגין בזיונא דעבודה זרה, שוי לון תזוזתה, עד דלא יכיל למללא. דהא פד איהו מתתקן למללא, מכבדין ומרביצין קמיה, והשתא מיה כתיב, (בראשית לא) ותשב עליהם. דכר ונקבא הוי, ופולזנין סגי אין קא עבדין עד לא ממלכן. ובגני כף אתעכב לבן תלת יומין, דלא ידע דערק יעקב, דכתיב, (שם) ונגד לבן ביום השלישי כי ברוז יעקב.

379. ואמר רבי יהודה, זמין גרמיה בתרין מלין, אנדרו בכל זורשין דהוה ליה ואנדרו בזינין, בגין לאובדא ליה מן עלמא, דכתיב (דברים כו) ארמי אבד אבי. כיון דזומא קודשא ברוך הוא, דבעא לאובדא ליעקב. מיה כתיב, (בראשית לא) השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע. והינו דכתיב, (שם) יש לאל ידי לעשות עמכם רע. במה אתרוזיין, בזורשין דהווי בידיה.

380. תא זוזי, לבן אול בזומא זוד, ארוז שבעה ימים דאול יעקב, בגין לאעקרא ליה מן עלמא. זוד, על דאול. וזוד, על אינון תרפים. ואף על גב דרוזל איהי עבדת לאעקרא ליה לאבנה מבתר עבודה זרה, אתענשת. דלא רביאת ליה לבנימין, ולא קיימא בהדיה שעתא זודא, בגין צערא דאבנה, אף על גב דאתכוונת לטוב.

381. רבי יצחק אמר, כל אותה התוכחה שהיתה ליעקב עם לבן, החזיר לו ללבן להודות לקדוש-ברוך-הוא, שפתוב ראה אלהים עד ביני וביניך. בא ראה, פתוב אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו. חזר אותו הרשע לתקלתו. בין שאמר אלהי אברהם, חזר ואמר ואלהי נחור.

382. וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. מה הטעם בפחד יצחק ולא באלהי אברהם? אלא שלא רצה להטריח את הימין בשביל לבן, ולא עוד, אלא שלא צריך לאדם – אף על גב שנשבע באמת – להשבע במקום העליון של הכל.

383. אמר רבי יוסי, ודאי לקיים [לשבועה] פראוי נשבע כף יעקב, וכף ראוי. ויעקב השגיח בדבר. אמר, הרי הוא אמר אלהי אברהם, ועזב את אבא. אני אשלים את הכל. מיד – וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. דבר אחר, להכליל בדין, לעמד על לבן.

384. ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. רבי אבא פתח ואמר, (בראשית ז' זכר ונקבה בראם וגו'. כמה יש לנו להסתכל בדברי התורה. אוי להם לאותם אטומי הלב וסתומי העינים. הנה התורה קוראת לפניהם, (משלי ט) לכו לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכתי. מי פתי יסר הנה. חסר לב אמרה לו, ואין מי שישגיח.

385. בא ראה, בפסוק הנה יש סודות עליונים, הוא בפנים והוא בחוץ. זכר ונקבה בראם, נשמע לצורה הוא ונשמע לצורה הוא, ונשמע שהשמש והלבנה הם בחבור אחד, שכתוב בראם, כמו שנאמר (חבקוק ג) שמש ירח עמד זבלה. ונשמע שאדם ותוה נבראו יחד בזוג אחד, וכיון שנמצאו בזוג אחד, מיד ויברך אתם, שאין הברכה שורה אלא במקום שנמצאים זכר ונקבה.

381. רבי יצחק אמר, כל ההיא תוכחותא דהוה ליה ליעקב בלבן. אהדר ליה ללבן, לאודאה ליה לקודשא בריה הוא, דכתיב (בראשית לא) ראה אלהים עד ביני וביניך. תא זוזי, כתיב, (בראשית לא) אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו, אהדר ההוא רשע לתקליה, בין דאמר אלהי אברהם, אהדר ואמר ואלהי נחור.

382. (דף קסה ע"א) (בראשית לא) וישבע יעקב בפחד אביו יצחק, מאי טעמא בפחד יצחק, ולא באלהי אברהם. אלא, דלא בעא לאטרוא לימינא בגיניה דלבן. ולא עוד, אלא דלא לבעי ליה לאינישי, אף על גב דאומי בקושיטא, לאומאה באתר עלאה דכלא.

383. אמר רבי יוסי, ודאי לקיבא (ס"א לאומאה) פדקא יאות, אומי יעקב פה, והכי אתוזוי, ויעקב אשגוז במלה, אמר, הא איהו אמר אלהי אברהם, ושבק לאבא, אנא אשלים כלא, מיד וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. דבר אזור, לאתכללא בדינא, למיקם עליה דלבן.

384. (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. רבי אבא פתח ואמר, (בראשית ה) זכר ונקבה בראם וגו', כמה אית לן לאסתכלא במלי דאורייתא. ווי לון לאינון אטימי לבא וסתימין עינין, הא אורייתא קארי קבייהו, (משלי ט) לכו לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכתי. (שם) מי פתי יסור הנה זוסר לב אמרה לו, ולית מאן דישיגוז.

385. תא זוזי, האי קרא, אית ביה רזין עלאיין, איהו לזו, ואיהו לבר. זכר ונקבה בראם, אשתמע להאי גוונא, ואשתמע להאי גוונא. ואשתמע דשמשא וסיהרא בזובורא זודא אינון, דכתיב בראם. כמה דאת אמר, (חבקוק ג) שמש ירוז עמד זבולה. ואשתמע, דאדם וזווה פוזדא אתבריא, בזוונא זוד. וכיון דאשתפוזו בזוונא זוד, מיד ויברך אתם. דלית ברקתא שריא, אלא באתר דאשתפוזו דכר ונקבא.

386. תא זוזי, כד נפק יעקב למיהר לזורן, בלזוזדוי הוה, דלא אינסיב. מה כתיב, (בראשית כח) ויפגע במקום וגו', ולא אתיבו ליה אלא בזולמא, השתא דאינסיב והוה אתי בכלהו שבטין. כביכול משריין עלאין, פגעין ביה, ואתזוזנו ליה. דכתיב ויפגעו בו, אינון אהדרו למפגע ביה. בקדמיתא איהו ויפגע במקום, השתא אינון ויפגעו בו.

386. תא זוזי, כד נפק יעקב למיהר לזורן, בלזוזדוי הוה, דלא אינסיב. מה כתיב, (בראשית כח) ויפגע במקום וגו', ולא אתיבו ליה אלא בזולמא, השתא דאינסיב והוה אתי בכלהו שבטין. כביכול משריין עלאין, פגעין ביה, ואתזוזנו ליה. דכתיב ויפגעו בו, אינון אהדרו למפגע ביה. בקדמיתא איהו ויפגע במקום, השתא אינון ויפגעו בו.

387. משום שבשביל יעקב ובאותם השבטים הם משקים, מן המים של הים הגדול. ולא עוד, אלא בראשונה בלילה בחלום, וכעת במראה העין וביום. זהו שכתוב ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה וגו'.

387. בגין דבגנייה דיעקב ובאינון שבטין, אתשקיין אינון ממיא דימא רבא. ולא עוד, אלא בקדמיתא בלילה בזולמא. השתא בזוזיו דעינא, וביממא. הדיא הוא דכתיב, (בראשית ל) ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה וגו'.

388. במה הפיר אותם? אלא ראה שהם היו אותם שראה בחלום, משום כך קרא להם מחנים, מחנות שנראו למעלה ומחנות שנראו למטה.

388. במה (דף קסה ע"ב) אשתמודע לון, אלא זומא, דאינון הוה, אינון דזומא בזולמא, בגיני כך קרא לון מזוזים, משריין דאתזוזו לעילא, ומשריין דאתזוזו לתתא.

389. למה נתגלו לפגש אותו? אלא השכינה הלכה אליו לטל את ביתו, ומצפה לבגמין לטל את הבית עם יעקב פראוי, ואז כתוב ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

389. אמאי אתגליאו למפגע ליה. אלא שכינתא אזלא לגביה, לגטלא לביתיה. ומזוכא ליה לבגמין, לגטלא ביתא עמיה דיעקב כדקא יאות. וכדין כתיב, (ירמיה מו) ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (ע" פרשת ויצא)

390. ויעקב הלך לדרבו ויפגעו בו מלאכי אלהים. משנה. חזקי השרים זקופים מלמעלה, ולהט החרב השנונה ממנה על כל [פמה] העבאות והמחנות.

390. סתרי תורה (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים. מתניתין, תוקפי דהורמני, זקיפין מלעילא, ושנונה דזרבא דמלהטא ממנה על כל (ו"א כמה) זילין ומשריין.

391. אותה החרב הלוקטת היא חרב אדמה, שכתוב (ישעיה לד) חרב לה' מלאה דם. החרב הזאת שתלויה בה ההפוך, הם שמתהפכים לכמה צורות. הוא נשים, הוא גברים, בצדדים רבים, נפרדות הצורות האחרות לכמה דרגות.

391. ההוא זרבא מלהטא, היא זרבא סובקא. דכתיב, (ישעיה לה) זרב לני מלאה דם. ההוא זרבא דתליא ביה הפוכא, אינון דמהפכי לכמה גוונין. הוא גשיין, הוא גוברין, בסטרין סגיאין, מתפרשיין גוונין אזרנין לכמה דרגין.

392. מהצד של עין החיים הם יוצאים, שמתחדים ביחוד בקשר. אלו הקדושים נשאבים תמיד מטל השמים. השם של

392. מסטרא דאילנא דזוזי, נפקי אינון. דמתזוזדי בזוזדא בקשורא. קדישיין אלין, אשתאבן תדיר מטל השמים, שמייה דאלקים, אתתקין בהו. (ו"א ועל דא

אלהים מתנתקן בהם. ונעל זה אמר משמני הארץ
 ונתקן בארבעה הצדדים של העולם נעשו
 לעמודי הכסא. כלם מרגליות ואיברים
 ועמודים, לא נפרדים לעולם מתוך השם
 הזה, הם הקשרים של יעקב שבחר לחלקו
 ונקשרים בשם הזה, כלם יצאו [בערב].

393. ויעקב, בשיצא ללכת לדרבו, הקיפו
 אותו לארבעה צדדים. לארבע הזויות של
 העולם שמרו אותו. בשעה קלה התרגש
 מהעץ [מהמקום] שלמעלה לשמר את העץ
 שלמטה, ואז ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה
 אלהים זה. אז ויקרא שם המקום ההוא
 מחנים.

394. אמר רבי יהודה, בא ראה את
 שלמותו של יעקב שלא רצה ללכת אלא
 ברשותו של לבן. ואם תאמר, בפעם אחרת
 למה לא? אלא משום שיעקב פחד שלא
 יעזב אותו, וישתלמו שנים עשר השבטים
 בארץ אחרת. ועל כן, בין שראה שהגיעה
 השעה של בנימין, ברח, כמו שנאמר ויברח
 הוא וכל אשר לו. בין שנולד בנימין,
 נקשרה השכינה עם כל השבטים, ונטלה את
 הבית עמם. ויעקב היה יודע ברוח החכמה,
 שבאשר ישתלמו שנים עשר השבטים,
 שהשכינה תתקשר עמהם ורחל תמות, והיא
 נוטלת את הבית.

395. ובא וראה, כך למדנו, העולם
 התחתון ראוי לו ליעקב כמו שראוי למשה,
 אלא שלא יכלה עד שהיו שנים עשר
 שבטים בבית להתקשר עמהם, ואז נדחתה
 רחל, והיא נטלה את הבית עם כל השבטים
 והייתה עקר הבית, ואז (תהלים קיג) מושיבי
 עקרת הבית. אמר יעקב, הנה הגיע הזמן
 שישתלמו שנים עשר השבטים, וודאי
 שהעולם שלמעלה ירד לו לבית
 ויתקשר [העולם] שלמעלה ירד לו בביתו
 והתקשר בהם, והענייה הזאת נדחת לפניו.
 אם תמות כאן, לא אצא מכאן לעולמים.
 ולא עוד, אלא בארץ הזו לא ראוי להשלים
 את הבית. משום כך, (בראשית ל) ויהי כאשר

אמר משמני הארץ ואתקן) בארבע סטרין דעלמא,
 אתעבידו סמכין דפרסייא. כלהו מרגליותין, שייפין
 וסמכין, לא מתפרשין לעלמא. מוּזו דא שְמא, אינון
 קשורין דיעקב, דבריר לזוולקיה. ומתקשרן בשמא
 דא, כלהו נפקו (בערב) (ביעקב).

393. ויעקב כד נפק למיזל לארזויה, לארבע סטרין
 אקיפו ליה, לארבע זווין דעלמא נטרו ליה, בשעתא
 קלה אתרגיש מאילנא (ס"א מאתר) לעילא, למיטר
 אילנא דלתתא, וכדין (בראשית ל) ויאמר יעקב כאשר
 ראם מוּזוּה אלהים זה. פדין (בראשית ל) ויקרא שם
 המקום ההוא מוּזוּנים. (נדפס דף קנ"ח ע"ב ושם מפורש)

394. אמר רבי יהודה, תא זוזי, שלמותיה דיעקב,
 דלא בעי (בעא) למיזל אלא ברשותיה דלבן, ואי
 תימא, זמנא אזורא אמאי לא. אלא בגין דדזויל יעקב
 דלא ישבוק ליה, וישתלמו תריסר שבטין בארעא
 אזורא. ועל דא פיון דזומא דמטא שעתא דבנימין,
 פרוז. כמה דאת אמר, (בראשית לא) ויברזו הוא וכל
 אשר לו. דכיון דאתיליד בנימין, אתקשר שכינתא
 בכלהו שבטין, ונטל ביתא בהו. ויעקב הוה ידע
 פרוזא דזוכמתא, דכד ישתלמו תריסר שבטין,
 דשכינתא תתקשר בהו, ורוזל תמות, ואיהי נטלא
 ביתא.

395. ותא זוזי, הכי אוליפנא, עלמא תתאה, אתזוזי ליה
 ליעקב, כמה דאתזוזי ליה למשה, אלא דלא יכילת,
 עד דהווי י"ב שבטין בביתא, לאתקשרא בהו. וכדין,
 אתדזוויית רוזל, ונטלת איהי ביתא בכלהו שבטין,
 והות עקרא דביתא. וכדין (תהלים קיג) מושיבי עקרת
 הבית. אמר יעקב, דא מטא זמנא דישתלמו י"ב
 שבטין, וודאי עלמא דלעילא יזוות ליה לביתא,
 ואתקשרא (נ"א עלמא דלעילא ייחות ליה בביתיה, ואתקשרא) בהו,
 ובמסכנתא דא אתדזווייא קמיה. אי תימות הכא, לא
 אפוק מכאן לעלמין. ולא עוד, אלא בארעא דא, לא
 אתזוזי לאשכלמא ביתא. בגין כה, (בראשית ל) ויהי
 כאשר ילדה רוזל את יוסף, עד לא ישתלמו שבטין.

יְלֵדָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף, טָרַם שִׁישְׁתְּלָמוּ
הַשְּׁבִטִים.

396. שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, וְדַאי שְׂכָל
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה יָפִים, וְזֶה עוֹלָה עַל הַבַּל.
וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה לֹא הִלֵּךְ לוֹ לְדַרְכּוֹ מִיַּד?
אֵלֹא כֹל זְמַן שֶׁרַחֵל לֹא הִתְעַבְרָה מִבְּנֵימִין,
הִתְעַבְּב שָׁם. כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל בְּנֵימִין,
בָּרַח, וְלֹא בִקֵּשׁ רְשׁוּת, כִּדִּי שְׁלֵא יִתְעַבְּב
שָׁם, וְהִתְחַבֵּר יַעֲקֹב עִם כָּל הַשְּׁבִטִים בְּמָקוֹם
שֶׁצָּרִיד. ע"כ סתרי תורה

396. שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, וְדַאי כָּל מְלוֹי הַרְבֵּי
יְהוּדָה שִׁפְיָר, וְדַאי סְלִיק עַל כָּלָּא. וְאִי תִימָא, אֲמַאי
לֹא אֶזְל לִיה לְאַרְוִיָּה מִיַּד. אֵלֹא, כָּל זְמַנָּא דְרַחוּל לֹא
מִתְעַבְּרָא מִבְּנֵימִין, אִתְעַבְּב תַּמּוּן. כִּיּוֹן דְּמִטָּא זְמַנָּא
דְּבְנֵימִין, עָרַק, וְלֹא בָּעָא רְשׁוּתָא. בְּזִין דְּלֹא יִתְעַבְּב
תַּמּוּן, וְאִתְזַבְּר יַעֲקֹב בְּכֹלְהוּ שְׁבִטִין, בְּאַתְר
דְּאַצְטְרִיד. (ע"פ פרשת ויצא)

בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יְמִלְכֵהּ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

